

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

นายชชาติ แปลงล้วน

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
ผู้วิจัย	ชูชาติ แผลงล้วน
ปีที่จัดทำ	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) สนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 10 คน 3) สัมภาษณ์ครูต้นแบบเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 9 คน และ 4) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และศึกษานิเทศก์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบโดยการร่างรูปแบบ จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยผู้นิเทศจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น และผู้รับการนิเทศ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และทำการประเมินเป็นระยะ จำนวน 3 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 ประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบ โดยรองผู้อำนวยการ และครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) รวมจำนวน 46 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้ การนิเทศการศึกษาที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้จำเป็นต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงมีความต้องการพัฒนาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยแนวทางการนิเทศภายในที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมและใช้การนิเทศเชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการวางแผนร่วมกัน สังเกตการสอนในชั้นเรียน ชี้แนะแนวทางแก้ไขในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2. รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และกระบวนการของรูปแบบมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 3) ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ 4) ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และ 5) ชั้นสะท้อนผล การนิเทศ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า 1) ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม 2) ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม 3) ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม พบว่า

โดยรวมครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการเลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ควรปรับปรุงการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน

4. ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการและครู พบว่า โดยรวมรูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณา ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ การตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จาก รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิริธสมบูรณ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จนทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และผู้รายงานได้รับคำชี้แนะเพิ่มเติมจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ดร.สมบูรณ์ ธรรมลังกา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 นายสมนึก จันทร์แดง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงราย และ ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนทำให้รายงานการวิจัย ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณครุต้นแบบและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูนชัย ยาวีราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรง รัตนชวงค์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวช เวชชะ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นายวัลลภ ไม้จำปา ศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิตาวัลย์ อุ่นกอง วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมิวัตร์ อาจารย์ สำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และนายอภิปราย โสภายิ่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงรูปแบบในการวิจัยใน ครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคน ที่ให้ความสะดวกและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิเคราะห์ปัญหา เสนอความคิดเห็น ร่วมดำเนินงานตามรูปแบบ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ชูชาติ แปลงล้วน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	18
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
แนวคิดการพัฒนารูปแบบ	22
แนวคิดการนิเทศการศึกษา	35
การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	123
กรอบแนวคิดการวิจัย	130
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	134
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R_1) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	142

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง (D ₁) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4..	148
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้ (R ₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4...	154
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินเพื่อปรับปรุง (D ₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	163
4 ผลการวิจัย	166
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R ₁) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	166
ตอนที่ 2 ผลการสร้าง (D ₁) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	178
ตอนที่ 3 ผลการใช้ (R ₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	204
ตอนที่ 4 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุง (D ₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	227

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 บทสรุป	236
สรุปผลการวิจัย	236
อภิปรายผล.....	240
ข้อเสนอแนะ.....	246
 บรรณานุกรม.....	 248
 ภาคผนวก	 259
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	260
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	275
ภาคผนวก ค การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	308
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน.....	337
ภาคผนวก จ ภาพและหลักฐานความสำเร็จที่ได้รับ.....	360
ภาคผนวก ฉ ภาพความสำเร็จต่อเนื่อง.....	427
ภาคผนวก ช การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ.....	479
 ประวัติผู้วิจัย.....	 507

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ.....	29
2	การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	49
3	การวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	60
4	การสังเคราะห์ขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	62
5	ความหมาย หลักการ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	67
6	การสังเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศ.....	80
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	93
8	การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน.....	108
9	การวิเคราะห์พฤติกรรมปัจจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	115
10	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	137
11	เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	157
12	เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพของการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน.....	159
13	การนำรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สู่การปฏิบัติจริง.....	160
14	ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	167
15	ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) โดยการสนทนากลุ่ม.....	168
16	สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	171

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
17	สรุปผลศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	175
18	การออกแบบและยก่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	179
19	ผลการสังเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4	186
20	ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4	197
21	ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4	202
22	ผลการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม.....	205
23	ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	206
24	ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	207
25	ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม	209

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)	210
27	ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา).....	212
28	ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เป็นรายบุคคล	215
29	ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม	224
30	ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวม	227
31	ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเหมาะสม	228
32	ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นไปได้	229
33	ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นประโยชน์.....	231
34	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	310
35	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	311
36	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	312

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
37	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	313
38	แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	320
39	แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	322
40	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ของแบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	324
41	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	325
42	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ของแบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	328
43	ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	330
44	ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	334

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 พีระมิดการเรียนรู้.....	89
2 โครงสร้างของการเรียนรู้เชิงรุก	90
3 กรอบแนวคิดการวิจัย	133
4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	135
5 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเต็ง(เทิงทำนุประชา).....	196
6 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเต็ง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม	223
7 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเต็ง(เทิงทำนุประชา) ฉบับสมบูรณ์ ..	235

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้าน การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) โดยมีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ คือ คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก คือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข และมีค่านิยมร่วม ได้แก่ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพโดยมีเป้าหมายที่จะสร้างบุคคลให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด วิถีชีวิต ความเท่าเทียม ความเสมอภาค และการพัฒนาทักษะการคิดให้สามารถบูรณาการการเชื่อมโยงวิถีชีวิตผ่าน การปฏิบัติจริง วัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2559) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษานั้น “ครู” นับว่าเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ ครูต้องมีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต อันนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (ปรามินทร์

อริเดซ, 2560) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญในอาชีพและหน้าที่ของตน โดยพัฒนาครูให้เป็นครูยุคใหม่ ปรับบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ปรับวิธีสอนให้เด็กสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมในชั้นเรียน ทำหน้าที่กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบ การสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) สามารถออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ผ่านกิจกรรม การปฏิบัติจริง (Active learning) มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่าง (Differentiated instruction) สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะการคิดขั้นสูง และพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Training) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาพบปัญหาที่สำคัญของการศึกษาไทย 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับครู ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและงบประมาณในการจัดการศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน โดยปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูบางคนหรือบางส่วนในสถาบันการศึกษาแต่ละระดับยึดตนเองเป็นสำคัญหรือเป็นหลักในการสอนไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสอนไปในทางที่ดี แปลกใหม่ และน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขในการเรียน และเกิดความท้อแท้ในการเรียนรู้ เพราะรู้สึกว่าไม่ค่อยได้รับประโยชน์อะไรมาจากการเรียน เช่น การสอนยึดการบรรยาย ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และไม่ได้เตรียมการสอนมาล่วงหน้า (กุลิศรา จิตรชญาวนิช, 2561) นอกจากนี้จากการศึกษาวิเคราะห์ของไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2560) พบปัญหาของครูไทยในปัจจุบันมี 5 ประเด็น คือ 1) ครูตามไม่ทันกับความก้าวหน้าและเทคโนโลยีใหม่ 2) ข้อจำกัดของงานครูกับรูปแบบการศึกษาใหม่ 3) การสอนที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตจริง 4) ความหลากหลายของผู้เรียนที่เกินกว่าครูจะชี้แนะได้ และ 5) การเรียกร้องที่ครูไม่พร้อมจะรับได้ สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 2-3) ที่สรุปปัญหาคุณภาพของผู้เรียนโดยรวม พบว่า ปัญหาที่แสดงถึงความด้อยคุณภาพของการศึกษาและระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ความด้อยคุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติที่มีคุณภาพต่ำลงจนน่าวิตก รวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันที่อยู่ในระดับต่ำไม่ได้มาตรฐาน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากข้อมูลสำคัญ คือ ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนพบว่าคุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี ผลการทดสอบ PISA พบว่า เด็กไทยมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน

แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของผู้เรียนไทยยังไม่ได้มาตรฐานสากล และคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง และระดับความสามารถของผู้เรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่างๆ อยู่ในระดับต่ำมาก สาเหตุเนื่องมาจาก หลักสูตร การสอนและการวัดผลประเมินผลแบบเดิมไม่สามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนตามที่พึงปรารถนา จึงจำเป็นต้องหาวิธีการอื่นที่จะสามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 4-5) แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ครูต้องมีจิตสำนึกที่ดีในการเตรียมการสอนและรู้จักพัฒนาตนเองที่จะแสวงหากระบวนการ วิธีการ เทคนิค สื่อต่างๆ ที่แปลกใหม่เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูทุกระดับการศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง (กุลิศรา จิตรชญาวนิช, 2561) และการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 5)

ในปีงบประมาณ 2564 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็น เพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563: 2) และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2564-2565 กำหนดให้มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) จากนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการใช้

ชีวิต เป็นการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เรียนรู้เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นการเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ เน้นการปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญ มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปตามความถนัดความสามารถของตน รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนา การวัดและประเมินผลเน้นการใช้การประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 13-14)

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานและบรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ปัจจัยสำคัญคือ การนิเทศการสอน เนื่องจากการนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน (Eye, Netzer & Krey, 1971) ซึ่งผู้นำการศึกษาทุกคน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ตลอดจนครูทุกคนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนร่วมสังเกตการปฏิบัติงานของครู โดยจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การนิเทศการสอนจึงเป็นการให้ข้อมูลด้านการสอนแก่ครูเพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตน พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน และเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในการทำงานร่วมกัน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563: 244-245) ลักษณะของการนิเทศในปัจจุบันพบว่า การนิเทศเชิงรุกนับเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ ชุมชน ผู้ปกครอง ในการร่วมกันนิเทศหรือสอนงาน (coach) เป็นกลุ่มหรือเป็นทีมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือ 2-7 คน เรียกว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community) โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน สะท้อนผลเป็นระยะๆ และทำอย่างต่อเนื่อง (Continuous professional development) และมีหลักการคือ การร่วมกันพัฒนาให้นักเรียนทุกคนเกิดผลการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลัง มีผู้เชี่ยวชาญเยี่ยมชั้นเรียน และสะท้อนคิดในลักษณะของการสื่อสารเชิงบวกเกี่ยวกับสิ่งที่ทำผลที่เกิดขึ้น บทเรียนที่ได้ และนำบทเรียนไปประยุกต์ใช้ในอนาคต โดยกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่นำมาใช้ในการนิเทศการสอนสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แนวคิดวงจรมะมิง (Deming approach) แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) ซึ่งเกิดผลดีต่อผู้เรียน คือ เป็นการเสริมสร้างและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้น โดยมีความรู้เข้าใจ มีทักษะตามหลักสูตร ตลอดจนมีทักษะศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างความเป็นผู้นำด้วยการทำงานกลุ่ม แก้ปัญหาสร้างการเป็นผู้เรียนรู้ สร้างความเป็นนักนวัตกรรม

เป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และเกิดผลดีต่อครู คือ เสริมสร้างให้ครูเป็นมืออาชีพมีทักษะการวิเคราะห์สาระที่สอน ทักษะการออกแบบการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย ทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทักษะการสร้างบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก ทักษะในการบ่มเพาะนิสัย รวมทั้งการพัฒนาความสามารถในการนิเทศภายใน และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2561: 141-142)

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการศึกษายึดตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก โดยเฉพาะนโยบายปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถและทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนมีคุณธรรม โรงเรียนได้จัดทำกรอบแนวคิดในการดำเนินงานของโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สู่มาตรฐานสากลมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้และขาดสื่อการสอนที่ทันสมัยต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง การกำหนดภาระงานยังไม่ชัดเจนและครอบคลุม ห้องเรียนพิเศษและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ ไม่มีการออกแบบวางแผนการอบรมและพัฒนาบุคลากรตรงตามความต้องการ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ความชำนาญในด้าน ICT ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการศึกษา การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นหาความรู้ใหม่ๆ ไม่มีความถนัดในวิชาเฉพาะ และไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงตามทักษะในศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.94 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 80 ที่กำหนดไว้ โดยสาระที่มีคะแนนต่ำที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 73.23 รองลงมา คือ ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 73.69 สังคมศึกษา คะแนนเฉลี่ย 73.82 การงานอาชีพ คะแนนเฉลี่ย 74.03 ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 74.20 คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 74.33 วิทยาศาสตร์และศิลปะ คะแนนเฉลี่ย 76.93 และสุขศึกษา คะแนนเฉลี่ย 77.36 และเมื่อพิจารณาความสามารถของผู้เรียนในปีการศึกษา 2563 โดยรวม พบว่า ความสามารถของผู้เรียนที่มีผลการพัฒนาต่ำกว่าร้อยละ 80 คือ ความสามารถด้านดนตรี (ร้อยละ 78.75) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 79.48) ความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง (ร้อยละ 79.56) เมื่อพิจารณาความสามารถของนักเรียนแต่ละ

ระดับชั้น พบว่า ความสามารถของผู้เรียนที่มีผลการพัฒนาต่ำกว่าร้อยละ 80 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 79.95) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ร้อยละ 79.04) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 77.54) ทางฝ่ายผู้บริหารและกลุ่มงานบริหารงานวิชาการได้ตระหนักและมองเห็นจุดด้อยที่ต้องพัฒนา จึงได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับคณะกรรมการนิเทศภายในได้ข้อสรุป คือ ควรพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และนำผลการนิเทศติดตามประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูและบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ครูเป็นครูมืออาชีพสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อุบัติสูงขึ้นตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ (โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา), 2563)

ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถของผู้เรียนที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน ขาดความทุ่มเทในการสอนให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับการนิเทศในการให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และพัฒนาให้พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Oliva, 2001; จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559: 3) สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษา อาทิ Gwynn (1974) วัชรา เล่าเรียนดี (2556) จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559: 9) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานต่างๆ ภายในโรงเรียนตามโครงสร้างหรือแผนงานที่กำหนดไว้ ดำเนินการแก้ปัญหา ประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ และสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร

เมื่อพิจารณาเทคนิคที่นำมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนในปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ การนิเทศที่เน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศ และครูที่เชี่ยวชาญทำงานเป็นทีมโดยร่วมกันวางแผนการนิเทศ นิเทศก์หรือสอนงานแบบพี่เลี้ยง (Mentoring-Coaching) ตามแผนการนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่าง

ต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้า มีความสามารถและพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีแนวคิดสำคัญ คือ ร่วมพัฒนาให้เด็กทุกคนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์และเป้าหมายการทำงานร่วมกัน การให้ความรู้ การเปิดชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับและการสะท้อนคิดผ่านการสังเกตชั้นเรียนนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู การทำงานของครูและบุคลากรของครูทุกคนในชุมชนจะเน้นสืบค้นเพื่อทราบถึงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (DuFour & Eaker, 2008; Sato, 2017; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561: 132) ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากการนิเทศที่เน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล คือ การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เป็น “คนคุณภาพ” ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา และก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่คนในสถานศึกษาร่วมมือรวมพลังเรียนรู้ในการวิพากษ์วิจารณ์ ร่วมสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2559 : 1) จากการศึกษางานวิจัย อาทิเช่น งานวิจัยของธรรมา จ้อยเจริญ (2563) พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับสูงขึ้นทั้งด้านการออกแบบเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และงานวิจัยของสุกัญญา ลิ่มเจริญ (2563) ที่พบว่า ครูโรงเรียนเทศบาล 3 (วัดบ้านอ้อย) ที่ได้รับการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมระดับมากที่สุด และข้อค้นพบที่สนับสนุนว่าการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ครูมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ตรงกับปัญหาความต้องการทำให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนและบรรลุเป้าหมาย ความเป็นกัลยาณมิตรในการทำงานทำให้ครูมีความพึงพอใจและมีความสุขในการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานระหว่างครูด้วยกันทำให้เกิดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ในองค์กร (นิชาภัทร วิลเลียมส์ และฉลอง ชาตुरुประชีวิน, 2560)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยนำแนวคิดหลักการนิเทศการศึกษา และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบดังกล่าวจะช่วยพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ปรับปรุงการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี

ความรู้ความสามารถตรงตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

4. เพื่อประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อการพัฒนาแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1.1 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายเชียงราย เขต 4 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประเด็นสนทนากลุ่มครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

1.1.3 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ

1.1.4 ศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการนิเทศการศึกษา แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 4 คน และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 7 คน รวมจำนวน 14 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือ ครูต้นแบบ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. ขอบเขตด้านประเด็นที่ศึกษา

3.1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายเชียงราย เขต 4

3.2 ปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

3.3 แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.4 แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

1.2 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.4 ทดลองนำร่องเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.5 ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือรูปแบบ คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. ขอบเขตด้านประเด็นที่ศึกษา

3.1 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3.3 ความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3.4 ผลการทดลองนำร่องรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

นำรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ไปใช้กับครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน ขั้นที่ 2 วางแผนและกำหนดเป้าหมายขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ ขั้นที่ 4 สังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และขั้นที่ 5 สะท้อนผลการนิเทศเพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ใน 3 ประเด็น คือ 1) การประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ 3) การประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ

2.1 ผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. ขอบเขตด้านประเด็นที่ศึกษา คือ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ดังนี้

3.1 การประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.2 การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

3.3 การประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหา คือ ประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยเลือกประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4.1 ความเหมาะสม ได้แก่ ความเหมาะสมปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านความพร้อมของผู้บริหาร ครู ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบ ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน คู่มือรูปแบบ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และความเหมาะสมของรูปแบบสำหรับนำไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างต่อเนื่อง

4.2 ความเป็นไปได้ ได้แก่ ความเป็นไปได้ของวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวม

4.3 ความเป็นประโยชน์ ได้แก่ คุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นทั้งโรงเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน รวม 46 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. ขอบเขตด้านประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 หมายถึง กรอบแนวคิดด้านวิธีการดำเนินการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

1.1 หลักการ เป็นแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.2 วัตถุประสงค์ เป็นการระบุถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง

(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 คือ ความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

1.3 เนื้อหา เป็นกิจกรรมการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการเกื้อหนุน ส่งเสริมสนับสนุนครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ประกอบด้วย การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และบทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

1.3.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการส่งเสริมสนับสนุนครูความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยพิจารณาจากเนื้อหาสาระ การผสมผสานเนื้อหาสาระแห่งศตวรรษที่ 21 การเลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดประเมินผล และความสามารถในการเขียนแผนตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ครบถ้วน

1.3.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ได้ออกแบบไว้ โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเน้นให้ผู้เรียนความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ในส่วนของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นการสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน สร้างการยอมรับและห้องเรียนแห่งประชาธิปไตย

1.3.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม เป็นการสรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.4 กระบวนการ หมายถึง กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการช่วยเหลือครูแบบร่วมมือรวมพลังในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีสมาชิกประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เชี่ยวชาญ ครูต้นแบบ ครูผู้นำกลุ่ม ศึกษานิเทศก์ และครูผู้ร่วมเรียนรู้ของโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการส่งเสริมการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทและ
 แบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน ขั้นที่ 2 วางแผนและกำหนดเป้าหมายขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
 ขั้นที่ 4 สังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และขั้นที่ 5 สะท้อนผลการนิเทศ

1.4.1 ขั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นการศึกษาสภาพปัญหา
 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน และบริบทของโรงเรียน วิเคราะห์ความ
 ต้องการจำเป็น จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการ
 นิเทศ กำหนดนโยบายการนิเทศ และข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน

1.4.2 ขั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เป็นการประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศ
 ระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศที่มุ่งเน้น
 ความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ ศึกษาและ
 กำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียนเน้นการทำงานเป็นทีม แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและ
 ประสบการณ์การนิเทศ กำหนดเนื้อหาและทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ จัดทำปฏิทินและคู่มือการนิเทศ
 พร้อมทั้งชี้แจงและ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศตามคู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง

1.4.3 ขั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ เป็นการดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการ
 นิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 และผู้บริหารโรงเรียน โดยเป็นการนิเทศติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 ให้การชี้แนะแนวปฏิบัติที่ดีในการออกแบบและเขียนแผนจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้นิเทศ
 และเพื่อนครู เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า
 เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู

1.4.4 ขั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล เป็นการกำกับติดตามดูแลให้
 กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ โดยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน เพื่อดู
 พฤติกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อ
 เป็นข้อมูลย้อนกลับ ให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู วัดและประเมินผลที่
 หลากหลายมุ่งเน้น การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้เครื่องมือวัด
 เกณฑ์การประเมิน ที่ชัดเจนและมีคุณภาพ ประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และเก็บรวบรวม
 ข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน

1.4.5 ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ เป็นการสะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพ
 ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข
 และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานผลการนิเทศ นำผลการนิเทศติดตามประเมินผลมาใช้ในการ

ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน และภาพความสำเร็จของโรงเรียน

1.5 การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้แก่ การประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่ระบุรายการพฤติกรรมที่ต้องการ ประเมิน ได้แก่ ปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ปฏิบัติได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน ในลักษณะการประเมินการปฏิบัติงานในภาพรวมของผลงาน (Holistic rubrics) และความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้ บางส่วน มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้ การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุงกำหนด ระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง กำหนดเกณฑ์การผ่านการ ประเมิน คือ ครูต้องปฏิบัติระดับคุณภาพดีมาก และครูมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี และการ ประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

1.5.1 การประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการ ประเมินพฤติกรรมซึ่งการปฏิบัติด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 6 ข้อ และการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 14 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการ เรียนรู้ ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และเอกสารประกอบ

1.5.2 การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศใน ชั้นเรียน ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการประเมินใน 2 ประเด็น รวมจำนวน 24 ข้อ ได้แก่ การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 ข้อ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน จำนวน 14 ข้อ ครอบคลุมการจัด บรรยากาศด้านกายภาพ และด้านจิตใจ

1.5.3 การประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม เป็นการ สรุปลงการนิเทศในภาพรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา และสะท้อนผลในประเด็นปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.6 เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นการระบุปัจจัยทรัพยากรที่ส่งผลให้การใช้รูปแบบการ นิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียน เวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ประสบ

ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม 2) องค์กรความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ 3) การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ 5) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบ หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประเด็นสนทนากลุ่มครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ และการศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 หมายถึง ระดับคุณภาพของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ก่อนนำรูปแบบไปใช้จริง โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ในด้านการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 หมายถึง เป็นการประเมินภาพรวมหลังการใช้รูปแบบ โดยการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครู จำนวน 44 คน

รวมจำนวน 46 คน ต่อรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งประเมินโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 28 ข้อ ได้แก่ ด้านความเหมาะสม จำนวน 10 ข้อ ด้านความเป็นไปได้ จำนวน 10 ข้อ และด้านความเป็นประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.1 ความเหมาะสม เป็นการประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมปัจจัยนำเข้าของรูปแบบ ได้แก่ ด้านความพร้อมของผู้บริหาร ครู ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบ ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงาน คู่มือรูปแบบ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และความเหมาะสมของรูปแบบสำหรับนำไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างต่อเนื่อง

5.2 ด้านความเป็นไปได้ เป็นการประเมินความคิดเห็นต่อวิธีการดำเนินงานตามรูปแบบ การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวม

5.3 ด้านความเป็นประโยชน์ เป็นการประเมินความคิดเห็นต่อคุณค่าและประโยชน์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นทั้งโรงเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์เชิงวิชาการ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับนำไปใช้พัฒนารูปแบบนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่ง มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ทำให้ครูได้รับการส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

4. รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนและสถานศึกษาอื่นๆ ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศที่เน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียน และส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์เชิงวิชาชีพ

1. ประโยชน์ต่อโรงเรียน

1.1 โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เป็นรูปธรรมและเกิดจากความร่วมมือร่วมใจและการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารและครูในโรงเรียน

1.2 โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูด้วยการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และได้รับการยอมรับจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานทางการศึกษา เครือข่ายการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ประโยชน์ต่อครู

2.1 ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้รับการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พฤติกรรมการสอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.2 ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3 ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีพฤติกรรมการสอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

2.4 ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2.5 ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากกระบวนการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีสามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้

3. ประโยชน์ต่อนักเรียน

3.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาผลการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 นักเรียนมีทักษะการคิด ทักษะการปฏิบัติ สามารถผลิตชิ้นงาน/ผลงาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4. ประโยชน์ต่อชุมชน

4.1 การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน

4.2 การนำเสนอผลงานของครูและนักเรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ผ่านการจัดนิทรรศการ การแข่งขันทักษะวิชาการ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในคุณภาพวิชาการและคุณภาพผู้เรียน

4.3 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4.4 การพัฒนาครুর่วมกับภาคีเครือข่ายเป็นการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 ลักษณะของรูปแบบ
 - 1.3 ประเภทของรูปแบบ
 - 1.4 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 1.5 การพัฒนารูปแบบ
 - 1.6 การนำเสนอการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดการนิเทศการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.4 หลักการนิเทศการศึกษา
 - 2.5 กิจกรรมการนิเทศการศึกษา
 - 2.6 กระบวนการนิเทศการศึกษา
 - 2.7 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.8 บทบาทของผู้นิเทศ
 - 2.9 การประเมินผลการนิเทศการศึกษา
 - 2.10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา
3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 3.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 3.4 หลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 3.5 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.7 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.8 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.9 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 3.10 พฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.11 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดการพัฒนารูปแบบ

รูปแบบ (Model) เป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย รูปแบบมีลักษณะเช่นเดียวกับสมมติฐานที่บุคคลอาจสร้างขึ้น จากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎีและหลักการต่างๆ ได้ แต่รูปแบบ ไม่ใช่ทฤษฎี (ทิตินา แชมมณี, 2556 : 1-2) นักวิชาการได้ให้แนวคิดการพัฒนารูปแบบไว้ดังนี้

ความหมายของรูปแบบ

รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 124) ให้ความหมายของรูปแบบออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น
2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”
3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางทีเรียกว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

วาร์โธ เฟ็งสวัสต์ (2553 : 3) ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดทางด้าน หลักการ วิธีการ ดำเนินงาน และเกณฑ์ต่างๆ ของรูปแบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 27) ให้ความหมายของรูปแบบ หรือ แบบจำลอง คือ วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ ดังนั้นคำว่า “รูปแบบ” หรือ “แบบจำลอง” หรือ “โมเดล” จึงสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่างๆ กันคือ (1) เป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบ (2) เป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง (3) เป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และหลักการของระบบ (4) เป็นแบบแผนหรือแผนผังของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

ทิตนา แชมมณี (2556 : 1-3) ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไต่อะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2564: 232) ได้สรุปความหมายของรูปแบบ หมายถึง กรอบแนวคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่างๆ ของระบบที่สามารถยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

โดยสรุป รูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดที่แสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย แผนผัง ไต่อะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น และสามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ลักษณะของรูปแบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของรูปแบบ ดังนี้

Keeves (1997: 386-387) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative relationships)

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553 : 6) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ
 2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก
 3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน
 4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา
 5. รูปแบบในเรื่องใด จะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้นๆ
- เยาวตี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 26) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของรูปแบบมี 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นการถ่ายทอดในลักษณะของการเลียนแบบ หรือถ่ายแบบจากความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการของคนที่มีต่อปรากฏการณ์ใดๆ ออกมาเป็นโครงสร้างที่มีระบบระเบียบ และง่ายต่อการรับรู้ของบุคคลอื่น
2. ลักษณะของรูปแบบไม่ใช่การบรรยายหรือการพรรณนาอย่างยืดยาว แต่เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และหลักการของระบบ
3. ตัวรูปแบบเน้นเฉพาะส่วนสำคัญ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้นำเสนอรูปแบบกับผู้รับรู้อุปแบบนั้นๆ
4. ภาพลักษณ์ของรูปแบบมุ่งการสื่อสารให้กระชับ รับรู้ภาพรวมของความหมาย มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ ได้ โดยการนำเสนอเพียงครั้งเดียว

สรุปได้ว่า รูปแบบมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) รูปแบบประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร 2) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ 3) รูปแบบเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ 4) รูปแบบนำไปสู่ความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้นำเสนอรูปแบบกับผู้รับรู้อุปแบบ 5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้นๆ

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภทดังนี้ (Keeves, 1997)

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพและสอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ใน

ลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างกว้างขวาง

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปแบบ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และเป็นการใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของแบบจำลองประเภทนี้ คือ ขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบ รูปแบบนี้นำมาใช้ในการจัดการศึกษาหรือการเรียนการสอนกันมาก

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รูปแบบนี้ส่วนใหญ่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal model) เป็นรูปแบบที่เริ่มพัฒนาจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางเลือก (Path analysis) ทำให้สามารถศึกษาเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อน แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว และเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ ซึ่งรูปแบบเชิงสาเหตุมี 2 ลักษณะ คือ รูปแบบระบบเส้นเดี่ยว (Recursive model) และรูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive model)

ชัยวิชิต เจริญชนะ (2560) ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบจากลักษณะในเชิงนามธรรม (Abstract) ไปสู่ลักษณะเชิงรูปธรรม (Concrete) สรุปได้ว่า

1. รูปแบบเชิงภาษา เป็นลักษณะการแสดงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับคำบรรยาย
2. รูปแบบเชิงรูปภาพ เป็นลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ด้วยลักษณะที่เป็นรูปแบบ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะในเชิงสาเหตุ (Casual) เช่น รูปแบบเชิงสาเหตุ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และลักษณะเป็นแผนภาพ (Diagram) เช่น รูปแบบการบริหารจัดการ
3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ เป็นลักษณะที่แสดงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์เชิงคณิตศาสตร์ เช่น รูปแบบเชิงสมการ โปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น
4. รูปแบบเชิงกายภาพ เป็นลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายกับปรากฏการณ์จริง จำแนกออกเป็นลักษณะเป็นตัวแบบเพื่อการผลิตสิ่งนั้นๆ ที่มีขนาดเท่าของจริง เช่น แบบจำลองเครื่องบิน รถยนต์ หุ่นยนต์ เป็นต้น และลักษณะที่เป็นตัวแบบเพื่อจำลองสิ่งนั้นๆ มีขนาดย่อส่วนจากของจริงเป็นต้นแบบ เช่น ต้นแบบผลิตภัณฑ์ยานยนต์ ตัวแบบสินค้า เป็นต้น

โดยสรุป รูปแบบที่นิยมใช้จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุ แต่ละประเภทมีลักษณะของความสัมพันธ์ที่ปรากฏแตกต่างกัน

องค์ประกอบของรูปแบบ

การพัฒนาแบบโดยทั่วไปมีองค์ประกอบร่วมที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึง นักวิชาการต่างประเทศและไทยได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ ดังนี้

Kibler (1970 : 40) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของรูปแบบ เป็นผลที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ
2. การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน เป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านความรู้และทักษะเบื้องต้นของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนจริง
3. การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. การประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

Brown (1977) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และเนื้อหา ผู้สอนต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้ชัดเจน ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้ เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์แล้วต้องมีการเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
2. การจัดการเรียนรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้สอนควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขนาดของผู้เรียน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และเนื้อหา
3. ทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ผลลัพธ์ เป็นการพิจารณาความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การประเมินผลและพิจารณาเพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

Gerlach & Ely (1980) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการสอนออกเป็น 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะหรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติและผู้สอนสามารถวัดหรือสังเกตได้
2. เนื้อหา เป็นการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้
3. ประเมินพฤติกรรมเบื้องต้น

4. กำหนดกลยุทธ์หรือวิธีการสอน การเลือกทรัพยากร และกำหนดบทบาทของผู้เรียนในการเรียน

5. จัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับวิธีสอนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม

6. กำหนดเวลาเรียน

7. จัดสถานที่เรียนให้เหมาะสม

8. เลือกสรรทรัพยากรและใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิธีการสอน และขนาดของผู้เรียน

9. ประเมินสมรรถนะ เป็นการประเมินความสามารถและพฤติกรรมของผู้เรียนอันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

10. ประเมินผลย้อนกลับ เป็นการนำเอาผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด หากไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ควรวิเคราะห์และสะท้อนผลย้อนกลับตามขั้นตอนการสอนที่ผ่านมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพต่อไป

Kemp, Morrison & Ross (1994) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ ทฤษฎี และสภาพปัญหา

2. วัตถุประสงค์

3. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล

Joyce & Weil (2000 : 13-14) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ เป็นการกล่าวถึงความเชื่อแนวคิดทฤษฎีที่รองรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งหลักการของรูปแบบจะเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ต่างๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. จุดประสงค์ เป็นการระบุความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ

3. เนื้อหา เป็นการระบุเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

4. กระบวนการ เป็นขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรูเมื่อนำรูปแบบไปปฏิบัติ

5. การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ

ทิศนา แคมมณี (2558: 222) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบนั้นๆ

2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ

4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่างๆ อันจะช่วยให้กระบวนการนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบ มีดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่กล่าวถึงความเชื่อและแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอน ซึ่งจะเป็นการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการสอน

2. จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการสอน

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนที่ระบุถึงขั้นตอน วิธีการและกิจกรรมต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนของการประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกนิษฐา เขาว์วัฒนกุล (2553) พบว่ารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์ครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ 2) องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และ 3) องค์ประกอบเชิงระบบสนับสนุน และงานวิจัยของเกษศิรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556) พบว่า รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพครูด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการทางพัฒนาวิชาชีพ 4) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้

จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบดังกล่าวข้างต้น นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ

Kibler (1970 : 40)	Brown, et. al. (1977)	Gerlach & Ely (1980)	Kemp, Morrison & Ross (1994)	Joyce & Weil (2000 : 13-14)	ทิตนา แชมมณี (2558: 222)	บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62)	กนิษฐา เขาว์วัฒนกุล (2553)	เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556)	สรูป องค์ประกอบ ของรูปแบบ
			หลักการ ทฤษฎี และ สภาพปัญหา	หลักการหรือ แนวคิดที่เป็น พื้นฐาน	หลักการ แนวคิด หรือความ เชื่อที่เป็น พื้นฐาน	หลักการของ รูปแบบ	หลักการ	หลักการ	หลักการ
จุดมุ่งหมาย ของรูปแบบ	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	จุดประสงค์		จุดประสงค์ ของรูปแบบ	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์
	เนื้อหา	เนื้อหา	เนื้อหาและ กิจกรรมการ เรียนการสอน	เนื้อหา					เนื้อหา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

Kibler (1970 : 40)	Brown, et. al. (1977)	Gerlach & Ely (1980)	Kemp, Morrison & Ross (1994)	Joyce & Weil (2000 : 13-14)	ทีศนา แซมมณี (2558: 222)	บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62)	กนิษฐา เขาว์วัฒนกุล (2553)	เกษศิรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556)	สรุป องค์ประกอบ ของรูปแบบ
การจัด กระบวนการ เรียนการ สอน/ กิจกรรม	การจัดการ เรียนรู้หรือ ประสบการณ์ การเรียนรู้	กลยุทธ์หรือ วิธีการสอน		กระบวนการ	การจัดระบบ หรือ กระบวนการ	กระบวนการ ของรูปแบบ	กระบวนการ	กระบวนการ ทางพัฒนา วิชาชีพ	กระบวนการ
การ ประเมินผล	การ ประเมินผล	ประเมิน สมรรถนะ ประเมินผล ย้อนกลับ	การวัดและ ประเมินผล	การวัดและ ประเมินผล		การวัดและ ประเมินผล			การวัดและ ประเมินผล
							ระบบ สนับสนุน	เงื่อนไขสำคัญ ในการนำ รูปแบบไปใช้	เงื่อนไข ความสำเร็จ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศดังตารางที่ 1 สรุปได้ว่า รูปแบบการนิเทศมีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งอธิบายรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ เป็นแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ เป็นการระบุถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อใช้รูปแบบ
3. เนื้อหา เป็นการระบุเนื้อหาหรือกิจกรรมที่นำมาใช้ในพัฒนาครูให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
4. กระบวนการ เป็นขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติของรูปแบบ
5. การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
6. เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นการระบุปัจจัยทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่ส่งผลให้การใช้รูปแบบประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

การพัฒนาารูปแบบ

นักวิชาการได้กล่าวถึงการออกแบบและพัฒนาารูปแบบมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้ (Joyce & Weil, 2000; Briggs, 2005 : 2; วาโร เฟ็งส์วีสดี, 2553 : 9-11; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559 : 62-63)

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี และข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหา ข้อจำกัด เป้าประสงค์ของการเรียนรู้ และกิจกรรมหรืองานจากเอกสาร ผลการวิจัยต่างๆ หรือการสังเกต การสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

- 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

- 1.2 การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

- 1.2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

- 1.2.2 การศึกษารายกรณีหรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนาารูปแบบ

- 1.2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2. การออกแบบและสร้างรูปแบบ เป็นการนำสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบตามองค์ประกอบ ของรูปแบบ ซึ่งเป็นการกำหนดหลักการ เป้าหมาย เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แนวทางการประเมินผล และ องค์ประกอบอื่นๆ ของรูปแบบให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และ กำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้เพื่อให้การใช้รูปแบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการนำ รูปแบบไปทดลองใช้เพื่อหาความเป็นไปได้หรือประสิทธิภาพของรูปแบบ ในขั้นตอนนี้เป็น การทดสอบ ความเที่ยงตรงของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่ มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะ ช่วยให้เราบออิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบ การทดสอบ รูปแบบทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมินความ เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2.1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Unity standards) เป็นการประเมิน การสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

2.1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมิน ความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

2.1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมิน ความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2.2 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง Eisner ได้เสนอแนวคิด ของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด ดังนี้

2.2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณาตามวิจารณ์ของของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูล คุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ต้อง อาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัด ใดๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทาง การศึกษาระดับสูงมากขึ้นที่ ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลยพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.4 รูปแบบที่ย่อมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

2.3 การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

2.4 การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน และนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

3. การนำไปใช้ เป็นการนำรูปแบบไปใช้จริง

4. การประเมินผลรูปแบบ เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยทั่วไปผู้ประเมินรูปแบบใช้วิธีการดังนี้

4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎี โดยคณะผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการ โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นทดลองใช้ในสถานการณ์จริงในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

5. การปรับปรุงรูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการปรับปรุงรูปแบบโดยใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

5.2 ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการปรับปรุงรูปแบบโดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้ในการปรับปรุง และอาจมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้หรือปรับปรุงซ้ำ จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

โดยสรุป การพัฒนารูปแบบมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบและสร้างรูปแบบ 3) การนำไปใช้ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) การปรับปรุงรูปแบบ

การนำเสนอการพัฒนาแบบ

การนำเสนอการพัฒนาแบบที่ได้จากการพัฒนา ควรนำเสนอให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ที่นำไปใช้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบนั้น ซึ่งการนำเสนอแบบมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (Joyce & Weil, 2000; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559 : 63-64)

1. เสนอเกี่ยวกับการพัฒนาแบบ โดยการสรุปองค์ประกอบรวมทั้งการนำเสนอว่า ประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดสนับสนุน วิธีการตรวจสอบในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข

2. ที่มาของรูปแบบ เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบ ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบทฤษฎี หลักการและแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ ตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสารผลการผลิต หรือการสังเกต สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. รูปแบบ เป็นการอธิบายถึงรูปแบบโดยละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอน เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการนำไปใช้

3.2 รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ เป็นการอธิบายบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

3.3 หลักการของการตอบสนอง

3.4 ระบบการสนับสนุน เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นที่ทำให้การใช้รูปแบบนั้นประสบความสำเร็จ

4. การประเมินรูปแบบการสอน เป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยวิธีการต่อไปนี้

4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการโดยการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

5. การปรับปรุงรูปแบบ มี 2 ระยะ คือ

5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการใช้ผลการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีในการปรับปรุง

5.2 ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ เป็นการปรับปรุงโดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้นำไปในการปรับปรุง หรืออาจจะมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำ จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

6. การนำรูปแบบไปใช้ เป็นการให้คำแนะนำและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ให้ได้ผล

7. ผลที่ได้จากการนำรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการระบุถึงผลการใช้รูปแบบที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งผลทางตรงซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบนั้น และผลทางอ้อม ซึ่งเป็นผลได้จากการใช้รูปแบบนั้นๆ

โดยสรุป การนำเสนอรูปแบบต้องนำเสนอให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ที่นำไปใช้เกิดความเข้าใจและ นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบ โดยรายละเอียดที่นำเสนอมีดังนี้ (1) ที่มาของรูปแบบ (2) รูปแบบ (3) ผลการประเมินรูปแบบ (4) ผลการปรับปรุงรูปแบบ (5) การนำ รูปแบบไปใช้ (6) ผลการใช้รูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม

แนวคิดการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศ มาจากภาษาอังกฤษว่า Supervision หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ หรือปรับปรุง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Spears (1967) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

Wiles & Lovell (1983) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือพัฒนา สถานะการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและการบริการที่ช่วยปรับปรุง การสอน ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น มีขวัญดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น และกิจกรรมเหล่านี้ รวมถึงการอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตรด้วย

Harris (1985) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียน กระทำต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผล โดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

Glickman (1985) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง หน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้อง ปรับปรุงการสอน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือโดยตรงกับครู การพัฒนาหลักสูตร การให้บริการเสริม วิชาการ การพัฒนากลุ่ม การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Zapeda (2007) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการขอความร่วมมืออย่างต่อเนื่องที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า เพื่อพัฒนาการของครูด้วยการใช้ วิธีการที่หลากหลายจนกระทั่งครูสามารถเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้บรรลุ เป้าหมายและประสบผลสำเร็จได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2548: 5) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวเขาเอง และสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555: 6) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ ในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่จะช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำกับครู ผู้รับการนิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556: 9) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูให้สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้อันให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2563: 10) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายาม ในการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม และเป็นประชาธิปไตยระหว่างผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดด้านการเรียนของผู้เรียน

โดยสรุป การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และพัฒนาครูผู้รับการนิเทศให้พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นสำหรับครู ทั้งนี้การนิเทศเป็นการนำเอาความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกสู่ภายในโรงเรียน ให้ครูเกิดการพัฒนาการทำงานของตนเอง ซึ่งการนิเทศการศึกษามีความสำคัญ ดังนี้

Glickman (1998) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษานี้ เนื่องจากเบื้องหลังโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ คือ การจัดโปรแกรมนิเทศที่มีประสิทธิผล

Oliva (2001) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูผู้สอนบางคนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการสอนของตนเองได้ ศิษยานิเทศก์ต้องเป็นผู้คอยชี้แนะ ช่วยเหลือในเรื่องการเรียนการสอน ให้ความสะดวกแก่ครูในด้านต่างๆ เพื่อให้ครูได้พัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอน

สุทธนู ศรีไสย์ (2545: 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่าสามารถเป็นประโยชน์ต่อครู ดังนี้

1. การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง
 2. การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง
 3. การนิเทศช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
 4. การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อมกัน
- ชาวยุชย อาจินสมาจาร (2548: 5-6) กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการวิชาการ
2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาครู
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ
5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555: 7) กล่าวว่า การนิเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง การดำเนินการดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โดยสรุป การนิเทศมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป การที่โรงเรียนมีแผนการนิเทศที่มีประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งระบบของโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

Good (1973) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ เพื่อช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ อุปกรณ์ทางการศึกษาและช่วยเหลือปรับปรุงวิธีสอน

Beach & Reinhartz (2000: 4-5) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูให้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและความงอกงามในวิชาชีพในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลสูงสุดต่อคุณภาพการเรียนการสอน ความงอกงามและการพัฒนาดังกล่าวขึ้นอยู่กับระบบที่มีพื้นฐานจากความไว้วางใจและการให้การสนับสนุนความพยายามของครูในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียน

Sergiovanni & Starratt (2007: 3) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็น การช่วยเหลือสถานศึกษา โดยเพิ่มโอกาสและความสามารถของสถานศึกษาเพื่อให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการส่งเสริมความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน

สจ๊วต อุทรานันท์ (2530) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศศึกษามี 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. เพื่อพัฒนาคน โดยกล่าวว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ครู และบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนางาน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ จะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันรับผิดชอบร่วมกันผลัดเปลี่ยนการเป็นผู้นำและผู้ตาม
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน

สุวรรณา โชติสุกานต์ (2547 : 7-8) กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมครูปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพและให้นักเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งความมุ่งหมายของการนิเทศศึกษานี้ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ครู สามารถทำได้โดย
 - 1.1 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดำเนินการความรู้และความสามารถด้านการสอนด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา และการศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น
 - 1.2 ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกปฏิบัติและทดลองใช้ทักษะการสอน และการจัดกิจกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
 - 1.3 ส่งเสริมให้ครูได้แสดงความสามารถในการคิดและตัดสินใจที่จะปรับปรุงการเรียน การสอนของตนเอง
2. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ช่วยครูให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ หน้าที่ และความรับผิดชอบด้านการศึกษาของ โรงเรียนและของครู
 - 2.2 ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน และสามารถช่วยเหลือ แนะนำวิธีการแก้ปัญหา และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก
 - 2.3 ช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ความต้องการและสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2.4 ช่วยติดตาม ประเมินผล และเสนอแนวทางการปรับปรุงการทำงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

3. ส่งเสริมขวัญ กำลังใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ได้แก่

3.1 ให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จของครู

3.2 ทำงานร่วมกันกับครูในฐานะที่ครูเป็นนักวิชาชีพที่มีความรู้ และความสามารถที่เท่าเทียมกัน

3.3 สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่า และความสำคัญของวิชาชีพครู

3.4 ให้ครูได้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความสามารถของครูและช่วยในการสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ก้าวหน้าของชุมชน

4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ได้แก่

4.1 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน ครู ผู้บริหาร และชุมชน

4.2 ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ปัญหา และดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชน

4.3 สนับสนุนให้ชุมชนสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4.4 ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม และใช้แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

เก็จนก เอื้อวงศ์ (2555: 9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการประสานงานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างขวัญ กำลังใจให้ครูมีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ

โดยสรุป การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ พัฒนาความสามารถของครู การปรับปรุงการสอนและกระบวนการทำงานของครู ช่วยเหลือครูและสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และส่งเสริมความสัมพันธ์และการประสานงานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์สูงสุด คือ

การพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักการนิเทศให้ยึดถือและปฏิบัติ นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

Sergiovanni & Starratt (1983) และ Marks & Stoops (1978) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารโดยปกติต้องคำนึงถึงการจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุต่างๆ และรวมไปถึงการดำเนินการโดยทั่วไป
 2. การนิเทศโดยปกติแล้วต้องคำนึงถึงการปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนโดยทั่วไป
 3. การบริหารและการนิเทศโดยหน้าที่แล้ว ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ทั้งสองอย่างและจะต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินงานด้านระบบการศึกษา
 4. การนิเทศการศึกษาที่ดีนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาวิทยาศาสตร์ความเป็นประชาธิปไตย และวิธีการทางวิทยาศาสตร์
 5. การนิเทศที่ดี ในสถานที่ที่ไม่สามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ ก็ต้องใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการศึกษาการปรับปรุง และการประเมินผลทั้งสองส่วนทั้งที่เป็นกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น
 6. การนิเทศที่ดีจะต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ
 7. การนิเทศที่ดีนั้นจะต้องมีการวางแผนอย่างมีระบบ มีการประสานความร่วมมือ และจัดกิจกรรมต่อเนื่องกัน
 8. การนิเทศที่ดีนั้นจะต้องเป็นวิชาชีพ จะต้องส่งเสริมการหาแนวทางการประเมินบุคลากร วิธีการ และผลจะต้องมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้
 9. ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือด้านการนิเทศ บริการนี้ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน
 10. ความรับผิดชอบในการปรับโครงการนิเทศในโรงเรียนนั้น จะต้องเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น ทำหน้าที่เพื่อชั้นเรียน และเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่หรือผู้บริหารที่จะต้องทำเพื่อโรงเรียน
 11. การนิเทศการศึกษาคควรจะช่วยให้การแปลและนำเอกสารค้นพบทางการวิจัยทางการนิเทศการศึกษาใหม่ๆ มาใช้
 12. การวางแผนด้านการนิเทศทั้งในระยะสั้น และระยะยาวจะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
- สังต์ อุทรานันท์ (2530) กล่าวว่า หลักการของการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย หลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ กล่าวคือ คำว่า กระบวนการคือ มีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องของปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน

2. การนิเทศศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานจะกระทำผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนของนักเรียนในชั้นปลาย

3. การนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย การทำงาน บรรยากาศแบบประชาธิปไตย การยอมรับซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนบทบาทในฐานะผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนความรับผิดชอบต่อผลงานร่วมกันด้วย

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555 : 12-15, 12-16) กล่าวว่า หลักการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนเป็นการดำเนินงานเป็นโครงการ

2. การนิเทศการศึกษาถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ ความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างของบุคคลเป็นความร่วมมือร่วมใจกัน

3. การดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ได้ผลดีควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา และช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานเสียก่อน

โดยสรุป การนิเทศศึกษามีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารอย่างเป็นระบบ

2. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่เป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่องและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศศึกษามีเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

4. การนิเทศศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน ความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การยอมรับซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบต่อผลงานร่วมกัน

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของครู ซึ่งกิจกรรมการนิเทศศึกษามีหลากหลายแบบ

ผู้นิเทศต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หรือสภาพปัญหาของสถานศึกษา และคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงจุดประสงค์ของการนิเทศ ขนาดกลุ่มของผู้รับการนิเทศ ประสบการณ์และประโยชน์ที่ผู้รับการนิเทศได้รับเป็นสำคัญ นักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการของไทย เช่น Harris (1985 : 71-86) วัชรรา เล่าเรียนดี (2556: 16-18) ยุพิน ยืนยง (2553: 39-41) ได้เสนอกิจกรรมนิเทศการศึกษาไว้สอดคล้องกัน สรุปได้ดังนี้ (นิรันดร กากแก้ว และเสรี ชังภัย, 2563: 13-14)

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจของผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น
2. การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
3. การบรรยายเป็นกลุ่ม (Pane presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน
4. การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film or television) เป็นการใช้เครื่องมือที่เป็นสื่อสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เพื่อทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น
5. การฟังคำบรรยายจากเทปวิทยุและเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape, radio recordings) เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
6. การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคคล เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งจะช่วยหาจุดดีหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร
7. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินงาน
8. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ตามต้องการ
9. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interview) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยการทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถตอบได้เท่านั้น
10. การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้แนะ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือการแสดงความคิดเห็นของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์

11. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มขนาดเล็กมักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ
12. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่งสามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ผสมกับกิจกรรมอื่นๆ
13. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการควบคุมประสิทธิภาพการสอน
14. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิด วิธีการแก้ปัญหาหรือใช้ข้อเสนอแนะต่างๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็น โดยเสรีไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด
15. การบันทึกวีดิทัศน์และการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วีดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์
16. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ (Instrumenting and testing) เป็นการใช้อย่างแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ
17. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่ม เพื่ออภิปรายให้หัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด
18. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) เป็นกิจกรรมการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่น เพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนปฏิบัติ
19. การเยี่ยมเยียน (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง
20. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการนิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ
21. การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าประชุมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยสามารถนำไปพัฒนางานให้มีคุณภาพ
22. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ เป็นการมอบหมายเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำความรู้นั้นมาถ่ายทอดให้แก่คณะครู
23. การสนทนาทางวิชาการ เป็นการประชุมหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้มีผู้นำสนทนาคนหนึ่ง นำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแนวปฏิบัติงาน เทคนิควิธีการแก่คณะครูในสถานศึกษา

24. การสัมมนา เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจเพื่อสรุปข้อคิดเห็น และหาแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน

25. การอบรม เป็นการให้ครูเข้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาชีพ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวทางวิชาการและนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการอบรมไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

26. การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหา ทั้งด้านส่วนตัวและการปฏิบัติงาน หรือช่วยแนะนำส่งเสริมให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น การให้คำปรึกษาแนะนำสามารถดำเนินการได้ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

27. การสังเกตการสอน เป็นการจัดให้บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอน มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในขณะที่ทำการสอน เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนของผู้นิเทศ

โดยสรุป กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของครู กิจกรรมการนิเทศการศึกษามีหลากหลายแบบ ผู้นิเทศต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บริบทของสถานศึกษา และคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงจุดประสงค์ของการนิเทศ ขนาดกลุ่มของผู้รับการนิเทศ ประสบการณ์และประโยชน์ที่ผู้รับการนิเทศได้รับเป็นสำคัญ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดใหญ่ ได้แก่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การประชุมครู การเยี่ยมเยียน การให้คำปรึกษาแนะนำ การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ และกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมตามสถานการณ์

กระบวนการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการดำเนินงานที่แน่นอนและชัดเจน กระบวนการนิเทศ คือ ขั้นตอนในการปฏิบัติให้เป็นอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผน แบบแผนการปฏิบัติ เทคนิควิธีการหรือกลวิธีต่างๆ เพื่อให้การนิเทศการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ นักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษา ดังนี้

Harris (1963: 14-15) ได้เสนอกระบวนการการนิเทศการศึกษา 5 กระบวนการ ซึ่งเรียกว่า “Harris’ POLCA” มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบการนิเทศต้องคิดวิเคราะห์ถึงความต้องการและความจำเป็นในการนิเทศเพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศให้สอดคล้องกัน โดยต้องการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการนิเทศ จัดทำแผนการดำเนินการ โครงการ และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2. **ขั้นการจัดองค์การ (Organizing)** เป็นขั้นตอนที่กำหนดโครงการของคณะทำงานตั้งเกณฑ์มาตรฐานการรวบรวมทรัพยากรที่มีทั้งบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่ โครงสร้างขององค์การ และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างงานต่างๆ

3. **ขั้นนำสู่การปฏิบัติ (Leading)** เป็นขั้นที่ตัดสินใจในการดำเนินการนิเทศ กำหนดวิธีการในการนิเทศ กระตุ้น จูงใจ เสริมสร้างกำลังใจ ให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน การแนะนำนวัตกรรมใหม่ๆ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการณ์นิเทศ

4. **ขั้นการควบคุม (Controlling)** เป็นขั้นที่ผู้รับผิดชอบต้องควบคุม กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการดำเนินไปตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ในบางครั้งอาจจะมีการชี้แนะ เสริมความคิด หรือแทรกแซงเพื่อปรับทิศทางหรือกระบวนการดำเนินงาน

5. **ขั้นการประเมินผล (Assessing)** เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องร่วมกัน ประเมินผลการนิเทศว่า สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลต้องจัดทำอย่างมีแบบแผนและมีความเที่ยงตรง และอาจจัดทำกรวิจัยประเมินผลร่วมด้วย

ในปี 1985 Harris ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน (Harris, 1985) โดยมุ่งเน้นให้เกิดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ลดการควบคุมติดตามการทำงานลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing processes)** เป็นการศึกษาสภาพการทำงาน ของบุคลากรเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง มีขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสภาพการณ์ต่างๆ 2) การสังเกตปรากฏการณ์รอบตัว โดยละเอียด 3) การทบทวนเพื่อตรวจสอบปรากฏการณ์รอบตัว และ 4) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. **การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing)** เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เฉพาะ กำหนดทางเลือก และจัดลำดับความสำคัญของงาน

3. **การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing)** เป็นการจัดระบบ วางแผนการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยดำเนินการดังนี้ 1) จัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ 2) การนำ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ 3) เตรียมการต่างๆ ให้พร้อมในการปฏิบัติงาน 4) จัดระบบการทำงาน และ 5) การกำหนดแผนในการทำงาน

4. **การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources)** เป็นการกำหนดการใช้ทรัพยากร ในหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยประกอบด้วย 1) กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ ตามความต้องการของหน่วยงานต่างๆ 2) จัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่างๆ 3) กำหนดทรัพยากร ที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะ และ 4) มอบหมายบุคลากรให้ปฏิบัติงาน

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานงานการใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และประสานแผนการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประสานการทำงานกับฝ่ายต่างๆ
- 2) สร้างความกลมเกลียวและสามัคคีให้เกิดขึ้นในการทำงาน
- 3) การปรับวิธีการทำงานในส่วนต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ
- 4) การกำหนดเวลาในการทำงานแต่ละช่วงให้ชัดเจน

6. การอำนวยการ (Directing) เป็นการทำให้เกิดสภาพที่เหมาะสมในการดำเนินงานตามแผนงานให้มากที่สุด โดยดำเนินการ 1) แต่งตั้งบุคลากร 2) กำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน 3) ชี้แจงกระบวนการทำงาน และ 4) ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

สจัต อุทรานันท์ (2530) ได้เสนอกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยไว้ 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะต้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็น รวมทั้งวางแผนขั้นตอนการทำงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นด้วย

2. การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนในการทำงานอย่างไร และจะทำงานอย่างไรให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพที่สุด

3. การลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นขั้นตอนที่จะต้องลงมือปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ดังนั้นจึงประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ

- 3.1 การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับความรู้มา

- 3.2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นตอนนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูงสุด

- 3.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารช่วยให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

4. การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing) ขั้นนี้เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจของผู้บริหารที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารสามารถดำเนินการไปพร้อมกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะทำให้การดำเนินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ ต้องรีบดำเนินการแก้ไขทันที การดำเนินการประเมินผล

จะต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุตามจุดหมายที่วางไว้หรือพัฒนาผู้รับการนิเทศให้เป็นที่ตามต้องการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539: 63) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่อง 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการนิเทศ ผู้บริหารแจ้งนโยบายด้านการนิเทศแก่คณะครู แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นระดับโรงเรียน และกำหนดกรอบแผนงานนโยบายและวัตถุประสงค์
2. ขั้นวางแผนการนิเทศ เป็นการวางแผนระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำโครงการและงาน
3. ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ เป็นการดำเนินงานตามแผนและโครงการ และพัฒนาสื่อและวิธีการนิเทศ
4. ขั้นประเมินผลการนิเทศ เป็นการกำกับ ติดตามและควบคุมคุณภาพ
5. ขั้นปรับปรุงแก้ไข ในกรณีที่ต้องปรับปรุง ให้กลับไปดำเนินการตั้งแต่ขั้นเตรียมการนิเทศใหม่ กรณีได้ผลดี ให้ดำเนินการหมุนวนตั้งแต่ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ

วัชราน เล่าเรียนดี (2550 : 27-28) ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ดังนี้

1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ (ครูหรือคณะครู)
 2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงพัฒนา
 3. นำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบและขออนุมัติการดำเนินการ
 4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่างๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่น่าสนใจ
 5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนด วัน เวลา ที่จะสังเกตการสอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
 6. ดำเนินการตามแผนโดยครูและผู้นิเทศ
 7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนารายงานผลสำเร็จ
- มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2563: 53-54) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่องเป็นระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีเหตุผลและสามารถดำเนินงานได้ และการนำวงจรเดมมิง (Deming circle) หรือกระบวนการ PDCA มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยมี 4 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดจุดพัฒนาการนิเทศ การจัดทำแผนการนิเทศ และการจัดทำโครงการนิเทศ
2. การปฏิบัติตามแผน (Doing) ได้แก่ การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผนหรือโครงการ การกำกับติดตาม การควบคุมคุณภาพ การรายงานความก้าวหน้า และการประเมินความสำเร็จเป็นระยะๆ
3. การตรวจสอบและประเมินผล (Checking) ได้แก่ กำหนดกรอบการประเมิน จัดหาหรือสร้างเครื่องมือประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมิน
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Acting) ได้แก่ จัดทำรายงานผลการนิเทศ นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่ และพัฒนาต่อเนื่อง

จากการศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของ Harris (1963 : 14-15) Harris (1985) สังกัด อุทรานันท์ (2530 : 84) วัชรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28) และกระบวนการนิเทศโดยใช้วงจร เดมมิง (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563: 53-54) ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์โดยนำเอาคำที่มีความหมายในทิศทางเดียวกันมารวมไว้เป็นหมวดหมู่หัวข้อเดียวกันเพื่อกำหนดกระบวนการนิเทศการศึกษา ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการศึกษา

แหล่งข้อมูล						สรุป กระบวนการนิเทศ การศึกษา
Harris (1963: 14-15)	Harris (1985)	สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 84-88)	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539: 63)	วัชรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28)	กระบวนการนิเทศ โดยใช้วงจรเดมมิง (มุกดา লেখะวิวัฒน์, 2563: 53- 54)	
	1. การประเมินสภาพ การทำงาน(Assessing)		ขั้นเตรียมการนิเทศ			ขั้นศึกษาสภาพบริบท
	2. การจัดลำดับ ความสำคัญของงาน (Prioritizing)					
ขั้นการวางแผน Planning)	3. การออกแบบวิธีการ ทำงาน (Designing)	การวางแผน (Planning)	ขั้นวางแผนการนิเทศ	1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับนิเทศ 2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่ สนใจจะปรับปรุงพัฒนา 3. นำเสนอโครงการพัฒนา และขั้นตอนการปฏิบัติ 4. จัดทำแผนการนิเทศ	การวางแผน (Planning) - การจัดระบบข้อมูล สารสนเทศ - การกำหนดจุดพัฒนาการ นิเทศ - การจัดทำแผนการนิเทศ - การจัดทำโครงการนิเทศ	ขั้นวางแผนและกำหนด เป้าหมาย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล					สรุป	
Harris (1963: 14-15)	Harris (1985)	สังัด อุทรานันท์ (2530 : 84-88)	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539: 63)	วัชรรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28)	กระบวนการนิเทศ โดยใช้วงจรเดมมิง (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563: 53-54)	กระบวนการนิเทศ การศึกษา
ชั้นการจัดองค์การ (Organizing)	1. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) 2. การประสานงาน (Coordinating) 3. การอำนวยการ (Directing)	การให้ความรู้ความ เข้าใจในการทำงาน (Informing)		ให้ความรู้หรือแสวงหา ความรู้		ชั้นวางแผนและกำหนด เป้าหมาย
ชั้นนำสู่การปฏิบัติ (Leading)		การลงมือปฏิบัติ (Doing)	ชั้นปฏิบัติตาม แผนการนิเทศ	ดำเนินการตามแผน โดยครูและผู้นิเทศ	การปฏิบัติตามแผน (Doing) - การปฏิบัติตามขั้นตอนตาม แผนหรือโครงการ - การกำกับติดตาม - การควบคุมคุณภาพ - การรายงานความก้าวหน้า - การประเมินความสำเร็จเป็น ระยะๆ	ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศ

ที่ 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล						สรุป
Harris (1963: 14-15)	Harris (1985)	สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 84-88)	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539: 63)	วัชรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28)	กระบวนการนิเทศ โดยใช้วงจรเดมมิง (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563: 53-54)	กระบวนการนิเทศ การศึกษา
ขั้นการควบคุม (Controlling)		การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing)			การตรวจสอบและประเมินผล (Checking) - กำหนดกรอบการประเมิน จัดทำหรือสร้างเครื่องมือ ประเมิน - เก็บรวบรวมข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูล - สรุปผลการประเมิน	ขั้นติดตามและ ประเมินผล
ขั้นการประเมินผล (Assessing)		การประเมินผล การนิเทศ (Evaluating)	ขั้นประเมินผล การนิเทศ ขั้นปรับปรุงแก้ไข	สรุปและประเมินผล การปรับปรุงและ พัฒนารายงาน ผลสำเร็จ	การนำผลการประเมินมา ปรับปรุงงาน (Acting) - จัดทำรายงานผลการนิเทศ - นำเสนอผลการนิเทศและ เผยแพร่ - พัฒนาต่อเนื่อง	ขั้นสะท้อนผล การนิเทศ

จากตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการศึกษา มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นศึกษาสภาพบริบท** เป็นการแจ้งนโยบายด้านการนิเทศแก่คณะครู วิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็น จัดลำดับความสำคัญของงาน ประชุมชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของครูและผู้นิเทศ
2. **ขั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย** เป็นการประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียน และระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ออกแบบและกำหนดวิธีการนิเทศ กำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ ประสานงานและอำนวยความสะดวก และให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ
3. **ขั้นขับเคลื่อนการนิเทศ** เป็นการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ สังเกตการสอนและรายงานความก้าวหน้า เก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างเสริมกำลังใจแก่ครู
4. **ขั้นติดตามและประเมินผล** เป็นการกำกับติดตามดูแลให้กระบวนการดำเนินไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ กำหนดกรอบการประเมิน จัดหาหรือสร้างเครื่องมือประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน
5. **ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ** เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานนิเทศในภาพรวมของโรงเรียน จัดทำรายงานผลการนิเทศ นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รูปแบบ เป็นวิธีการหรือปฏิบัติการนิเทศที่สถานศึกษานำมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา หรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้การนิเทศการศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นักวิชาการได้จำแนกรูปแบบการนิเทศการศึกษาไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) รูปแบบการนิเทศลักษณะทั่วไป เป็นการนิเทศรายบุคคลและการนิเทศกลุ่ม และ 2) รูปแบบการนิเทศที่มีลักษณะเฉพาะ เป็นรูปแบบที่มีแนวคิด หลักการ และรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจนเจาะจง ได้แก่ รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical supervision) และรูปแบบการนิเทศแบบร่วมพัฒนา (Collegial and collaborative supervision) มีลักษณะต่างกัน เช่น การนิเทศโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมคิดร่วมรับผิดชอบ การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน การนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา การนิเทศแบบพาคิดพาทำ การนิเทศแบบพี่เลี้ยง การนิเทศด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งรูปแบบการนิเทศดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการนิเทศที่ลักษณะเฉพาะเจาะจงโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังเช่น McLaughlin & Talbert (2006) ให้ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมมือรวมพลังของครูในการทำงานเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ และการตรวจสอบหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในชั้นเรียน ในขณะที่ Stoll, et al. (2006) อธิบายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มของครูที่มาร่วมกันทำงานและวางเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งมีการสะท้อนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการและการเจริญเติบโตทางวิชาชีพ เช่นเดียวกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560 : 1) ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561 : 131) สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณะผู้บริหาร ชุมชน ร่วมกับครูผู้สอนเป็นการชุมนุมเชิงวิชาการหรือประสบการณ์เรียนรู้จากการปฏิบัติมีการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างเป็นระยะๆ และทำอย่างต่อเนื่อง และปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561 : 26) สรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู หมายถึง การร่วมมือรวมพลังของครู ผู้บริหารในฐานะนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอนที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งเป็นความรู้ความสามารถ และแนวทางการปฏิบัติที่เกิดจากการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยสะท้อนคิดร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเรียนรู้ของครู เป็นสิ่งสำคัญส่งผลให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน โดยสรุป ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และชุมชนในวางแผนการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติงานตามแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561 : 131) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ คณะผู้บริหาร ครูผู้วางแผน ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้ร่วมวางแผน (Co-Teacher) ในขณะที่ ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561 : 32-37) กล่าวว่า การสร้างทีมหรือกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ครูผู้นำกลุ่ม ครูต้นแบบ ครูที่เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญภายนอก ศึกษานิเทศก์ และผู้ร่วมเรียนรู้ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และครูจากโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายพัฒนา และปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563: 446) กล่าวว่า การกำหนดสมาชิกและบทบาทหน้าที่ของ

สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้ดำเนินการหลัก (Facilitator) ผู้บันทึกสิ่งสำคัญ (Community historian) สมาชิกชุมชน (Member) ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และผู้สนับสนุน (Sponsor) โดยสรุปชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมีองค์ประกอบของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้นำกลุ่ม ครูต้นแบบ ครูที่เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกศึกษานิเทศก์ และผู้ร่วมเรียนรู้ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และครูจากโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายพัฒนา

จากความหมายและองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นรูปแบบการช่วยเหลือครูแบบร่วมมือรวมพลังในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้นำกลุ่ม ครูต้นแบบ ครูที่เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกศึกษานิเทศก์ และผู้ร่วมเรียนรู้ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และครูจากโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายพัฒนาในการวางแผนการนิเทศร่วมกัน ปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. หลักการของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้ที่เป็นสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ต้องมีความเชื่อสำคัญสู่ความสำเร็จในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดย DuFour & Eaker (2008) ได้ระบุแนวคิดหลักของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

- 1) โรงเรียนต้องแสดงความมั่นใจได้ว่าผู้เรียนทุกคนจะเรียนรู้ได้โดยมีผลการเรียนรู้ในระดับที่สูง
- 2) ครูเป็นนักการศึกษา ทุกคนในโรงเรียนจะไม่แยกออกจากกัน ผู้บริหารและครูต้องสร้างวัฒนธรรมร่วมมือรวมพลังทำงานร่วมกันแบบสหวิทยาการและรับผิดชอบผู้เรียนทุกคนด้วยกัน และ 3) การทำงานของครูและบุคลากรของครูทุกคนในชุมชนจะเน้นสืบค้นเพื่อทราบถึงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และอุปนิสัย เป็นต้น ซึ่งครูทุกคนติดตามเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ในขณะที่ Sato (2017) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีหลักการสำคัญผ่านปรัชญา 3 ประการ ได้แก่ 1) ปรัชญาว่าด้วยความเป็นสาธารณะ (Public philosophy) หมายถึง มุมมองและความเชื่อต่อห้องเรียนและโรงเรียนคือพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของทุกคน การเรียนรู้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นการเปิดชั้นเรียนให้ครูทุกคนรับทราบด้วยกันถือว่าห้องเรียนเป็นของทุกคน เป็นพื้นที่ส่วนรวมที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้เรียนรู้ ให้ผลสะท้อนกลับและสะท้อนคิดผ่านการสังเกตชั้นเรียน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู 2) ปรัชญาว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย (Democracy philosophy) เป็นการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันด้วยการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก และ 3) ปรัชญาว่าด้วยความเป็นเลิศ (Excellence philosophy) เป็นการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข

(2561 : 132) กล่าวถึงหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีดังนี้ 1) ร่วมกันพัฒนาให้เด็กทุกคนเกิดผลการเรียนรู้ 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรและชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน และ 3) มีการทำงานแบบร่วมมือกันเกิดวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมพลัง 4) มีผู้เชี่ยวชาญเยี่ยมชั้นเรียนและให้ความรู้ร่วมทั้งไปทัศนศึกษาเพื่อเปิดโลกทัศน์ และ 5) มีการสะท้อนคิดและสุนทรียสนทนา ดังนั้น จึงสรุปหลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ดังนี้ 1) โรงเรียนต้องแสดงความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 2) ห้องเรียนและโรงเรียนคือพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้และการเรียนรู้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย การทำงานร่วมกัน การให้ความรู้ การเปิดชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการสะท้อนคิดผ่านการสังเกตชั้นเรียนนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และ 3) การทำงานของครูและบุคลากรของครูทุกคนในชุมชนจะเน้นสืบค้นเพื่อทราบถึงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า หลักการของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. จุดมุ่งหมายการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ พัฒนาความสามารถของครู การปรับปรุงการสอนและกระบวนการทำงานของครู ช่วยเหลือครูและสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และส่งเสริมความสัมพันธ์และการประสานงานร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง และจากการศึกษาจุดมุ่งหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาวิชาชีพครู เสริมสร้างครูให้เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ดีในเนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดเด็กก่อนการออกแบบการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์การเรียนรู้ มีความสามารถในการทำงานเชิงวิชาชีพในลักษณะร่วมมือร่วมพลัง และพัฒนาความสามารถในการนิเทศภายในแบบร่วมพลัง ส่งผลให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ และเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และครูตระหนักในหน้าที่ในการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียน

การสอนที่ดีขึ้น (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561: 139-140; ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561: 60-61)

โดยสรุปการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

4. ขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู เช่น การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สามารถใช้กระบวนการ ดังเช่น กระบวนการเชิงระบบ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) การใช้วงจรเดมมิง (Deming circle) หรือกระบวนการ PDCA กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) เป็นต้น สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้รายละเอียดดังนี้

Newman et al. (1996) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีกระบวนการสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and norm) หมายถึง การมีฐานความรู้ทางเทคนิคร่วมกันเพื่อให้ครูมีความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
2. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Focus on student learning) หมายถึง การมีเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูจะต้องสร้างสรรค์งานของครูเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียน
3. สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective dialogue) หมายถึง การพูดคุยสนทนาระหว่างครูเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนเชิงบวก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของครู โดยการสนทนานั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูอันเป็นสมาชิกในชุมชน
4. เปิดเผยการปฏิบัติ (Deprivatized practice) หมายถึง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของครูในการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอด และฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง
5. ร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในองค์การเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน การพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาโรงเรียน

Hord (1997) ได้สรุปว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 มิติ ได้แก่

1. สนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน
2. รวบรวมความคิดสร้างสรรค์
3. แบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์
4. จัดสภาพที่เอื้ออำนวย
5. แบ่งปันบทเรียนส่วนบุคคล

DuFour & Eaker (2008) กล่าวว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วมกัน
2. สร้างวัฒนธรรมร่วมมือรวมพลังที่มุ่งเน้นการเรียนรู้
3. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อการปฏิบัติที่เป็นเลิศในสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน
4. การปฏิบัติจริงร่วมกัน
5. การมีพันธสัญญา ร่วมกันในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
6. ให้ความสำคัญกับผลที่เกิดขึ้น

Robert & Pruitt (2009) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. มีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน
2. มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ใช้การร่วมมือรวมพลัง
4. มีการสืบสอบและสะท้อนผล
5. มีการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

Hipp & Huffman (2003) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำแบบรวมหมู่ (Supportive and shared leadership) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้หลักประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการบริหาร กระจายอำนาจ ให้ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ ส่งเสริมภาวะการเป็นผู้นำในทีม

2. ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม (Shared values and vision) หมายถึง การที่บุคลากรร่วมแสดงความเห็นเพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาที่ยึดการเรียนรู้ของผู้เรียน บุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดข้อปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

3. ร่วมกันเรียนรู้สู่การปฏิบัติ (Collective learning and application of learning) หมายถึง การที่บุคลากรทุกระดับ ร่วมแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ และร่วมมือร่วมใจกันวางแผน

เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกันค้นหาความรู้ ทักษะและกลยุทธ์ พร้อมทั้งเรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติงานของตน

4. แบ่งปันประสบการณ์ (Shared personal practice) หมายถึง การเข้าร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ การเยี่ยม และสังเกตห้องเรียน และให้ความเห็นต่อการปฏิบัติการสอน เพื่อช่วยยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานของตนและองค์กร

5. สภาพแวดล้อมเกื้อหนุน (Supportive conditions) หมายถึง การสร้างมิตรสัมพันธ์ เชิงวิชาการ (Collegial relationships) ด้วยการให้ความเคารพ จริงใจ ยึดการแสวงหาความรู้อย่างมี วิจารณ์ญาณและการพัฒนาเป็นบรรทัดฐาน และมีจิตวิทยาเชิงบวก ใส่ใจต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ความใกล้ชิดของบุคลากรกับคนอื่น ระบบการสื่อสาร และเวลาสถานที่สำหรับการนัดพบ การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559 : 25) กล่าวว่า กระบวนการสำคัญของชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีดังนี้

1. แบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared values and norms) เป็นการสร้างโอกาสให้เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันในเรื่องคุณค่า อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ และการปฏิบัติที่ดี

2. การร่วมมือร่วมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on student learning)

3. การทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของทุกคนใน การเรียนรู้และสร้างสรรค์การปฏิบัติงาน

4. เปิดรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ (Expert advice and study visit) เป็นการเรียนรู้ของ ครูและชุมชนที่ต้องใจกว้าง เปิดรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจจะเป็นคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ หรือคนในชุมชนที่เชี่ยวชาญและมีการปฏิบัติที่ดี และมีการศึกษาชั้นเรียนหรือมีการเยี่ยมชม การปฏิบัติงานจริงในห้องเรียนโดยเฉพาะห้องของเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกัน

5. สะท้อนผลและสุนทรียสนทนา (Reflection dialogue) เป็นการมีสุนทรียภาพ สนทนา เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เน้นหลักการสื่อสารแบบสองทาง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกื้อกูล ระหว่างกัน

ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพัฒนา วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบุว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบ ความสำเร็จในหลายประเทศต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพครูที่มุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมมือร่วมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC)” โดยสมาชิกชุมชน วิชาชีพร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ และภารกิจการพัฒนา ร่วมกัน สมาชิกกรมพลังเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ลงมือปฏิบัติบนฐานการทำงานจริงที่อิงพื้นที่การปฏิบัติงาน

มากกว่าการพัฒนาในรูปแบบอื่นที่ได้จากภายนอกห้องเรียน ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาตามแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล คือ การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เป็น “คนคุณภาพ” ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการศึกษา และคุณภาพของประเทศในที่สุด นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่คนในสถานศึกษาในองค์กร และในหน่วยงานต่างร่วมมือร่วมพลังเรียนรู้ในการวิพากษ์วิจารณ์ ร่วมสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2559 : 1)

จากข้อมูลกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังกล่าวข้างต้น นำมาสังเคราะห์กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แหล่งข้อมูล						สรุป	
Newman et al. (1996)	Hord (1997)	DuFour & Eaker (2008)	Robert & Pruitt (2009)	Hipp & Huffman (2003)	สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2559 : 25)	สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, (2559 : 1)	กระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ
มีบรรทัดฐานและ ค่านิยมร่วมกัน	แบ่งปันคุณค่าและ วิสัยทัศน์	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วมกัน การมีพันธสัญญา ร่วมกันในการปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง	มีบรรทัดฐานและ ค่านิยมร่วมกัน	ค่านิยมและ วิสัยทัศน์ร่วม	แบ่งปันคุณค่าและ วิสัยทัศน์	ร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์	แบ่งปันวิสัยทัศน์ และกำหนดข้อ ปฏิบัติร่วมกัน
มุ่งเน้นการเรียนรู้ ของผู้เรียนเป็น สำคัญ	รวบรวมความคิด สร้างสรรค์	สร้างวัฒนธรรม ร่วมมือรวมพลังที่ มุ่งเน้นการเรียนรู้ให้ ความสำคัญกับผลที่ เกิดขึ้น	มีเป้าหมายร่วมกัน ในการพัฒนา การเรียนรู้ของ นักเรียน	การร่วมมือรวมพลัง มุ่งสู่การเรียนรู้ของ ผู้เรียน	กำหนดเป้าหมาย	กำหนดเป้าหมาย	กำหนดเป้าหมาย
ร่วมมือรวมพลัง		การปฏิบัติจริง ร่วมกัน	ใช้การร่วมมือรวม พลังมีการชี้แนะ และระบบพี่เลี้ยง	การทำงานแบบ ร่วมมือรวมพลัง	สมาชิกรวมพลัง เรียนรู้แบบ กัลยาณมิตร	ชี้แนะและเรียนรู้ ร่วมกัน	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล						สรุป
Newman et al. (1996)	Hord (1997)	DuFour & Eaker (2008)	Robert & Pruitt (2009)	Hipp & Huffman (2003)	สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2559 : 25)	สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, (2559 : 1) กระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ
เปิดเผยการปฏิบัติ	แบ่งปันบทเรียน ส่วนบุคคล	การสืบเสาะหา ความรู้เพื่อการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศใน สภาพการณ์ที่เป็น จริงในปัจจุบัน		ร่วมกันเรียนรู้ผู้ การปฏิบัติ แบ่งปัน ประสบการณ์	ลงมือปฏิบัติบนฐาน การทำงานจริง	ลงมือปฏิบัติและ สังเกตชั้นเรียน
สนทนาสะท้อนผล การปฏิบัติงาน			มีการสืบสอบและ สะท้อนผล	สะท้อนผลและ สุนทรียสนทนา	ร่วมสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยน เรียนรู้	สะท้อนผลและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากตารางที่ 3 พบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สังเคราะห์ได้มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. แบ่งปันวิสัยทัศน์และกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกัน
2. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน
3. ชี้นำและเรียนรู้ร่วมกัน
4. ลงมือปฏิบัติและสังเกตชั้นเรียน
5. สะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากการศึกษาและสังเคราะห์กระบวนการนิเทศ (ตารางที่ 2) และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (ตารางที่ 3) นำมาวิเคราะห์และเชื่อมโยงเพื่อกำหนดขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการนิเทศ ดังนี้

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

กระบวนการนิเทศที่ สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 2)	กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพที่สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 3)	สรุป ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน
1. ชั้นศึกษาสภาพ บริบท	1. แบ่งปันวิสัยทัศน์และกำหนด ข้อปฏิบัติร่วมกัน	<p>ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปัน วิสัยทัศน์ร่วมกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาสภาพปัญหาและบริบท ของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู โรงเรียน ชุมชน ห้องเรียน และ สื่อเทคโนโลยี 2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 3. จัดลำดับความสำคัญของงาน 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ แนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ 5. กำหนดนโยบายการนิเทศ 6. กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศ ร่วมกัน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศที่ สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 2)	กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 3)	วิธีการดำเนินงาน
2. ชี้แจงแผนและ กำหนดเป้าหมาย	2. กำหนดเป้าหมายการ ปฏิบัติงาน	<p>ชี้แจงแผนและกำหนดเป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับ โรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการ เรียนรู้ 2. กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศ 3. กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่ส่งผลต่อ การพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู และ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของ โรงเรียน 4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ 5. ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศ ที่เหมาะสมกับโรงเรียน 6. แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและ ประสบการณ์การนิเทศ 7. กำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ 8. จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการ ประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และ เกณฑ์การประเมิน 9. ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินการนิเทศตามคู่มือการ นิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง 10. จัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน โรงเรียน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศที่ สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 2)	กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ทางวิชาชีพที่สังเคราะห์ ได้ (ตารางที่ 3)	วิธีการดำเนินงาน
3. ชั้นขับเคลื่อน การนิเทศ	3. ชี้นำและเรียนรู้ ร่วมกัน	ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้นำ 1. ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้น การนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน 2. เยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน และให้ความเห็น ต่อการปฏิบัติการสอน 3. เปิดรับการชี้นำจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร โรงเรียน และเพื่อนครู 4. เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่นจุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า 5. เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู
4. ชั้นติดตามและ ประเมินผล	4. ลงมือปฏิบัติและ สังเกตชั้นเรียน	ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล 1. กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศ เป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ 2. สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการ สอนของครู 3. ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการ สอนของครูตามกรอบการประเมินที่กำหนด ไว้ในคู่มือการนิเทศ 4. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการ นิเทศร่วมกัน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศที่ สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 2)	กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพที่สังเคราะห์ได้ (ตารางที่ 3)	วิธีการดำเนินงาน
5. ขั้นสะท้อนผล การนิเทศ	5. สะท้อนผลและแลกเปลี่ยน เรียนรู้	ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ <ol style="list-style-type: none"> 1. สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2. จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศโดยรวม ของโรงเรียน และรายงานผล การนิเทศเป็นรายบุคคล 3. นำเสนอและเผยแพร่ผล การดำเนินงานการนิเทศ ของโรงเรียน 4. นำเสนอภาพความสำเร็จ ของโรงเรียน

จากตารางที่ 4 สรุปขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน
 - 1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู โรงเรียน ชุมชน ห้องเรียน และสื่อเทคโนโลยี
 - 1.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
 - 1.3 จัดลำดับความสำคัญของงาน
 - 1.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ
 - 1.5 กำหนดนโยบายการนิเทศ
 - 1.6 กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน
2. ขั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
 - 2.1 ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.2 กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศ
 - 2.3 กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
 - 2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ
 - 2.5 ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียน
 - 2.6 แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและประสบการณ์การนิเทศ
 - 2.7 กำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ
 - 2.8 จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน
 - 2.9 ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศตามคู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง
 - 2.10 จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ขั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
 - 3.1 ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน
 - 3.2 เยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน และให้ความเห็นต่อการปฏิบัติการสอน
 - 3.3 เปิดรับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครู
 - 3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า
 - 3.5 เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู

4. ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล

4.1 กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้

4.2 สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู

4.3 ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูตามกรอบการประเมินที่กำหนด

ในคู่มือการนิเทศ

4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน

5. ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ

5.1 สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.2 จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศโดยรวมของโรงเรียน และ รายงานผลการนิเทศเป็นรายบุคคล

5.3 นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน

5.4 นำเสนอภาพความสำเร็จของโรงเรียน

โดยสรุป รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความหมาย หลักการ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการนิเทศ ดังนี้

ตารางที่ 5 ความหมาย หลักการ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รูปแบบการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	รายละเอียด
ความหมาย	รูปแบบการช่วยเหลือครูแบบร่วมมือรวมพลังในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้นำกลุ่ม ครูต้นแบบ ครูที่เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก ศึกษานิเทศก์ และผู้ร่วมเรียนรู้ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และครูจากโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายพัฒนาในการวางแผนการนิเทศร่วมกัน ปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รูปแบบการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	รายละเอียด
หลักการ	เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
จุดมุ่งหมาย	เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม
ขั้นตอนการนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู โรงเรียน ชุมชน ห้องเรียน และสื่อเทคโนโลยี 1.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 1.3 จัดลำดับความสำคัญของงาน 1.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ 1.5 กำหนดนโยบายการนิเทศ 1.6 กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน 2. ขึ้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รูปแบบการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	รายละเอียด
	2.2 กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศ
	2.3 กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของ โรงเรียน
	2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ
	2.5 ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียน
	2.6 แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและประสบการณ์การนิเทศ
	2.7 กำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ
	2.8 จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้ คะแนน และเกณฑ์การประเมิน
	2.9 ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศตาม คู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทาง การศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง
	2.10 จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน
	3. ขึ้นข้อเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
	3.1 ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบ ร่วมมือร่วมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน
	3.2 เยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน และให้ความเห็นต่อการปฏิบัติ การสอน
	3.3 เปิดรับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และ เพื่อนครู
	3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า
	3.5 เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู
	4. ขึ้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รูปแบบการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	รายละเอียด
	4.1 กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตาม แผนการนิเทศที่กำหนดไว้ 4.2 สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู 4.3 ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูตาม กรอบการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือการนิเทศ 4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน 5. ขึ้นสะท้อนผลการนิเทศ 5.1 สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง 5.2 จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศ โดยรวมของโรงเรียน และรายงานผลการนิเทศเป็น รายบุคคล 5.3 นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศของ โรงเรียน 5.4 นำเสนอภาพความสำเร็จของโรงเรียน

บทบาทของผู้นิเทศ

การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ มุ่งพัฒนาครูให้รู้จักวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้นิเทศทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรร่วมกันจัดประชุมครูเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น วางแผนการดำเนินงานส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้คำแนะนำที่ดี การสนับสนุนอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ ช่วยเหลือและชี้แนะให้ครูผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมี

ความสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น (จุไรรัตน์ สุตรง, 2559) นักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ ผู้นิเทศการศึกษา ดังนี้

Wiles & Lovell (1983) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารมีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีภายในกลุ่มและพยายามขจัดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

2. บทบาทด้านความเป็นผู้นำ มีดังนี้

2.1 พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้อื่น

2.2 ช่วยให้ผู้อื่นมีความรู้สึกประทับใจ

2.3 ให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.4 ให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมใช้อำนาจและมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ

3. บทบาทด้านการจัดแนวดำเนินงานในหน่วยงาน มีดังนี้

3.1 พัฒนาด้านการจัดและดำเนินงานในโรงเรียน

3.2 ช่วยให้การดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การตัดสินใจเรื่องใดก็ตามต้องดำเนินไปตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ

3.4 เมื่อกลุ่มตัดสินใจในเรื่องใดไปแล้วจะต้องไม่มีการยับยั้งอีก

3.5 พยายามทำให้ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายอันเดียวกันเพื่อให้เกิดวินัยในกลุ่ม

3.6 ส่งเสริมให้ทุกคนมีวินัยในตนเอง

4. บทบาทด้านการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร มีดังนี้

4.1 พิจารณาเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการโดยให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วม

ในการพิจารณาเลือก

4.2 ช่วยเหลือบุคลากรที่เข้ามาทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของโรงเรียน

4.3 ดำเนินการวัดผลงานของครูหลายวิธี เพื่อให้การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่าง

ยุติธรรม

4.4 ตั้งบุคลากรให้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงความเหมาะสมให้มากที่สุด

5. บทบาทด้านการสร้างขวัญของครู มีดังนี้

5.1 ช่วยให้ครูพอใจในงานที่ทำ

5.2 ช่วยให้ครูมีความสะดวกสบายและปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

5.3 ช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่างๆ ของโรงเรียน

5.4 ช่วยให้ผู้เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

5.5 ช่วยให้ผู้รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น

5.6 จัดให้มีบริการต่างๆ เช่น คู่มือครู การศึกษาต่อ การอบรมตามที่ครูต้องการ เป็นต้น

6. บทบาทด้านการพัฒนาบุคลากร มีดังนี้

- 6.1 จัดให้มีการอบรมในหน่วยงานโดยจัดให้ตรงตามความต้องการของครู
- 6.2 ประชุมที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าขึ้นไป
- 6.3 ใช้วิธีสังเกตการสอนแต่ต้องให้ผู้ชำนาญการและครูผู้สอนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
- 6.4 ใช้วิธีการวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน

Beach & Reinhartz (2000: 16-18) ได้นำเสนอบทบาทของผู้นิเทศไว้ดังนี้

1. ผู้นำ (Leader) ผู้นิเทศต้องแสดงภาวะผู้นำเพื่อโน้มน้าวให้ครูได้ทำการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้นิเทศสามารถทำงานกับครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และช่วยให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งจูงใจให้ครูยอมรับหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนใหม่

2. นักวางแผน/นักจัดการ (Planner/Organizer) การวางแผนเป็นการคาดการณ์ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและแนวทางที่จะปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ผู้นิเทศจะร่วมดำเนินการวางแผนทั้งในระดับสถานศึกษาและวางแผนพัฒนาครูในเรื่องเฉพาะเจาะจง เพราะแผนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน

3. ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) วัตถุประสงค์หลักของผู้นิเทศ คือ การพัฒนาครูให้มีความงอกงามในวิชาชีพ ผู้นิเทศต้องมีหน้าที่ในการเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้ครู ซึ่งมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกันให้ปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนช่วยครูทั้งทางตรง คือ การสอนแนะครู และทางอ้อม คือ การจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน จัดหาทุน การสนับสนุนให้มีทีมนิเทศ การสังเกต และรับฟังการสะท้อนการสอนของครูเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติการสอนของครู

4. ผู้ประเมิน (Appraiser/Assessor) การประเมินการสอนโดยผู้นิเทศที่อาจต้องปฏิบัติไปพร้อมกับการสอนแนะและการช่วยเหลือสนับสนุนครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

5. ผู้เสริมกำลังใจ (Motivator/Encourager) บทบาทสำคัญของผู้นิเทศ คือ การจูงใจให้ครูเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา การเสริมกำลังใจด้วยการเสริมสร้างความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่นและการเห็นคุณค่าในตนเอง จะช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจต่อการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และช่วยให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง

6. นักสื่อสาร (Communication) ผู้นิเทศต้องมีความสามารถในการฟังและการตอบโต้ การสื่อสาร ความคิดและข้อมูลสารสนเทศกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ

7. ผู้ตัดสินใจ (Decision maker) ผู้นี้เทศต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อนักเรียน ครู บุคลากรต่อองค์การ เรื่องที่ต้องตัดสินใจ ได้แก่ การปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตร และการพัฒนาบุคลากร

8. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ผู้นี้เทศต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในเรื่องการเรียนการสอน ผู้นี้เทศจะเป็นผู้ปรับเปลี่ยนแผนและกระบวนการทำงานของครูที่จะส่งผลในทางบวกกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

9. ผู้สอนแนะ/พี่เลี้ยง (Coach/mentor) มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการรับรู้ การตัดสินใจและการใช้ทักษะทางสติปัญญา การจัดหาทรัพยากร และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

สัจด์ อุทรานันท์ (2530: 62-63) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของตน แต่การปฏิบัติงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจจะเป็นผู้ดำเนินการเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นทำหน้าที่แทนก็ได้

2. ผู้บริหารต้องร่วมวางแผนการนิเทศการศึกษาร่วมกับผู้นี้เทศและผู้บริหารนิเทศ โดยอยู่ในฐานะประธานคณะทำงานจะมีความเหมาะสมที่สุด

3. ผู้บริหารเป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยการให้บริการและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

4. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยการเยี่ยมชมการทำงาน การสอบถามเพื่อแสดงความสนใจหรือห่วงใยต่อคณะทำงาน รวมถึงการทำนุบำรุงขวัญโดยการพิจารณาให้ความชอบเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556: 18) กล่าวว่า ผู้นี้เทศการจัดการเรียนการสอนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนนิเทศ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดอบรม ประชุมชี้แจง หรือให้ความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

4. จัดหางบประมาณสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

5. สนับสนุนให้มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ

6. สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การยกย่อง ชมเชยการให้รางวัลหรือนำผลสำเร็จของการปฏิบัติงานมาแสดงให้เห็นปรากฏแก่บุคคลอื่น

7. ติดตามประเมินผลและพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2563 : 37) กล่าวว่า ผู้นิเทศการศึกษาในโรงเรียน มีบทบาทดังนี้

1. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
2. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
3. ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น
4. เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งมีอยู่ในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครู
5. ส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในอุปกรณ์การสอน
6. ช่วยเหลือครูในการทำเข้าใจเกี่ยวกับเด็กให้ดีขึ้น
7. ช่วยเหลือครูในการประเมินผลนักเรียน
8. ส่งเสริมให้ครูลำดับประเมินผลโครงการปฏิบัติงานและความก้าวหน้าของตน
9. ช่วยให้ครูประสบผลสำเร็จ และมีความรู้สึกรับผิดชอบ

โดยสรุป บทบาทของผู้นิเทศในโรงเรียน มีดังนี้

1. มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการทำงานร่วมกับครูเพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดการเรียน การสอนของสถานศึกษา

2. วางแผนการนิเทศการศึกษาร่วมกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และส่งเสริมให้เกิด กระบวนการนิเทศในสถานศึกษา

3. เป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการพัฒนาครู สอนแนะครู จัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียน การสอน จัดหาทุน สนับสนุนให้มีทีมนิเทศ สังเกตและรับฟังการสะท้อนการสอนของครูเพื่อช่วย เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติการสอนของครู

4. ผู้สอนแนะหรือพี่เลี้ยง ช่วยเหลือส่งเสริมและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อการปรับปรุง การเรียนการสอน

5. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน

6. เป็นผู้ประเมินการสอน ติดตามและพัฒนาการดำเนินการนิเทศในสถานศึกษา

7. เป็นผู้ให้กำลังใจและสร้างแรงจูงใจต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและช่วยให้ครูลี้ ทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง

การประเมินผลการนิเทศการศึกษา

การประเมินผลการนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากผลจากการประเมินถือเป็น ขั้นตอนสุดท้ายของการนิเทศที่จำเป็นต้องปฏิบัติ การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใด

สิ่งหนึ่ง โดย Glickman (2001) ได้ให้ความหมายการประเมินผล เป็นการตีค่าผลงานที่ได้กระทำมาแล้วว่าบังเกิดผลดีเพียงใด มีการสร้างเครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรง กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับตัดสินคุณค่าโดยคำนึงถึงความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และ Stufflebeam, et al. (1971) และ Worthen & Sanders (1973) ได้กล่าวว่า การประเมิน เป็นกระบวนการพิจารณาและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจและตัดสินคุณค่า หรือแสวงหาทางเลือกเพื่ออัตรประโยชน์ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยสรุป การประเมิน จึงเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยคำนึงถึงความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ นักวิชาการได้กล่าวถึงการประเมินผล การนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. หลักการประเมินผลนิเทศการศึกษา

การประเมินผลการนิเทศการศึกษามีหลักการสำคัญ ดังนี้ (เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2563: 253-254)

1.1 ประโยชน์ การประเมินต้องนำไปสู่ข้อยุติ เนื่องจากผลของการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน การประเมินจะต้องกระทำโดยตลอด และต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลทุกครั้ง

1.2 สมบูรณ์ การประเมินผลทางการเรียนโดยใช้วิธีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและประเมินค่าในตัวครู ยังไม่เพียงพอ จะต้องประเมินทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร สอดคล้องกับคุณูปกรณ์ การตีค่าการประเมินผลการนิเทศ

1.3 ความร่วมมือ การประเมินผลต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคน ประสบการณ์ที่ได้รับจากการประเมินผลจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน

1.4 กระบวนการต่อเนื่อง การประเมินผลที่ดีต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

1.5 กระทำอย่างพินิจพิเคราะห์ การประเมินผลทำเพื่อตรวจสอบผลสำเร็จที่ได้กระทำไปแล้ว ดังนั้นต้องประเมินทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยต้องใช้เกณฑ์ที่เที่ยงตรง

1.6 ก้าวหน้า การประเมินผลจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในงาน เนื่องจากการประเมินผลทำให้ทราบจุดดี จุดเด่น ซึ่งข้อมูลนี้สามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงงานได้

โดยสรุป หลักการประเมินผลนิเทศ เป็นการประเมินผลที่แสดงถึงความเป็นประโยชน์ สมบูรณ์ ความร่วมมือ กระบวนการต่อเนื่อง กระทำอย่างพินิจพิเคราะห์ และก้าวหน้าในงาน

2. การประเมินผลการนิเทศการศึกษา

การประเมินทางการนิเทศการศึกษาถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่ศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และใช้วิธีการที่ถูกต้อง เนื่องจากผลของการประเมินมีผลโดยตรงต่อการใช้ในการพัฒนา

การเรียนการสอนทั้งในโรงเรียนและระดับกรม เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2563: 255-256) ได้สรุปแนวคิด การประเมินผลการนิเทศการศึกษาว่าต้องประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ประเมินผลตัวนักเรียน ประเมินผล ตัวครู และประเมินตัวศึกษานิเทศก์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การประเมินผลตัวนักเรียน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลตัวนักเรียนบ่งบอกถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศการศึกษา การประเมินผลด้านนี้ ได้แก่ การประเมิน ความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาว่ามีพัฒนาการมากน้อย เพียงใด ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 การประเมินผลตัวครู เนื่องจากการประเมินผลการนิเทศศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนโดยผ่านตัวครู ซึ่งสามารถพิจารณาประเมินในด้านต่างๆ ได้แก่ คุณสมบัติทางกาย ด้านสติปัญญา ด้านเจตคติ ด้านคุณสมบัติทางสังคม คุณสมบัตินิสัยบุคลิก สำหรับ คุณสมบัติทางวิชาชีพ การสอนและปัญหาการสอน ความต้องการเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีประเด็น การประเมิน ดังนี้

2.2.1 คุณสมบัติทางวิชาชีพ เช่น ประสบการณ์ในการเป็นครู ทักษะการสอน ศิลปะการใช้ภาษา การตั้งคำถาม วิธีการสอนและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2.2 การสอนและปัญหาการสอน อาจประเมินได้จากวิธีสอนที่ครูใช้กับนักเรียน

2.2.3 ความต้องการเจริญก้าวหน้าในอาชีพ อาจดูจากระดับและทิศทางของ ความต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศ

2.3 การประเมินตัวศึกษานิเทศก์ Oliva (2009) กล่าวว่า การประเมินศึกษานิเทศก์ สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประเมินตนเอง และผู้อื่นช่วยประเมินให้ การประเมิน ศึกษานิเทศก์พิจารณาจากกิจกรรมของศึกษานิเทศก์และผลการนิเทศ เช่น

2.3.1 กิจกรรมของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ การวางแผนโปรแกรมการนิเทศการศึกษา การสังเกตสถานการณ์ในห้องเรียน การประชุมพบปะเป็นรายบุคคล การประชุมครู การออกเอกสาร ทางการนิเทศ การสร้างหลักสูตร การวิจัย การใช้ข้อทดสอบและการวัดผล การใช้บทเรียนทดลอง การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพของครู การร่วมมือกับครูใหญ่ การทำบันทึกการนิเทศ การใช้บันทึกการนิเทศ และการประเมินผลจากกิจกรรม

2.3.2 การประเมินผลจากตัวศึกษานิเทศก์ อาจพิจารณาในประเด็นจำนวนครั้ง ของการนิเทศการศึกษาที่ครูได้รับ ผลความเปลี่ยนแปลงในตัวครูหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา ผลการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้จากสภาพการเรียนการสอนและในชุมชน ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่ สังเกตได้จากสภาพการเรียนการสอนและในชุมชน การมีส่วนร่วมของนักเรียนต่อการวางแผนและ ประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การวางแผนร่วมกันของครู การใช้อุปกรณ์การสอนของครู ครูกับ การมีส่วนร่วมในการประชุม ความหมั่นศึกษาของครู การทดลองของครู ท้าทีของครูต่อการวิจัย

การหาโอกาสปรับปรุงตนเอง การมีส่วนร่วมของครูต่อกิจกรรมของสมาคมทางวิชาชีพ การสร้างและปรับปรุงหลักสูตร ฯลฯ

3. ขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

การประเมินผลการนิเทศศึกษามีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดสอบ แบบสำรวจ การสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน การวัดเจตคติ การตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ การประชุมปรึกษาหารือและทบทวนการทำงาน การวิจัยเชิงประเมินผล ซึ่งการเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ประเมินต้องการประเมินอะไร วัตถุประสงค์ในการประเมินอย่างไร ซึ่งขั้นตอนหรือวิธีการประเมินการนิเทศศึกษามี 6 ขั้นตอน ดังนี้ (เยวพา เดชะคุปต์, 2542)

- 3.1 ศึกษาโครงการและแผนปฏิบัติงานให้ละเอียด
- 3.2 เลือกเครื่องมือให้เหมาะสมกับวิธีการประเมิน
- 3.3 การเตรียมเครื่องมือให้พร้อมสำหรับการประเมิน
- 3.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาและวิธีที่กำหนด
- 3.5 การเลือกใช้สถิติมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม
- 3.6 เสนอการประเมิน เป็นการนำเสนอรายงานการปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ อาจทำ

ในรูปของแผนภูมิ กราฟ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสมของเวลาและโอกาส

4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

การประเมินผลการนิเทศศึกษามีประโยชน์เมื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้เสนอแบบของการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาไว้ 3 แบบ ดังนี้ (เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2563: 255-256)

4.1 แบบที่ 1 กรณีที่การปฏิบัติการนิเทศได้บรรลุผล ใช้เมื่อพบว่าผลที่ได้จากการประเมินนั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงานทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ กรณีนี้ควรดำเนินการนิเทศต่อไปจนกระทั่งพบว่าผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพด้วยตนเอง จึงหยุดทำการนิเทศ โดยคาดว่าผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการถาวรหรือสามารถพัฒนาตนเองได้แล้ว

4.2 แบบที่ 2 กรณีที่การปฏิบัติงานนิเทศยังได้คุณภาพไม่ถึง เมื่อเราพบข้อมูลจากการประเมินผลว่าการนิเทศยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หรือยังมีจุดบกพร่องในการปฏิบัติงาน เราต้องดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจเป็นการเพิ่มเติม หรือทำการซักซ้อมทำความเข้าใจให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ก่อนปฏิบัติงานจริง

4.3 แบบที่ 3 กรณีที่การปฏิบัติงานนิเทศยังไม่บรรลุผล ในกรณีที่พบว่าผลการประเมินการนิเทศการศึกษา ยังไม่ประสบความสำเร็จหรือยังมีจุดอ่อนในการปฏิบัติเป็นอย่างมาก ศึกษานิเทศก์

จะต้องดำเนินการวางแผนการนิเทศใหม่อีกครั้ง ซึ่งอาจจะนำทางเลือกอื่นมาใช้ในการปฏิบัติหรือปรับปรุงวิธีทำงานขั้นตอนต่างๆ ให้เหมาะสมเพื่อให้ปฏิบัติงานนิเทศได้ผลดียิ่งขึ้น

โดยสรุป การประเมินผลการนิเทศการศึกษามีความสำคัญเนื่องจากการประเมินทำให้เราทราบว่า งานการนิเทศการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคใดในการปฏิบัติงาน ต้องแก้ไขปรับปรุงหรือส่งเสริมสนับสนุนส่วนใด ในการประเมินผลต้องทำการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ประเมินผลตัวนักเรียน ประเมินผลตัวครู ประเมินผลตัวศึกษานิเทศก์ และสามารถเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามความเหมาะสมและอยู่ในดุลยพินิจของผู้ประเมิน ผลการประเมินที่ได้ต้องนำไปใช้ในการพัฒนางานศึกษานิเทศต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา

การดำเนินการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จมีเงื่อนไขหรือปัจจัยสำคัญ ซึ่ง มุกดา เลชะวิวัฒน์ (2563: 63) ได้สรุปปัจจัย 4 ประการที่เกื้อหนุนให้การดำเนินการนิเทศการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ได้แก่ 1) องค์กรความรู้ 2) แรงหนุนจากต้นสังกัด 3) ผู้บริหารทุกระดับ 4) บุคลากรทั้งโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การร่วมพัฒนางานกับผู้เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ความเป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการ การสร้างโอกาสในการพัฒนางานได้ทุกสถานการณ์ ในขณะที่สุรศักดิ์ ปาเฮ (2564) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนิเทศการศึกษา ได้แก่

1. มีระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้วางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา
2. มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
3. มีระบบการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน
4. มีระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานครู
5. มีระบบการเผยแพร่และขยายผล

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556: 19) ได้สรุปปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการการนิเทศ คือ ความมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งต้องตระหนักและเห็นความสำคัญว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนา มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น สนับสนุนด้านงบประมาณและอำนวยความสะดวกในทุกด้าน สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน และประสานงานกับกลุ่มนิเทศเพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษา

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์ครูสาขา การสอนคณิตศาสตร์ (กนิษฐา เชาววัฒน์กุล, 2553) มีองค์ประกอบเชิงสนับสนุนของรูปแบบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ 1) ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) ความเต็มใจในการพัฒนาวิชาชีพ ความร่วมมือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน และรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพครูด้านการจัดการประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย (เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์, 2556) มีเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ คือ 1) ผู้บริหารทุกระดับมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพและให้การส่งเสริมสนับสนุนทุกด้านและสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้รับการพัฒนา 2) ครูผู้รับการพัฒนามีความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นอดทน มีวินัยและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ และ 3) ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศหรือชี้แนะของการพัฒนาวิธีการต่างๆ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่นิเทศ มีทักษะการนิเทศ มีมนุษยสัมพันธ์และมีเวลานิเทศหรือชี้แนะอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: ช) ได้สรุปปัจจัยความสำเร็จในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพในชุมชนความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และความผูกพันต่อองค์กร

จากปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวข้างต้น นำมาสังเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศ

มุกดา เลขาวิพัฒน์ (2563: 63)	สุรศักดิ์ ปาเฮ (2546)	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (2556: 19)	กนิษฐา เชาววัฒนกุล (2553)	เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556)	สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2564: ๗)	สรุปเงื่อนไขความสำเร็จ ของรูปแบบการนิเทศ
ความเป็นผู้นำและ สร้างผู้นำทางวิชาการ	1. การวางแผนนิเทศ อย่างมียุทธศาสตร์ 2. การจัดการที่เน้น การพัฒนาครูและ นักเรียน 3. การติดตาม ประเมินผลที่เน้น ผลงานครู 4. การเผยแพร่และ ขยายผล	ความมีภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร			ภาวะผู้นำและ การทำงานเป็นทีม	ภาวะผู้นำและ การทำงานเป็นทีม
องค์ความรู้ การแสวงหาและใช้ ข้อมูลข่าวสารในการ พัฒนา	การใช้ข้อมูลและ สารสนเทศเพื่อใช้ วางแผนนิเทศภายใน สถานศึกษา			เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่อง ที่นิเทศ ทักษะการนิเทศ มีมนุษยสัมพันธ์และมี เวลานิเทศหรือชี้แนะ อย่างต่อเนื่อง		องค์ความรู้และการใช้ สารสนเทศในการนิเทศ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มุกดา เลขาวิพัฒน์ (2563: 63)	สุรศักดิ์ ปาเฮ (2546)	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (2556: 19)	กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553)	เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556)	สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2564: ซ)	สรุปเงื่อนไขความสำเร็จ ของรูปแบบการนิเทศ
แรงหนุนจากต้นสังกัด			ความร่วมมือของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง		ความร่วมมือระหว่าง หน่วยงาน การร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางวิชาชีพใน ชุมชน	การร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ของผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ
ผู้บริหารทุกระดับ บุคลากรทั้งโรงเรียน			ความเต็มใจในการ พัฒนาวิชาชีพ ความ ร่วมมือและมีความ รับผิดชอบร่วมกัน	ผู้บริหารทุกระดับ ครูผู้รับการพัฒนา มีความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นอดทน มีวินัยและตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรมด้วย ความเต็มใจ		ความเต็มใจและความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาชีพ
			มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีซึ่ง กันและกัน			การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์

จากตารางที่ 6 สรุปเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศมี 5 ประการ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม 2) องค์กรความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ 3) การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ 5) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ระบุความหมายของการส่งเสริม หมายถึง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) ดังนั้นการส่งเสริมการพัฒนาครู จึงเป็นการเกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น ความก้าวหน้าสู่ความเป็นมืออาชีพของครูนั้นต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ มีทักษะความเป็นครูมืออาชีพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ทักษะการสร้างหลักสูตร ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ทักษะการประเมินการเรียนรู้ ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน ทักษะการจัดการชั้นเรียน และทักษะการพัฒนาลักษณะนิสัย (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561 : 4)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการและนักการศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ดังนี้

Bonwell & Eison (1991 : 2) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟัง ผู้เรียนจะต้องอ่าน เขียน อภิปราย และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ในการเรียนซึ่งมีความสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้ ทักษะต่างๆ และทัศนคติ การสอนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและการคิดเกี่ยวกับจุดประสงค์หรืองานหรือกิจกรรมที่กำลังทำ

Noakes (1993 : 1) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนจะไม่นั่งฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว แต่จะลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่างๆ ผู้เรียนจะมีการวิเคราะห์และสร้างความรู้ขึ้นมาจากการที่พวกเขาได้อภิปรายหรือการจดบันทึก

Meyers & Jones (1993 : 6) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกเกี่ยวกับการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองแนวคิดและความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Shenker, Goss & Bernstein (1996: 1) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทบาทการเรียนรู้ของตนเองมากกว่าการรับความรู้ หรือทักษะใหม่มาใช้โดยเป็นผู้รับฝ่ายเดียว การที่ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และนำไปสู่ การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมดำเนินในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งซึ่งด้วยการเชื่อมโยงผู้เรียนกับเนื้อหาในองค์ความรู้ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง แนวความคิด และทักษะผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือลงมือทำชิ้นงาน และใช้กระบวนการคิด ค้นคว้า แสวงหา ความรู้ ไตร่ตรอง สะท้อนความคิด การอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ

ฉัตรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 68-69) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน โดยการเขียน การพูด การฟัง และการอ่าน และนำมาอภิปรายเพื่อสะท้อนความคิด

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2561 : 41) ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมพลัง หมายถึง แนวการสอนที่กลุ่มผู้เรียนที่คละเทศ คละความสามารถ หรือความถนัดหรือ ความสนใจ มารวมพลังร่วมกัน ช่วยเหลือกัน เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม หรือลงมือปฏิบัติอย่าง กระตือรือร้น ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งดิจิทัล จนกระทั่ง กลุ่มสามารถสร้างความรู้หรือสรุปความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดผลการเรียนรู้ คือ (1) รู้ด้วยความเข้าใจ (2) มีความสามารถทักษะการคิดและการปฏิบัติ (3) มีคุณลักษณะและค่านิยม และสิ่งสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ รวมทั้งบทเรียนที่ได้ไปใช้หรือประยุกต์สร้างผลงานเพื่อเผยแพร่และบริการ สังคมได้

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน โดยการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การไตร่ตรอง ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้หรือประยุกต์สร้างผลงานเพื่อเผยแพร่และบริการ สังคมได้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

Shenker, Goss & Bernstein (1996: 1) กล่าวถึง ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน การอภิปราย และการเขียน
4. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการนำไปใช้
6. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว

Silberman (1996 : 9) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนมีการพูดคุยกับเพื่อนร่วมชั้นและยังเป็นการสร้างความร่วมมือกัน และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
2. มีการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

Fink (1999 : 1-2) กล่าวถึง ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

1. การสนทนากับตัวเอง เพื่อผู้เรียนจะได้สะท้อนความคิด ถามตนเองว่าคิดอะไร มีความรู้สึกอย่างไร โดยบันทึกการเรียนรู้หรือแฟ้มสะสมงาน ว่ากำลังเรียนอะไร เรียนอย่างไร สิ่งที่ยังมีบทบาทอย่างไรในชีวิตประจำวัน
2. การสนทนาสื่อสารกับผู้อื่น การอ่านตำราหรือฟังคำบรรยาย ในการสอนแบบเดิมนั้น ผู้เรียนจะถูกจำกัดความคิด ไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ขาดความมีชีวิตชีวาการสนทนาสื่อสาร หากผู้สอนมอบหมายให้อภิปรายกลุ่มย่อยในหัวข้อที่น่าสนใจในการจัดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา จะช่วยสร้างสรรค์สถานการณ์ในการสนทนาสื่อสารให้มีชีวิตชีวาได้
3. ประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำ เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการออกแบบ การทดลอง หรือทางอ้อมจากกรณีศึกษา บทบาทสมมติ กิจกรรมสถานการณ์จำลอง ฯลฯ
4. ประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกต การที่ผู้เรียนเฝ้ามองหรือฟังคนอื่น ในสิ่งที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำลังเรียน อาจเป็นการสังเกตโดยตรงจากสิ่งที่เกิดขึ้น หรือจากการสังเกตสถานการณ์จำลอง จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้อธิบายลักษณะของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรง แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ
3. กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน สภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือ ประเทศชาติ
4. กิจกรรมเน้นการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือสถานการณ์ใหม่
5. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุมีผล มีโอกาสร่วมอภิปราย และนำเสนอผลงาน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2562: 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. สิ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องทำเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง
2. กิจกรรมสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง
3. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน
4. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบงานกับชีวิตจริง
5. ผู้เรียนสามารถสร้างสถานการณ์ตามที่คุณสอนกำหนด
6. ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง
7. สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น ส่งเสริมการสืบค้นข้อมูล กระตุ้นความเป็นผู้นำด้วยตนเอง สร้างบรรยากาศหรือมีสถานที่ที่เหมาะสมกับการทำงานร่วมกัน ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ เสมอ และอาจมีการบูรณาการระหว่างวิชา รวบรวมความรู้เก่าและความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ และงานที่มอบหมายให้นักเรียนต้องปฏิบัติได้จริง

โดยสรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้จัดระบบการเรียนรู้ของตนเองและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือกระทำเพื่อสร้างประสบการณ์และทักษะการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
3. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สถานการณ์และสภาพแวดล้อมใกล้ตัว
4. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมมือระหว่างผู้เรียน การสะท้อนคิด การอภิปราย และนำเสนอผลงาน

ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการไทยและต่างประเทศได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

Copeland (1974 : 325-326) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมกับวัสดุที่พบเห็น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดรวบยอดเป็นอย่างดีจากการได้รับประสบการณ์การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ

Bonwell & Eison (1991 : 2-3) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตนเองตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึก ใฝ่การเรียนรู้

Meyers & Jones (1993 : 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อประโยชน์นี้ให้เกิดกับผู้เรียนโดยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ลดการแข่งขัน และการแยกตัวจากชั้นเรียนของผู้เรียนทุกคน เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน และสามารถได้ข้อมูลป้อนกลับทันที เนื่องจากธรรมชาติของการจัดการเรียนรู้เป็นแบบที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคำแนะนำที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า

Marlowe & Page (2005 : 15) กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในเรื่องการคิด การวางแผน และการกระทำ
2. ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น
4. ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น
5. ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน
6. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวของเขาเอง
7. นักเรียนมีอิสระในการทำงาน และมีพัฒนาการเป็นรายบุคคล ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561 : 35) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญและมีคุณค่าดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ การอ่าน การสืบค้น การอภิปราย การสรุป และการสร้างความรู้ การเขียน และการนำเสนอมากกว่าการเป็นผู้รับฟังความรู้จากครูเพียงอย่างเดียว
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ซึ่งมุ่งลดกระบวนการถ่ายทอดสารสนเทศให้กับผู้เรียน
3. ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน

4. ผู้เรียนมีส่วนร่วม นับเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ผู้เรียนเรียนรู้แบบรวมพลัง คือ ทุกคนคิด ทุกคนทำงานเดี่ยว และทุกคนร่วมทำงานกลุ่ม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถหรือมีความถนัดมากกว่าช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถและความถนัด

6. ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม ทำงานอย่างมีชีวิตชีวาอย่างตื่นตัว

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการที่มีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดรวบยอดทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพจากประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวาอย่างตื่นตัว ได้แก่ ร่วมวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน

4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

5. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น

6. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวของเขาเอง

7. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำงาน และมีพัฒนาการเป็นรายบุคคล ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

8. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน

หลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดย Revans (1982) นักวิชาการชาวอังกฤษเป็นผู้คิดริเริ่มในการนำการเรียนรู้จากการปฏิบัติมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเสนอว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาการจัดการและพัฒนาองค์กร ซึ่งหลักการของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สรุปได้ดังสมการต่อไปนี้

Learning (L) = Programmed (P) + Questioning (Q)

เมื่อ P = ความรู้ คำสอน คำชี้แนะแบบดั้งเดิมที่กำหนดไว้ เป็นแนวทาง

Q = มุมมองที่ได้จากการซักถาม การสะท้อนคิด

Marquardt (1999) ได้เพิ่มเติมสมการของ Revans ให้มีความชัดเจนเป็นระบบที่มีความต่อเนื่องมากขึ้น ดังนี้

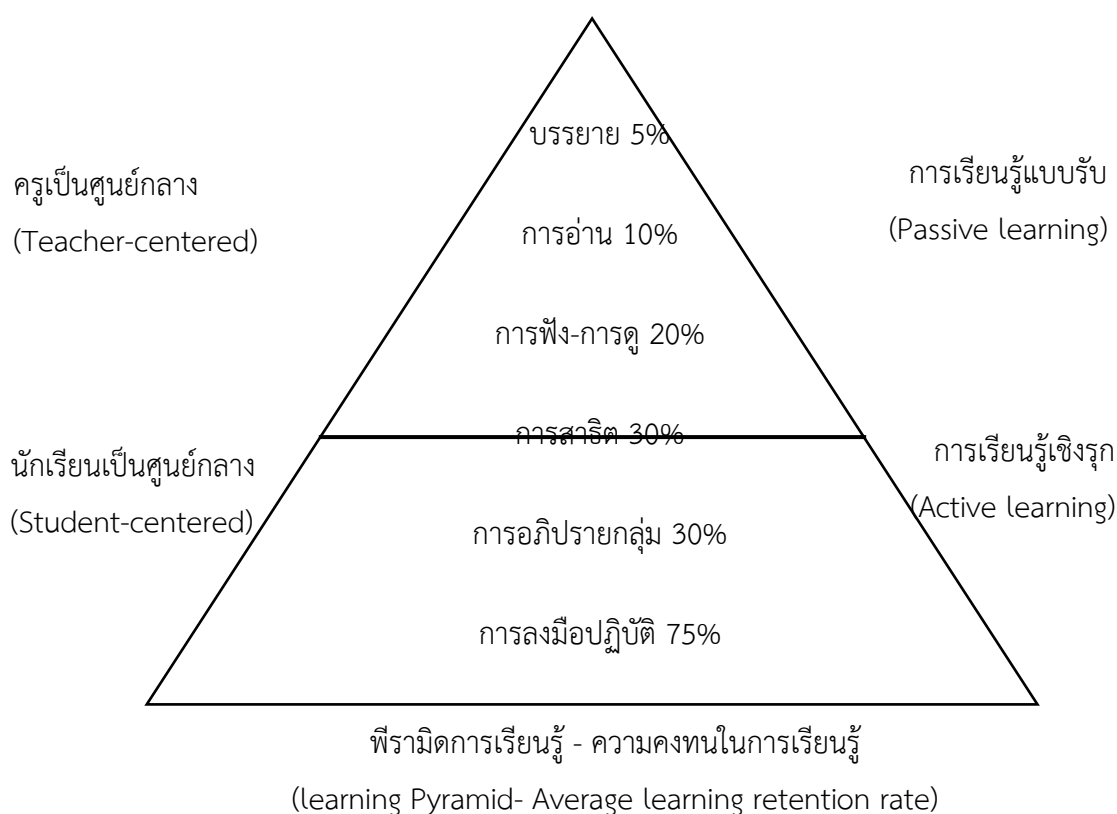
Learning (L) = Programmed (P) + Questioning (Q) + R (Reflection) + I (Implementation)

เมื่อ R = การสะท้อนคิด

I = การดำเนินการแก้ไข การทดลองเพื่อเรียนรู้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559: 87) ได้สรุปสมการของ Revans (1982) และ Marquardt (1999) ไว้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสะท้อนคิดในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ และมีการปฏิบัติควบคู่กันไปในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจัดเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการดังกล่าวเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาแนววิวัฒนิยม (Progressivism) ซึ่งมี Dewey เป็นนักคิดคนสำคัญที่มีจุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ไตร่ตรองสะท้อนคิด และเป็นผู้ปฏิบัติ (Learning by doing) และอยู่บนฐานทฤษฎีกลุ่มความคิดความเข้าใจ (Cognitivism) กลุ่มสร้างความรู้ (Constructivism) เป็นต้น หลักการดังกล่าวก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ต่อไป ดังนั้นการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นหลักการสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ผ่านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการออกแบบการเรียนรู้ของครู ในภาคปฏิบัติซึ่งแสดงให้เห็นได้จากหน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูนำไปใช้แล้วได้ผลนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้น สามารถยกระดับคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อวิชาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้แนวคิดพีรามิตการเรียนรู้ (Learning pyramid) ที่สถาบัน NTL Institute for Applied Behavioral Science ได้เสนอข้อมูลที่สามารถนำมาช่วยในการขยายความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเป็นผู้รับ (Passive learning) อันเป็นหลักการของการจัดการเรียนรู้ในอดีตที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-center) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ผ่านการอภิปราย แลกเปลี่ยนลงมือปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ผู้อื่นที่เป็นทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสะท้อนว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้แล้ว

ภาพที่ 1 พีรามิตการเรียนรู้

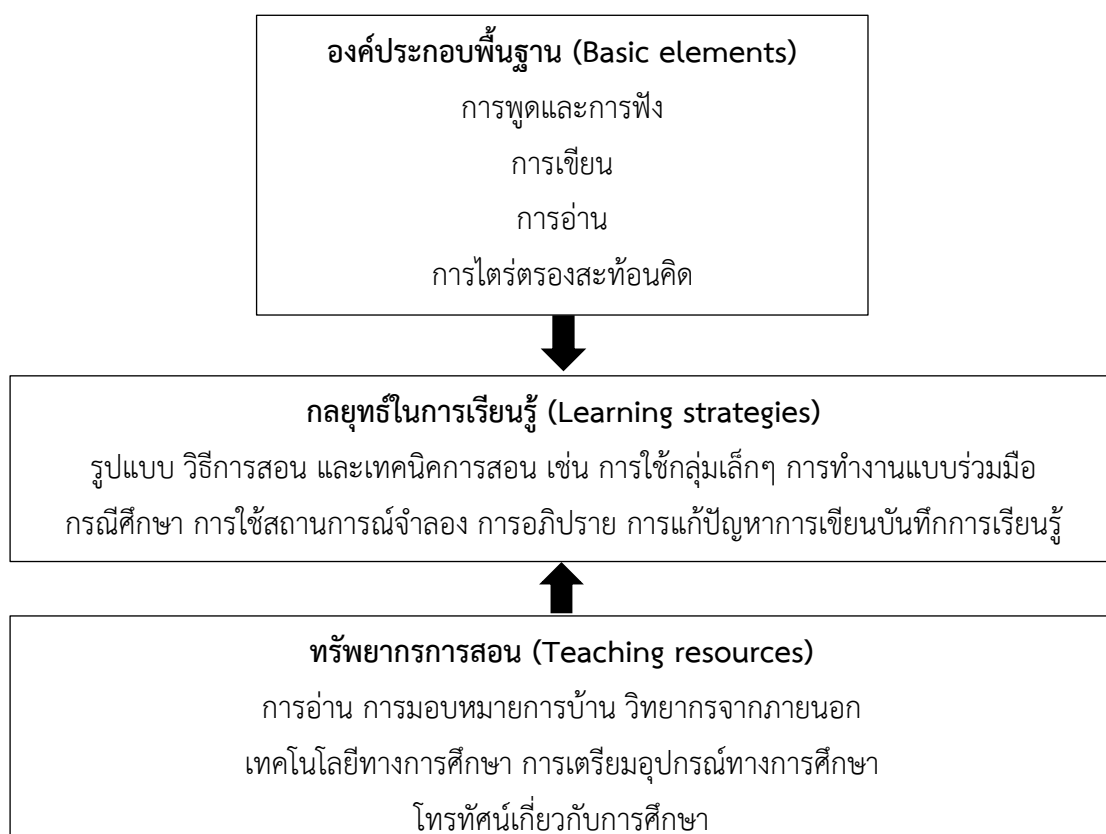
(ที่มา: วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 66)

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม การสะท้อนคิด และมีการปฏิบัติควบคู่กันไป และเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด ไตร่ตรองสะท้อนคิด และปฏิบัติก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีองค์ประกอบสำคัญ ซึ่ง Meyers & John (1993: 20) กล่าวว่า โครงสร้างการเรียนรู้เชิงรุก มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบพื้นฐาน (Basic elements) ซึ่งได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนคิด ซึ่งเป็นกิจกรรมทางปัญญาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจ ซักถาม และรวบรวมเพื่อสร้างเป็นความรู้ใหม่ ส่วนกลยุทธ์ในการเรียนรู้ (learning strategies) เป็นองค์ประกอบที่เปิดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ และทรัพยากรทางการสอน (Teaching resources) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกประสบความสำเร็จมากขึ้น เช่นเดียวกับ วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 66) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีองค์ประกอบ

สำคัญซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในห้องเรียนได้หรือชั่วโมงเรียนรู้เชิงรุกมีอยู่ 3 ประการได้ คือ 1) ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การแสดงออกของผู้เรียนทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการไตร่ตรองสะท้อนคิด 2) ยุทธวิธีการเรียนการสอน ครอบคลุมถึงรูปแบบวิธีการสอน และเทคนิคที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ 3) ทรัพยากรการสอน เป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อาทิ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ทั้งสถานที่และบุคคล รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งแสดงดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โครงสร้างของการเรียนรู้เชิงรุก
(ที่มา: Meyers & John, 1993: 20)

โดยสรุป ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในห้องเรียน ได้แก่ 1) ปัจจัยพื้นฐาน คือ การแสดงออกของผู้เรียนทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การไตร่ตรองสะท้อนคิด 2) กลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการเรียนรู้ ได้แก่ รูปแบบ วิธีการสอน เทคนิคการสอน และ 3) ทรัพยากรการสอนหรือสิ่งที่สนับสนุนการสอน เช่น สื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี บรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ประสบความสำเร็จต้องพิจารณารูปแบบ วิธีการสอน เทคนิค การสอน แนวการสอน หรือกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่ง วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 67-68) ได้นำเสนอรูปแบบยุทธวิธีวิธีการเรียนรู้เชิงรุก (Strategic learning model) ของ Tileston ที่ผ่านการวิจัยและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) ว่าทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา กระบวนการของรูปแบบ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ (Plugging in) เป็นการจัดปัจจัยเบื้องต้นก่อนสอนตามรูปแบบ เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนทั้งด้านกายภาพ และ ในเชิงจิตวิทยาที่สนองต่อลักษณะของผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจที่จะเรียนรู้และพบกับ ความสำเร็จ

2. ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้ (Powering up) เป็นการเสริมพลังการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำเสนอ ไว้มีพื้นฐานมาจากระบบการเรียนรู้ของสมอง (Brain-based learning) และระบบการรู้คิด (Metacognitive system) ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทุกประสาทสัมผัสในการรับรู้ ข้อมูลในเบื้องต้น และนำสู่การประเมินผลในสมองต่อไป

3. ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลสร้างความหมาย (Synthesizing) เป็นการเรียนรู้โดยนำข้อมูลจาก แหล่งที่หลากหลายในเรื่องเดียวกันมาบูรณาการทำให้เกิดความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน วิธีการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสังเคราะห์ความรู้ได้นั้นต้องเกิดจากการผสมผสานวิธี ดังแนวทาง เช่น มอบหมายงานที่เป็นสาระ ผู้เรียนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีเป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนไม่ใช่เฉพาะโปรแกรมนำเสนอ สนับสนุนด้วยผลการวิจัย ใช้ทรัพยากร การเรียนรู้อย่างหลากหลาย ใช้การบรรยายเท่าที่จำเป็นโดยอยู่ในขอบเขตความสามารถที่จะรับฟัง ของผู้เรียน สร้างห้องเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ร่วมกัน

4. ขั้นใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสนับสนุน (Outsourcing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้แสดง ความรู้ความเข้าใจโดยใช้ข้อมูลและวิธีการของเขาเอง ทั้งนี้อาจใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกเพิ่มเติมให้ ความรู้ที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น

5. ขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflecting) เป็นขั้นตอนที่ฝึกผู้เรียนให้คิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเองที่จะเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะมีคุณค่าเมื่อผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตได้โดยการประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินการเรียนรู้จากแนวทางที่ผู้เรียนจะนำข้อมูลความรู้ไปใช้จริง และ การประเมินการเรียนรู้เป็นรายบุคคลจากการรู้คิด (Metacognition) ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

Hazzan, Lapidot & Ragonis (2004: 59-60) นักวิชาการศึกษาชาวอิสราเอลเป็นผู้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) เป็นการเสนอบทเรียน เริ่มต้นด้วยการกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และสร้างความท้าทายการเรียนรู้ของนักเรียน อาจใช้คำถามปลายเปิดให้นักเรียนได้คิดเกิดความสงสัยเกิดคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้สอนและเกิดการตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาคำตอบต่อไป

2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activity) เป็นขั้นที่ต่อเนื่องจากขั้นแรก ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้กิจกรรมต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์และเรื่องที่ได้กระตุ้นความสนใจไว้แต่แรก

3. ขั้นอภิปราย (Discussion) หลังจากเรียนรู้แล้วในช่วงท้าย ครูผู้สอนจะให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอความคิดเห็น

4. ขั้นสรุป (Summary) ในขั้นนี้ครูจะเป็นผู้มีบทบาทหลักสรุปการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่ขั้นที่หนึ่งถึงขั้นที่สาม โดยเน้นความคิดรวบยอดหลังเรียนและเติมเต็มให้การเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้ (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2562: 13-14)

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.1 นักเรียนมีส่วนร่วม อาทิ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม นำเสนอ
 - 1.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - 1.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือชิ้นงาน
 - 1.4 นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม
2. คิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์
 - 2.1 นักเรียนได้คิดวิเคราะห์
 - 2.2 นักเรียนได้คิดสังเคราะห์
 - 2.3 นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.4 นักเรียนได้ประเมินค่า
3. สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 3.1 นักเรียนออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง
 - 3.2 นักเรียนสร้างสรรค์ชิ้นงาน/ผลงาน
 - 3.3 นักเรียนได้ประเมินตนเองเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้
 - 3.4 นักเรียนกำกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง

4. นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ

4.1 นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่

4.2 เชื่อมโยงความรู้กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ จากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น สรุปกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ควรประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

	แหล่งข้อมูล		สรุป
Tileston (วัชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 67-68)	Hazzan, Lapidot & Ragonis (2004: 59-60)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560)	กระบวนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก
ขั้นสร้างการเชื่อมต่อ	ขั้นสร้างความสนใจ	มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้	ขั้นสร้างการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นเสริมพลังการเรียนรู้	ขั้นจัดกิจกรรม การเรียนรู้		ขั้นจัดกิจกรรม การเรียนรู้
ขั้นสังเคราะห์ข้อมูล สร้างความหมาย	ขั้นอภิปราย	คิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์	ขั้นคิดวิเคราะห์และ สังเคราะห์จากสิ่งที่ เรียนรู้
ขั้นใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอกสนับสนุน		สร้างการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	ขั้นสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง
ขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด	ขั้นสรุป	นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้	ขั้นไตร่ตรองสะท้อน คิดและนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้

จากตารางที่ 7 สรุปกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ขั้นคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จากสิ่งที่เรียนรู้

4) ขึ้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และ 5) ขึ้นไตร่ตรองสะท้อนคิดและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงหรือรายหน่วยการเรียนรู้ได้โดยสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอน แนวทางการสอน ยุทธวิธีการสอนแบบต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางของขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น

การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการออกแบบการเรียนการสอนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งในกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 วัชรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 235-237) กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องวางแผนการเรียนการสอนอย่างรอบคอบ ผสมผสานทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเนื้อหาความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยมีแนวทางตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกเนื้อหาสาระในวิชาต่าง (Select content)
2. การผสมผสานเนื้อหาสาระแห่งศตวรรษที่ 21 (Incorporate 21st century skills)
3. การระบุภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการเรียนรู้ (Define the learning task)
4. การเลือกเครื่องมือและสื่อการเรียนการสอน (Select Instructional tools)
5. การพัฒนาวิธีการและเครื่องมือในการจัดประเมินผล (Develop assessment)
6. การวางแผนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการรู้คิด (Metacognition)

ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ แผนระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit plan) และแผนรายชั่วโมง (Lesson plan) Oliva (2009) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย (Goals) จุดประสงค์ (Objectives) ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ (Teaching strategies) สื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning resources) และเทคนิคการประเมิน (Evaluation techniques) สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2561 : 78-90) กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จัดเป็นหลักสูตรระดับชั้นเรียน (Classroom curriculum) เป็นการนำรายวิชาไปใช้ในห้องเรียน แผนการจัดการเรียนรู้จึงมีองค์ประกอบที่ต้องตอบคำถาม คือ สอนไปทำไม สอนอะไร สอนอย่างไร และประเมินการเรียนรู้อย่างไร ดังนั้นองค์ประกอบหลักในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องคำนึงถึง คือ

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีหลักสำคัญในการเขียน ดังนี้
 - 1.1 เขียนในลักษณะที่บ่งบอกการกระทำ หรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่สามารถสังเกตและวัดผลได้
 - 1.2 ต้องเขียนสู่ตัวชี้วัด

1.3 เขียนให้ครบทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติ (Attribute & attitude) และด้านทักษะกระบวนการ (Process)

1.4 เขียนพฤติกรรมของผู้เรียนในวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยเขียนแสดงพฤติกรรมสะท้อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง ดังนี้

- K 1. ด้านความรู้ (ตามมโนทัศน์ที่กำหนด)
- P₁ 2. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมแบบรวมพลังด้วยความรับผิดชอบ
- P₂ 3. ด้านการสร้างชิ้นงานหรือภาระงาน
(ปฏิบัติในชั้นประยุกต์และตอบแทนสังคม)
- A 4. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เจตคติ

2. สาระ/สาระการเรียนรู้ เนื้อหาที่สอนควรสกัดให้ได้องค์ความรู้หรือแก่นของความรู้ โดยครูต้องคำนึงถึงมี 6 ประเภท ได้แก่ ข้อเท็จจริง (Fact) คำนิยาม (Definition) ความคิดสำคัญ (Main idea) หลักการ (Principle) กฎ (Law) สูตร กฎเกณฑ์ และทฤษฎี (Theory) การเขียนสาระการเรียนรู้ที่เน้นใช้กระบวนการเรียนรู้ ควรเขียนครอบคลุมผลการเรียนรู้ 3 หัวข้อ คือ

2.1 ด้านความรู้ คือ ระบุองค์ความรู้ที่ต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน และแสดงแก่นของความรู้

2.2 ด้านกระบวนการ คือ การระบุสมรรถนะ ทักษะ ความสามารถที่ต้องพัฒนาเด็กตามหลักสูตร

2.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ การระบุนิสัยที่ต้องการบ่มเพาะ

3. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญ 2 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 ขั้นตอนการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน แนวการสอนของกลยุทธ์การสอนต่างๆ เช่น ถ้าใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก อาจใช้ขั้นตอนการเรียนการสอนของวิธีสืบสอบ วิธีการสอนแบบโครงงาน วิธีการสอนเน้นการทำกิจกรรม เป็นต้น

3.2 สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ เน้นการระบุสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสื่อมีชีวิตกับสื่อไม่มีชีวิต หรือสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่อไม่ใช่สิ่งพิมพ์ หรือสื่อที่จับต้องได้กับสื่อที่จับต้องไม่ได้ รวมทั้งสื่อดิจิทัลกับสื่อไม่ใช่ดิจิทัล

4. การประเมินการเรียนรู้ เป็นการระบุวิธีประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ในทุกด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนชิ้นงานภาระงาน รวมทั้งสมรรถนะในการทำงานและสร้างผลงานของผู้เรียน ตัวอย่างของการประเมินมีดังนี้

- 4.1 ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสอบ เป็นต้น
- 4.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมแบบรวมพลังอย่างตั้งใจด้วยแบบประเมิน
- 4.3 ประเมินชิ้นงาน/ภาระที่สร้างด้วยแบบประเมิน

4.4 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดด้วยแบบวัด แบบสังเกตรวมทั้ง ประเมินสมรรถนะในการทำงาน หรือในการสร้างชิ้นงานด้วยแบบประเมินสมรรถนะ เป็นต้น

วัชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 244-245) ได้วิเคราะห์ การเสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กันในประเทศไทยตามหน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ และสถานศึกษาที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน พบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย ลำดับที่ของแผน ชื่อรายวิชา ระดับชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง และ/หรือ ชื่อหน่วยย่อย-ชื่อเรื่องย่อย ระยะเวลา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ชื่อครูผู้สอน และวันเดือนปีที่สอน เป็นการเขียนระบุข้อมูลตามความเป็นจริงในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา

2. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

2.1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2.2 สาระสำคัญ

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการเขียนลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อกำหนดพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกหลังจากได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็น พฤติกรรมที่วัดผลได้และสังเกตได้ ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

2.4 เนื้อหาสาระ มีลักษณะเป็นสาระข้อมูลทั่วไปและข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติ กระบวนการแก้ปัญหา ทักษะและการปฏิบัติ โดยมีเกณฑ์ พิจารณาหรือพัฒนาเนื้อหาในรายวิชา ได้แก่ ความตรง (Validity) ความสำคัญ (Significance) ความน่าสนใจ (Interest) ความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ (Learn ability) ความสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม (Consistency with social reality) และการนำไปใช้ประโยชน์

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนออกแบบเพื่อนำเสนอเนื้อหา ความรู้ แนวการสอน วิธีการหรือการปฏิบัติ รวมทั้งคุณลักษณะ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้ รูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิค หรือผสมผสานขึ้นเป็นยุทธวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

2.6 สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ คือ สิ่งที่เป็นตัวกลางช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ สื่อออนไลน์ สื่อเทคโนโลยี เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่างๆ รอบตัวผู้เรียน ทั้งเป็นบุคคลที่เป็นวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และสถานที่ที่สามารถพาผู้เรียนไปสู่แหล่งเรียนรู้ นำมาช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

2.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการตรวจสอบทั้งในระหว่างเรียน (Formative evaluation) และหลังเรียน (Summative evaluation) ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างไร การวัดเป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การตรวจผลงาน และการทดสอบ เป็นต้น ส่วนการประเมินผล เป็นการตัดสินผลจากการวัดผล ผ่าน-ไม่ผ่าน ดี-ปานกลาง-ควรปรับปรุง หรือกำหนดเป็นค่าระดับ เป็นต้น

การวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ความสำคัญกับภาระงาน (Task) และชิ้นงาน (Product) ซึ่งเป็นหลักฐานของการเรียนรู้โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการแสดงออก (Performance) ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจนเป็นหลักฐานว่ามีความรู้ ความสามารถ หรือเจตคติ ตามเป้าหมาย และต้องประเมินทั้งความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ผลงานหรือชิ้นงาน และเจตคติ และประเมินตลอดกระบวนการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งติดตามผลภายหลังที่จบบทเรียนแต่ละหน่วย มีแนวทางดังนี้

2.7.1 กำหนดหลักฐานสำหรับการประเมินการเรียนรู้ (Assessment evidence)

- 1) กำหนดหลักฐานสำหรับการประเมินผล ได้แก่ ภาระงาน/ชิ้นงาน (Performance task) สำคัญที่แสดงความรู้ ความสามารถ หรือเจตคติตามเป้าหมาย
- 2) กำหนดเกณฑ์ (Criteria) เพื่อประเมินภาระงาน/ชิ้นงานนั้น

2.7.2 กำหนดหลักฐานอื่นๆ ของการเรียนรู้ เป็นหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบที่ แสดงว่าผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ หรือเจตคติตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การทำแบบฝึกหัด การฝึกปฏิบัติ การทำการบ้าน การตอบคำถาม การประดิษฐ์ เป็นต้น

3. เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

โดยสรุป การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางดังนี้

1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวทางดังนี้ 1) เลือกเนื้อหาสาระในวิชาต่างๆ 2) ผสมผสานเนื้อหาสาระแห่งศตวรรษที่ 21 3) เลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) ระบุภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการเรียนรู้ 5) เลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และ 6) พัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดประเมินผล

2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

2.1 ส่วนนำ ประกอบด้วย ลำดับที่ของแผน ชื่อรายวิชา ระดับชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง และ/หรือ ชื่อหน่วยย่อย-ชื่อเรื่องย่อย ระยะเวลา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ชื่อครูผู้สอน และวันเดือนปีที่สอน

2.2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.3 เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กลยุทธ์หรือยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการพิจารณาเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอน หรือแนวทางการสอนที่ตรงกับปัญหาและความต้องการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น นักวิชาการ ดังเช่น Cratty (1985); Meyers & Jones (1993 : 59-119); Seeler, Turnwals & Bull (1994) Silberman (1996) Parkinson; Windale & Shelton (1999); Paulson (1999) ได้เสนอแนะกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้สอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) เป็นกลวิธีที่จัดให้มีขึ้นด้วยเจตนาร่วมกันที่จะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยนำข้อปัญหาและแง่คิดต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นมากล่าวให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็น หรือช่วยขบคิดเกี่ยวกับข้อปัญหานั้น เพื่อหาข้อสรุป ทุกคนมีส่วนร่วมในการพูดออกความเห็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแยกผู้พูดและผู้ฟัง เป็นวิธีที่ทำให้เกิดผลดีมากมายเพราะเป็นการเริ่มจากความรู้พื้นฐานของผู้เรียนไปสู่ประสบการณ์ใหม่ ช่วยพัฒนาเจตคติ ยกระดับความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนจากการทำงานเป็นกลุ่ม ใช้กระบวนการที่นำผู้เรียนได้คิดสื่อสาร และแบ่งปันความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ต่อกัน อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small group discussion) และการอภิปรายทั้งชั้นเรียน (Whole class discussion)

2. เกม (Games) คือ กิจกรรมที่ใช้ผู้เล่นหนึ่งหรือมากกว่า เป็นการแข่งขันที่มีกฎเกณฑ์ หากเป็นเกมคณิตศาสตร์ต้องใช้ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ช่วยให้ผู้เรียนสนุกสนาน ตื่นเต้น มีส่วนร่วมและกระตุ้นให้เรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะแก้ปัญหา สื่อสาร การฟังความร่วมมือซึ่งกันและกัน ผู้สอนสามารถใช้เกมในการเสริมแรง ทบทวน สอนข้อเท็จจริง ทักษะและมโนทัศน์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน ผู้เรียนอ่อนและเก่งสามารถทำงานร่วมกันได้ดี ทำให้ผู้เรียนอ่อนเกิดกำลังใจในการเรียนมากขึ้น ทั้งอาจใช้การประเมินผลการเรียนรู้อย่างไม่เป็นการทางการ

3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกลวิธีที่ดีมาก เมื่อผู้สอนต้องการสำรวจความเข้าใจ เจตคติทางคณิตศาสตร์ หรือต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ซึ้งว่า บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์หนึ่งๆ

นั้นรู้สึกอย่างไรและเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสำหรับอภิปรายต่อไป โดยจัดให้มีการแสดงในสถานการณ์ที่คล้ายชีวิตจริง ผู้เรียนสวมบทบาทเป็นผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในสถานการณ์นั้น สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติและค่านิยม คือ การอภิปรายหลังการแสดง นอกจากเป็นผู้สังเกตการณ์แล้ว ผู้สอนจะเป็นผู้นำอภิปราย ผู้กำหนดบทบาท ผู้ควบคุมเวลา และช่วยแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการแสดงบทบาทสมมติ โดยองค์ประกอบหลักของการแสดงบทบาทสมมติจะประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหาที่จะทำความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา และสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์

4. การแสดงละคร (Drama) เป็นวิธีการที่ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทที่ได้รับ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่แสดง แต่ใช้เวลามากกว่าบทบาทสมมติ จึงเหมาะสมสำหรับใช้สอนเนื้อหาที่ยาก

5. การใช้กรณีศึกษา (Case study) เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมเฉพาะเรื่อง อาจเป็นเรื่องสมมติหรือชีวิตจริงที่อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนมักจะเกี่ยวกับปัญหาที่ผู้หนึ่งหรือหลายคนกำลังประสบอยู่ การใช้กรณีศึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมพิจารณา แสดงความรู้สึก เพื่อสรุปปัญหา แนวคิด และแนวทางแก้ปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา และสภาพความเป็นจริงที่ลึกซึ้ง พัฒนาความคิดทักษะการแก้ปัญหา การประยุกต์ความรู้เดิม สร้างความเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนมีความสำคัญและเชื่อถือได้ และสร้างแรงจูงใจที่จะเรียนสิ่งอื่นต่อไป

6. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation techniques) เป็นการสอนที่มีการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ หรือสมมติสถานการณ์ให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน จากนั้นเสนอเป็นกิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติ ออกความคิดเห็น หรือตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดี อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไปได้ โดยผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ บทบาทหน้าที่ และสถานที่ ตลอดจนกล่าวนำและอธิบายบทบาทของผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน

7. การอ่านอย่างมีชีวิตชีวา (Active reading) เป็นกลวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องการอ่านได้ดีขึ้น ไม่ใช่การอ่านอย่างคร่ำๆ หรืออ่านไปเรื่อยๆ เหมือนการอ่านทั่วไป แต่เป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบหรือตั้งคำถาม โดยประมวลความคิดจากสิ่งที่อ่าน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้รับสาระจากการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งได้ใช้วิจารณ์ญาณพินิจวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านเนื้อหาที่สนใจและก่อให้เกิดความสนใจค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตัวผู้เรียนเอง

โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ได้ เช่น การเน้นคำ การเขียนแผนภาพ การอ่านแล้วตั้งคำถาม ฯลฯ

8. การเขียนอย่างมีชีวิตชีวา (Active writing) เป็นกลวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกเชิงความรู้ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการเขียน เช่น บันทึกประจำวัน การเขียนบทละคร การทำรายงาน ฯลฯ

9. การทำงานกลุ่ม (Small group work) เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๆ วิธีนี้ประสบผลสำเร็จเมื่อผู้เรียนมีการสะท้อนความคิดในสิ่งที่เรียน หรือประสบการณ์ที่ได้รับ

ณัฐพร เตชะ และสุทธาสินี เกสรประทุม (2550 : 3-6) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. กิจกรรมเดี่ยว มีดังนี้

1.1 Minute papers เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ระยะเวลาผู้เรียนในการเขียนตอบคำถามเป็นเวลา 1 นาที โดยกิจกรรมนี้สามารถใช้ได้ทุกช่วงเวลาของการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นก่อนเข้าสู่บทเรียน ระหว่างบทเรียน และท้ายบทเรียน

1.2 Writing activities เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเขียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนสรุป เขียนรายงาน เขียนตอบคำถาม เป็นต้น

1.3 Muddiest point เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเขียนในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจหรือยังไม่กระจ่าง ซึ่งกิจกรรมนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สอน เพราะจะช่วยให้ผู้สอนเตรียมการสอนในครั้งต่อไปและทำให้ทราบว่าผู้เรียนยังมีข้อสงสัยในจุดใดบ้าง เพื่อจะได้กลับไปเน้นย้ำในจุดนั้นอีกครั้ง

1.4 Affective response เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเขียนแสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อการเรียนการสอนครั้งต่อไป จะทำให้ทราบว่าผู้เรียนยังมีข้อสงสัยในจุดใดบ้าง เพื่อจะได้กลับไปเน้นย้ำในจุดนั้นอีกครั้งหนึ่ง

1.5 Daily journal ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกกิจกรรมประจำวันของตนเอง โดยอาจใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือในการทำ คือ ให้ผู้เรียนใส่บันทึกของตนเองลงในอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า การเขียน Blog ซึ่งจะเป็นการบูรณาการการสอนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ ผู้สอนอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็น หรือคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับหัวข้อที่ได้เรียนไปในแต่ละครั้งลงใน Blog เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด

1.6 Reading quiz กิจกรรมการอ่านประเภทต่าง ๆ เช่น การอ่านเพื่อตอบคำถาม การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ

1.7 Concept maps การให้ผู้เรียนสรุปความรู้หรือแนวคิดที่ตนเองได้รับออกมาในภาพรวมในรูปแบบของภาพวาด แผนภาพ หรือการทำ Mind mapping ซึ่งวิธีการนี้จะเป็นประโยชน์

อย่างมาก โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีปัญหาในการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียน แต่สามารถถ่ายทอดความรู้ออกมาเป็นภาษาภาพได้

1.8 Poster/Drawing/Display การให้ผู้เรียนได้ลงมือจริงโดยมีผลงานออกมาเป็นรูปธรรม

2. กิจกรรมกลุ่ม

2.1 Think-pair-share เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ไข ปัญหาเป็นคู่ โดยวิธีการนี้สามารถปรับเปลี่ยนไปได้หลายรูปแบบ

2.2 Brainstorming การระดมสมองช่วยกันคิดเป็นกลุ่ม โดยสามารถร่วมกันระดมสมองทั้งห้อง หรือแบ่งกลุ่มแล้วให้ช่วยกันคิดเฉพาะในกลุ่ม จากนั้นจึงมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

2.3 Games การเล่นเกมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2.4 Debates การโต้วาที โดยการให้หัวข้อในการอภิปรายและให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำเหตุผลทั้งสองฝ่ายตามโต้ตอบกัน กิจกรรมนี้มีประโยชน์อย่างมากในการฝึกทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง

2.5 Teaching การสอนหรือการบรรยาย การสอนแบบนี้สามารถนำมาประยุกต์ให้มีความเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา เช่น การสอดแทรกการสาธิตหรือการชี้แนะเข้าไประหว่างการบรรยาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แล้วสรุปการสอนโดยผู้สอนอีกครั้งหนึ่ง

2.6 Jigsaw เป็นการจัดการสอนโดยให้ข้อมูลเพียงบางส่วนกับผู้เรียน จากนั้นผู้เรียนต้องศึกษาข้อมูลส่วนที่ตนเองได้รับ และไปแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับกับเพื่อนในกลุ่มอีกทอดหนึ่ง

2.7 Demonstrations การสอนแบบการสาธิตที่ทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการทำสิ่งต่างๆ อย่างแท้จริง ซึ่งหลักการจัดการเรียนรู้แบบนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีอยู่จริง

2.8 Socratic method เป็นวิธีการสอนที่เน้นการตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง และมุ่งให้ผู้เรียนหาคำตอบของคำถามนั้น

2.9 Wait times การเว้นจังหวะให้เกิดความเงียบเพื่อรอคำตอบของผู้เรียนหลังจากที่ผู้สอนถามคำถาม หรือการเว้นจังหวะของผู้สอน หลังจากผู้เรียนตั้งคำถาม ซึ่งงานวิจัยชี้ชัดว่าการเว้นจังหวะให้นานขึ้น 3-5 วินาทีจะเกิดผลดีต่อผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีคำตอบที่หลากหลายมากขึ้น

2.10 Student summary of student answer ให้ผู้เรียนสรุปคำตอบของเพื่อนร่วมชั้นที่ได้กล่าวหรือเขียนไปแล้ว โดยวิธีการนี้สามารถใช้เป็นวิธีการที่ตรวจสอบความสนใจของผู้เรียนในห้องเรียนได้อีกด้วย

2.11 Fish bowl เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบใส่กระดาษไว้แล้วผู้สอนนำมาใส่ไว้ในโถ จากนั้นจึงสุ่มคำตอบขึ้นมาอ่านโดยบอกชื่อหรือไม่ก็ได้ จากนั้นจึงแสดงความคิดเห็นต่อคำตอบนั้น หรือจัดแบ่งประเภทคำตอบของผู้เรียน โดยอาจให้ผู้เรียนช่วยกันคิดเพื่อจัดประเภทหรือลงคะแนนเสียงเพื่อคัดเลือกคำตอบที่ดีที่สุด วิธีการนี้สามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ

2.12 Finger symbols การใช้สัญลักษณ์มือเพื่อสื่อความหมายหรืออารมณ์แทนการพูด ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน และแปลกใหม่ในชั้นเรียน

2.13 Role playing การแสดงบทบาทสมมุติช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน กล้าแสดงออก

2.14 Panel discussion การอภิปรายแบบกลุ่ม เป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และเรียนรู้เนื้อหาไปพร้อมกัน

วัชร เกษพิชัยณรงค์ และคณะ (2555 : 45) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง โดยการเรียนรู้ การเขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกัน และลงมือปฏิบัติจริง ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ได้แก่ การให้คำปรึกษา กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด แนะนำและกำกับไม่ให้ออกนอกทางหรือหลง สิ่งที่นักเรียนจะได้รับคือ การลงมือทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง แล้วใช้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น การที่ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ อย่างหลากหลาย ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จึงมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดตัว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและลักษณะของเนื้อหาวิชา โดยเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ไพศาล เครือแสง (2556 : 32) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประเทศสิงคโปร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะวิทยาลัยนานาชาติเชลตัน (Shelton College International) ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ตื่นตัวอย่างน้อยใน 3 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. การสอนมุ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์

2. การสอนมุ่งการปรับบทบาทสู่ผู้ร่วมพัฒนาผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการทำงานแบบร่วมสร้างสรรค์ระหว่างครู ผู้สอน โรงเรียน ครอบครัว ผู้ปกครอง และชุมชน แต่ละกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ของตนเองที่แตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

3. การสอนมุ่งสู่การกระจายการเรียนรู้สู่โลกกว้าง เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้หลักของเยาวชน การยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้อยู่ในระดับเดียวกัน ครูต้องมีคุณภาพ มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ตนเองสนใจ หรือมีความจำเป็นต้องรู้ในรูปแบบที่ก่อให้เกิดความสนุกในกระบวนการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีแนวคิด “Beyond School Base” นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อกระจายการเรียนรู้สู่โลกกว้าง

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 77) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย อาทิเช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมต่างๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติ สะท้อนความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกัน โดยกิจกรรมทั้งสองแบบนี้ จะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและสร้างความท้าทายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้สึกสงสัยใคร่รู้และตั้งคำถามเพื่อการค้นคว้าหาคำตอบ ร่วมกันอภิปรายผล วิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหรือสร้างสรรค์ชิ้นงานจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นกลยุทธ์หรือยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม และใช้แนวคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกัน โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้น จะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญและมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

การจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนและสถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี และยังทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีความสุขในการเรียน การจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนหรือสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยและมีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562: 139) ครูมีหน้าที่สำคัญที่ต้องสร้าง

บรรยากาศชั้นเรียนเป็นบรรยากาศเชิงบวก โดยมีหลักการดังนี้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2562: 258-259)

1. ครูควรทำความเข้าใจเด็กโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของเด็กในห้องและวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียนที่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาที่สอน
2. ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีโอกาสเท่าเทียมกันให้บรรลุมาตรฐานระดับสูง
3. ครูต้องพยายามช่วยให้เด็กเข้าใจว่าความรู้ที่เด็กจะได้เป็นประสบการณ์ชีวิตนั้นมาจากการค้นคว้า ค้นหา ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสร้างความรู้ด้วยตนเองจึงจะเป็นความรู้ที่มีความหมาย และควรสะท้อนการคิดเป็นส่วนบุคคลต่อกันและกันและต่อสังคม ตามบริบทท้องถิ่นของตน ดังนั้นครูจึงต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันและกันและสร้างความรู้หรือมีการให้เด็กทำการสรุปความรู้การเรียนรู้เป็นรายบุคคล พร้อมมีการสะท้อนการคิด (Personal learning conclusion and reflection) คือ เขียนบันทึกหลังเรียน (Learning logs)
4. ครูต้องพยายามเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียนตามความถนัด ความสนใจ เป็นแนวทางของการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เด็กมีความสุข
5. ครูควรจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมอบรมบ่มนิสัยทั้งการจัดการสอนเรื่องค่านิยมโดยตรง จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีให้เด็กสร้างความรู้เองผ่านการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคมด้วย ความรับผิดชอบอย่างมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น ชุมชน สังคม และโลก หรืออาจจัดแบบบูรณาการเข้าในกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชีวิตทั้งในโรงเรียนและในครอบครัว และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสร้างวินัยเชิงบวก เช่น ห้องเรียนแห่งประชาธิปไตย (Democratic class) โรงเรียนแห่งประชาธิปไตย (Democratic school)

การจัดการชั้นเรียนหรือการจัดห้องเรียนมีความสำคัญหลายประการต่อการจัดการเรียนรู้ กุติสร่า จิตรชญาวนิช (2562: 140) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดชั้นเรียน เป็นการช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ สร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการมาเรียนและไม่เกิดความเบื่อหน่าย ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสนใจในบทเรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ของผู้เรียน ในขณะที่ ฆนัท ธาตุทอง (2552 : 87) กล่าวว่า เป้าหมายการจัดการชั้นเรียนเป็นการมุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียน กล่าวคือ เป็นการจัดระเบียบชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ที่จะรักษาวินัย ควบคุมตัวเองได้มากขึ้น พัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจและยอมรับผลการกระทำของตัวเอง ผู้เรียนต้องเรียนรู้ว่าถ้าตัวเองกระทำเช่นนั้นและจะเกิดผลตามมาอย่างไร ให้ผู้เรียนมีสมาธิ รับผิดชอบตัวเองตามความสามารถแห่งตนและฟังพาคคนอื่นตามความจำเป็นได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอาจมีสิ่งที่จะต้องฟังหรือขอให้คนอื่นช่วยในหลาย

กรณี และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นความสนใจในการเรียน ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยในการสอนอาจมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำในชั้นเรียน สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และ สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญต่อผู้เรียน คือ ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิด ความอบอุ่นในขณะอยู่ในชั้นเรียน และมีความสุขในขณะที่มีการเรียนการสอน ช่วยให้ส่งเสริมสนับสนุน บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเวลาเรียนปกติและนอกเวลาเรียน ให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันตามธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักในเรื่อง ของวินัยในชั้นเรียน และช่วยป้องกันสิ่งรบกวนที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีต่อการเรียนการสอน และการกระทำกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน โดยสรุป การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญต่อผู้เรียน ดังนี้

- 1) ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
- 2) พัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ให้เกิดกับผู้เรียน
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในรายวิชาที่ เรียน
- 4) ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน และ
- 5) ส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้ตระหนักในเรื่องของวินัยในชั้นเรียน

การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมบรรลุตาม จุดประสงค์ การจัดชั้นเรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก อันเป็น หนทางของการสร้างวินัยเชิงบวก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ กลยุทธ์สำคัญของการสร้างบรรยากาศเชิงบวกในชั้นเรียนมีลักษณะ ดังนี้ (กุลิสรา จิตรชญาวิช, 2562: 141-142; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2562: 262-259)

1. การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ เป็นการจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รวมถึงสิ่งต่างๆ ที่เสริมความรู้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ดู รกรุงรัง ทำให้เกิดความสบายตาสบายใจแก่ผู้ได้พบเห็น การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพที่ เหมาะสม ควรเป็นดังนี้

- 1.1 ห้องเรียนมีสีสน้ำดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียง รบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

- 1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

- 1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

- 1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่างๆ เช่น กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนที่ได้ และสามารถดัดแปลงให้อำนวยต่อ การสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

1.5 ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ เช่น การสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย วิธีการแสดงละคร

1.6 การจัดโต๊ะเรียนควรมีวิธีการสอนเป็นหลัก ควรคำนึงถึง จำนวนนักเรียน สภาพของห้องเรียน ความสามารถของนักเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

2. การจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา เป็นการจัดบรรยากาศทางด้านจิตใจ จะช่วยสร้างความรู้สึกให้ผู้เรียนเกิดความสุขใจในการเรียน ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล มีบรรยากาศของการสร้างสรรค์ เราความสนใจให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุข การจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา ได้แก่

2.1 บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2.1.1 บุคลิกภาพที่ดีของครูทั้งภายในและภายนอก เช่น แต่งกายเรียบร้อยและมีความเหมาะสม ใช้คำพูดสุภาพและเหมาะสม มีความรักเมตตาต่อลูกศิษย์

2.1.2 พฤติกรรมการสอนของผู้สอน เช่น ครูใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนและบทเรียน ใช้เทคนิคเสริมแรงที่เหมาะสม ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและซักถามปัญหาหรือข้อซักถามต่างๆ สอนสนุกสนานมีความเป็นกัลยาณมิตร

2.1.3 พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดหรือแนะนำอย่างเต็มใจโดยปราศจากการวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนกับผู้เรียนรู้จักกัน คุ้นเคยกัน และมีความไว้วางใจกันและกัน มีการตอบคำถามผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน มีการถามคำถาม ตลอดจนโต้แย้งกับผู้สอนและผู้เรียนอย่างมีเหตุผล และถูกต้องตามกาลเทศะ

2.1.4 พฤติกรรมแสดงความรักเด็ก สอนและดูแลเด็กอย่างจริงใจอย่างสม่ำเสมอ ให้ความรัก ความเห็นใจ ช่วยเหลือ ไม่โกรธอย่างไรเหตุผล พูดด้วยวาจาที่ไพเราะ ให้ความเท่าเทียมกับเด็กที่มีความแตกต่างกันทั้งภูมิหลังและความสามารถ ความถนัด รวมทั้งความสนใจ

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ เป็นบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนานจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาหรือเรื่องที่เรียน และมีคุณลักษณะของนักคิด

2.3 บรรยากาศที่ทำทนาย เป็นบรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้น สนใจติดตาม ศึกษาค้นคว้า

2.4 บรรยากาศของการยอมรับนับถือ เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอน ในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหา และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถ

ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ คือ มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งในการทำงานและในชีวิตประจำวันได้

2.5 บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียน และความรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน และออกจากห้องเรียนตลอดจนการแต่งกาย ภาษาท่าทาง วาจาที่ใช้มีความสุภาพและเป็นผู้มีสัมมาคารวะ ให้ตระหนักเสมอว่าการศึกษาที่มีความคุ้นเคยเป็นกันเองกับผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งดี แต่ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความเกรงใจและประพฤติในทางเหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจด้วย

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์ เช่น การเสริมแรงด้วยวาจา การเสริมแรงด้วยท่าทาง การเสริมแรงด้วยการให้รางวัลและสัญลักษณ์ต่างๆ

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557 : 6) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของชั้นเรียนที่ดีว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีจะช่วยส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังนั้น ชั้นเรียนที่ดีจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ชั้นเรียนที่ดี ควรมีสีสันน่าดู สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ถูกสุขลักษณะ
2. จัดโต๊ะเก้าอี้และสิ่งที่มีอยู่ในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และกิจกรรมประเภทต่างๆ
3. ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีอิสระ เสรีภาพ และมีวินัยในการดูแลตนเอง
4. ใช้ประโยชน์ชั้นเรียนให้คุ้มค่า ผู้สอนอาจดัดแปลงให้เป็นห้องประชุม ห้องฉายภาพยนตร์ และอื่นๆ
5. จัดเตรียมชั้นเรียนให้มีความพร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น การทำงานกลุ่มสาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ
6. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่น ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115) ได้นำเสนอแนวคิดองค์ประกอบของการบริหารจัดการชั้นเรียนว่ามี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชั้นเรียน จัดมีไว้เพียงพอ พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาซึ่งประกอบด้วยโต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การจัดเตรียมการในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วน และมีคุณภาพดีพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

2. องค์ประกอบด้านสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่างๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ผู้สอนสาธิตให้ผู้เรียนได้ศึกษาสังเกต

3. องค์ประกอบด้านการศึกษา หมายถึง การจัดลำดับเนื้อหาสาระความรู้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือการศึกษา ค้นคว้าตามที่ได้รับมอบหมาย เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตามศักยภาพและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญไปที่การบริหารจัดการชั้นเรียน เนื่องจากชั้นเรียนเป็นสถานที่อยู่ของผู้เรียนตลอดเวลาระยะเวลาของการมาเรียนที่โรงเรียน สำหรับองค์ประกอบด้านกายภาพและด้านสังคมเป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้องค์ประกอบด้านการศึกษาของผู้เรียนได้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

จากการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนดังนี้

ตารางที่ 8 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ	การจัดบรรยากาศทางด้านจิตใจ
1. ห้องเรียนสะอาด เหมาะสม อากาศถ่ายเท สะดวก เป็นระเบียบเรียบร้อย	1. ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำพูดสุภาพ และเหมาะสม และให้ความเท่าเทียมกับผู้เรียนทุกคน
2. ห้องเรียนมีขนาดเพียงพอแก่นักเรียน	2. ครูใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ เหมาะสมกับผู้เรียน
3. มีมุมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน	3. มีบรรยากาศให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน
4. มีสื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม
5. จัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนและวิธีการสอน	5. ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ	การจัดบรรยากาศทางด้านจิตใจ
6. จัดโต๊ะเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้	6. มีบรรยากาศของการสร้างการยอมรับและ และห้องเรียนแห่งประชาธิปไตย
7. มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และการทำกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน	
8. จัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย	

พฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักวิชาการได้กล่าวถึง บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของการเรียนรู้เชิงรุกให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. จัดให้ผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียน กิจกรรมหรือเป้าหมายที่ต้องการสะท้อนความต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียน และเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่สนใจ รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน กิจกรรมที่เป็นพลวัต ได้แก่ การฝึกแก้ปัญหา การศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว แม้รายวิชาที่เน้นทางด้านการบรรยายหลักการ และทฤษฎีเป็นหลักก็สามารถจัดกิจกรรมเสริม อาทิ การอภิปราย การแก้ไขสถานการณ์ที่กำหนด เสริมเข้ากับกิจกรรมการบรรยาย

6. วางแผนในเรื่องของเวลาการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกจำเป็นต้องใช้เวลาการจัดกิจกรรมมากกว่าการบรรยาย ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการสอนอย่างชัดเจน โดยสามารถกำหนดรายละเอียดลงในประมวลรายวิชา เป็นต้น

7. ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นที่ผู้เรียนนำเสนอ
วิชา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68) กล่าวว่า บทบาท
ของครูเชิงรุก (Active teacher) มีดังนี้

1. ตั้งความคาดหวังว่าผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดผลการเรียนรู้ตามระดับคุณภาพที่กำหนดหรือ
ยอมรับได้
2. รับผิดชอบเฉพาะผลงาน หรือชิ้นงานคุณภาพเท่านั้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียนและเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ความรู้ที่
ได้รับ และโลกของความเป็นจริง
4. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก (Active participant) โดยเป็นทั้งโค้ช
ทั้งผู้แนะนำ ปรีกษา และผู้อำนวยความสะดวก
5. ประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย และให้มุมมองแก่ผู้เรียนเพื่อให้เห็น
ความสามารถของตนเอง
6. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติอย่างมีความหมาย และนำไปประยุกต์ใช้
ในความเป็นจริงของชีวิตประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา สายการสอน ตามนโยบายการศึกษาชาติ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.4/
ว 20 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา,
2560) โดยกำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของครูไว้ ดังนี้

1. สร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร
2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ
คุณลักษณะประจำวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตร
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้
ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. สร้างและหรือพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
5. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับ
ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้
6. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และหรือวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียน

นอกจากนี้หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว20 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2561 ได้ประกาศตามหนังสือเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2561) โดยมีรายการประเมินประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน

- 1.1 การสร้างหรือการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนรู้
 - 1.2.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้
 - 1.2.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล/แผนการสอนรายบุคคล/แผนการจัดประสบการณ์
 - 1.2.3 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้
 - 1.2.4 คุณภาพผู้เรียน
 - 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 1.3 การสร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้
- 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 1.5 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และหรือวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81) ได้สรุป บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. พูดคุยกับนักเรียนในระหว่างจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน
2. เตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอน วางแผนเรื่องเวลาการสอนอย่างชัดเจน ศึกษาผู้เรียน วิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็ง
3. จัดหาสื่อการสอนที่เหมาะสม
4. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สนใจ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย ให้มีการอภิปราย การตั้งคำถาม และการเขียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วม

7. ให้นักเรียนในการค้นหาคำตอบ ไม่เร่งรีบเอาคำตอบจากนักเรียน ใจกว้าง ยอมรับ
ในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของผู้เรียน

8. ให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีส่วนร่วมเพื่อสร้างแรงจูงใจ

9. ให้ความลากับนักเรียนในช่วงท้ายคาบเพื่อให้นักเรียนถามคำถาม

10. มีการสื่อสารที่ชัดเจน

11. ประเมินผล สรุปผล และพัฒนางาน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27) กล่าวว่า ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีทักษะสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสร้างหลักสูตร คือ ความชำนาญของครูในการพัฒนาหลักสูตรในระดับต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับรายวิชา หลักสูตรระดับหน่วยการเรียนรู้ และหลักสูตรระดับชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย แผนระยะยาว แผนรายหน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ รายวัน

2. ทักษะการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวการสอนที่ให้แก่เด็กสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งกระบวนการคิด การทำงานเป็นทีม การปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมเพื่อให้เด็กมีความเข้าใจ และความสามารถประยุกต์ความรู้ สร้างชิ้นงาน และภาระงานได้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ ใช้ทักษะกระบวนการ คือ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ในชั้นเรียน คือ การใช้วิธีสอน รูปแบบการสอน แนวการสอน และเทคนิคการสอน

3.1 วิธีสอน (Teaching method) คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญ อันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ

3.2 รูปแบบการเรียนการสอน (Instructional model) คือ รูปแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะรูปแบบนั้นๆ

3.3 แนวการสอน (teaching approach) คือ กลวิธีหรือยุทธศาสตร์การสอนเป็นแนวทางกว้างๆ โดยมีทฤษฎี หลักการ แนวคิดสนับสนุน เพื่อจัดการเรียนการสอน แนวการสอน แบ่งเป็นแนวการสอนทางตรง แนวการสอนทางอ้อม และแนวการสอนแบบผสมผสาน

3.4 เทคนิคการสอน (Teaching techniques) คือ กลวิธีต่างๆ ที่ใช้กระบวนการขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำใดๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำนั้นมีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง การใช้สื่อ การใช้คำถาม เป็นต้น

4. ทักษะการประเมินการเรียนรู้ ครูควรรู้จักคำสำคัญเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 การเรียนรู้ (Learning) การมีความสามารถ ทักษะ และความประพฤติดชอบของนักเรียนซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้

4.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning assessment) กระบวนการก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้โดยการประเมินกระบวนการเรียนรู้เป็นการประเมินขณะเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ (Learning outcome assessment) การรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากความรู้ กระบวนการทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้หรือประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพื่อการตีค่า

4.4 การประเมินผล (Evaluation) การตัดสินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้จากการวัดสิ่งที่ต้องการประเมิน

4.5 การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as learning) เป็นการประเมินขณะผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้จนเกิดผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินกระบวนการวางแผน กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการทดลอง กระบวนการทำงานกลุ่ม กระบวนการทำงานแบบรวมพลัง

5. ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้แก่ ระดับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ระดับการวิจัยในชั้นเรียน ระดับการวิจัยเชิงวิชาการ

6. ทักษะการจัดการชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือการจัดการเรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญ กลยุทธ์สำคัญของการสร้างบรรยากาศเชิงบวกโดยสภาพห้องเรียนมีลักษณะดังนี้

6.1 สภาพบรรยากาศทางกายภาพ ห้องเรียนสะอาด แสงสว่างส่องผ่าน อากาศบริสุทธิ์ ไม่มีกลิ่นเหม็น ห้องเรียนประกอบด้วย แผ่นป้ายวิสัยทัศน์โรงเรียน อัตลักษณ์ของเด็ก ลักษณะนิสัยที่ต้องสร้าง ป้ายนิเทศเชิงวิชาการที่สอดคล้องกับวาระสำคัญ ชุมชน เนื้อหาที่ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการที่จะสอนที่จะฝึก

6.2 สภาพบรรยากาศทางจิตใจ เป็นห้องเรียนกอรปด้วยครูมีบุคลิกภาพดี มีปิยวาจา ทำทนายผู้เรียน พากเพียรเรียนรู้ ควบคู่กับทั้งครูและเด็กเป็นผู้มีคุณธรรม

7. ทักษะการพัฒนาลักษณะนิสัย การบ่มเพาะลักษณะนิสัยเด็กของผู้เรียนนั้น ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานิสัยเด็กให้เกิด ดังนั้นครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูดี ครูเก่ง และมีความสุข มีสุขภาพ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากบทบาทครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดังกล่าวข้างต้น นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

		แหล่งข้อมูล			สรุป
ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3)	วัชรรา เล่าเรียนดี ปณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68)	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (2560)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27)	สรุป พฤติกรรมบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ครูมีขั้นตอนการจัดการ เรียนการสอนที่ชัดเจน			เตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอน วางแผนเรื่องเวลาการสอน อย่างชัดเจน		มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ใน แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ระบุไว้
มีกิจกรรมหรือเป้าหมายที่ ต้องการต้องสะท้อนความ ต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียน	ตั้งความคาดหวังว่าผู้เรียน แต่ทุกคนจะเกิดผลการ เรียนรู้ตามระดับคุณภาพ ที่กำหนดหรือยอมรับได้				กำหนดจุดประสงค์หรือ เป้าหมายการเรียนรู้ที่ สะท้อนความต้องการ พัฒนาผู้เรียน
การจัดกิจกรรมเน้นการ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต จริงของผู้เรียน	นำไปประยุกต์ใช้ในความ เป็นจริงของชีวิตประจำวัน				จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ให้ผู้เรียนนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้จริงใน ชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล					สรุป
ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3)	วัชรรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68)	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (2560)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27)	พฤติกรรมบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
จัดกิจกรรมให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการฝึกทักษะ กระบวนการคิดและ การศึกษาด้วยตนเอง	ลงมือปฏิบัติอย่างมี ความหมาย			กระบวนการเรียนรู้ ทั้งกระบวนการคิด	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิด และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ			การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือ ในกลุ่มผู้เรียน	การทำงานเป็นทีม	ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีมใน กลุ่มผู้เรียน
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ท้าทายเน้นวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การอภิปราย การแก้ไข สถานการณ์		ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้ท้าทาย ให้มี การอภิปราย การตั้งคำถาม และการเขียนเพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วม		จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ท้าทายเน้นวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การอภิปราย การตั้งคำถาม การแก้ไขสถานการณ์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล				สรุป	
ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3)	วิชา เล่าเรียนดี ปริญญ์ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68)	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (2560)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27)	สรุป พฤติกรรมบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สร้างบรรยากาศของการมี ส่วนร่วมให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้เชิงรุก		สร้างบรรยากาศของ การมีส่วนร่วมให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน	การปฏิสัมพันธ์ และ การมีส่วนร่วม	สร้างบรรยากาศของ การมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน
ยอมรับในความสามารถใน การแสดงออก และความ คิดเห็นที่ผู้เรียนนำเสนอ			ใจกว้าง ยอมรับใน ความสามารถใน การแสดงออก และ ความคิดเห็นของผู้เรียน		เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แสดงความสามารถ และ ความคิดเห็นของผู้เรียน
		สื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	จัดหาสื่อการสอน ที่เหมาะสม		ใช้สื่อการสอนและ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล			สรุป		
ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3)	วิชา เล่าเรียนดี ปณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68)	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา (2560)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81)	พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข (2561: 9-27)	พฤติกรรมบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
	พิจารณาคุณภาพผลงาน หรือชิ้นงาน			เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจ และความสามารถประยุกต์ ความรู้ สร้างชิ้นงาน และ ภาระงานได้	มีการกำหนดภาระงาน ผลงานหรือชิ้นงานให้ นักเรียนสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้และ ความสามารถใน การสร้างสรรค์ชิ้นงานและ ภาระงานได้
	ประเมินการเรียนรู้ ด้วยวิธีการหลากหลาย	วัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย			มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย

จากตารางที่ 9 โดยสรุป พฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีดังนี้

1. มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้
2. กำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในกลุ่มผู้เรียน
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทายเน้นวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การตั้งคำถาม การแก้ไขสถานการณ์ เป็นต้น
7. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน
9. ใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
10. มีการกำหนดภาระงาน ผลงานหรือชิ้นงานให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานได้
11. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
12. มีการสื่อสารที่ชัดเจน และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การประเมินผลการปฏิบัติงาน ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Performance evaluation” ซึ่ง หมายถึง การประเมินค่าของบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในแง่ของผลการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ภายใต้การสังเกต จดบันทึก และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานเดียวกัน มีเกณฑ์ที่ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกันของผู้เป็นหัวหน้างาน เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณาให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้นๆ (สำราญ มีแจ้ง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2558: 5) ซึ่ง สุวิมล ว่องวานิช (2546) ได้สรุปว่า การประเมินการปฏิบัติ มีคำศัพท์สำคัญ 3 คำศัพท์ ได้แก่ คำว่า “Psychomotor skill” “Practice skill” และ “Performance” ซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องกับ ทักษะการปฏิบัติงานเหมือนกันแต่นิยามแตกต่างกันเล็กน้อยในรายละเอียด โดย 1) Psychomotor skill เน้นการเคลื่อนไหวทางร่างกายแบบพื้นฐานที่เป็นกลไกของอวัยวะและกล้ามเนื้อ ซึ่งอาจเป็นการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์ การเคลื่อนไหวแบบนี้ไม่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่ปฏิบัติ 2) Practice skill เน้นการปฏิบัติที่อาศัยความสามารถทางสมองร่วมด้วย โดยใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ

และมักเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนเป็นประจำ เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการวัดและประเมินผล และ 3) Performance เน้นการแสดงออกหรือการทำงานตามกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยความสามารถทางสมองร่วมกันกับจิตใจเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การเล่นดนตรี การวาดภาพ นอกจากนี้ กมลวรรณ ตังธนการนนท์ (2563: 15) กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติ มีคำศัพท์สำคัญ 3 คำที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) การประเมินทางเลือก (Alternative assessment) หมายถึง การประเมินที่เน้นวิธีการอื่นนอกเหนือจากการประเมินด้วยการสอบข้อเขียน ซึ่งครอบคลุมการประเมินทักษะการปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริง 2) การประเมินทักษะปฏิบัติ (Performance assessment) หมายถึง การประเมินที่ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติงานต่างๆ โดยสะท้อนทักษะที่ต้องการประเมินออกมาภายใต้เงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่ผู้ประเมินกำหนด และ 3) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) หมายถึง การประเมินที่ให้ผู้รับการประเมินแสดงทักษะด้านต่างๆ รวมถึงความรู้ความเข้าใจในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำงานผ่านการปฏิบัติงานที่มีบริบทใกล้เคียงกับสภาพจริง โดยสรุป การประเมินทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การประเมินค่าของบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในแง่ของผลการปฏิบัติงานที่เน้นการแสดงออกหรือการทำงานตามกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะและความสามารถภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ภายใต้เงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่ผู้ประเมินกำหนดอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีเกณฑ์ที่ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณาให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น สำหรับแนวคิดการวัดและประเมินทักษะปฏิบัติ สุวิมล ว่องวานิช (2546) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ให้ผู้รับประเมินแสดงพฤติกรรมหรือสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินออกมา อาจแสดงออกมาผ่านการทดสอบ การแสดงทักษะ การตอบสนองสถานการณ์ต่างๆ ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่ต้องการวัด

2. การประเมินตามสภาพจริงต้องมีสถานการณ์ อาจเป็นสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่ผู้รับการประเมินสามารถเผชิญในชีวิตประจำวันจริงๆ เป็นสิ่งเร้าให้ผู้รับการประเมินแสดงออกถึงสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน

3. การวัดที่ใช้ อาจเป็นการวัดที่ใช้ภาษาหรือไม่ใช้ภาษาก็ได้

4. การวัดและประเมินผลที่ใช้อาจเน้นการวัดและประเมินกระบวนการ (Process) การวัดและประเมินผลงาน (Product) หรือการวัดและประเมินกระบวนการและผลงาน

การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่ ผู้รับการประเมินต้องแสดงทักษะความสามารถโดยดำเนินการตามกระบวนการในการปฏิบัติงาน หรือสร้างผลงานจากการปฏิบัติงานนั้น ดังนั้นองค์ประกอบของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (Johnson, Penny & Gordon, 2009)

1. จุดมุ่งหมายของการประเมินทักษะการปฏิบัติ (Purpose)
2. งานที่กำหนดให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ (Task) ซึ่งมีคำชี้แจง คำสั่ง หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ชัดเจน
3. การกำหนดเกี่ยวกับการตอบสนองงาน (Response demand)
4. วิธีการที่เป็นระบบสำหรับการให้คะแนนทักษะการปฏิบัติ (Systematic methods of rating performance)

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (สำราญ มีแจ้ง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2558: 10)

1. เพื่อช่วยปรับปรุงพัฒนาคน พัฒนางานหรือโครงการต่างๆ
2. เพื่อตัดสินใจผลเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานหรือโครงการต่างๆ
3. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารบุคคล โครงการหรืออนาคตของโครงการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
4. เพื่อกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งวัตถุประสงค์การประเมินการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น เป็นไปเพื่อให้ผู้บริหารทราบ จุดดี จุดด้อย และช่วยปรับปรุงการดำเนินงานเสริมจุดเด่นและแก้ปัญหาจุดด้อยได้อย่างทันท่วงที เพื่อการบริหารงานหรือโครงการมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขั้นตอนในการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ ต้องกระทำอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน ต่อเนื่องกัน และมีแผนงานที่ระบุไว้ชัดเจนว่าทำอะไร ทำอย่างไร และใครเป็นผู้รับผิดชอบระยะเวลา การดำเนินงาน เพื่อให้ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องได้ทราบและเข้าใจทั่วกัน โดยขั้นตอนในการดำเนินการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน มี 6 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546; สำราญ มีแจ้ง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2558: 10, Johnson, Penny & Gordon, 2009)

1. กำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมาย

เมื่อผู้บริหารขององค์กรเห็นชอบที่จะนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานมาใช้เป็น แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ฝ่ายบริหารต้องประกาศเป็นนโยบายให้เป็นที่เข้าใจกันอย่างชัดเจนว่า ผลการประเมินการปฏิบัติงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อประกอบการเลื่อนตำแหน่งหรือย้ายสับเปลี่ยนงาน ฯลฯ พร้อมทั้งกำหนด หน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. กำหนดหลักเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน

2.1 หลักเกณฑ์ในการประเมินต้องอธิบายให้ชัดเจนว่าทำอะไร ทำอย่างไร ใครเป็นผู้ทำ ทำเมื่อใด แล้วจัดทำเป็นคู่มือเพื่อให้เข้าใจชัดเจน ปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นแนวเดียวกัน ดังนี้

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.1.2 ระยะเวลาการประเมิน

2.1.3 ผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของพนักงาน

2.1.4 รายการประเมิน

2.1.5 การนำผลการประเมินไปใช้

2.2 เครื่องมือในการประเมิน คือ แบบฟอร์มซึ่งออกแบบให้ครอบคลุมหลักเกณฑ์ตามข้อ 2.1 ทั้งหมด ให้กะทัดรัดง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีวิธีใช้ที่ไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อนและควรแยกเป็น “แบบฟอร์มสำหรับประเมินพนักงานทั่วไป” กับ “แบบฟอร์มสำหรับผู้ประเมินผู้บังคับบัญชา”

3. การจัดทำคำจรรยาในตำแหน่งงาน (Position description)

คำจรรยาในตำแหน่งงาน หมายถึง การระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานแต่ละคนให้ชัดเจน โดยผู้บังคับบัญชาเป็นผู้จัดทำขึ้นด้วยคำแนะนำช่วยเหลือของหน่วยงานฝ่ายการเจ้าหน้าที่ และเมื่อจัดทำขึ้นแล้วต้องชี้แจงเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจและถือปฏิบัติตามที่มอบหมาย ทั้งนี้ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่เสมอ

4. การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ การกำหนดปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดผลการปฏิบัติงาน วิธีกำหนดมาตรฐาน นิยมใช้ 3 วิธีคือ

4.1 อาศัยผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ใช้สถิติย้อนหลังนำมาคิดค่าเฉลี่ยและกำหนดเป็นมาตรฐาน

4.2 เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการเหมือนกัน มาหาค่าเฉลี่ยกำหนดเป็นมาตรฐาน

4.3 อาศัยการศึกษาวิธีปฏิบัติโดยการวัดเวลาการปฏิบัติงานขึ้นหนึ่งๆ แล้วนำมากำหนดมาตรฐาน

5. การทบทวนผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาวัด ประเมิน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของพนักงานในรอบปีประเมินเพื่อนำมาพิจารณาความดีความชอบเลื่อนเงินเดือนประจำปีแล้ว ก่อนที่จะครบรอบปีงบประมาณ ควรต้องมีระยะเวลาของการทบทวนผลการปฏิบัติงานเพื่อให้พนักงานที่มีจุดบกพร่องได้พัฒนาตนเองหรือเพื่อให้พนักงานที่มีความสามารถมีจุดดีจุดเด่นอยู่แล้ว ได้รักษาความดีนั้นต่อไป ก่อนจะมีการประเมินในขั้นสุดท้าย การทบทวนผลการปฏิบัติงานใช้แบบฟอร์มในการประเมินผลเป็นเครื่องมือโดยทบทวนจากคำจรรยาในตำแหน่งงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน จำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ประกอบด้วย เครื่องมือ

ประเภทที่ใช้การทดสอบ ได้แก่ แบบสอบข้อเขียน แบบสอบปากเปล่า และเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช่การทดสอบ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบประเมินค่า (Rating scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบริค (Scoring rubric) (กมลวรรณ ตังชันการนนท์, 2563: 66-70)

6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการทบทวนการปฏิบัติงานต้องมีการบันทึกไว้ในแบบฟอร์มให้ครบถ้วนเพื่อเป็นหลักฐานที่จะนำไปทำการประเมินผล เมื่อครบรอบปีตามหลักเกณฑ์ขององค์การ แล้วนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลตามวัตถุประสงค์ต่อไป พร้อมทั้งแจ้งผลประเมินให้ผู้ถูกประเมินทราบด้วย

โดยสรุป การประเมินทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การประเมินค่าของบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในแง่ของผลการปฏิบัติงานที่เน้นการแสดงผลหรือการทำงานตามกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะและความสามารถภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ภายใต้เงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่ผู้ประเมินกำหนดอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีเกณฑ์ที่ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณาให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายและจุดมุ่งหมาย 2) กำหนดหลักเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน 3) การจัดทำคำจรรยาบรรณตำแหน่งงาน 4) การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน 5) การทบทวนผลการปฏิบัติงาน และ 6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ การประเมินทักษะการปฏิบัติ เป็นการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง (2562) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย บทบาทผู้นิเทศ บทบาทผู้รับการนิเทศ กระบวนการนิเทศ 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประชุมวางแผนการนิเทศการสอน ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม ขั้นที่ 3 ทำการนิเทศการสอนและสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอน ขั้นที่ 5 ประชุมหลังการนิเทศการสอน ขั้นที่ 6 สร้างเสริมกำลังใจ ขั้นที่ 7 ประเมินผลการนิเทศการสอน ขั้นที่ 8 รายงานผลการนิเทศ ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการใช้รูปแบบพบว่า ในภาพรวมครูมีสมรรถนะการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

วาสนา บุญมาก (2562) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า เป็นการนิเทศที่นำการนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบชี้แนะทางปัญหา และการนิเทศแบบพี่เลี้ยง บูรณาการร่วมกัน มีหลักการที่ผู้นิเทศจะให้คำชี้แนะแก่ผู้รับการนิเทศที่สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง และให้คำปรึกษา คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์น้อย หรือเริ่มงานให้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) รูปแบบมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการนิเทศ การวัดและประเมินผล โดยกิจกรรมการนิเทศมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผนกำหนดทิศทาง ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการนิเทศ ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ซึ่งผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งสองรายการ ส่วนผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ผลการศึกษาการใช้รูปแบบ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการส่งเสริมสูงกว่าก่อนการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด รวมถึงทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด

อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งได้ 4 องค์ประกอบหลัก 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์มี 3 ตัวชี้วัด ด้านวัฒนธรรมองค์กร มี 3 ตัวชี้วัด ด้านการปฏิบัติมี 3 ตัวชี้วัด และการประเมินสู่การพัฒนา มี 3 ตัวชี้วัด ได้เป็นรูปแบบการนิเทศแบบ ROAD โดยรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก 2) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า ผลการเรียนรู้โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ซึ่งมีคะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา และการสังเกตชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับปรับปรุง และส่งผลถึงความสามารถของผู้นิเทศภาพรวมอยู่ในระดับดี ผลการใช้รูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบตั้งอยู่บนหลักการ กระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ภายใต้วัฒนธรรม

องค์กรแห่งความช่วยเหลือ เกื้อกูลและศรัทธาซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านภาษา

ณัฐกฤษฎ์ ภูซัง (2561) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเชิงกิจกรรมการนิเทศ/เนื้อหา องค์ประกอบเชิงกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน องค์ประกอบเชิงการวัดและประเมินผล และองค์ประกอบเชิงปัจจัยที่เอื้อต่อการนำรูปแบบไปใช้ ผลการตรวจสอบรูปแบบพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าดัชนีความสอดคล้องของความเป็นไปได้อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบเท่ากับ 2.00 และความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศอยู่ในระดับมาก ผลการทดลองใช้ พบว่า 1) ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครู ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการใช้รูปแบบ 2) ผลการประเมินพฤติกรรมการแสดงออกถึงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยครูประเมินตนเอง หลังการใช้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ 3) ผลการประเมินความสามารถของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพบว่า ครูมีความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และจากบันทึกการนิเทศ พบว่า ครูมีการพัฒนาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ 10 หน่วยการเรียนรู้มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ผลการประเมินรูปแบบพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พาสนา ชลบุรีพันธ์ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการศึกษา 4.0 ของรัฐบาลปัจจุบัน 2) หลักการของรูปแบบ มี 4 หลักการ ได้แก่ หลักคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักบูรณาการและความต่อเนื่อง และหลักความทันสมัยของเทคโนโลยีและข้อมูลที่ถูกต้อง 3) การนิเทศการสอน ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน และกลไกสนับสนุนการนิเทศการสอนมี 3 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคนิค

และวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า ครูเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถของ ครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นิพา ตรีเสถียรไพศาล (2560) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนปทุมคงคา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบ ประกอบด้วย กระบวนการ 8 ด้าน 68 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพความต้องการนิเทศและการสร้างศรัทธา มี 9 องค์ประกอบ ด้านการสร้างความตระหนักมี 7 องค์ประกอบ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงาน กลุ่มมี 9 องค์ประกอบ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพและการสาธิตรูปแบบการสอน มี 13 องค์ประกอบ ด้านการพัฒนาหลักสูตรมี 9 องค์ประกอบ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มี 10 องค์ประกอบ ด้านการร่วมคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้มี 6 องค์ประกอบ และด้านการติดตาม ประเมินผลตลอดกระบวนการ มี 5 องค์ประกอบ และ 2) ผลการตรวจสอบรูปแบบ มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้

นัยนา ฉายวงศ์ (2560) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศมี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการนิเทศ การวัดและประเมินผล โดยกระบวนการนิเทศมี 4 ชั้น คือ การให้ความรู้ ก่อนการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินและรายงานผลการนิเทศ ผลการใช้รูปแบบการนิเทศพบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการนิเทศสูงกว่าก่อนนิเทศ และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถด้านการจัดทำเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถด้านการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ความสามารถด้านการจัดทำรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ และอัจฉรา นิยมภา (2559) ได้ศึกษารูปแบบนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการสอนแนะและพี่เลี้ยง ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศ ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการสอนแนะและพี่เลี้ยง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวคิดหลัก หลักการ สมรรถนะของผู้บริหาร เป้าหมายการพัฒนา ส่วนที่ 2 กระบวนการ นิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการสอนแนะและพี่เลี้ยง และส่วนที่ 3 เงื่อนไข ความสำเร็จ

ระย้า คงขาว (2558) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลักการนิเทศการศึกษาต้องใช้ความเป็นประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม มีการติดตามอย่างต่อเนื่องและสร้างขวัญกำลังใจอย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยใช้ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบการนิเทศมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างความตระหนัก ขั้นที่ 2 ร่วมรวมพลังค้นหา ขั้นที่ 3 ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ขั้นที่ 4 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา ขั้นที่ 5 ร่วมเผยแพร่สู่มวลชน ซึ่งผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ครูผู้สอนเกิดเจตคติที่ดี และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มีการระดมความคิดและสามารถกำหนดหัวข้อการวิจัยพร้อมระบุเหตุผลและความสำคัญของวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยได้ และสามารถทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองและเผยแพร่แก่สื่อมวลชนได้เป็นอย่างดี ส่วนผลการนำรูปแบบไปใช้จริง พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการพัฒนาสูงกว่าการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

วรรณิ ภิรมย์คำ และพนม พงษ์ไพบูลย์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนก่อนการนิเทศ มี 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การวางแผนและการจัดสรรทรัพยากร การออกแบบวิธีการนิเทศ การกำหนดหลักการนิเทศ การจัดลำดับความสำคัญ การประเมินสภาพปัจจุบัน และการสร้างสื่อและเครื่องมือ องค์ประกอบที่ 2 การปฏิบัติการนิเทศ มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การอำนวยความสะดวก เทคนิควิธีการ ทักษะในการนิเทศ กิจกรรมสนับสนุนการนิเทศ การกำกับติดตาม การทำวิจัยในชั้นเรียน และการประสานงาน องค์ประกอบที่ 3 การประเมินและพัฒนามี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประเมินผล การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และการปรับปรุงและพัฒนา และองค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมการนิเทศมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย การมีมนุษยสัมพันธ์ และบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ ผลการยืนยันรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปได้

ธิดา ชันดาวงศ์ (2557) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศแนวใหม่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ/แนวคิดการนิเทศแนวใหม่

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาการนิเทศแนวใหม่ องค์ประกอบที่ 4 ขั้นตอนการนิเทศแนวใหม่ องค์ประกอบที่ 5 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยที่เอื้อต่อการนำรูปแบบการนิเทศแนวใหม่ไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ในแต่ละองค์ประกอบจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อย ขั้นตอน วิธีการที่จะนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล

2) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า ผลการพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 โรงเรียน นักเรียนมีการสื่อสารทักษะภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้ความเข้าใจได้รับการนิเทศที่ถูกต้องตามแนวคิดการนิเทศแนวใหม่ ผลการทดสอบด้านความรู้ตามเนื้อหาการนิเทศของครูปฐมวัยหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศแนวใหม่มีความเหมาะสมมาก เพราะสามารถช่วยเหลือครูได้ตามความต้องการ ขจัดปัญหาด้านเวลา ระยะทาง ช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 3) ผลการตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

วรรณดี สุธาพานิชย์ (2557) การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมการ ขั้นที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ ขั้นที่ 3 การสร้างความเข้าใจกับครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา ขั้นที่ 4 การวางแผนนิเทศ ขั้นที่ 5 การปฏิบัติการนิเทศตามแผน และขั้นที่ 6 การประเมินผลการนิเทศ ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 2) ความรู้ความสามารถของผู้นิเทศ 3) ความร่วมมือในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สื่อและเครื่องมือนิเทศ 5) บรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เนื้อหาหรือกิจกรรม กระบวนการนิเทศ การวัดและประเมินผล และปัจจัยหรือเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Khun-inkeeree, et.al. (2019) ได้ศึกษาผลการนิเทศการสอนของครูต่อการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอ Kubang Pasu, Kedah โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาโดย Glickman, Gordon and Ross-Gordon ผลการวิจัยพบว่า มิติด้านความรู้และทักษะมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของครูต่อการนิเทศการสอน ส่วนมิติด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่มีอิทธิพล

อย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของครู ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาจุดอ่อนของระบบการนิเทศการสอนที่กำกับกับดูแล

Daud, et al. (2018) ได้ศึกษาการนิเทศการสอน ทัศนคติของครูต่อการนิเทศการสอนในชั้นเรียนและการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Glickman ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเชื่อมั่นการนิเทศการสอนในชั้นเรียนและการสนับสนุนการนิเทศการสอนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมของนักเรียน และความเชื่อมั่นในผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของครูต่อการนิเทศการสอน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้นักการศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนได้

Tubsuli, Julsuwan & Tesaputa (2017) ได้พัฒนาระบบการนิเทศแบบทีมเป็นฐานสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระบบการนิเทศภายในแบบทีมเป็นฐานสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก และ 17 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิตและผลลัพธ์ มี 3 องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบที่ 4 การให้ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย และสภาพการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันมีการควบคุมภายในในระดับปานกลาง หลังจากใช้งานระบบ พบว่า ทีมนิเทศได้รับความรู้และความสามารถในการกำกับดูแลภายในเพิ่มขึ้น ครูทุกคนมีความพร้อมในการจัดกระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีพฤติกรรมการสอนที่ดีขึ้น

Walsh-Rock (2018) ได้ศึกษาการสำรวจประสบการณ์การนิเทศแบบคลินิกของผู้นิเทศโรงเรียนในด้านการรับรู้ ทักษะการให้คำปรึกษา และอัตลักษณ์ทางวิชาชีพ โดยมุ่งประเด็นไปที่การรับรู้ว่าการนิเทศแบบคลินิกมีอิทธิพลต่อการทำงานของนักเรียนกับครอบครัวอย่างไร และการรับรู้ว่าการนิเทศแบบคลินิกส่งผลต่ออัตลักษณ์ทางวิชาชีพและความสัมพันธ์ของผู้นิเทศต่อผู้ให้คำปรึกษาคนอื่นอย่างไร แม้ว่าบทบาทหน้าที่ระหว่างการนิเทศแบบคลินิกและที่ปรึกษาด้านสุขภาพจิตจะมีความแตกต่างกัน แต่ความต้องการการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตแก่นักเรียนในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น การขาดการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนทำให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่และทักษะการให้คำปรึกษา ของผู้รับการนิเทศ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

Graybeal (2017) ได้ศึกษาการรับรู้ในการนิเทศการสอนและการประเมินผลของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า 1) การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนและการสะท้อนผล

จากผู้นิเทศเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ 2) แนวคิดการมีส่วนร่วมการพัฒนาวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับสถานศึกษา เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์เชิงลึกต่อการพัฒนาระบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนเอกชน การที่ผู้นิเทศให้คำแนะนำให้คำปรึกษา การตัดสินใจ และทักษะความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน ระบบการนิเทศการสอนเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพและประสบการณ์การจัดการเรียนสอน และเชื่อมโยงการนิเทศการสอน กับภารกิจของโรงเรียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ความรู้ ทักษะ ทศนคติของครู มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการนิเทศการสอนในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนได้ ซึ่งผลจากการนิเทศการสอนทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีความพร้อมในการจัดกระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีพฤติกรรมการสอนที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนา รูปแบบ แนวคิดการนิเทศการศึกษา แนวคิดการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ แนวคิดของ Kibler (1970 : 40) Brown (1977) Gerlach & Ely (1980) Kemp, Morrison & Ross (1994) Joyce & Weil (2000) ทิศนา ขัมมณี (2558: 222) บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62-63) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกนิษฐา เขาวัดนกุล (2553) และเกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556) เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. แนวคิดการนิเทศการศึกษา ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของ DuFour & Eaker (2008) Sato (2017) และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2561: 132) เพื่อวิเคราะห์และสรุปหลักการของ รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ Good (1973) Beach & Reinhartz (2000: 4-5) Sergiovanni & Starratt (2007: 3) สงัด อุทรานันท์ (2530) สุวรรณ โขติสุกานต์ (2547 : 7-8) และเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555: 9) และจุดมุ่งหมายของชุมชนแห่ง

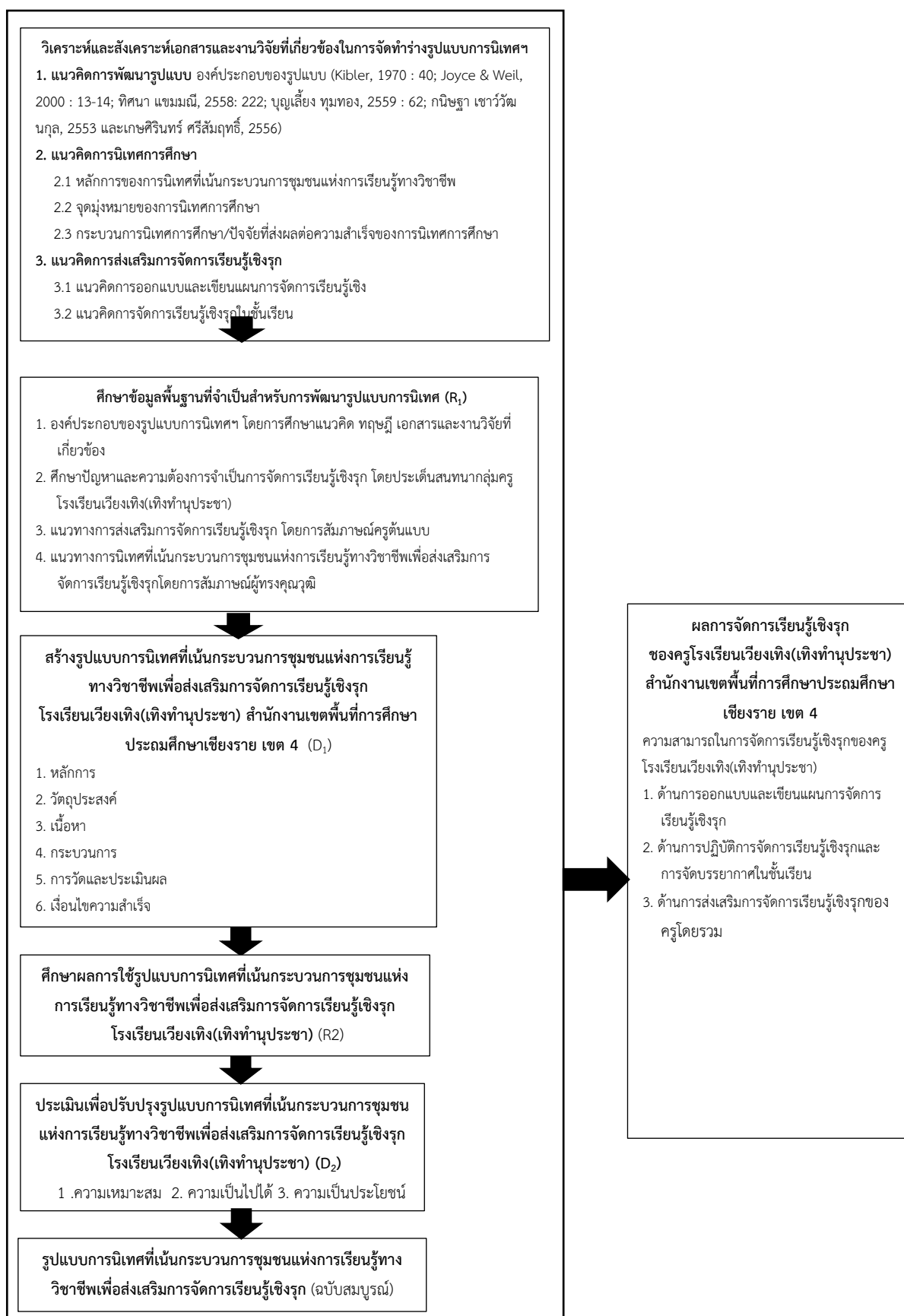
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561: 139-140) ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561: 60-61) เพื่อวิเคราะห์และสรุปวัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2.3 ศึกษาแนวคิดกระบวนการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ Harris (1963 : 14-15) Harris (1985) สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 84) วิชรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28) และกระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรเดมมิง (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563: 53-54) และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของ Newman et al. (1996) Hord (1997) DuFour & Eaker (2008) Robert & Pruitt (2009) Hipp & Huffman (2003) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559: 25) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2559: 1) เพื่อสังเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2.4 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2563: 63) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2564) หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556: 19) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกนิษฐา เขาว์วัฒนกุล (2553) และเกษศิรินทร์ ศรีสัมพันธ์ (2556) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: ข) เพื่อสังเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3. แนวคิดการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ แนวคิดการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ วิชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 235-237) Oliva (2009) พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561 : 78-90) แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3) วิชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2560) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2561) ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81) และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27) แนวคิดการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของ กุสิสรา จิตรชญาวณิช (2562: 141-142) พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2562: 262-259) ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557 : 6) และสันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115) เพื่อกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

จากรายละเอียดดังกล่าวนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและการพัฒนารูปแบบ
การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดังภาพ
ต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

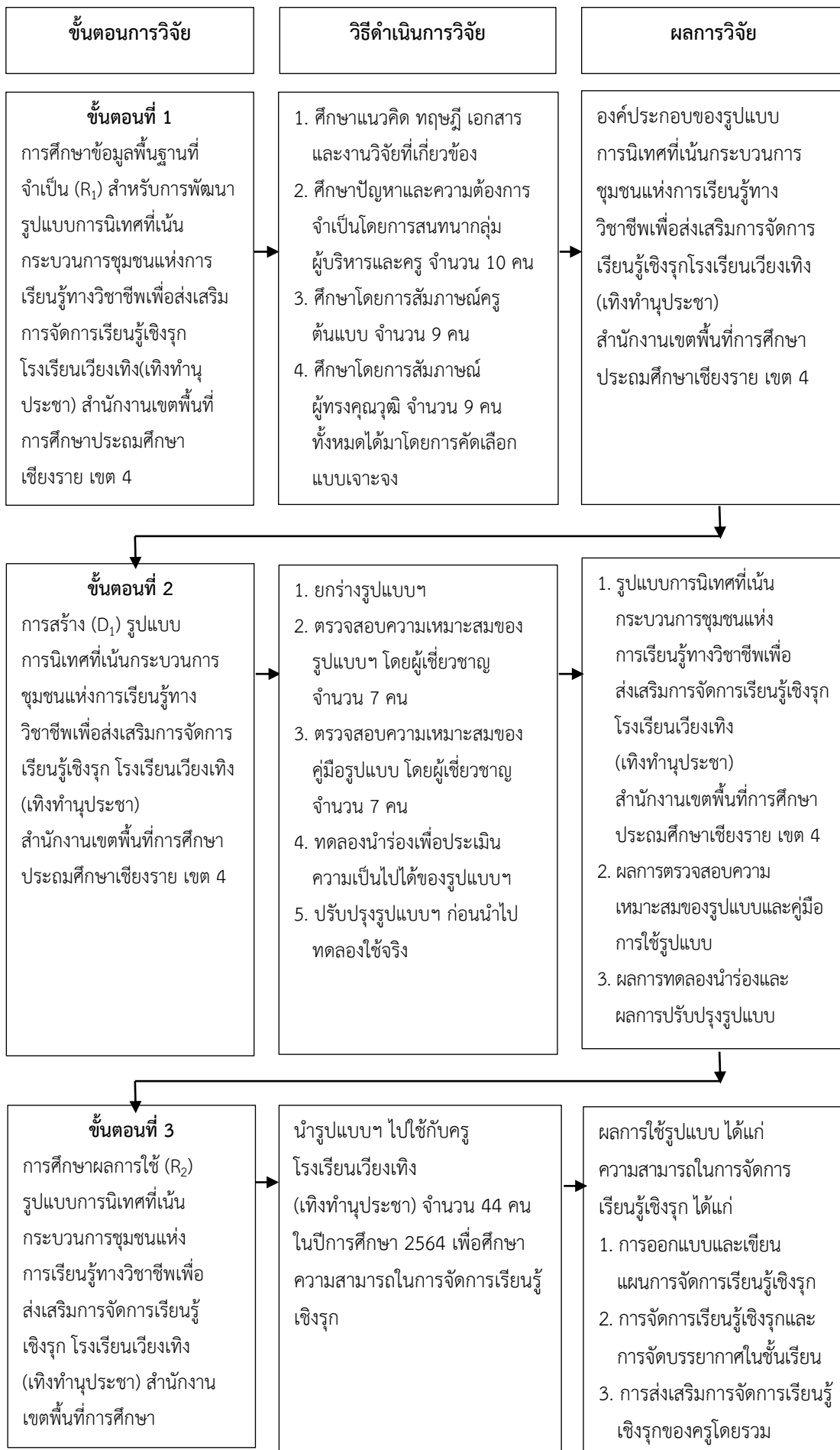
การพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน

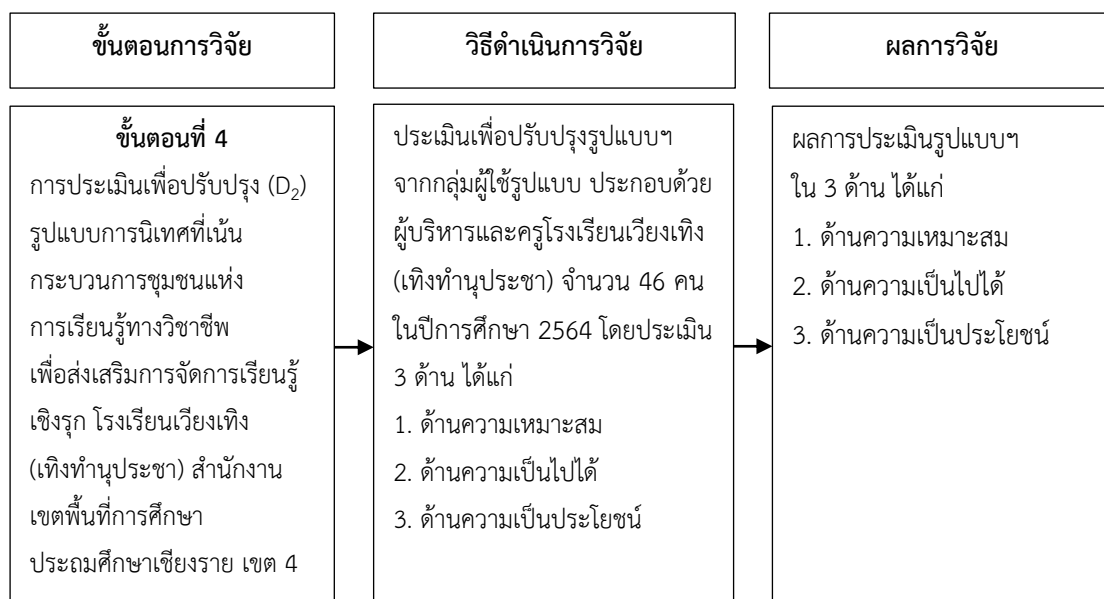
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R_1) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง (D_1) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้ (R_2) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินเพื่อปรับปรุง (D_2) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ตารางที่ 10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R ₁) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ การนิเทศการศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ 1. การพัฒนารูปแบบ 2. การนิเทศการศึกษา 3. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	บันทึกข้อมูล เพื่อสังเคราะห์รวมข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการ	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)
	2. ศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประเด็นสนทนากลุ่มครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)	สนทนากลุ่ม ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 7 คน รวมจำนวน 10 คน ได้มา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	ประเด็นสนทนากลุ่ม	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
	3. สัมภาษณ์ครูต้นแบบเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ คือ ครูต้นแบบ จำนวน 9 คน ได้มา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)
	4. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)
2. เพื่อสร้าง (D ₁) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	1. ยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)	นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในชั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ยกร่างรูปแบบฯ ตามองค์ประกอบของรูปแบบ	-	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ	2. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ	1. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฯ	3. ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฯ	ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฯ	
4. ทดลองนำร่องเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ	4. ทดลองนำร่องเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ	นำไปทดลองนำร่องกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564	การสังเกตและสรุปข้อมูล	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)
5. ปรับปรุงรูปแบบฯ ก่อนนำไปใช้ทดลองใช้จริง	5. ปรับปรุงรูปแบบฯ ก่อนนำไปใช้ทดลองใช้จริง	-	-	วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล / กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อศึกษาผลการใช้ (R ₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	นำรูปแบบฯ ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในภาคเรียนที่ 2/2564 เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ 1. ผู้นิเทศ ได้แก่ 1.1 ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) 1.2 รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน 1.3 ครูวิชาการ 1 คน 1.4 ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน 2. ผู้รับการนิเทศ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	1. แบบประเมิน การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. แบบประเมินการปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม	1. ร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4. วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ประเด็นที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล / กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ข้อมูล
4. เพื่อประเมินเพื่อปรับปรุง (D ₂) รูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	ประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบฯ จากกลุ่มผู้นำไปใช้ในการปฏิบัติ จริงใน ปีการศึกษา 2564 โดยประเมิน 3 ด้าน ได้แก่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ 1. รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน 2. ครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน รวมจำนวน 46 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบประเมินรูปแบบ	1. ค่าเฉลี่ย 2. ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R₁) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยการสนทนากลุ่ม
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แหล่งข้อมูล/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ดังนี้
 - 1.1 แนวคิดการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ แนวคิดของ Kibler (1970 : 40) Brown (1977) Gerlach & Ely (1980) Kemp, Morrison & Ross (1994) Joyce & Weil (2000) ทิศนา ขัมมณี (2558: 222) บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559 : 62-63) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกนิษฐา เขาวัววัฒนกุล (2553) และเกษศิริพันธ์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556) เพื่อสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4
 - 1.2 แนวคิดการนิเทศการศึกษา ดังนี้
 - 1.2.1 ศึกษาหลักการของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของ DuFour & Eaker (2008) Sato (2017) และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิ ยินดีสุข (2561: 132) เพื่อวิเคราะห์และสรุปหลักการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4
 - 1.2.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ Good (1973) Beach & Reinhartz (2000: 4-5) Sergiovanni & Starratt (2007: 3) สงัด อุทรานันท์ (2530) สุวรรณมา โขติสุกานต์ (2547 : 7-8) และเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2555: 9) และจุดมุ่งหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิ ยินดีสุข (2561: 139-140) ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561: 60-61) เพื่อวิเคราะห์และสรุปวัตถุประสงค์ของ

รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.2.3 ศึกษาแนวคิดกระบวนการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ Harris (1963 : 14-15) Harris (1985) สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 84) วิชรา เล่าเรียนดี (2550 : 27-28) และกระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรเดมมิง (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563: 53-54) และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ แนวคิดของ Newman et al. (1996) Hord (1997) DuFour & Eaker (2008) Robert & Pruitt (2009) Hipp & Huffman (2003) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559: 25) และ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2559: 1) เพื่อสังเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.2.4 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ แนวคิดของ มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2563: 63) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2564) หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556: 19) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกนิษฐา เขาวีวัฒนกุล (2553) และ เกษศิริพันธ์ ศรีสัมฤทธิ์ (2556) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564: ข) เพื่อสังเคราะห์เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1.4 แนวคิดการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ แนวคิดการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ วิชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560: 235-237) Oliva (2009) พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2561 : 78-90) แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3) วิชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560 : 68) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2560) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2561) ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 80-81) และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2561: 9-27) แนวคิดการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของ กุสิสรา จิตรชญาวิช (2562: 141-142) พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2562: 262-259) ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557 : 6) และสันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115) เพื่อกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 7 คน รวมจำนวน 10 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ครูต้นแบบ จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นครูที่มีประสบการณ์และได้รับรางวัลด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นต้นแบบและสามารถให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

4. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน มีประสบการณ์ในการนิเทศการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาและนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ มีดังนี้

1. แบบสรุปข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา
2. ประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสรุปข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา ตามองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

2. ประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางและขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม
- 2.2 กำหนดจุดหมายของประเด็นสนทนากลุ่มให้ชัดเจน
- 2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำประเด็นข้อคำถามการสนทนากลุ่ม

2.4 สร้างข้อคำถามประเด็นสนทนากลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.4.1 ท่านเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นอย่างไร

2.4.2 ท่านรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด และสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของท่านเป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด

2.4.3 ท่านมีการปรับเปลี่ยนหรือคิดค้นวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

2.4.4 ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านใดบ้าง

2.4.5 แนวทางการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ท่านต้องการควรเป็นอย่างไร

2.5 นำประเด็นสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 -100 (พิชิต ฤทธิ์จรรย์, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

2.6 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3.2 กำหนดจุดหมายของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้ชัดเจน

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

3.4 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีข้อคำถามการสัมภาษณ์ในประเด็นต่อไปนี้

3.4.1 ท่านมีความเห็นว่าในปัจจุบันครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

3.4.2 ท่านคิดว่าครูควรได้รับการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

3.4.3 แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนควรเป็นอย่างไร

3.4.4 ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนควรส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างไร

3.4.5 การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรเป็นอย่างไร

3.4.6 ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรเป็นอย่างไร

3.5 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 -100 (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

3.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และนำไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการนิเทศการศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

4.2 กำหนดจุดหมายของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้ชัดเจน

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

4.4 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.4.1 สภาพการนิเทศการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างไร

4.4.2 ท่านคิดว่าการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร ควรมีหลักการเป็นเช่นไร

4.4.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีอะไรบ้าง

4.4.4 แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร

4.4.5 แนวทางการวัดและประเมินผลการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร

4.5 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ด้านการวัดและ

ประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 -100 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

4.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ กิ่งโครงสร้าง และนำไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลจากประเด็นสนทนากลุ่ม

1.1 ประสานงานกับรองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น รวมจำนวน 10 คน เพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ เป็นการล่วงหน้า

1.2 จัดทำหนังสือเชิญประชุมถึงรองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น พร้อมแนบเอกสารประกอบ

1.3 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ประชุมสนทนากลุ่ม

1.4 กำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจัดประชุม ประกอบด้วย ผู้วิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้นำการสนทนาให้เป็นไปตามประเด็นสนทนากลุ่ม และกำหนดให้ครูธุรการทำหน้าที่จดบันทึกคำสนทนา

1.5 ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม ณ ห้องประชุมโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

1.5.1 ผู้วิจัยเริ่มการประชุมสนทนากลุ่มโดยชี้แจงวัตถุประสงค์การสนทนากลุ่ม ในครั้งนี้ และขออนุญาตบันทึกเทประหว่างการสนทนาจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

1.5.2 ผู้วิจัยให้รองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น พูดอภิปรายอย่างอิสระทีละคน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ได้เตรียมไว้ร่วมกัน

1.5.3 ผู้วิจัยได้สรุปการสนทนา และกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน

1.6 วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กิ่งโครงสร้าง ดำเนินการดังนี้

2.1 จัดทำหนังสือถึงครูต้นแบบ จำนวน 9 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ เป็นการล่วงหน้า

2.2 จัดทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ เป็นการล่วงหน้า

2.3 สัมภาษณ์ครูต้นแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิตามวันเวลาที่กำหนด

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกในลงในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง พร้อมทั้งถอดเทปบันทึกข้อมูลคำสัมภาษณ์ โดยแยกแต่ละประเด็นคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis) และสรุปสาระสำคัญที่นำมาใช้ตามองค์ประกอบของรูปแบบ
2. ข้อมูลจากการประชุมประเด็นสนทนา ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis) และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล (Content analysis) และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง (D₁) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

การสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

4. เพื่อทดลองนำร่องเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

5. เพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ก่อนนำไปใช้ทดลองใช้จริง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรืออุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องรวมไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีผลงานวิจัยหรือมีบทบาทสำคัญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่กำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษารวมไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานการบริหารจัดการโรงเรียนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทดลองนำร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบ คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3. แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

4. แบบบันทึกการสังเกต การสอบถามเกี่ยวกับการทดลองนำร่องรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาในชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐานมายกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พร้อมจัดทำคู่มือรูปแบบโดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ออกแบบและยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1.1 หลักการ เป็นแนวความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความต้องการของรูปแบบที่แสดงวัตถุประสงค์และกระบวนการที่มุ่งพัฒนาครูตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1.2 วัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของรูปแบบเมื่อครูได้ดำเนินงานตามรูปแบบแล้วมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามที่รูปแบบกำหนด

1.1.3 เนื้อหา เป็นการระบุถึงเนื้อหาสาระสำหรับนำไปใช้ในการนิเทศครูในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

1.1.4 กระบวนการ เป็นการกำหนดกระบวนการนิเทศและระดับเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้ครูได้ปฏิบัติงานจนเกิดความสามารถตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

1.1.5 การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์พฤติกรรมที่กำหนดไว้

1.1.6 เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นสิ่งที่บ่งชี้ที่ควรมีเพื่อให้การดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ประสบความสำเร็จ

1.2 ออกแบบคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1.2.1 บทนำ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์การใช้รูปแบบ บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

1.2.2 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

1.2.3 เอกสารประกอบ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบประเมิน

1.2.4 เอกสารอ้างอิง

2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

2.2 กำหนดประเด็นข้อคำถามตามองค์ประกอบของรูปแบบ และเลือกรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 สร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ครอบคลุมองค์ประกอบของรูปแบบ ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 136) ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

2.4 นำแบบตรวจสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-1.00 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามในแบบตรวจสอบ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

2.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จัดพิมพ์ และนำแบบตรวจสอบไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบต่อไป

3. แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบ

3.2 กำหนดประเด็นข้อคำถามตามองค์ประกอบของคู่มือรูปแบบ และเลือกรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 สร้างแบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ครอบคลุมองค์ประกอบของคู่มือรูปแบบ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 136) ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.4 นำแบบตรวจสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-1.00 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามในแบบตรวจสอบ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จัดพิมพ์ และนำแบบตรวจสอบไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบต่อไป

4. แบบบันทึกการสังเกต การสอบถามเกี่ยวกับการทดลองนำร่องรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในประเด็นด้านเนื้อหา การจัดกิจกรรมการนิเทศ ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ การวัดและประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ออกแบบรูปแบบโดยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ข้อมูลการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างครุต้นแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

2. ยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามองค์ประกอบของรูปแบบ

3. ตรวจสอบรูปแบบโดยวิธีสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 จัดทำหนังสือจากโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ถึงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และคู่มือรูปแบบพร้อมแนบเอกสารประกอบ

3.2 ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญร่วมกันตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และคู่มือการใช้รูปแบบและร่วมกันปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบให้มีความเหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยในการสัมมนาได้ดำเนินงานดังนี้

3.2.1 ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

3.2.2 ตั้งประเด็นคำถามเพื่อพิจารณาความเหมาะสมตามองค์ประกอบของรูปแบบ

3.2.3 ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ และวิพากษ์ที่ละคนจนครบทุกคนพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 บันทึกข้อคิดเห็น คำวิจารณ์ และคำวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญ

4. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดลองนำร่องต่อไป

5. วิเคราะห์ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และคู่มือรูปแบบ

6. นำผลการทดลองนำร่องการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จากนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ออกแบบรูปแบบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ข้อมูลการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างครูดั้งเดิม และผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และคู่มือการใช้รูปแบบ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 54)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 มีความเหมาะสมในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้ (R_2) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ใน 3 ประเด็น คือ 1) การประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ 3) การประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

แผนแบบการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวอนุกรม (One Group Time Series design) (รัตนะ บัวสนธ์, 2563: 45) ซึ่งเขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

	Gr ₁	O ₁	T	O ₂	O ₃
เมื่อ	Gr	หมายถึง	ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)		
	O ₁ O ₂ O ₃	หมายถึง	การประเมินครั้งที่ 1-3		
	T	หมายถึง	การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัด การเรียนรู้เชิงรุก		

โดยมีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

1. เลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะทดลองใช้รูปแบบ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน
2. นำนวัตกรรมศึกษา คือ รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
3. ทดลองใช้กับครูจนครบตามระยะเวลาที่กำหนดโดยทำการทดลองจำนวน คือ ภาคเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
4. ทำการประเมินเป็นระยะ จำนวน 3 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ครั้งที่ 1 เป็นการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 2 เป็นการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ ครั้งที่ 3 เป็นการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม
5. สรุปข้อมูลจากการประเมินทั้ง 3 ครั้ง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ

1. ผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

2. ผู้รับการนิเทศ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าอนุประชา) จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

1. แบบประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
3. แบบประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.3 กำหนดขอบเขตและพฤติกรรมบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน โดยเป็นการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการประเมินใน 2 ประเด็น รวมจำนวน 20 ข้อ ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 6 ข้อ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 14 ข้อ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และเอกสารประกอบ

1.4 สร้างแบบประเมินการออกแบบและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่ระบุรายการพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน ได้แก่ ปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ปฏิบัติได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน ในลักษณะการประเมินการปฏิบัติงานในภาพรวมของผลงาน (Holistic rubrics) และความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562: 136) ได้แก่

ระดับ	5	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
ระดับ	4	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ระดับ	3	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน
ระดับ	2	หมายถึง	มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้
ระดับ	1	หมายถึง	การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

1.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินโดยมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน กำหนดระดับคุณภาพ ออกเป็น 4 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่านการประเมิน
ปฏิบัติได้ 16 คะแนนขึ้นไป	ดีมาก	1. ครูต้องปฏิบัติระดับคุณภาพดีมาก
ปฏิบัติได้ 11-15 คะแนน	ดี	(16 คะแนนขึ้นไป)
ปฏิบัติได้ 6-10 คะแนน	พอใช้	2. ครูมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ปฏิบัติได้ต่ำกว่า 5 คะแนน	ต้องปรับปรุง	(ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

1.6 กำหนดผู้ประเมิน (Rater) ที่จะตัดสินให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน

1.7 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-1.00 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมิน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

1.8 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความถูกต้องและชัดเจน

1.9 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อคำถาม และความสอดคล้องของผลการประเมิน โดยมีผู้ประเมิน 2 คน คือ ผู้วิจัย และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 2 คน โดยประเมินอย่างเป็นอิสระจากกัน โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระดับมากขึ้นไปหรือมากกว่า 0.61 (Rater Agreement Index: RAI) (Burry-Stock, et al., 1996)

1.10 นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับดีมาก

1.11 จัดพิมพ์แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

2. แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

2.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

2.3 กำหนดขอบเขตและพฤติกรรมบ่งชี้การปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน โดยเป็นการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการประเมินใน 2 ประเด็น รวมจำนวน 24 ข้อ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 ข้อ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน จำนวน 14 ข้อ ครอบคลุมการจัดบรรยากาศด้านกายภาพ และด้านจิตใจ

2.4 สร้างแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่ระบุรายการพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน ได้แก่ ปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ปฏิบัติได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน ในลักษณะการประเมินการปฏิบัติงานในภาพรวมของผลงาน (Holistic rubrics) และความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 136) ได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
ระดับ 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน
ระดับ 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้
ระดับ 1	หมายถึง	การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

2.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินโดยมีคะแนนเต็ม 24 คะแนน กำหนดระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพของการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่านการประเมิน
ปฏิบัติได้ 19 คะแนนขึ้นไป	ดีเยี่ยม	1. ครูต้องปฏิบัติระดับคุณภาพดีมาก
ปฏิบัติได้ 13-18 คะแนน	ดี	(19 คะแนนขึ้นไป)
ปฏิบัติได้ 7-12 คะแนน	พอใช้	2. ครูมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ปฏิบัติได้ต่ำกว่า 6 คะแนน	ต้องปรับปรุง	(ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

2.6 กำหนดผู้ประเมิน (Rater) ที่จะตัดสินให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน

2.7 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-1.00 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562 : 143) พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมิน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

2.8 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความถูกต้องและชัดเจน

2.9 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อคำถาม และความสอดคล้องของผลการประเมิน โดยมีผู้ประเมิน 2 คน คือ ผู้วิจัย และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 2 คน โดยประเมินอย่างเป็นอิสระจากกัน โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระดับมากขึ้นไปหรือมากกว่า 0.61 (Rater Agreement Index: RAI) (Burry-Stock, et al., 1996)

2.10 นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.85 ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับดีมาก

2.11 จัดพิมพ์แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

3. แบบประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม เป็นการสรุปผลการนิเทศในภาพรวมเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา และสะท้อนผลในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.2 จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ไปใช้จริงในปีการศึกษา 2564 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยประชุมร่วมกับรองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้าสายชั้น และครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เพื่อชี้แจง สร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามคู่มือรูปแบบ

2. ดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 13 การนำรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สู่การปฏิบัติจริง

กระบวนการ	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา
1. ชั้นศึกษาปริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน	1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู โรงเรียน ชุมชน ห้องเรียน และสื่อเทคโนโลยี 1.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 1.3 จัดลำดับความสำคัญของงาน 1.4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ 1.5 กำหนดนโยบายการนิเทศ 1.6 กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน	พฤษภาคม 2564
2. ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	2.1 ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2.2 กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศ	พฤษภาคม 2564

ตารางที่ 13 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา
2. ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	2.3 กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาครู และพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนของโรงเรียน 2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ 2.5 ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับ โรงเรียน 2.6 แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและประสบการณ์ การนิเทศ 2.7 กำหนดเนื้อหาและทรัพยากรที่ใช้ใน การนิเทศ 2.8 จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน 2.9 จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน 2.10 ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ ตามคู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง	พฤษภาคม 2564
3. ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ	3.1 ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศ แบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน 3.2 เยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน และให้ความเห็นต่อ การปฏิบัติการสอน 3.3 เปิดรับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครู 3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า 3.5 เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู	ปีการศึกษา 2564

ตารางที่ 13 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา
4. ชั้นสังเกตชั้นเรียน และประเมินผล	4.1 กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไป ตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้	ปีการศึกษา 2564
	4.2 สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการสอน ของครู	
	4.3 ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือการนิเทศ	
	4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน	
5. ชั้นสะท้อนผล การนิเทศ	5.1 สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง	ปีการศึกษา 2564
	5.2 จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผล การนิเทศโดยรวมของโรงเรียน และรายงานผล การนิเทศเป็นรายบุคคล	
	5.3 นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศ ของโรงเรียน	
	5.4 นำเสนอภาพความสำเร็จของโรงเรียน	

3. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
จำนวน 46 คน โดยผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน
ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นการนิเทศเพื่อประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ครั้งที่ 2 เป็นการนิเทศเพื่อประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ครั้งที่ 3 เป็นการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

4. เก็บรวบรวมข้อมูล และสรุปผลการใช้โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2564 และสรุปผลในช่วงเดือนมีนาคม 2565

5. วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง 3 ครั้ง
และสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 54)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง
3. วิเคราะห์ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินเพื่อปรับปรุง (D₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ รองผู้อำนวยการและครูทุกคนโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) รวมจำนวน 46 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินรูปแบบการนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินรูปแบบ

2. กำหนดประเด็นข้อคำถามการประเมิน และเลือกรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน

3. สร้างแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเหมาะสม จำนวน 10 ข้อ ด้านความเป็นไปได้ จำนวน 10 ข้อ และด้านความเป็นประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 28 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2562 : 135)

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) และกำหนดคะแนนการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50-1.00 (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2562: 143) พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมิน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

5. นำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินจำนวน 30 ฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2562 : 147) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.97 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้ได้

6. ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

7. นำแบบประเมินไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในปีการศึกษา 2564

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 แก่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในปีการศึกษา 2564
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
3. จัดประชุมเพื่อสะท้อนคิดการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อสรุปปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนต่อไป
4. นำผลการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 54)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 แบ่งออกเป็น 4 ตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R_1) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ตอนที่ 2 ผลการสร้าง (D_1) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลการใช้ (R_2) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ตอนที่ 4 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุง (D_2) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (R_1) สำหรับการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนนี้นำเสนอ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ การนิเทศการศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของรูปแบบ	รายละเอียด
1. หลักการ	เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปัน วิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและ ชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผล นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิง ประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. วัตถุประสงค์	เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการ เรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม
3. เนื้อหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4. การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 5. บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
4. กระบวนการ	<p>ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน</p> <p>ขั้นที่ 2 วางแผนและกำหนดเป้าหมาย</p> <p>ขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ</p> <p>ขั้นที่ 4 สังเกตชั้นเรียนและประเมินผล</p> <p>ขั้นที่ 5 สะท้อนผลการนิเทศ</p>
5. การวัดและประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

ตารางที่ 14 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	รายละเอียด
6. เงื่อนไขความสำเร็จ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม 2. องค์ความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ 3. การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4. ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ 5. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) โดยการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้สนทนากลุ่มร่วมกับรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น รวมจำนวน 10 คน เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการสนทนากลุ่ม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) โดยการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการสนทนากลุ่ม	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมมือระหว่างผู้เรียน การสะท้อนคิด การอภิปราย และนำเสนอผลงาน ลงมือปฏิบัติจริง สร้างประสบการณ์และทักษะการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สรุปผลการสนทนากลุ่ม	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารงานวิชาการยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด 2. โรงเรียนขาดแหล่งเรียนรู้และขาดสื่อการสอนที่ทันสมัยต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 3. ขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง 4. การกำหนดภาระงานยังไม่ชัดเจนและครอบคลุม 5. ห้องเรียนพิเศษและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ 6. ไม่มีการออกแบบวางแผนการอบรมและพัฒนาบุคลากรตรงตามความต้องการ 7. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 8. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ขาดความชำนาญในด้าน ICT ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการศึกษา การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นหาความรู้ใหม่ๆ 9. ครูไม่มีความถนัดในวิชาเฉพาะ และไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตรงตามทักษะในศตวรรษที่ 21
3. การปรับเปลี่ยนหรือคิดค้นวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้	ควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการพัฒนาการนิเทศ

	ภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
4. ต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น 2. ควรนำผลการนิเทศติดตามประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูและการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม 3. ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้
5. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	แนวทางการนิเทศภายในที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมและใช้การนิเทศเชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากตารางที่ 15 สรุปได้ว่า สภาพปัญหา คือ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ส่วนความต้องการจำเป็น คือ ควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนโดยการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และแนวทางการนิเทศภายในที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมและใช้การนิเทศเชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ จำนวน 9 คน เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สรุปประเด็นที่นำมาใช้เป็นแนวทางการสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดังนี้

ตารางที่ 16 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
1. ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครู	<p>ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่พบแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนมีครูต้นแบบที่สามารถออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้จนสามารถเป็นครูต้นแบบและให้ข้อเสนอแนะแก่ครูคนอื่นในโรงเรียนได้ 2. ครูที่มีประสบการณ์น้อยต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้และทักษะประสบการณ์ทั้งทางด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการวัดและประเมินผลสภาพจริงที่หลากหลาย 3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน บางคนยังคงจัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง และมีเทคนิควิธีการสอนไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ
2. การพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<p>ครูสามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้โดยวิธีการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดเป้าหมายโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 2. มีรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จมากขึ้น เน้นการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 16 (ต่อ)

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
	<ol style="list-style-type: none"> 3. การวิเคราะห์ผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและสภาพการณ์ปัจจุบัน เตรียมความพร้อมให้นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะตามสายปฏิบัติงานมีความต้องการพัฒนา 4. การทำงานเป็นทีม การให้คำแนะนำ การถ่ายทอดความรู้แก่ครูและกลุ่มเครือข่าย 5. การใช้ความช่วยเหลือ สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนการทำงานให้ประสบความสำเร็จ 6. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ 7. ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน
3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน	<p>แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เช่น รูปแบบวิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ 3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับมุมมองใหม่และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ 4. ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากครูต้นแบบหรือครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน 5. พัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำชี้แนะและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
	<ol style="list-style-type: none"> 6. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในโรงเรียนเขตพื้นที่ ชุมชน หน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้กับเครือข่ายการเรียนรู้และชุมชน 7. นิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอน แบบกัลยาณมิตรและต่อเนื่อง
4. การส่งเสริมครูให้มีความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<p>ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนของตนเอง 2. พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เช่น การออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อนำมาใช้ แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน 3. มุ่งเน้นให้ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ 4. นิเทศติดตามและประเมินผลความสามารถในการจัด การเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง5. ชี้แนะและให้ ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติการ เพื่อ การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่าง ต่อเนื่อง 6. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมส่งเสริม การเรียนรู้
5. การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<p>ควรดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ครั้งต่อ ภาคการศึกษา ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การนิเทศก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยการนิเทศ ติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	2. การสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูพร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูแก้ไขปรับปรุงการพัฒนาตนเอง 3. ประเมินแบบองค์รวมโดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู และประเมินโดยผู้นิเทศ ทั้งในโรงเรียนและภายนอก
6. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	วัดและประเมินผลที่หลากหลายมุ่งเน้นการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของครู โดยใช้เครื่องมือวัดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและมีคุณภาพ

4. ผลการศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สรุปประเด็นที่นำมาใช้เป็นแนวทางการสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปผลศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
1. สภาพการนิเทศการสอนในโรงเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การนิเทศมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือและพัฒนาครูในการจัดเตรียมการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิชาการ รูปแบบวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายและต้องทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 2. การนิเทศเป็นการช่วยให้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู และช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู 3. การนิเทศช่วยประเมินผลการสอนของครูและข้อมูลจากการนิเทศมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. หลักการของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ มีหลักการที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาวิชาชีพด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นและการมีบรรยากาศที่ดี มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกันโดยการวางแผนร่วมกัน สังเกตการสอนในชั้นเรียน ชี้แนะแนวทางแก้ไขในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อปรับปรุงและ พัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ และทักษะความสามารถ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เต็มตามศักยภาพของตนเอง
4. แนวทางการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพมีขั้นตอนการนิเทศ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. มีวิสัยทัศน์และพันธกิจ และค่านิยมร่วมกันในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 2. สร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3. การลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแบบร่วมมือรวมพลัง แบบกัลยาณมิตร 4. สังเกตการสอนในชั้นเรียน ชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บนพื้นฐานการปฏิบัติงานจริง 5. สะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไข การจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สรุปผลการสัมภาษณ์	ประเด็นที่ควรนำมาสร้างรูปแบบการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. แนวทางการวัดและประเมินผล การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวัดและประเมินผลการนิเทศที่เน้นกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถทำได้ หลากหลายวิธี แต่ควรมุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้า ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ การออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการ เรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน 2. ผู้นิเทศควรทำการประเมินติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ 3. ควรประเมินแบบองค์รวม ได้แก่ ครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู ประเมินโดยผู้นิเทศในโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง 4. เครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินหลากหลายชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน การวัดผล งานภาคปฏิบัติ เป็นต้น
6. อื่นๆ (ปัจจัยเกื้อหนุนให้การดำเนินการ นิเทศประสบผลสำเร็จ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสนับสนุนของผู้บริหารทุกระดับและความร่วมมือ ของบุคลากรครูทั้งโรงเรียน 2. องค์กรความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ 3. การทำงานเป็นทีม 4. การมีแผนการนิเทศที่ชัดเจน และดำเนินการนิเทศ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ตอนที่ 2 ผลการสร้าง (D₁) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาออกแบบและยกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้น กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

ตารางที่ 18 การออกแบบและยก่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

องค์ประกอบของรูปแบบ	ผลการศึกษานวัตกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและยก่างรูปแบบการนิเทศฯ
1. หลักการ	เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน			การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ มีหลักการที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาวิชาชีพด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นและการมีบรรยากาศที่ดี มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกันโดยการวางแผนร่วมกัน สังเกตการสอนในชั้นเรียนชี้แนะแนวทางแก้ไขในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	ผลการศึกษานแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและยกย่องรูปแบบการนิเทศฯ
2. วัตถุประสงค์	เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม	พัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น	พัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ 2. ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน	การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะความสามารถ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง	เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและ ยกย่องรูปแบบการนิเทศฯ
3. เนื้อหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 3. การประเมินผลการจัด การเรียนรู้เชิงรุก 4. การจัดบรรยากาศใน ชั้นเรียน 5. บทบาทครูในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบและจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 3. การจัดบรรยากาศใน ชั้นเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียน การสอน เทคนิคการสอน ที่หลากหลาย 2. การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกและจัดการเรียนรู้ ตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ 3. ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัด การเรียนการสอนและ พัฒนาผู้เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 3. การประเมินผลการจัด การเรียนรู้เชิงรุก 4. การจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน 5. บทบาทครูในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและ ยกย่องรูปแบบการนิเทศฯ
4. กระบวนการ	<p>ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน</p> <p>ขั้นที่ 2 วางแผนและกำหนดเป้าหมาย</p> <p>ขั้นที่ 3 ขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ</p> <p>ขั้นที่ 4 สังเกตชั้นเรียนและประเมินผล</p> <p>ขั้นที่ 5 สะท้อนผลการนิเทศ</p>	<p>แนวทางการนิเทศภายในที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมและใช้การนิเทศเชิงรุก</p> <p>ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ</p>	<p>1. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตนเอง</p> <p>2. พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เช่น การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน</p> <p>3. มุ่งเน้นให้ครูสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้</p> <p>4. นิเทศติดตามและประเมินผลความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1. มีวิสัยทัศน์และพันธกิจและค่านิยมร่วมกันในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. สร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>3. การลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแบบร่วมมือรวมพลังแบบกัลยาณมิตร</p> <p>4. สังเกตการสอนในชั้นเรียนชี้แนะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นฐานการปฏิบัติงานจริง</p>	<p>1. ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน</p> <p>2. ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย</p> <p>3. ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ</p> <p>4. ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล</p> <p>5. ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ</p>

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	ผลการศึกษานแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและยกร่างรูปแบบการนิเทศฯ
			5. ชี้แนะและให้ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง 6. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้	5. สะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	
5. การวัดและประเมินผล	1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม		1. การนิเทศก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยการนิเทศติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูพร้อมบันทึกผลเพื่อเป็น	1. การวัดและประเมินผลการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถทำได้หลากหลายวิธี แต่ควรมุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้อิงรุกในชั้นเรียน	การประเมินการปฏิบัติจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ 1. การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและ ยกย่องรูปแบบการนิเทศฯ
			ข้อมูลย้อนกลับให้ครูแก้ไข ปรับปรุงการพัฒนาตนเอง	การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนที่ ตอบสนองความต้องการของ ผู้เรียน	3. การส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม
		3. ประเมินแบบองค์รวม โดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู และ ประเมินโดยผู้นิเทศทั้งใน โรงเรียนและภายนอก	4. วัดและประเมินผลที่ หลากหลายมุ่งเน้น การประเมินทักษะ การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และมีคุณภาพ	2. ผู้นิเทศควรทำการประเมิน ติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ 3. ควรประเมินแบบองค์รวม ได้แก่ ครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู ประเมินโดยผู้นิเทศใน โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	
				4. เครื่องมือที่นำมาใช้ใน การประเมินหลากหลายชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

องค์ประกอบของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการออกแบบและยก ร่างรูปแบบการนิเทศฯ
				การสังเกตพฤติกรรม การสอนในห้องเรียน การวัดผลงานภาคปฏิบัติ เป็นต้น	
6. เงื่อนไข ความสำเร็จ	1. ภาวะผู้นำและการทำงาน เป็นทีม 2. องค์ความรู้และการใช้ สารสนเทศในการนิเทศ 3. การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศ 4. ความเต็มใจและ ความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาชีพ 5. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์			1. การสนับสนุนของผู้บริหาร ทุกระดับและความร่วมมือ ของบุคลากรครูทั้งโรงเรียน 2. องค์ความรู้เกี่ยวกับ การนิเทศ 3. การทำงานเป็นทีม 4. การมีแผนการนิเทศที่ ชัดเจน และดำเนินการ นิเทศอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ	1. ภาวะผู้นำและการทำงาน เป็นทีม 2. องค์ความรู้และการใช้ สารสนเทศในการนิเทศ 3. การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศ 4. ความเต็มใจและ ความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาชีพ 5. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์

ตารางที่ 19 ผลการสังเคราะห์กระบวนการของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
ชั้นศึกษาริบทและ แบ่งปีวิสัยทัศน์ ร่วมกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาสภาพปัญหาและ บริบทของโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู โรงเรียน ชุมชน ห้องเรียน และ สื่อเทคโนโลยี 2. วิเคราะห์ความต้องการ จำเป็น 3. จัดลำดับความสำคัญของ งาน 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ แนวปฏิบัติที่ดีในการ นิเทศ 5. กำหนดนโยบาย การนิเทศ 6. กำหนดข้อปฏิบัติ การนิเทศร่วมกัน 		<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาปัญหาการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 2. วิเคราะห์ความต้องการ จำเป็น 	ศึกษาสภาพการนิเทศ การสอนภายในโรงเรียน	ชั้นศึกษาริบทและแบ่งปี วิสัยทัศน์ร่วมกัน <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัด การเรียนรู้เชิงรุก สภาพ การนิเทศภายในโรงเรียน และบริบทของโรงเรียน 2. วิเคราะห์ความต้องการ จำเป็น 3. จัดลำดับความสำคัญของ งานนิเทศ 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ แนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ 5. กำหนดนโยบายการนิเทศ 6. กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศ ร่วมกัน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
ชั้นวางแผนและ กำหนดเป้าหมาย	1. ประชุมเพื่อวางแผนการ นิเทศระดับโรงเรียน และ ระดับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ 2. กำหนดวัตถุประสงค์การ นิเทศ 3. กำหนดเป้าหมาย การ นิเทศที่ส่งผลต่อ การพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาครู และ พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนของโรงเรียน 4. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานนิเทศ 5. ศึกษาและกำหนดวิธีการ นิเทศที่เหมาะสมกับ โรงเรียน 6. แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ และประสบการณ์การนิเทศ	1. กำหนดเป้าหมาย โดยมุ่งผลลัพธ์ของ การปฏิบัติงาน 2. การทำงานเป็นทีม การให้คำแนะนำ การถ่ายทอดความรู้แก่ครู และกลุ่มเครือข่าย 3. การใช้ความช่วยเหลือ สร้างแรงจูงใจ และ สนับสนุนการทำงานให้ ประสบความสำเร็จ	1. มุ่งเน้นการประเมิน ความก้าวหน้าในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในชั้นเรียน การจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน การจัดการเรียน การสอนที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน	มุ่งเน้นการประเมิน ความก้าวหน้าในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในชั้นเรียน การจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน การจัดการเรียน การสอนที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน	ชั้นวางแผนและกำหนด เป้าหมาย 1. ประชุมเพื่อวางแผน การนิเทศระดับโรงเรียนและ ระดับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ 2. กำหนดวัตถุประสงค์ การนิเทศโดยมุ่งผลลัพธ์ของ การปฏิบัติงาน 3. กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่ มุ่งเน้นความก้าวหน้าใน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 4. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานนิเทศ 5. ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศ ที่เหมาะสมกับโรงเรียนเน้น การทำงานเป็นทีม

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษานวัตคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
	7. กำหนดทรัพยากรที่ใช้ ในการนิเทศ				6. แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ และประสบการณ์ การนิเทศ
	8. จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน				7. กำหนดเนื้อหาและ ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ
	9. ชี้แจงและให้ความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินการ นิเทศตามคู่มือการ นิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกคน ปฏิบัติได้ถูกต้อง				8. จัดทำปฏิทินการนิเทศ ภายในโรงเรียน
	10. จัดทำปฏิทินการนิเทศ ภายในโรงเรียน				9. จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน
					10. ชี้แจงและให้ความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินการ นิเทศตามคู่มือการนิเทศ เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
ขั้นขับเคลื่อนการ นิเทศและชี้แนะ	<ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการนิเทศตามปฏิทิน การนิเทศ เน้นการ นิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดย เพื่อนครู หัวหน้าช่วง ชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ และ ผู้บริหาร โรงเรียน เยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน และ ให้ความเห็นต่อ การ ปฏิบัติการสอน เปิดรับการชี้แนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครู เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุด ที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู 		<ol style="list-style-type: none"> การนิเทศก่อนการจัดการ เรียนการสอนโดยการนิเทศ ติดตามการออกแบบและ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก มุ่งเน้นให้ครูสอนตามแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ ชี้แนะและให้ข้อมูลสะท้อนผล การปฏิบัติการ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศการเรียนรู้และ สภาพแวดล้อมส่งเสริมการ เรียนรู้ 	<p>ทำการประเมินติดต่อกัน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ</p>	<p>ขั้นขับเคลื่อนการนิเทศและ ชี้แนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการนิเทศ ตามปฏิทินการนิเทศเน้นการ นิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดย เพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน นิเทศก่อนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกโดยการนิเทศติดตาม การออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้การชี้แนะแนวปฏิบัติ ที่ดีในการออกแบบและเขียน แผนจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดย ผู้เชี่ยวชาญผู้นิเทศ และเพื่อน ครู

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของรูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์กระบวนการของรูปแบบฯ
ขั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือการนิเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> การสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูแก้ไขปรับปรุงการพัฒนาตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> ควรประเมินแบบองค์รวม ได้แก่ ครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู ประเมินโดยผู้ นิเทศในโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง 	<ol style="list-style-type: none"> เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้า เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู 	ขั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล
					<ol style="list-style-type: none"> กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษานแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
	4. เก็บรวบรวมข้อมูลและ วิเคราะห์ผลการนิเทศ ร่วมกัน		2. ประเมินแบบองค์รวมโดยครู ประเมินตนเอง ประเมินโดย เพื่อนครู และประเมินโดยผู้ นิเทศทั้งในโรงเรียนและ ภายนอก	2. เครื่องมือที่นำมาใช้ใน การประเมินหลากหลาย ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม การสอนในห้องเรียน การวัดผลงานภาคปฏิบัติ เป็นต้น	2. นิเทศโดยการเยี่ยมและ สังเกตชั้นเรียน เพื่อดู พฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนและพฤติกรรมกร จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็น ข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อม ให้ความเห็นต่อการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครู
			3. วัดและประเมินผลที่ หลากหลายมุ่งเน้น การประเมินทักษะการ ปฏิบัติงานของครู โดยใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และมีคุณภาพ		3. วัดและประเมินผลที่ หลากหลายมุ่งเน้นการ ประเมินความสามารถใน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ครู โดยใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และมีคุณภาพ

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
					4. ประเมินการจัดการเรียนรู้เชิง รุกของครูตามกรอบการ ประเมินที่กำหนดไว้โดยครู ประเมินตนเอง ประเมินโดย เพื่อนครู และประเมินโดยผู้ นิเทศ 5. เก็บรวบรวมข้อมูลและ วิเคราะห์ผลการนิเทศ ร่วมกัน
ขั้นสะท้อนผล การนิเทศ	1. สะท้อนผลการดำเนินการ นิเทศ ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	นำผลการนิเทศติดตาม ประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาหรือแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนของ ครูและการบริหารงานวิชาการ อย่างเป็นรูปธรรม			ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ 1. สะท้อนผลการดำเนินการ นิเทศ ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุด ด้อยจุดที่ควรพัฒนา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

กระบวนการของ รูปแบบ	ผลการศึกษาแนวคิดและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการสนทนากลุ่ม	ผลการสัมภาษณ์ ครูต้นแบบ	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการสังเคราะห์ กระบวนการของรูปแบบฯ
	2. จัดทำรายงานผล การนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศ โดยรวมของโรงเรียน และรายงานผล การนิเทศเป็นรายบุคคล				2. จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผล การนิเทศโดยรวมของ โรงเรียน และรายงานผล การนิเทศเป็นรายบุคคล
	3. นำเสนอและเผยแพร่ผล การดำเนินงานการนิเทศ ของโรงเรียน				3. นำผลการนิเทศติดตาม ประเมินผลมาใช้ใน การปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกของครูและ การบริหารงานวิชาการ อย่างเป็นรูปธรรม
	4. นำเสนอภาพ ความสำเร็จของโรงเรียน				4. นำเสนอและเผยแพร่ ผลการดำเนินงาน การนิเทศของโรงเรียน
					5. นำเสนอภาพความสำเร็จ ของโรงเรียน

จากข้อมูลในตารางที่ 18 และตารางที่ 19 นำมายกร่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. หลักการ

เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบน
พื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศ
และชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. **วัตถุประสงค์** คือ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถ
ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่

- 2.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

3. เนื้อหา

- 3.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.3 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 3.5 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

4. กระบวนการ

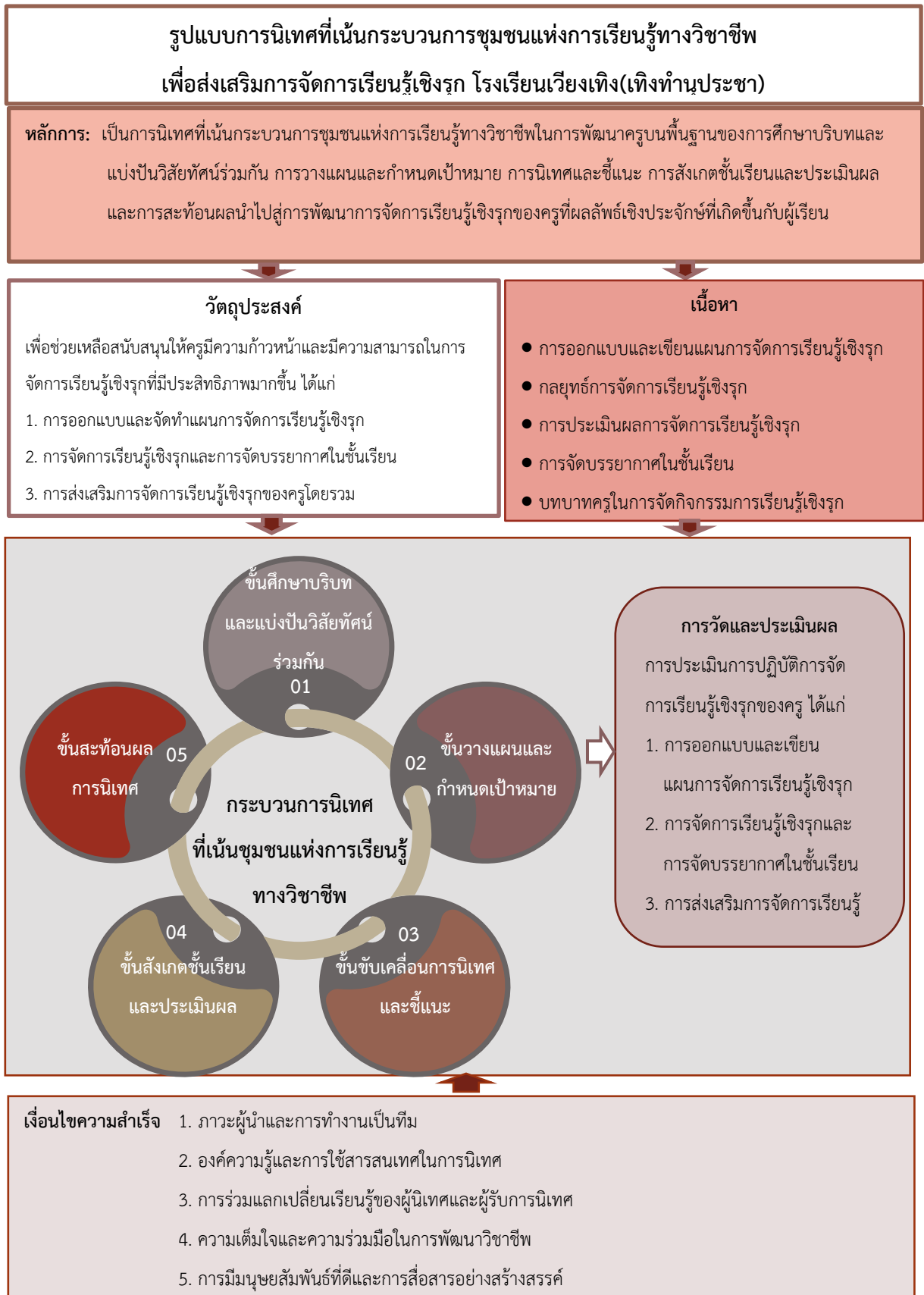
- 4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน
- 4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
- 4.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
- 4.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล
- 4.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ

5. **การวัดและประเมินผล** คือ การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
ได้แก่

- 5.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 5.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 5.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

6. เงื่อนไขความสำเร็จ

- 6.1 ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม
- 6.2 องค์กรความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ
- 6.3 การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 6.4 ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ
- 6.5 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ภาพที่ 5 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ผลการตรวจสอบรูปแบบมีดังนี้

ตารางที่ 20 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. หลักการ: เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.86	0.38	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์: เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ดียิ่งขึ้นได้แก่ 2.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม	4.71	0.49	มากที่สุด
3. เนื้อหา 3.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
3.3 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
3.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน			
3.5 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			
4. กระบวนการ	4.86	0.38	มากที่สุด
4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน			
4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย			
4.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ			
4.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล			
4.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ			
4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.71	0.49	มากที่สุด
1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน และบริบทของโรงเรียน			
2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น			
3) จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ			
4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ			
5) กำหนดนโยบายการนิเทศ			
6) กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน			
4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	4.86	0.38	มากที่สุด
1) ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้			
2) กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของการปฏิบัติงาน			
3) กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่มุ่งเน้นความก้าวหน้า ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู			
4) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
5) ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียน เน้นการทำงานเป็นทีม			
6) แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและประสบการณ์การนิเทศ			
7) กำหนดเนื้อหาและทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ8) จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน			
9) จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน			
10) ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศ ตามคู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง			
4.3 ^{ขั้น} ขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ	4.71	0.49	มากที่สุด
1) ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศ แบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน			
2) นิเทศก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการนิเทศ ติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก			
3) ให้การชี้แนะแนวปฏิบัติที่ดีในการออกแบบและเขียน แผนจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้นิเทศ และ เพื่อนครู			
4) เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติ ที่ดี และรายงานความก้าวหน้าเพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง			
5) เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	n = 7		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
4.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล	4.86	0.38	มากที่สุด
1) กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้			
2) นิเทศโดยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู			
3) วัดและประเมินผลที่หลากหลายมุ่งเน้นการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้เครื่องมือวัด เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและมีคุณภาพ			
4) ประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้โดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู และประเมินโดยผู้นิเทศ			
5) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน			
4.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ	4.86	0.38	มากที่สุด
1) สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาวะความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
2) จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศ โดยรวมของโรงเรียน และรายงานผลการนิเทศ เป็นรายบุคคล			
3) นำผลการนิเทศติดตามประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
4) นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศ ของโรงเรียน			
5) นำเสนอภาพความสำเร็จของโรงเรียน			
5. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด
การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่			
5.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
5.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน			
5.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม			
6. เจือไนไขความสำเร็จ	5.00	0.00	มากที่สุด
6.1 ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม			
6.2 องค์ความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ			
6.3 การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ			
6.4 ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ			
6.5 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์			
เฉลี่ย	4.86	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 20 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D.=0.17)

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน
ผลการตรวจสอบรูปแบบมีดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ส่วนที่ 1 บทนำ			
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4.43	0.53	มาก
1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ	4.57	0.53	มากที่สุด
1.3 บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4			
2.1 หลักการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 กระบวนการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6 เงื่อนไขความสำเร็จ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 21 (ต่อ)

รายการ	n = 7		ระดับ ความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
3. ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ			
3.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.86	0.38	มากที่สุด
3.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	4.86	0.38	มากที่สุด
3.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ	4.86	0.38	มากที่สุด
3.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล	4.86	0.38	มากที่สุด
3.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ	4.86	0.38	มากที่สุด
4. ส่วนที่ 4 ตัวอย่างการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
4.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เอกสารประกอบมีความเหมาะสม	4.86	0.38	มากที่สุด
6. การใช้ภาษามีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.71	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.87	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D.=0.19)

4. การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ประเด็นด้านเนื้อหา เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และบทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2. ประเด็นการจัดกิจกรรมการนิเทศ ในทางปฏิบัติผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรใช้ระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม และควรดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งให้ข้อมูลชี้แนะแก่ครูเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

3. การวัดและประเมินผลต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

4. ควรเพิ่มองค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ประสบผลสำเร็จ

5. ปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดในคู่มือรูปแบบให้มีความชัดเจนมากขึ้น และเพิ่มตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 ผลการใช้ (R₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผู้วิจัยนำรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 และทำการประเมินเป็นระยะ จำนวน 3 ครั้ง เพื่อดูพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ครั้งที่ 1 เป็นการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 2 เป็นการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และครั้งที่ 3 เป็นการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 1 คน รวมจำนวน 5 คน ผลการใช้รูปแบบมีดังนี้

1. ผลการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 22 ผลการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.24	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	✓ (ร้อยละ 100)		4.80	0.27	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.83	0.25	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 22 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.25$) โดยมีความสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ค่าเฉลี่ย 4.89 และความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ค่าเฉลี่ย 4.80

ตารางที่ 23 ผลการประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	
การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1. เลือกเนื้อหาสาระในรายวิชาได้อย่างเหมาะสม	✓ (ร้อยละ 100)		4.93	0.25	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
2. ผสมผสานเนื้อหาสาระแห่งศตวรรษที่ 21	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
3. เลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
4. ระบุภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.95	0.21	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
5. เลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.91	0.29	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6. พัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดประเมินผล	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.24	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 23 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคน (คิดเป็นร้อยละ 100) มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมในระดับที่มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก พบว่าสามารถระบุภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.95 รองลงมาคือ เลือกเนื้อหาสาระในรายวิชาได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1. เขียนส่วนนำของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ครบถ้วน	✓ (ร้อยละ 100)		4.86	0.35	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
- ลำดับที่ของแผน					
- ชื่อรายวิชา					
- ระดับชั้น					
- ชื่อหน่วยการเรียนรู้					
- ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วยย่อย-ชื่อเรื่องย่อย					
- ระยะเวลา					
- ชื่อครูผู้สอน					
- วันเดือนปีที่สอน					
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	✓ (ร้อยละ 100)		4.91	0.29	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
3. สารสำคัญ	✓ (ร้อยละ 100)		4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
4. จุดประสงค์การเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.64	0.49	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
5. เนื้อหาสาระ	✓ (ร้อยละ 100)		4.77	0.42	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.59	0.50	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6.1 ชั้นสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.73	0.45	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6.2 ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.86	0.35	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	
6.3 ชั้นคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ จากสิ่งที่เรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.84	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6.4 ชั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	✓ (ร้อยละ 100)		4.70	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6.5 ชั้นไตร่ตรองสะท้อนคิดและนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
7. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.93	0.25	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
9. เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัด และประเมินผล บันทึกผลการ จัดการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.80	0.27	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคน (คิดเป็นร้อยละ 100) มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมในระดับที่มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก พบว่า สามารถการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.93 รองลงมาคือ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ค่าเฉลี่ย 4.91 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ตารางที่ 25 ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของ
ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	✓ (ร้อยละ 100)		4.85	0.23	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.83	0.26	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.84	0.24	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 25 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถ
การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถ
ปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.24$) โดยมีความสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ค่าเฉลี่ย 4.85 และความสามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ย 4.83

ตารางที่ 26 ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1. มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้	✓ (ร้อยละ 100)		4.93	0.25	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
2. กำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาผู้เรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓ (ร้อยละ 100)		4.95	0.21	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
5. ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในกลุ่มผู้เรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.91	0.29	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การตั้งคำถาม การแก้ไขสถานการณ์ เป็นต้น	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
7. มีการกำหนดภาระงาน ผลงานหรือชิ้นงานให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานได้	✓ (ร้อยละ 100)		4.86	0.35	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ตารางที่ 26 (ต่อ)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		ระดับคุณภาพ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	
8. ใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.91	0.29	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
9. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	✓ (ร้อยละ 100)		4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
10. มีการสื่อสารที่ชัดเจน และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา	✓ (ร้อยละ 100)		4.64	0.49	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.85	0.23	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 26 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคน (คิดเป็นร้อยละ 100) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมในระดับที่มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก พบว่า สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.95 รองลงมาคือ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้ ค่าเฉลี่ย 4.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 ผลการประเมินการปฏิบัติการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าอนุประชา)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
ด้านกายภาพ					
1. ห้องเรียนสะอาด เหมาะสม อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นระเบียบเรียบร้อย	✓ (ร้อยละ 100)		4.77	0.42	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
2. ห้องเรียนมีขนาดเพียงพอกับ นักเรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.59	0.50	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
3. มีมุมส่งเสริมการอ่านสำหรับ นักเรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.73	0.45	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
4. มีสื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อ การสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก	✓ (ร้อยละ 100)		4.86	0.35	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
5. จัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อ การสอนและวิธีการสอน	✓ (ร้อยละ 100)		4.84	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
6. จัดโต๊ะเรียนให้เหมาะสมกับ สภาพห้องเรียน วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้	✓ (ร้อยละ 100)		4.70	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
7. มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และ การทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ของนักเรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
8. จัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการ	การปฏิบัติ		ผลการประเมิน		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
ด้านจิตใจ					
9. ครูใช้คำพูดสุภาพและเหมาะสม และให้ความเท่าเทียมกับผู้เรียนทุกคน	✓ (ร้อยละ 100)		4.93	0.25	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
10. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.89	0.32	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
11. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน	✓ (ร้อยละ 100)		4.95	0.21	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้ และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม	✓ (ร้อยละ 100)		4.91	0.29	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
13. ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม	✓ (ร้อยละ 100)		4.82	0.39	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
14. มีบรรยากาศของการสร้างการยอมรับและห้องเรียนแห่งประชาธิปไตย	✓ (ร้อยละ 100)		4.86	0.35	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม
โดยรวม	✓ (ร้อยละ 100)		4.83	0.26	มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 27 พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคน (คิดเป็นร้อยละ 100) มีความสามารถปฏิบัติการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนโดยรวมในระดับที่มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.26$) เมื่อพิจารณาแต่ละเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านกายภาพ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และ การทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน และจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ค่าเฉลี่ย 4.89 รองลงมาคือ มีสื่อการเรียนรู้และ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ค่าเฉลี่ย 4.86 ตามลำดับ

ด้านจิตใจ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ มีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 4.95 รองลงมาคือ ครูใช้คำพูดสุภาพและ เหมาะสม และให้ความเท่าเทียมกับผู้เรียนทุกคน ค่าเฉลี่ย 4.93 ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เป็นรายบุคคล โดยครูประเมินตนเอง ผลการประเมินมีดังนี้

ตารางที่ 28 ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าบุปผา) เป็นรายบุคคล

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
1	5.00	4.86	4.90	0.31	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.93	4.88	0.34	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
2	4.50	4.86	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.86	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
3	5.00	4.79	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
4	5.00	4.71	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.86	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
5	4.50	4.71	4.65	0.49	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.64	4.67	0.48	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
6	4.83	4.86	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.86	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
7	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.71	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
8	4.83	4.86	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
9	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.86	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
10	4.67	4.71	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.60	4.71	4.67	0.48	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
11	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
12	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.71	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
13	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
14	5.00	4.79	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.86	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
15	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.60	4.64	4.63	0.49	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
16	4.67	4.71	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.64	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
17	5.00	4.86	4.90	0.31	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.90	4.86	4.88	0.34	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
18	5.00	4.79	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.86	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
19	4.83	4.86	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
20	5.00	4.86	4.90	0.31	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.90	4.86	4.88	0.34	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
21	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
22	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.60	4.86	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
23	4.83	4.86	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
24	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.71	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
25	5.00	4.79	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.86	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
26	5.00	4.86	4.90	0.31	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.90	4.86	4.88	0.34	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
27	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.90	4.79	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
28	4.67	4.85	4.79	0.42	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.71	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
29	4.83	4.86	4.85	0.37	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
30	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน					
	การออกแบบ		การเขียนแผน			โดยรวม	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน		
	μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ		μ	μ	μ	σ	ระดับคุณภาพ
31	4.50	4.79	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.64	4.67	0.48	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
32	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.86	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
33	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.71	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
34	4.83	4.79	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
35	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	
36	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	

ตารางที่ 28 (ต่อ)

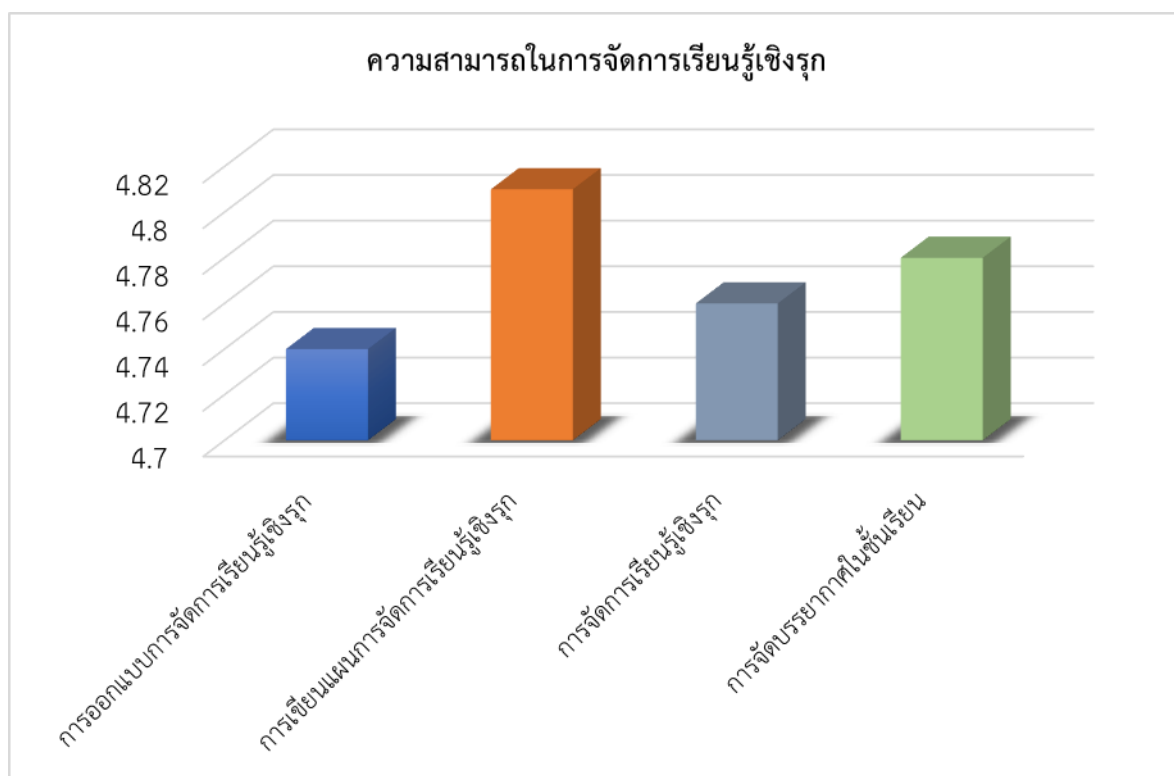
คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน				
	การ	การเขียน	โดยรวม			การจัดการ	การจัดบรรยากาศ	โดยรวม		
	ออกแบบ	แผน			ระดับคุณภาพ	เรียนรู้เชิงรุก	ในชั้นเรียน			ระดับคุณภาพ
	μ	μ	μ	σ		μ	μ	μ	σ	
37	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
38	4.50	4.79	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
39	4.50	4.79	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.80	4.79	4.79	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
40	4.67	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.79	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
41	4.50	4.86	4.75	0.44	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.60	4.79	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
42	4.67	4.86	4.80	0.41	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.90	4.79	4.83	0.38	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คนที่	การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน				
	การ	การเขียน		โดยรวม		การจัดการ	การจัดบรรยากาศ		โดยรวม	
	ออกแบบ	แผน			ระดับคุณภาพ	เรียนรู้เชิงรุก	ในชั้นเรียน			ระดับคุณภาพ
	μ	μ	μ	σ		μ	μ	μ	σ	
43	4.67	4.71	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.71	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
44	4.67	4.71	4.70	0.47	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.70	4.71	4.71	0.46	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม
เฉลี่ย	4.74	4.81	4.79	0.06	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม	4.76	4.78	4.77	0.06	มีการปฏิบัติที่เป็น แบบอย่างที่ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 28 ผลการประเมินตนเองด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เป็นรายบุคคล พบว่า ครูทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.65-4.90

ครูทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.65-4.90 และครูทุกคนมีความสามารถการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.63-4.88

ภาพที่ 6 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวม

จากภาพที่ 6 สรุปได้ว่า โดยรวมครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับที่มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม โดยมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกค่าเฉลี่ย 4.74 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ค่าเฉลี่ย 4.81 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ย 4.76 และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ย 4.78

3. ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตการแสดงถึงการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบ และทำการประเมินโดยรวม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 29 ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

รายการ	ผลการประเมิน
1. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นความสามารถให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ 2. ครูควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ครูควรเลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 4. ควรปรับปรุงการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน 6. ครูควรใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม

ตารางที่ 29 (ต่อ)

รายการ	ผลการประเมิน
2. จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<p>จุดเด่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทุกคนได้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 100 2. ครูทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 100 3. ครูทุกคนมีความสามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 4. ครูได้นำวัตกรรมการเรียนการสอน คือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถเผยแพร่และเป็นตัวอย่างที่ดีได้ 5. ผลการนิเทศทำให้ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทำให้ครูได้รับการคัดเลือกรางวัลชนะเลิศครูต้นแบบห้องเรียนคุณภาพ ระดับศูนย์พัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาเทิง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ในระดับห้องเรียนปฐมวัย และระดับชั้นประถมศึกษา <p>จุดที่ควรพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. ครูควรประเมินตนเองด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง 7. ผู้บริหารและครูฝ่ายวิชาการควรร่วมกันรวบรวมข้อมูลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ร่วมกันสะท้อนข้อดีข้อเสีย ข้อควรปรับปรุงพัฒนาเพื่อแจ้งแก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ตารางที่ 29 (ต่อ)

รายการ	ผลการประเมิน
3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบบูรณาการร่วมกันของครูผู้สอนเพื่อลดความซ้ำซ้อนของภาระงานที่มอบให้กับนักเรียน 2. ควรเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้แสดงบทบาทตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ควรจัดการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลายและแสดงถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ 4. ควรออกแบบการนิเทศที่หลากหลายทั้งการนิเทศในห้องเรียนและนิเทศห้องเรียนออนไลน์เพื่อให้การนิเทศมีครอบคลุมและลดความเสี่ยงในกรณีเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 5. ควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการสอนออนไลน์โดยใช้แอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Live, OBS, Zoom, Meet เพื่อนำมาใช้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ที่มีประสิทธิภาพ 6. ควรจัดนิทรรศการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตอนที่ 4 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุง (D₂) รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) รวม 46 คน ผลการประเมิน มีดังนี้

ตารางที่ 30 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรวม

รายการ	N = 46		ระดับความคิดเห็น
	μ	σ	
ด้านความเหมาะสม	4.83	0.26	มากที่สุด
ด้านความเป็นไปได้	4.79	0.30	มากที่สุด
ด้านความเป็นประโยชน์	4.90	0.17	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.84	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 30 พบว่า ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.17$) ด้านความเหมาะสม ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.26$) และด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.30$)

ตารางที่ 31 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเหมาะสม

รายการ	N = 46		ระดับ
	μ	σ	ความคิดเห็น
1. ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา	4.91	0.28	มากที่สุด
2. ความพร้อมของครูผู้สอน	4.78	0.42	มากที่สุด
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบของครู	4.87	0.34	มากที่สุด
4. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานตามรูปแบบ	4.91	0.28	มากที่สุด
5. งบประมาณสนับสนุนมีความเหมาะสมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ	4.89	0.31	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
7. สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.85	0.36	มากที่สุด
8. แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลายและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	4.89	0.31	มากที่สุด
9. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	4.78	0.42	มากที่สุด
10. รูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างต่อเนื่อง	4.63	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.83	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเหมาะสม ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา และความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานตามรูปแบบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.28$) และด้านระดับความคิดเห็นต่ำสุด

คือ รูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่าง
ต่อเนื่อง ($\mu = 4.63, \sigma = 0.49$)

ตารางที่ 32 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นไปได้

รายการ	N = 46		ระดับ ความคิดเห็น
	μ	σ	
1. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและความตระหนัก ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.76	0.43	มากที่สุด
2. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของ การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.59	0.50	มากที่สุด
3. หลักการของรูปแบบมีความถูกต้องเหมาะสมสำหรับพัฒนา ครูด้วยการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ	4.72	0.46	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความชัดเจนมุ่งเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.85	0.36	มากที่สุด
5. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมสำหรับส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	4.83	0.38	มากที่สุด
6. กระบวนการของรูปแบบเป็นการพัฒนาครูโดยลงมือ ปฏิบัติการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน	4.70	0.47	มากที่สุด
7. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครูได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่าง ต่อเนื่อง	4.87	0.34	มากที่สุด
8. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครูได้องค์ความรู้ใหม่และ แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.87	0.34	มากที่สุด
9. การวัดและประเมินผลของรูปแบบทำให้ครูมีการออกแบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง	4.91	0.28	มากที่สุด

ตารางที่ 32 (ต่อ)

รายการ	N = 46		ระดับ ความคิดเห็น
	μ	σ	
10. การวัดและประเมินผลของรูปแบบทำให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.85	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.79	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 32 พบว่า ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นไปได้ ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ การวัดและประเมินผลของรูปแบบทำให้ครูมีการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.28$) และด้านระดับความคิดเห็นต่ำสุด คือ รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.50$)

ตารางที่ 33 ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นประโยชน์

รายการ	N = 46		ระดับ
	μ	σ	ความคิดเห็น
1. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นทั้งโรงเรียน	4.96	0.21	มากที่สุด
2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	4.91	0.28	มากที่สุด
3. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
4. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมได้	4.87	0.34	มากที่สุด
5. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มมากขึ้น	4.91	0.28	มากที่สุด
6. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง	4.85	0.36	มากที่สุด
7. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง	4.89	0.31	มากที่สุด
8. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้	4.98	0.15	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.90	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 33 พบว่า ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านความเป็นประโยชน์ ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รูปแบบ

ที่พัฒนาขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.15$) และด้านระดับความคิดเห็นต่ำสุด คือ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.38$)

และการจากการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้

1. ความเหมาะสม

1.1 การนิเทศโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ถือว่าเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทักษะ และวิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.3 การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มครูจะทำให้เกิดการประยุกต์แนวคิดใหม่ๆ เข้าสู่การสอนในห้องเรียน

1.4 การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครูและผู้บริหารในโรงเรียน ทำให้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ความเป็นไปได้

2.1 ความพร้อมของครูและบุคลากร : ครูต้องมีความพร้อมในการเปิดใจรับแนวคิดใหม่ ๆ และยอมรับการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน

2.2 การสนับสนุนจากผู้บริหาร : การจัดสรรเวลาสำหรับการประชุม PLC อย่างสม่ำเสมอ

2.3 การสนับสนุนจากผู้บริหาร : การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถือเป็นสิ่งสำคัญ

2.4 ทรัพยากรและการสนับสนุนจากภายนอก: อาจต้องมีการสนับสนุนทางการเงินหรือความรู้จากหน่วยงานภายนอกเพื่อให้การประชุม PLC มีความหลากหลายและทันสมัย

3. ความเป็นประโยชน์

3.1 การพัฒนาทักษะครู: ช่วยให้ครูพัฒนาทักษะการสอน การคิดเชิงวิพากษ์ และการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน

3.2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน: ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาศสมัยใหม่

3.3 การสร้างความเป็นมืออาชีพในกลุ่มครู: PLC ทำให้ครูรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาตลอดเวลา มีการเรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งส่งผลดีต่อการทำงานในระยะยาว จะเห็นได้ว่ารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ แต่ความสำเร็จขึ้นอยู่กับความพร้อมและการสนับสนุนจากทั้งผู้บริหาร ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากผลการประเมินผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

1. หลักการ

เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. **วัตถุประสงค์** คือ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่

- 2.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

3. เนื้อหา

- 3.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.3 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 3.5 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

4. กระบวนการ

- 4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน
- 4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
- 4.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
- 4.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล

4.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ

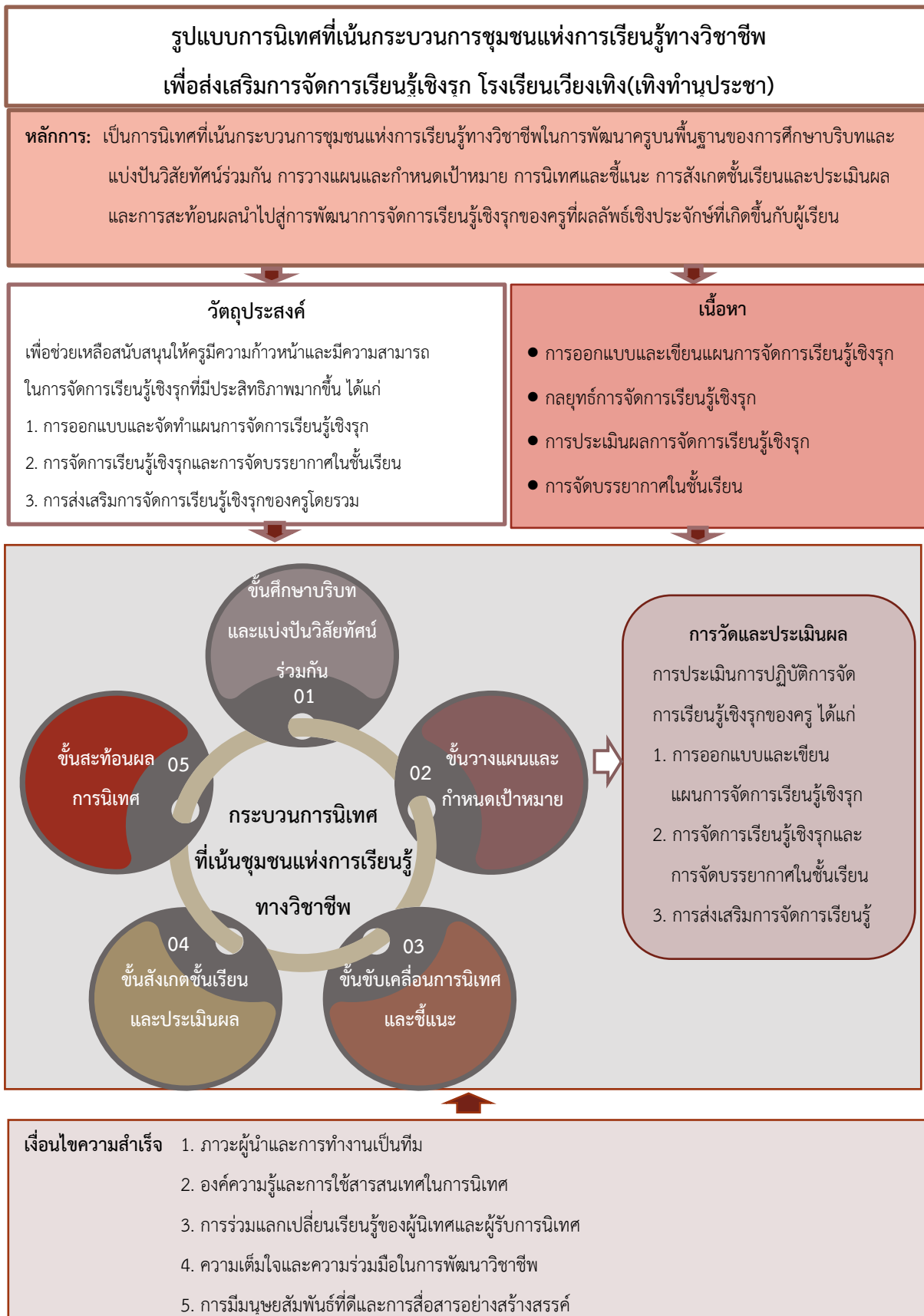
5. การวัดและประเมินผล

การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่

- 5.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 5.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 5.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

6. เงื่อนไขความสำเร็จ

- 6.1 ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม
- 6.2 องค์กรความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ
- 6.3 การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 6.4 ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ
- 6.5 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ภาพที่ 7 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
4. เพื่อประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการนิเทศการศึกษา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประเด็นสนทนากลุ่มครูโรงเรียนเวียงเทิง

(เชิงทำนุประชา) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง 3) สัมภาษณ์ครูต้นแบบเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 9 คน มีคุณสมบัติเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษและ/หรือวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ได้รับรางวัลครูผู้สอนดีเด่นหรือครูสุคดีหรือครูต้นแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และ 4) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารงานวิชาการ การนิเทศการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่ำกว่า 10 ปี ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบ โดยการนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นมาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและนำมาयर่างรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เชิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงราย เขต 4 ตามองค์ประกอบของรูปแบบให้มีความชัดเจนมากขึ้น จากนั้นนำรูปแบบและคู่มือรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา และการวัดและประเมินผล ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ โดยใช้ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นไปทดลองนำร่องกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เชิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงราย เขต 4 โดยเลือกใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวอนุกรม (One Group Time Series design) (รัตนะ บัวสนธิ์, 2563: 45) และนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง ใน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยผู้นิเทศ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ ครูหัวหน้าสายชั้น และผู้รับการนิเทศ คือ ครูโรงเรียนเวียงเทิง (เชิงทำนุประชา) จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง และทำการประเมินเป็นระยะ จำนวน 3 ครั้ง เพื่อดูพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ครั้งที่ 1 เป็นการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 2 เป็นการประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และครั้งที่ 3 เป็นการประเมินการส่งเสริมการจัดการ

เรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.80 และ 0.85 และเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบโดยการชี้แจงและสร้างความเข้าใจ ดำเนินตามกระบวนการของรูปแบบ และประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และใช้วิธีการแสดงผล กราฟแผนภูมิ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยรองผู้อำนวยการ และครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) รวมจำนวน 46 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมิน ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ องค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และการนิเทศการศึกษาที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้นต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปัน วิสัยทัศน์ร่วมกันการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและ ประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเนื้อหาที่นำมาใช้ในการนิเทศ ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และบทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) โดยการสนทนากลุ่ม พบว่า สภาพปัญหา คือ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความตระหนัก ในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ความต้องการจำเป็น คือ การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และแนวทางการนิเทศ

ภายในที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมและใช้การนิเทศเชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับมุมมองใหม่และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากครูต้นแบบหรือครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในโรงเรียนเขตพื้นที่ ชุมชน หน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้กับเครือข่ายการเรียนรู้และชุมชน และนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรและต่อเนื่อง

1.4 ผลการศึกษาแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ มีหลักการที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาวิชาชีพด้วยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่นและการมีบรรยากาศที่ดี มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกัน โดยการวางแผนร่วมกัน สังเกตการสอนในชั้นเรียน ชี้แนะแนวทางแก้ไขในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะความสามารถ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

2. รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และกระบวนการของรูปแบบมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 3) ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ 4) ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และ 5) ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า 1) ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม 2) ครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปฏิบัติได้ และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม 3) ผลการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม พบว่า โดยรวมครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะความสามารถในการออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการเลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ควรปรับปรุงการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน ผู้บริหารและ ครูฝ่ายวิชาการควรร่วมกันรวบรวมข้อมูลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ร่วมกันสะท้อนข้อดี ข้อเสีย ข้อควรปรับปรุงพัฒนาเพื่อแจ้งแก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป และเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้แสดงบทบาท ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละคนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการและครู พบว่า โดยรวม รูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1.1 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้รูปแบบที่มี องค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และการนิเทศการศึกษาที่เน้นกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้นั้นต้องดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และ การสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน และเนื้อหาที่นำมาใช้ในการนิเทศ ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และบทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการ ปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และพัฒนา

ครูให้พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการนิเทศที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ พัฒนาความสามารถของครู การปรับปรุงการสอนและกระบวนการทำงานของครู ช่วยเหลือครูและสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และส่งเสริมความสัมพันธ์และการประสานงานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และได้เรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพของตนเอง (Good, 1973; Sergiovanni & Starratt, 2007: 3; เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2555: 9)

1.2 ผลการสนทนากลุ่มครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความต้องการจำเป็น คือ การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อาจจะเป็นเพราะว่า จำนวนครูที่มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนมีน้อย และด้วยนโยบายของโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ จำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ซึ่งครูต้องได้รับการชี้แนะจากครูเชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น ผู้นิเทศทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรร่วมกันจัดประชุมครูเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น วางแผนการดำเนินงานส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้คำแนะนำที่ดี การสนับสนุนอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ ช่วยเหลือและชี้แนะให้ครูผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2559)

1.3 ผลการสัมภาษณ์ครูต้นแบบ พบว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับมุมมองใหม่และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากครูต้นแบบหรือครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในโรงเรียนเขตพื้นที่ ชุมชน หน่วยงานอื่น และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการจัดการเรียนรู้กับเครือข่ายการเรียนรู้และชุมชน และนิเทศและติดตามการจัดการเรียนการสอน

แบบกัลยาณมิตรและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลักการสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ไตร่ตรองสะท้อนคิด และเป็นผู้ปฏิบัติ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นในทางปฏิบัติครูต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังจะเห็นได้จากการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูที่นำไปใช้กับผู้เรียนแล้วได้ผล นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Revans, 1982; วัชรา เล่าเรียนดี ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560 : 66) องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่ง Meyers & John (1993: 20) กล่าวว่ามียองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบพื้นฐาน (Basic elements) ซึ่งได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนคิด ซึ่งเป็นกิจกรรมทางปัญญาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจ ชักถาม และรวบรวมเพื่อสร้างเป็นความรู้ใหม่ ส่วนกลยุทธ์ในการเรียนรู้ (learning strategies) เป็นองค์ประกอบที่เปิดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้และทรัพยากรทางการสอน (Teaching resources) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกประสบความสำเร็จมากขึ้น จากหลักการและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แสดงให้เห็นว่าครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ต้องนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงสามารถทำได้ทั้งภายในโรงเรียน เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การพัฒนาครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมุ่งสนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพผ่านการทำงานร่วมกันของครูในโรงเรียน รวมทั้งการเรียนรู้และได้รับคำชี้แนะจากครูต้นแบบหรือครูเชี่ยวชาญหรือครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทำให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาครูภายนอกโรงเรียน เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ได้มุมมองใหม่ ประสบการณ์ใหม่ และแนวทางใหม่สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ มีหลักการที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาวิชาชีพด้วยการสร้างสัมพันธ์ที่อบอุ่นและการมีบรรยากาศที่ดี มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกัน โดยการวางแผนร่วมกัน สังเกตการสอนในชั้นเรียน ชี้แนะแนวทางแก้ไขในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะความสามารถ โดยให้ผู้เรียน

ได้เรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้เพราะการนิเทศมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป การที่โรงเรียนมีแผนการนิเทศที่มีประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งระบบของโรงเรียน (Oliva, 2001; เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2555: 7) นอกจากนี้ การปฏิบัติภารกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของครู ซึ่งกิจกรรมการนิเทศการศึกษามีหลากหลายแบบ ผู้นิเทศต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บริบทของสถานศึกษา และคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้กิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม (นิรันดร กากแก้ว และเสรี ชังภัย, 2563: 13-14)

2. รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และกระบวนการของรูปแบบมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ชั่งวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 3) ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ 4) ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และ 5) ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ ทั้งนี้ในการพัฒนารูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการนิเทศการศึกษาและกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ DuFour & Eaker (2008) Hipp & Huffman (2003) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) และมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ที่พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองนำร่องก่อนการนำไปใช้จริง จึงทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์และชัดเจนในการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และรูปแบบนี้มีจุดเด่นที่การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอนโดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้วิจัยและทีมนิเทศร่วมกันศึกษาสภาพปัญหา กำหนดเป้าหมายโดยเน้นคุณลักษณะของครูให้เป็นครูมืออาชีพที่มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการชั้นเรียนเชิงบวกที่มีประสิทธิภาพ ชั่งวางแผนและกำหนดเป้าหมายเป็นการจัดประชุมรองผู้อำนวยการและครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศตามคู่มือการนิเทศที่จัดทำขึ้น รวมทั้งจัดทำปฏิทินการนิเทศและกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ เป็นการดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้ โดยมีกิจกรรม คือ การเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน การเปิดรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครู บันทึกข้อมูล การสังเกตและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล

เป็นการกำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ โดยมีกิจกรรมคือ สร้างเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู และดำเนินการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือการนิเทศ และขึ้นสะท้อนผลการนิเทศเป็นการสะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานผลการนิเทศ นำเสนอและเผยแพร่ผลการนิเทศและภาพความสำเร็จของโรงเรียน โดยกระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศให้ความช่วยเหลือ แนะนำทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ทั้งการวางแผน การปฏิบัติ เทคนิควิธีการหรือกลวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน และให้การนิเทศการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชยา คงขาว (2558) ที่พบว่า การนิเทศการศึกษาต้องใช้ความเป็นประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม มีการติดตามอย่างต่อเนื่องและสร้างขวัญกำลังใจอย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยใช้ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) พบว่า ครูโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) ทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกและจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ในระดับที่ปฏิบัติได้และเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบที่สร้างขึ้น เป็นกระบวนการนิเทศอย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทุกขั้นตอน โดยการดำเนินงานนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศช่วยเหลือเพื่อนครูแบบกัลยาณมิตร เป็นการให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียนระหว่างครูผู้สอนโดยใช้วิธีการนิเทศตามความเหมาะสมโดยการให้ความช่วยเหลือในช่วงชั้นเดียวกันโดยผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูหัวหน้าสายชั้น จำนวน 3 ครั้งต่อภาคเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ครั้งที่ 1 เป็นการประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 2 เป็นการประเมินการปฏิบัติจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และครั้งที่ 3 เป็นการประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการนิเทศ สะท้อนผลและรายงานผลเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในภาคการศึกษาและปีการศึกษาถัดไป ซึ่งการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาเป็นการแสดงถึงกลไกการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหาร ทีมนิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการนิเทศ งานบริหารงานวิชาการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2555) สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2562) ที่พบว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการส่งเสริมสูงกว่าก่อนการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด รวมถึง ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด และมีเจตคติที่ดีต่อ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อนงค์นาถ เคนโพธิ์ (2562) ที่พบว่า การสังเกต ชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้สอน และกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบภายใต้วัฒนธรรม องค์กรแห่งความช่วยเหลือ เกื้อกูลและศรัทธาซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ด้านภาษาของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกฤษฎ์ ภูขันธ์ (2561) ที่พบว่า การดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม พบว่า ครูมีความสามารถเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้โดยหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และจากบันทึกการนิเทศ พบว่า ครูมีการพัฒนาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ผลประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ตามความคิดเห็นของ ครู พบว่า โดยรวมรูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า ครูที่ได้รับการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากผู้วิจัยและทีมนิเทศ มีความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นของการนิเทศและการพัฒนา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การได้รับการสนับสนุน การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำปรึกษา และชี้แนะจากทีมนิเทศ ทำให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตาม แผนที่ได้ออกแบบไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูจึงเห็นว่ารูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมสำหรับส่งเสริมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งการประเมิน ดังกล่าวเป็นการประเมินที่ตอบสนองความต้องการ สามารถนำไปขยายผลหรือใช้ประโยชน์ได้ (Glickman, 2001) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพา ตรีเสถียรไพศาล (2560) ที่พบว่า รูปแบบการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนปทุมคงคา มีความเหมาะสมสามารถ นำไปใช้ปฏิบัติได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของบรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง (2562) ที่ศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเป็นไปได้อย่างดี ความถูกต้อง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ วรณีย์ ภิรมย์คำ และพนม พงษ์ไพบูลย์ (2558) ที่ศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศ

ภายในที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และแนวทางที่นำมาใช้ คือ การทำงานเป็นทีมด้วยการนิเทศเชิงรุกด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน คือ การสร้างแรงจูงใจให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เช่น รูปแบบวิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

1.3 ควรดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ครั้งต่อภาคการศึกษา ได้แก่

1.3.1 การนิเทศก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยการนิเทศติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.3.2 การสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูแก้ไขปรับปรุงการพัฒนาตนเอง

1.3.3 ประเมินแบบองค์รวมโดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู และประเมินโดยผู้นิเทศทั้งในโรงเรียนและภายนอก

2. จากผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบบูรณาการของครูผู้สอนเพื่อลดความซ้ำซ้อนของภาระงานที่มอบให้นักเรียน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรร่วมกันนิเทศแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เกิดจากการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
2. ควรศึกษาการนิเทศเชิงรุกร่วมกับการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อให้การนิเทศมีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนิษฐา เขาวัดพัฒนกุล. (2553). *การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์ครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.
- กมลวรรณ ตังธนาการนทร์. (2563). *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลิสรา จิตชญาวนิช. (2561). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2555). *การนิเทศในสถานศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกษศิริรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์. (2556). *รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพครูด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน : ห้องเรียนแห่งความสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์.
- ชัยวิชิต เขียรชนะ. (2560). *การสร้างและพัฒนาโมเดล/รูปแบบ/ตัวแบบ/แบบจำลอง*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 9(11), 1-11.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2548). *สู่ทิศทางใหม่ของการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก้าวใหม่.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

- ฐาปนา จ้อยเจริญ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.*
- ณัฐกฤษณ์ ภูซัง. (2561). *รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 8(2), 210-222.*
- ณัฐพร เดชะ และสุทธาสินี เกสรประทุม. (2550). *Active learning: รายงานการสรุปกิจกรรม ระหว่างวันที่ 15-20 ตุลาคม 2550. 3-6.*
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). *หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). *การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning). สืบค้นจาก <http://blog.eduzones.com/images/blog/sasithev/File/activet.pdf>*
- ทศนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*
- _____. (2558). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธา.*
- ธิดา ชันดาวงค์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแนวใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพครูปฐมวัย สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. เชียงราย.*
- นัยนา ฉายวงศ์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อ เสริมสร้างความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.*
- นิชาภัทร วิลเลียมส์ และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2560). *การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด*

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.) 23(2); 120-136.

นิพา ตรีเสถียรไพศาล. (2560). รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนปทุมคงคา. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

นิรันดร กากแก้ว และเสรี ชังภัย. (2563). การนิเทศด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. ขอนแก่น: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น.

บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก.

บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู: กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. นนทบุรี: M & N Design.

ปรมินทร์ อริเดช. (2560). ครูในฐานะบุคคลแห่งการเรียนรู้. ใน ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปரியากรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.

พาสนา ชลบุรีพันธ์. (2560). รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาการจัดการศึกษา). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.

พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2562). การประเมินโครงการ : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. (2562). *ทักษะ 7C ของครู 4.0.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตน์. (2560). *บทบาทของครูในอนาคต: สอนให้ผู้เรียนสอนตนเองได้ต่อไป. ใน ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล เครือแสง. (2556). *เรียนรู้ประสบการณ์เทคนิคการสอนเชิงรุก.* กรุงเทพฯ: มนตรี.
- มุกดา เลชะวิวัฒน์. (2563). *ตกลึกความคิดชีวิตศึกษานิเทศก์ 30 ปี จากหลักการ ทฤษฎี สู่วิธีปฏิบัติ.* แพร่: เลิศไพศาล
- ยุพิน ยืนยง. (2553). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.*
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ระย้า คงขาว. (2558). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.*
- รัตนะ บัวสนธ์. (2563). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา.* กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา). (2563). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.* เชียงราย: โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา).
- วรรณดี สุธาพานิชย์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัด ชัยแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ.*
- วรรณิ ภิรมย์คำ และพนม พงษ์ไพบูลย์. (2558). *รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพต่อ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วารสารศึกษาศาสตร์. 26(2). 171-185.*

- วัชรรา เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- _____. (2550). *การนิเทศการสอน*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2556). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรวิ เกษพิชัยณรงค์ และคณะ. (2555). *การเรียนรู้เชิงรุกและเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น การเรียนเชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 2(4); 1-15.
- วาสนา บุญมาก. (2562). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการ การเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ และอัจฉรา นิยมภา. (2559). *รูปแบบการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการสอนแนะและพี่เลี้ยง*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน: Classroom Management*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- _____. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560). *มาตรฐานตำแหน่งและ มาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายการสอน ตาม นโยบายการศึกษาชาติ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.4/ว 20 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ.

- _____. (2561). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา* ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว20 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. สืบค้นจาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2559). *ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- _____. (2559). *รายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- _____. (2564). *นวัตกรรมการบริหารจัดการในประเทศไทยและประเทศที่คัดสรรเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำราญ มีแจ้ง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2558). *การประเมินผลการปฏิบัติงานแนวใหม่: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ลิ้มเจริญ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาล 3 (วัดบ้านอ้อย)*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขตอีสาน* 1(3), 23-37.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2562). *หลากหลายวิธีสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2545). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2564). *หลักการและทฤษฎีการออกแบบการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ลำปาง: โรงพิมพ์คำนำ.

- สุวรรณมา โชติสุกานต์. (2547). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การวัดทักษะปฏิบัติ (Performance Testing)*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2563). *ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2539). *แนวทางการนิเทศการศึกษา กรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- อนงค์นาถ เคนโพธิ์. (2562). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- เอ็มอัชมา วัฒนบุรณนธ์. (2559). *การวิจัยพัฒนาโมเดลเลิฟเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์: ชุดโครงการวิจัยสำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- Beach, D.M. & Reinhartz, J. (2000). *Supervisory Leadership: Focus on Instruction*. Boston: Allyn and Bacon.
- Bonwell, C. & Eison, J. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom* AEHE-ERIC Higher Education Report No.1. Washington, D.C.: Jossey-Bass.
- Briggs, J. (2005). The Use of Indigenous Knowledge in Development: Problems and Challenges. *SAGE Journals*. 5(2). Retrieved from <https://doi.org/10.1191/1464993405ps105oa>
- Brown, H.D. (1977). Some Limitations of C-L/CLL Models of Second Language Teaching. *TESOL Quarterly*. 11(4), 365-372.
- Burry-Stock, J.A., et al. (1996). Rater Agreement Indexes for Performance Assessment. *Educational and Psychological Measurement*. 56(2), 251-262.
- Copeland, R. W. (1974). *How Children Learn Mathematics*. New York: Macmillan.

- Cratty, B.J. (1985). *Active Learning: Games to Enhance Academic Abilities*. (2nd ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Daud, Yaakob. et al. (2018). Teaching and Learning Supervision, Teachers' Attitude towards Classroom Supervision and Students' Participation. *International Journal of Instruction*. 11(4), 513-526.
- DuFour, R. & Eaker, R. (2008). *Revisiting Professional Learning Communities at Work*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Eye, G.G.; Netzer, A. & Krey, R. D. (1971). *Supervision of instruction*. (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- Fink, D. (1999). *Active learning Handbook*. Missouri: Webster University.
- Gerlach, V.S., & Ely, D.P. (1980). *Teaching & Media: A Systematic Approach*. (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Glickman, C.D. (1985). *Supervision of Instruction: A Developmental Approach*. Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (1998). *Supervision of Instruction: A Developmental Approach*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- _____. (2001). *Supervision of Instruction: A Developmental Approach*. (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Graybeal, A.E. (2017). *Independent School Teachers' Perceptions of Supervision and Evaluation*. Dissertations available from ProQuest. AAI10288155.
<https://repository.upenn.edu/dissertations/AAI10288155>
- Harris, B.M. (1963). *Supervisory Behavior in Education*. New York: Prentice-Hall.
- _____. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. New York: Prentice-Hall.
- Hazzan, O., Lapidot, T. & Ragonis, N. (2004). *Guide to Teaching Computer Science: An Activity-Bases Approach*. New York: Springer.

- Hipp, K. & Huffman, J. (2003). *Professional Learning Communities: Assessment Development Effect*. Paper presented at the International Congress for School Effectiveness and Improvement. Sydney: Australia. January 5-8.
- Hord, S. M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Austin, Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Johnson, R.L.; Penny, J.A. & Gordon, B. (2009). *Assessing Performance: Designing, Scoring, and Validating Performance Tasks*. New York: Guilford.
- Joyce, B. & Weil, M. (2000). *Model of Teaching*. (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Keeves, J.P. (1997). *Models and Model Building In Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook*. (2nd ed.). Oxford: Pearman.
- Kemp, J. E., Morrison, G. R., & Ross, S. V. (1994). *Design Effective Instruction*. New York: Macmillan.
- Khun-inkeeree, Hareesol. et al. (2019). Effects of Teaching and Learning Supervision on Teachers Attitudes to Supervision at Secondary School in Kubang Pasu District, Kedah. *International Journal of Instruction*. 12(1), 1335-1350.
- Kibler, R.J. (1970). *Behavioral Objectives and Instruction*. Boston: Allyn and Bacon.
- Mark, J. R. & Stoop, K. (1978). *Handbook of Educational Supervision: A Guide of The Practitioner*. (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Marlowe, B. A., & Page, M. L. (2005). *Creating and Sustaining the Constructivist Classroom*. (2nd ed.). California: Corwin Press.
- Marquardt, M. J. (1999). *Action Learning in Action: Transforming Problems and People for World-class Organizational Learning*. Palo Alto, Calif: Davies-Black.
- McLaughlin, M.W. & Talbert, J.E. (2006). *Building School-Based Teacher Learning Communities: Professional Strategies to Improve Student Achievement*. New York: Teacher College Press.

- Meyers, C. & John, T.B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Newman, F.M. & et al. (1996). *Authentic Achievement: Restructuring Schools for Intellectual Quality*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Noakes, N. S. (1993). *Action Research: The Overview of Action Research*. Hong Kong: Center for Education Innovation, The Hong Kong University of Science and Technology.
- Oliva, P.F. & Pawlas, G.E. (2001). *Supervision for Today's School*. (6th Edition). New York: McGraw-Hill.
- Oliva, P.F. (2009). *Developing the Curriculum*. (7th ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Parkinson, J., Windale, M.; & Shelton, J. (1999). *Raising the Quality of Science Education Teachers' Workshop*. Sheffield: Sheffield Hallam University.
- Paulson, D.R. (1999). Active Learning and Cooperative Learning in the Organic Chemistry Lecture Class. *Journal of Chemical Education*. 76(8), 1036-1140.
<https://doi.org/10.1021/ed076p1136>
- Revens, R.W. (1982), "What is Action Learning?" *Journal of Management Development*. 1(3), 64-75. <https://doi.org/10.1108/eb051529>
- Robert, S.M. & Pruitt, E.A. (2009). *Schools as Professional Learning Communities: Collaborative Activities and Strategies for Professional Development*. (2nd ed.). Thousand Oaks: Corwin.
- Sato, M. & Akito, K. (2017). *School as Learning Community in Asia. Plenary Symposium*. 24 November. WALIS, Nagoya University, Japan.
- Seeler, D. C., Turnwald, G. H., & Bull, K. S. (1994). From teaching to learning: part III. Lectures and approaches to active learning. *Journal of Veterinary Medical Education*. 21(1), 7-12.
- Sergiovanni, T.J. & Starratt, R.J. (1983). *Supervision: Human Perspectives*. New York: McGraw-Hill.

- _____. (2007). *Supervision: A Redefinition*. (8th Edition). New York: McGraw-Hill.
- Shenker, J. I.; Goss, S. A.; & Bernstein, D. A. (1996). *Instructor's Resource Manual for Psychology: Implementing Active Learning in the Classroom*. Retrieved from <http://s.psych/uiuc.edu/jskenker/active.html>
- Silberman, M. (1996). *Active learning: 101 Strategies to Teach and Subject*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Spears, H. (1967). *Improving the Supervision of Instruction*. New York: Prentice-Hall.
- Stoll, L.; Bolam, R.; McMahon, A. & Wallace, M. (2006). Professional Learning Communities: A Review of the Literature. *Journal of Educational Change*. 7(4), 221-258.
- Stufflebeam, D.L. (1971). *Educational Evaluation and Decision-making*. Illinois: Peacock.
- Tubsuli, N.; Julsuwan, S. & Tesaputa, K. (2017). The Team-Based Internal Supervision System Development for the Primary Schools under the Office of the Basic Education Commission. *International Education Studies*. 10(1), 245-254.
- Walsh-Rock, V.J. (2018). *Exploring the Clinical Supervision Experiences of School Counselors: Perceptions of Counseling Skills and Professional Identity*. Ph.D. Dissertation, Northern Illinois University.
- Wiles, K. & Lovell, J.T. (1983). *Supervision for Better Schools*. (5th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Worthen, B.R. & Sanders, J.R. (1973). *Educational Evaluation: Theory and Practice*. Ohio: Charles A. Joanes.
- Zapeda, S.J. (2007). *Instructional Supervision: Applying Tools and Concepts*. (2nd ed.). New York: Eye on Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ความเชี่ยวชาญ
1. รศ.ดร.มนสิข สิริธสมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก	- หลักสูตรและการสอน - การวิจัยการศึกษา
2. ผศ.ดร.พูนชัย ยาวีราช	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย	การบริหารการศึกษา
3. ดร.สมบูรณ์ ธรรมลังกา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	การบริหารการศึกษา
4. นายสมนึก จันทร์แดง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงราย	การบริหารการศึกษา
5. ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	การบริหารการศึกษา

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สพป.ชร.เขต ๔ ตำบลเวียง
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕๗๑๖๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. มนสิข สิริสมบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชูชาติ แปลงล้วน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔”

โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ธุรการโรงเรียน

โทร.๐-๕๓๗๙-๕๔๓๐

แบบตอบรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตามหนังสือ นายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ และได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบุญณ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว

ลงชื่อ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิข สิทธิสมบุญณ์)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สพป.ชร.เขต ๔ ตำบลเวียง
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕๗๑๖๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชูชาติ แปลงล้วน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔”

โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ธุรการโรงเรียน

โทร.๐-๕๓๗๙-๕๔๓๐

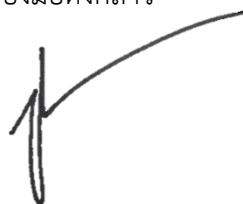
แบบตอบรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตามหนังสือ นายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ และได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สพป.ชร.เขต ๔ ตำบลเวียง
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕๗๑๖๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สมบูรณ์ ธรรมลังกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชูชาติ แปลงล้วน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔”

โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ธุรการโรงเรียน

โทร.๐-๕๓๗๙-๕๔๓๐

แบบตอบรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตามหนังสือ นายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔” และได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า ดร.สมบูรณ์ ธรรมลังกา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว

ลงชื่อ

(ดร.สมบูรณ์ ธรรมลังกา)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สพป.ชร.เขต ๔ ตำบลเวียง
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕๗๑๖๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายสมนึก จันทร์แดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชูชาติ แปลงล้วน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔”

โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ธุรการโรงเรียน

โทร.๐-๕๓๗๙-๕๔๓๐

แบบตอบรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตามหนังสือ นายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔” และได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า นายสมนึก จันทร์แดง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงราย ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว

ลงชื่อ

(นายสมนึก จันทร์แดง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงราย

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๒๐/ว๑๖๖

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สพป.ชร.เขต ๔ ตำบลเวียง
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
๕๗๑๖๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชูชาติ แปลงล้วน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔”

โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้การจัดทำผลงานทางวิชาการดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ธุรการโรงเรียน

โทร.๐-๕๓๗๙-๕๔๓๐

แบบตอบรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตามหนังสือ นายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔” และได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๔๖.๓.๕๒/ว๑๗๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้า ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว

ลงชื่อ

(ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์)

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายนามครูต้นแบบเพื่อสัมภาษณ์
เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1. นางเกษมณี สีมโ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
2. นางอำไพ หงษาคำ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
3. นางสาวบานอุบล บำรุงชาติ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
4. นางนิตยา ใจวัง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
5. นางสาววันเพ็ญ อินทะนะ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
6. นางสาววัลลี สบง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายงาม
7. นางสาวจรวรพร นาธิเลิศ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านจัวใหม่
8. นางอัญชลี แสงสุวรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปล้องสำน
9. นางรุ่งกาญจน์ ผดุงกิจ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปล้องสำน

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสัมภาษณ์
เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1.นางสาวยุพิน บุญประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
2.นางสาวสุพรรณ ปัญญาเหมือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
3.นายพงศ์พันธุ์ ไชยบุญเรือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
4.นายสากล อินตะวงศ์	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ
5.นายทองศักดิ์ โพธิ์เกตุ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ
6.นายธีรพล จันทาพูน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ
7.นายพล ฐานะกอง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ
8. นายภัทรพล ปาละโรจนกุล	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ
9.นายอุดร ร้อยาม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการพิเศษ

รายนามผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบรูปแบบการนิเทศ
ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1. รศ.ดร.พูนชัย ยาวีราช	อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. ผศ. ดร.ไพโรภ รัตนชูวงศ์	อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. รศ. ดร.ประเวศ เวชชะ	อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. นายวัลลภ ไม้จำปา	ศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย
5. ผศ. ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง	อาจารย์ วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
6. รศ. ดร. ประยูร อิมิวัตร์	อาจารย์ สำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
7. นายอภิปราย โสภายิ่ง	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
5. แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
6. แบบบันทึกการสังเกต การสอบถามเกี่ยวกับการทดลองนำร่องรูปแบบการนิเทศที่เน้น
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง
(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
7. แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
8. แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
9. แบบประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม
10. แบบประเมินรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ประเด็นสนทนากลุ่ม

เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

1. ท่านเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นอย่างไร
2. ท่านรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด และสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของท่านเป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด
3. ท่านมีการปรับเปลี่ยนหรือคิดค้นวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านใดบ้าง
5. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ท่านต้องการควรเป็นอย่างไร

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
(สัมภาษณ์ครูต้นแบบ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการสัมภาษณ์

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ซึ่งความคิดเห็นของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชูชาติ แปลงล้วน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-นามสกุลผู้ถูกสัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
5. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการสัมภาษณ์

1. ท่านมีความเห็นว่าในปัจจุบันครูมีปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าครูควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนควรส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
(สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการสัมภาษณ์

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ซึ่งความคิดเห็นของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชูชาติ แปลงล้วน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-นามสกุลผู้ถูกสัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
4. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
5. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการสัมภาษณ์

1. สภาพการนิเทศการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร
ควรมีหลักการเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

4. แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. แนวทางการวัดและประเมินผลการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณ

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ
รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. หลักการ: เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมายการนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน					
2. วัตถุประสงค์: เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ 2.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม					
3. เนื้อหา 3.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3.2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3.3 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3.5 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					
4. กระบวนการ 4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 4.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ 4.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล 4.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ					
4.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน และบริบทของโรงเรียน 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น 3) จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศ 5) กำหนดนโยบายการนิเทศ 6) กำหนดข้อปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน					
4.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1) ประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียนและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 3) กำหนดเป้าหมายการนิเทศที่มุ่งเน้นความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 4) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ					
5) ศึกษาและกำหนดวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียน เน้นการทำงานเป็นทีม 6) แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและประสบการณ์การนิเทศ 7) กำหนดเนื้อหาและทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ 8) จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน 9) จัดทำคู่มือการนิเทศ ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน 10) ชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศตามคู่มือการนิเทศเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนปฏิบัติได้ถูกต้อง					
4.3 <u>ขั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ</u> 1) ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน 2) นิเทศก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการนิเทศติดตามการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>3) ให้การชี้แนะแนวปฏิบัติที่ดีในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้นิเทศและเพื่อนครู</p> <p>4) เก็บรวบรวมข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี และรายงานความก้าวหน้าเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง</p> <p>5) เสริมสร้างกำลังใจแก่ครู</p>					
<p>4.4 ^{ขั้น}สังเกต^{ขั้น}เรียนและประเมินผล</p> <p>1) กำกับติดตามดูแลให้กระบวนการนิเทศเป็นไปตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้</p> <p>2) นิเทศโดยการเยี่ยมและสังเกต^{ขั้น}เรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู</p> <p>3) วัดและประเมินผลที่หลากหลายมุ่งเน้นการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้เครื่องมือวัดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและมีคุณภาพ</p>					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>4) ประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตาม กรอบการประเมินที่กำหนดไว้โดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนครู และประเมินโดยผู้นิเทศ</p> <p>5) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการนิเทศร่วมกัน</p>					
<p>4.5 ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ</p> <p>1) สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2) จัดทำรายงานผลการนิเทศ ได้แก่ รายงานผลการนิเทศ โดยรวมของโรงเรียน และรายงานผลการนิเทศเป็น รายบุคคล</p> <p>3) นำผลการนิเทศติดตามประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและ การบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>4) นำเสนอและเผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศของ โรงเรียน</p> <p>5) นำเสนอภาพความสำเร็จของโรงเรียน</p>					
<p>5. การวัดและประเมินผล</p> <p>การประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่</p> <p>5.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก</p> <p>5.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน</p> <p>5.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม</p>					
<p>6. เจ็อนไขความสำเร็จ</p> <p>6.1 ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม</p>					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6.2 องค์ความรู้และการใช้สารสนเทศในการนิเทศ					
6.3 การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
6.4 ความเต็มใจและความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพ					
6.5 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

แบบตรวจสอบความเหมาะสม

คู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง แบบตรวจสอบฉบับนี้เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ส่วนที่ 1 บทนำ					
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา					
1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ					
1.3 บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
2. ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4					
2.1 หลักการ					
2.2 วัตถุประสงค์					

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.3 เนื้อหา 2.4 กระบวนการ 2.5 การวัดและประเมินผล 2.6 เจ็อนไขความสำเร็จ					
3. ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ 3.1 ชั้นศึกษาปริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 3.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ 3.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล 3.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ 4. ส่วนที่ 4 ตัวอย่างการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5. เอกสารประกอบมีความเหมาะสม 6. การใช้ภาษามีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

แบบบันทึกการสังเกต การสอบถามเกี่ยวกับ
การทดลองนำร่องรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	ข้อสังเกต
1. ด้านเนื้อหา	
2. กระบวนการนิเทศ	
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ	
4. การวัดและประเมิน	
5. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	

แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้มุ่งประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติ

0 คะแนน หมายถึง ไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

ประเมินครูชื่อ.....	
รายวิชา.....	ระดับชั้น.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	วันที่.....
ผู้ประเมิน ☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ ครูวิชาการ ☐ ครูหัวหน้าสายชั้น ☐ ครูประเมินตนเอง	

ที่	กิจกรรม	การปฏิบัติ		ระดับคุณภาพ				
		1	0	5	4	3	2	1
	การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก							
1	เลือกเนื้อหาสาระในรายวิชาได้อย่างเหมาะสม							
2	ผสมผสานเนื้อหาสาระแห่งศตวรรษที่ 21							
3	เลือกกลยุทธ์หรือยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก							
4	ระบุภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในการเรียนรู้							
5	เลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้							
6	พัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดประเมินผล							
	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก							
7	เขียนส่วนนำของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ครบถ้วน - ลำดับที่ของแผน - ชื่อรายวิชา - ระดับชั้น - ชื่อหน่วยการเรียนรู้ - ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วยย่อย-ชื่อเรื่องย่อย - ระยะเวลา - ชื่อครูผู้สอน - วันเดือนปีที่สอน							
8	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด							
9	สาระสำคัญ							
10	จุดประสงค์การเรียนรู้							
11	เนื้อหาสาระ							

ที่	กิจกรรม	การปฏิบัติ		ระดับคุณภาพ				
		1	0	5	4	3	2	1
12	กระบวนการจัดการเรียนรู้							
12.1	ขั้นสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้							
12.2	ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
12.3	ขั้นคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จากสิ่งที่เรียนรู้							
12.4	ขั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง							
12.5	ขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิดและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้							
13	สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้							
14	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้							
15	เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดการเรียนรู้							
รวมคะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)								
คิดเป็นร้อยละ								
ระดับคุณภาพ								

ข้อเสนอแนะ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

.....

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ปฏิบัติได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่านการประเมิน
ปฏิบัติได้ 16 คะแนนขึ้นไป	ดีเยี่ยม	1. ครูต้องปฏิบัติระดับคุณภาพดีมาก
ปฏิบัติได้ 11-15 คะแนน	ดี	(16 คะแนนขึ้นไป)
ปฏิบัติได้ 6-10 คะแนน	พอใช้	2. ครูมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ปฏิบัติได้ต่ำกว่า 5 คะแนน	ต้องปรับปรุง	(ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

การแปลความหมายของเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้มุ่งประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติ

0 คะแนน หมายถึง ไม่ปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

ประเมินครูชื่อ.....	
รายวิชา.....	ระดับชั้น.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	วันที่.....
ผู้ประเมิน ☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ ครูวิชาการ ☐ ครูหัวหน้าสายชั้น ☐ ครูประเมินตนเอง	

ที่	กิจกรรม	การปฏิบัติ		ระดับคุณภาพ				
		1	0	5	4	3	2	1
	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก							
1	มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้							
2	กำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาผู้เรียน							
3	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน							
4	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง							
5	ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในกลุ่มผู้เรียน							
6	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทายนเน้นวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การตั้งคำถาม การแก้ไขสถานการณ์ เป็นต้น							
7	มีการกำหนดภาระงาน ผลงานหรือชิ้นงานให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานได้							
8	ใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้							

ที่	กิจกรรม	การปฏิบัติ		ระดับคุณภาพ				
		1	0	5	4	3	2	1
9	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย							
10	มีการสื่อสารที่ชัดเจน และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา							
การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน								
ด้านกายภาพ								
11	ห้องเรียนสะอาด เหมาะสม อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นระเบียบเรียบร้อย							
12	ห้องเรียนมีขนาดเพียงพอกับนักเรียน							
13	มีมุมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน							
14	มีสื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก							
15	จัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนและวิธีการสอน							
16	จัดโต๊ะเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้							
17	มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน							
18	จัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย							
ด้านจิตใจ								

ที่	กิจกรรม	การปฏิบัติ		ระดับคุณภาพ				
		1	0	5	4	3	2	1
19	ครูใช้คำพูดสุภาพและเหมาะสม และให้ความเท่าเทียมกับผู้เรียนทุกคน							
20	สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและ เพื่อนในชั้นเรียน							
21	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน							
22	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้า ความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการ ค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีม หรือเป็นกลุ่ม							
23	ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม							
24	มีบรรยากาศของการสร้างการยอมรับ และห้องเรียนแห่งประชาธิปไตย							
รวมคะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 24 คะแนน)								
คิดเป็นร้อยละ								
ระดับคุณภาพ								

ข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

.....

.....

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน คือ ปฏิบัติได้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การผ่านการประเมิน
ปฏิบัติได้ 19 คะแนนขึ้นไป	ดีเยี่ยม	1. ครูต้องปฏิบัติระดับคุณภาพดีมาก
ปฏิบัติได้ 13-18 คะแนน	ดี	(19 คะแนนขึ้นไป)
ปฏิบัติได้ 7-12 คะแนน	พอใช้	2. ครูมีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี
ปฏิบัติได้ต่ำกว่า 6 คะแนน	ต้องปรับปรุง	(ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป)

การแปลความหมายของเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพ

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติไม่มีคุณภาพ ควรปรับปรุง

แบบประเมินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม

ประเมินครูชื่อ.....	
รายวิชา.....	ระดับชั้น.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	วันที่.....
ผู้ประเมิน ☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ ครูวิชาการ ☐ ครูหัวหน้าสายชั้น ☐ ครูประเมินตนเอง	

รายการ	ผลการประเมิน
1. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	
2. จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	
3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	

**แบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4**

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีจำนวนทั้งหมด 30 รายการ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการประเมินระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเหมาะสม					
1. ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา					
2. ความพร้อมของครูผู้สอน					
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบของครู					
4. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานตามรูปแบบ					
5. งบประมาณสนับสนุนมีความเหมาะสมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ					
6. ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ					
7. สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมและเพียงพอ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลายและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้					
9. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม					
10. รูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างต่อเนื่อง					
ด้านความเป็นไปได้					
11. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
12. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนิเทศ ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
13. หลักการของรูปแบบมีความถูกต้องเหมาะสมสำหรับพัฒนาครู ด้วยการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ					
14. วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความชัดเจนมุ่งเสริมสร้าง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
15. เนื้อหามีความเหมาะสมสำหรับส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
16. กระบวนการของรูปแบบเป็นการพัฒนาครูโดยลงมือปฏิบัติ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน					
17. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครูได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่าง ต่อเนื่อง					
18. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครูได้องค์ความรู้ใหม่และ แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
19. การวัดและประเมินผลของรูปแบบทำให้ครูมีการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง					
20. การวัดและประเมินผลของรูปแบบทำให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านความเป็นประโยชน์					
21. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นทั้งโรงเรียน					
22. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้					
23. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน					
24. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมได้					
25. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มมากขึ้น					
26. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง					
27. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง					
28. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ด้านความเหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านความเป็นไปได้

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านความเป็นประโยชน์

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
2. ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
5. ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
6. แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 6.1 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC)
 - 6.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI)
7. แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
 - 7.1 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC)
 - 7.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI)
8. แบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
 - 8.1 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC)
 - 8.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

ตารางที่ 34 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ท่านเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด และสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของท่านเป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ท่านมีการปรับเปลี่ยนหรือคิดค้นวิธีการหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. แนวทางการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ท่านต้องการควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 34 พบว่า ข้อคำถามในประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 35 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ท่านมีความเห็นว่าเป็นปัจจุบันครุมี ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านคิดว่าครุควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน ควรส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 35 พบว่า ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 36 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. สภาพการนิเทศการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านคิดว่าการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร ควรมีหลักการเป็นเช่นไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. แนวทางการวัดและประเมินผล การนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 36 พบว่า ข้อคำถามในผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวทางการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 37 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายายราย เขต 4

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. หลักการ: เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการศึกษาบริบทและแก้ปัญหา วิสัยทัศน์ร่วมกัน การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย การนิเทศและชี้แนะ การสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล และการสะท้อนผลนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. วัตถุประสงค์: เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> 2.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวม 	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 37 พบว่า ข้อคำถามในแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 38 แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ส่วนที่ 1 บทนำ								
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.3 บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ส่วนที่ 2 รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4								
2.1 หลักการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.4 กระบวนการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 38 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
2.5 การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.6 เงื่อนไขความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.1 ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4 ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ส่วนที่ 4 ตัวอย่างการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.1 การออกแบบและเขียนแผนการจัด การเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. เอกสารประกอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. การใช้ภาษามีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 38 พบว่า ข้อคำถามในแบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 39 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σ_r	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
8. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11. เนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.1 ชั้นสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.2 ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.3 ชั้นคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จากสิ่งที่เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.4 ชั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.5 ชั้นไตร่ตรองสะท้อนคิดและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15. เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัด และประเมินผล บันทึกผลการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 39 พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 40 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ของแบบประเมิน
การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	5	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	5	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.802	5

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
คนที่ 1	4.8900	.10247	5
คนที่ 2	4.7900	.09618	5
คนที่ 3	4.7900	.06519	5
คนที่ 4	4.8000	.07071	5
คนที่ 5	4.8200	.08367	5

Intraclass Correlation Coefficient							
		95% Confidence		F Test with True Value 0			
		Interval					
	Intraclass	Lower	Upper				
	Correlation ^b	Bound	Bound	Value	df1	df2	Sig
Single Measures	.448 ^a	.066	.895	5.057	4	16	.008
Average Measures	.802	.262	.977	5.057	4	16	.008

Two-way random effects model where both people effects and measures effects are random.

- The estimator is the same, whether the interaction effect is present or not.
- Type A intraclass correlation coefficients using an absolute agreement definition.

จากตารางที่ 40 พบว่า แบบประเมินการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับดีมาก

ตารางที่ 41 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก								
1. มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ชัดเจนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. กำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในกลุ่มผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย เน้นวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การตั้งคำถาม การแก้ไขสถานการณ์ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. มีการกำหนดภาระงาน ผลงาน หรือชิ้นงานให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. ใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. มีการสื่อสารที่ชัดเจน และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน								
ด้านกายภาพ								
11. ห้องเรียนสะอาด เหมาะสม อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12. ห้องเรียนมีขนาดเพียงพอแก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. มีมุมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. มีสื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
15. จัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนและวิธีการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16. จัดโต๊ะเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17. มีป้ายนิเทศที่ให้ความรู้และการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18. จัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านจิตใจ								
19. ครูใช้คำพูดสุภาพและเหมาะสม และให้ความเท่าเทียมกับผู้เรียนทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ และความคิดเห็นของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
23. ครูใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24. มีบรรยากาศของการสร้าง การยอมรับและห้องเรียน แห่งประชาธิปไตย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 41 พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 42 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ของแบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	5	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	5	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.854	5

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
คนที่ 1	4.7920	.08258	5
คนที่ 2	4.7580	.05933	5
คนที่ 3	4.7500	.08000	5
คนที่ 4	4.8080	.04025	5
คนที่ 5	4.8000	.06245	5

Intraclass Correlation Coefficient							
95% Confidence							
	Intraclass	Interval		F Test with True Value 0			
	Correlation ^b	Lower Bound	Upper Bound	Value	df1	df2	Sig
Single Measures	.539 ^a	.143	.921	6.837	4	16	.002
Average Measures	.854	.455	.983	6.837	4	16	.002

Two-way random effects model where both people effects and measures effects are random.

- The estimator is the same, whether the interaction effect is present or not.
- Type A intraclass correlation coefficients using an absolute agreement definition.

จากตารางที่ 42 พบว่า แบบประเมินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.85 ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับดีมาก

ตารางที่ 43 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศ
ที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 4

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปล ผล
	1	2	3	4	5			
ด้านความเหมาะสม								
1. ความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความพร้อมของครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามรูปแบบของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินงานตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. งบประมาณสนับสนุนมีความ เหมาะสมและเพียงพอในการจัด กิจกรรมตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. สื่อและวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม และเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลายและ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. รูปแบบมีความเหมาะสมสำหรับ นำไปพัฒนาความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านความเป็นไปได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12. รูปแบบช่วยสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. หลักการของรูปแบบมีความถูกต้องเหมาะสมสำหรับพัฒนาครูด้วยการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความชัดเจนมุ่งเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15. เนื้อหามีความเหมาะสมสำหรับส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16. กระบวนการของรูปแบบเป็นการพัฒนาครูโดยลงมือปฏิบัติการ ออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดบรรยากาศชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครูได้รับข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
18. กระบวนการของรูปแบบทำให้ครู ได้องค์ความรู้ใหม่และแนวปฏิบัติที่ดี ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19. การวัดและประเมินผลของรูปแบบ ทำให้ครูมีการออกแบบและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20. การวัดและประเมินผลของรูปแบบ ทำให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดบรรยากาศชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเป็นประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการจัด การเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น ทั้งโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยเสริมสร้าง ความสามารถในการออกแบบ การเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริม ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกและการจัดบรรยากาศชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					Σr	IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
24. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูเกิดกระบวนการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีมได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ครูมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นๆ ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 43 พบว่า ข้อคำถามในแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

ตารางที่ 44 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Alpha	N of Items
.970	28

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 1	127.1333	101.154	.877	.968
ข้อที่ 2	127.2333	101.771	.736	.969
ข้อที่ 3	127.1000	100.783	.816	.969
ข้อที่ 4	127.1333	100.257	.840	.968
ข้อที่ 5	127.1333	101.154	.877	.968
ข้อที่ 6	127.1333	101.982	.669	.970
ข้อที่ 7	127.1000	101.748	.717	.969
ข้อที่ 8	127.1333	103.085	.657	.970
ข้อที่ 9	127.1333	102.740	.595	.970

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 10	127.3333	100.161	.770	.969
ข้อที่ 11	127.1000	101.541	.873	.968

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 12	127.1000	101.541	.873	.968
ข้อที่ 13	127.1333	101.154	.877	.968
ข้อที่ 14	127.2333	101.771	.736	.969
ข้อที่ 15	127.1000	100.783	.816	.969
ข้อที่ 16	127.1333	100.257	.840	.968
ข้อที่ 17	127.1333	101.154	.877	.968
ข้อที่ 18	127.1333	101.982	.669	.970
ข้อที่ 19	127.0667	101.375	.788	.969
ข้อที่ 20	127.1000	102.714	.733	.969
ข้อที่ 21	127.1000	102.369	.654	.970
ข้อที่ 22	127.3333	100.161	.770	.969
ข้อที่ 23	127.1000	101.541	.873	.968
ข้อที่ 24	127.1000	101.541	.873	.968
ข้อที่ 25	127.3000	103.045	.461	.972
ข้อที่ 26	127.2333	104.530	.451	.971
ข้อที่ 27	127.3333	102.575	.496	.971
ข้อที่ 28	127.1000	103.748	.451	.971

จากตารางที่ 44 พบว่า แบบประเมินเพื่อปรับปรุงรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.87
ซึ่งมีความสอดคล้องในระดับดีมาก

ภาคผนวก ง

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

รูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน
2. ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
3. ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ
4. ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล
5. ชั้นสะท้อนผลการนิเทศ

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

ชั้นศึกษาบริบทและแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน

ประชุมผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น และแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศภายใน

ชั้นวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

ประชุมผู้บริหารและครูของโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เพื่อวางแผนการนิเทศระดับโรงเรียน และระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับโรงเรียน เน้นการทำงานเป็นทีม

ชั้นขับเคลื่อนการนิเทศและชี้แนะ

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือร่วมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือรวมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศเน้นการนิเทศแบบร่วมมือร่วมพลังโดยเพื่อนครู ครูวิชาการ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน

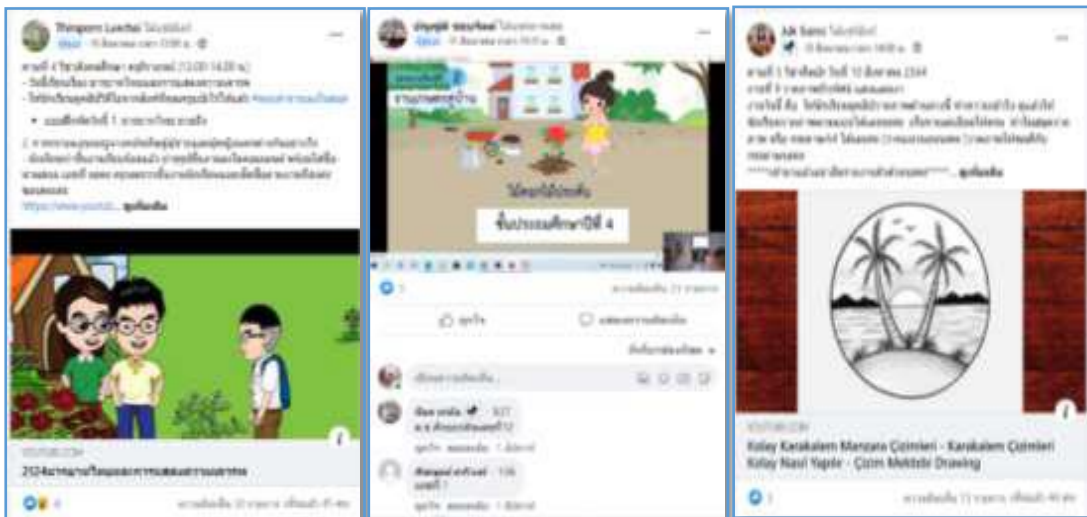
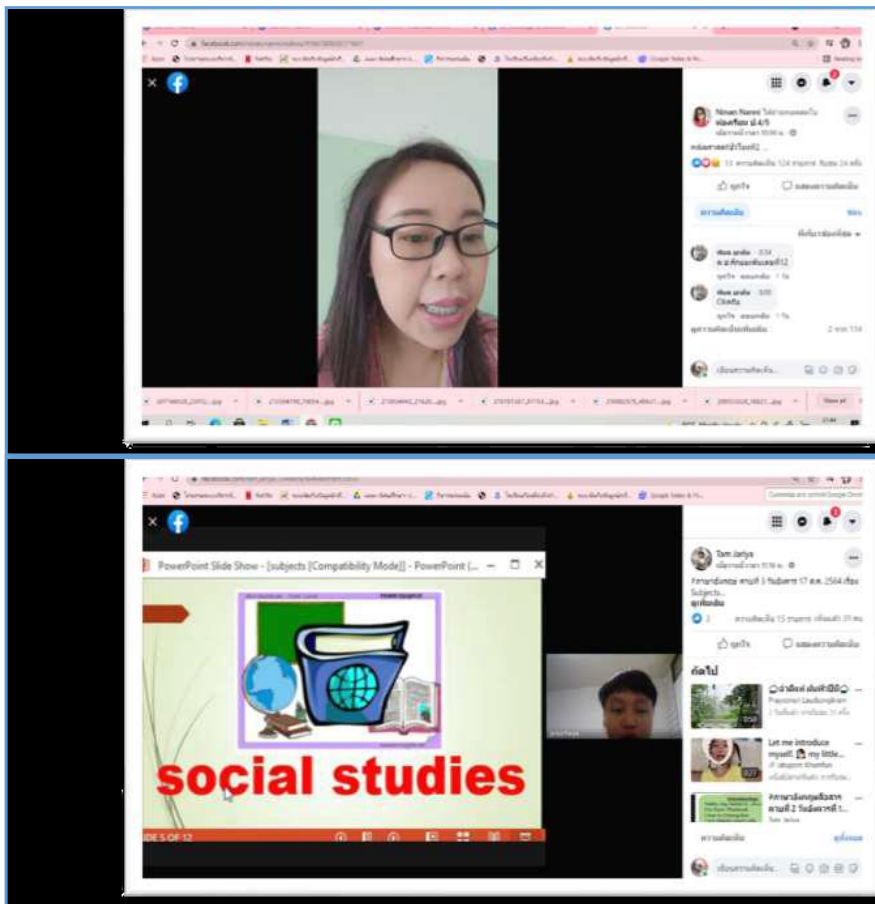
ชั้นสังเกตชั้นเรียนและประเมินผล

นิเทศโดยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

นิเทศโดยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

นิเทศโดยการเยี่ยมและสังเกตชั้นเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พร้อมบันทึกผลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูพร้อมให้ความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอนแบบออนไลน์

ตัวอย่าง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

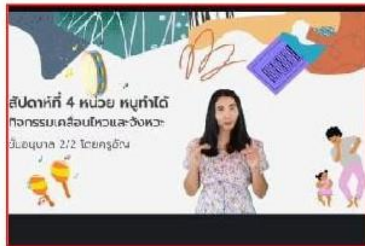

ตัวอย่าง กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการรู้หนังสือ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

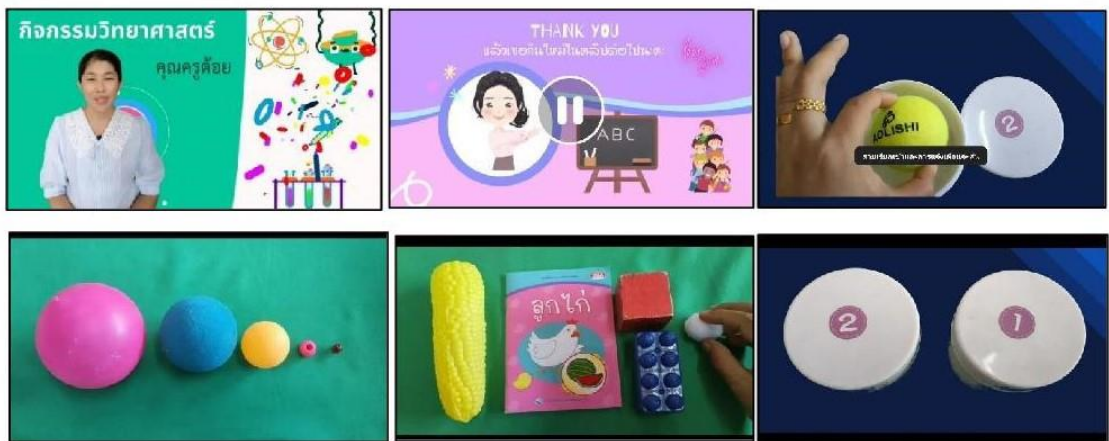
ตัวอย่างรูปclipการสอนออนไลน์

กิจกรรมภาษาอังกฤษวันละคำโดยครูต่างชาติ

กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์

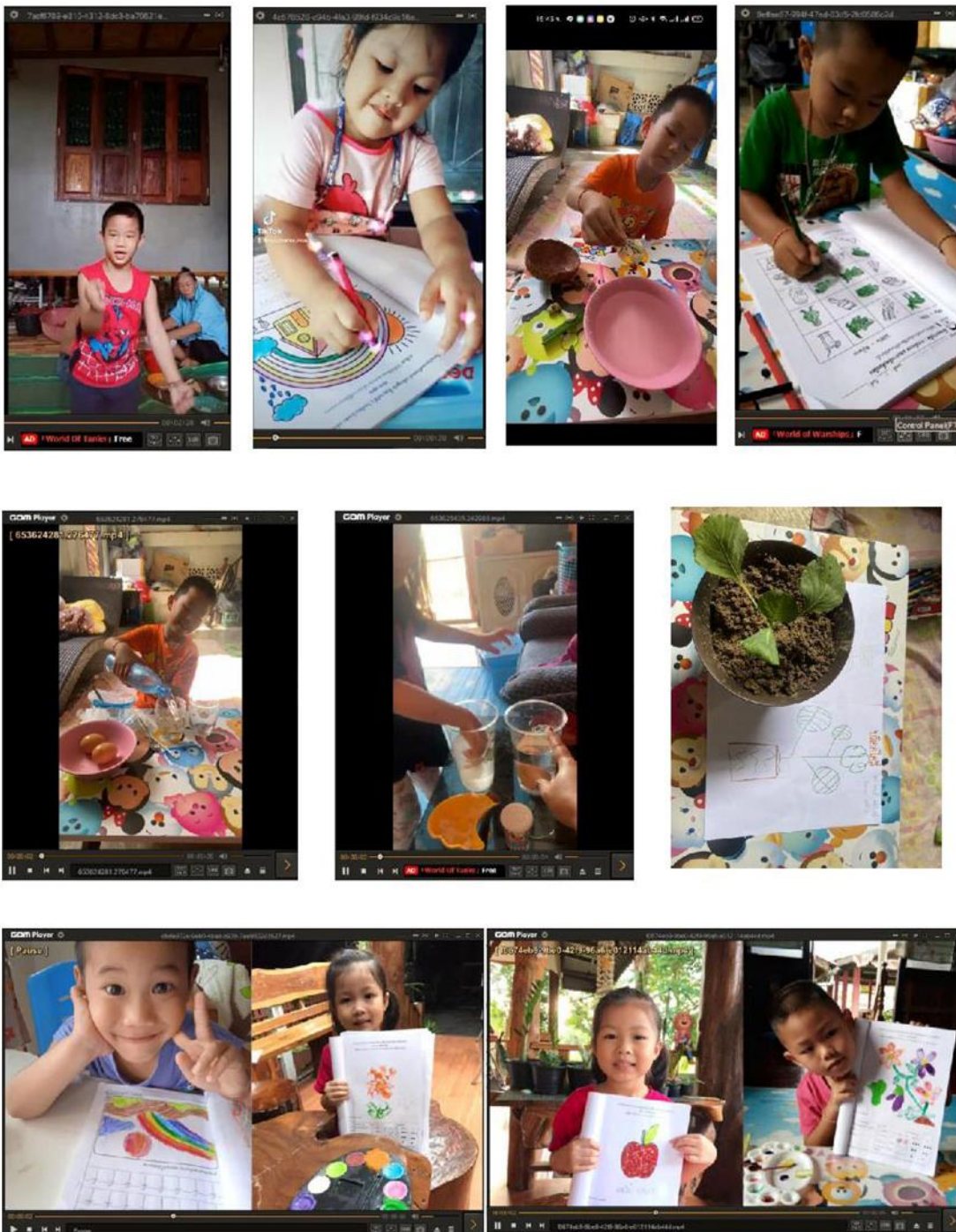
กิจกรรมเกมการศึกษา

กิจกรรมสร้างสรรค์และการเตรียมความพร้อม

การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนผลการนิเทศ

สะท้อนผลการดำเนินการนิเทศ ภาพความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก จ

ภาพและหลักฐานความสำเร็จที่ได้รับ

1. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ภาพการจัดกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงรุก
3. ภาพการจัดกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงรุก
4. ภาพกิจกรรมครูกำลังสอน

แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
กลุ่มสาระการเรียนรู้ปฐมวัย	
1. นางกัญชพร อินตัน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อาหารดีมีประโยชน์ เรื่อง อาหารมีรสชาติที่แตกต่างกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อาหารมีรสชาติที่แตกต่างกัน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี
2. นางสาวอัญชลี วงศ์สว่าง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อาหารดีมีประโยชน์ เรื่อง การประกอบอาหาร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การประกอบอาหาร ชั้นอนุบาลปีที่ 3/3 อายุ 5-6 ปี
3. นางธัญญาพร พรประสิทธิ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อาหารดีมีประโยชน์ เรื่อง อาหารหลัก 5 หมู่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อาหารหลัก 5 หมู่ ระดับปฐมวัย อายุ 5-6 ปี
4. นางปวีรศา ภู น่าน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อาหารดีมีประโยชน์ เรื่อง การจำแนก อาหารตามหมู่สี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การจำแนก อาหารผัก ผลไม้และขนมตามหมู่สี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
5. นายพลกฤต แก้วมหาคุณ	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเปลี่ยนแปลงของวัตถุและวัสดุ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการทำให้วัตถุและวัสดุ เปลี่ยนแปลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
6. นายทรงศักดิ์ ทาคำวงศ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนโปรแกรมอย่างง่าย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเขียนเกมด้วย power point ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. นางพิมพ์ภรณ์ ลอมสวัสดิ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักส่วนต่างๆ ของพืช แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
8. นางสาวมินทิตา จันโจ๊ก	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การแยกสารเนื้อผสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แยกของแข็งกับของเหลวในสารเนื้อผสมออกจากกัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
9. นางอรุณวดี กันทะสิงห์	หน่วยการเรียนรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
10. นางปราณี อินปัน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 มาปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องมาปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
11. นางสาวปวีณ์สุดา วงศ์ชัย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ส่วนต่างๆ ของพืช แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง โครงสร้างภายนอกของพืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	
12. นางปิยธิดา กันทะสอน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เศษส่วน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การบวกเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
13. นางสาวนพรัตน์ รุ่งรุจี	หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การคูณ การบวก และการลบ คูณหาร ระคนของเศษส่วน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
14. นางประภาพร เทพวงษ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การบวกและการลบจำนวนนับไม่เกิน 100,000 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
15. นางสาวจิระภา คำแก้ว	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เศษส่วน และการบวก การลบเศษส่วน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก การลบ เศษส่วน และจำนวนคละ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
16. นางสาวพรรณพิไล ใจอินปัน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบวกและการลบจำนวนนับไม่เกิน 1,000

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การหาผลบวกโดยใช้การตั้งบวก มีการทบทวน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
17. นางสาวอัจฉรา ชันเฮม	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบวกและการลบจำนวนนับไม่เกิน 1,000 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การหาผลบวกโดยใช้การตั้งบวก ไม่มีการทบทวน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
18. นายพงศกร กาบูล	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การคูณการหาร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การคูณจำนวน 1 หลักกับจำนวนที่มากกว่า 4 หลัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	
19. นางทิพย์วรรณ ไชยชมภู	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง My Self แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง A Talking Dice ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
20. นางสาววิภารัตน์ ไชยา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง NUMBERS แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Numbers ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
21. นางสาวพีรภานต์ สมนามทอง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง Healthy living แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Doing a Check-up ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
22. นางสาวจุฬาลักษณ์ เกษมสุข	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Colors แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง What color is it? ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
23. นางสาวภาดา เปี่ยมประสงค์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง Fruit แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
24. นางบุญญาธิดา ท้วมจันทร์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Around me แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Routine

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
25. นางสาวจุฬาลักษณ์ ใจโน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
26. นายสรัด กิติมา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
27. นายวรวิทย์ วันยอต	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวางแผนการใช้จ่ายเงินของ ตนเอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
28. นางสาวภัณฑิรา วงศ์ชัย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สินค้าและบริการกับการใช้จ่ายอย่าง เหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สินค้า และบริการในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	
29. นางบุรุษกร ศรีคำจักษ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง การเขียนเรื่องตามจินตนาการ เชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ ตามจินตนาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
30. นางกาญจนา ปราศรัย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ใจหาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสะกดคำมาตราแมกน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
31. นายเฉลิมพงษ์ ฟองจินา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ป่านี่มีคุณ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ลำดับเรื่อง ประเทืองปัญญา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
32. นางสุภัทวดี จันทร์ปัญญา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สระ - โ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
33. นางคันธรัตน์ วงศ์วุฒิ	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กัยเสียบ แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5
34. นางสาวพัชราภรณ์ ตติยพรพันธุ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปฏิบัติการสายลับจิ๋ว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง คำและความหมายของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
35. นางสาวพรเพ็ญ อินตะนิล	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ตามหา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสะกดคำ สระโ- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
36. นางปรียา เชื้อนเชียงสา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การผจญภัยของสุดสาคร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเขียนตามจินตนาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
37. นางภัสริน ไชยะ	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สระ -ะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
38. นางประภัสสร เลือดสงคราม	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คนละไม้ คนละมือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
39. นางพรสวรรค์ ฐานะกอง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ภูผา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง มาตราแม่ ก กา (เรียงประโยค) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
40. นางสาวอริสรา จันทร์ฟ้าเลื่อม	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ใจหาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสะกดคำมาตราแม่กน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายชื่อครู	แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	
41. นางสาวรสสุคนธ์ จินณรัชช์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง นวดนาคออกแบบประดิษฐ์ทำรำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง สร้างสรรค์ทำรำทางนาฏศิลป์ ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	
42. นายนันทพงศ์ ยศวงศ์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กิจกรรมทางกายและกีฬา เรื่อง เกมและกิจกรรมทางกาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	
43. นางเอี่ยมเดือน บุญยี่น	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หนูแต่งกายเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.1 การเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์	
44. นางสาวถิราภรณ์ ลือชัย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กลุ่มอาเซียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้พื้นฐานภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่

1. หน่วยโลกสวยด้วยสีเส้น (นิทานเรื่องพระราชานดาวสีเขียว)
กิจกรรมที่ 1 ปั่นด้วยใจ
2. หน่วยแรงและพลังงาน (นิทานเรื่องภูเขากับต้นไม้)
กิจกรรมที่ 4 ดวงอาทิตย์ใจดี
3. หน่วยสนุกกับตัวเลข (นิทานเรื่องแมวแค้นหมาจืด)
กิจกรรมที่ 10 วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่

ใช้จัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (เตรียมสภาวะจิต) Body Scan เพลง คำคล้องจอง Brain Gym
 2. ชี้นำกิจกรรมการเรียนรู้
 - ชง ครูอ่านหรือเล่านิทานประกอบภาพให้เด็กฟัง และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน ใช้คำถามกระตุ้นการคิด (ความจำ)
 - เชื่อม
 - ✦ เชื่อมตนเอง ใช้คำถามกระตุ้นการคิด (วิเคราะห์, ประเมินค่า)
 - ✦ เชื่อมประสบการณ์ ใช้คำถามกระตุ้นการคิด (จำ, เข้าใจ, วิเคราะห์, ประเมินค่า) และสังเกตวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเมื่อเห็นแล้ว รู้สึกอย่างไร อยากทำอะไร
 - ✦ เชื่อมกันและกัน (เด็กแชร์ความคิดและร่วมสนทนากับครู)
 - ใช้
 - ✦ เด็กได้ลงมือทำชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายจากกิจกรรมการฟังนิทาน
 - ✦ ระหว่างที่ทำกิจกรรมครูชื่นชมและ Empower คนที่ตั้งใจ
 - ✦ เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงาน
 - ✦ เด็กส่งชิ้นงานในตะกร้าเก็บชิ้นงานโดยส่งต่อให้เพื่อนถึงคนสุดท้าย แล้วส่งกลับมาให้ครู
- ในขณะรับ – ส่งอุปกรณ์ทุกคน จะไหว้ขอบคุณซึ่งกันและกันด้วยความนอบน้อม
3. ชี้นจบ / สรุป
 - ครูพูดเสริมแรง ชื่นชม Empower ในความตั้งใจของทุกคน
 - ครูและเด็กกล่าวขอบคุณในการทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และรับพลังจากครูมอบให้เด็กๆ และเพื่อนด้วยรอยยิ้ม และคำชื่นชมจากใจของแต่ละคนพร้อมแสดงท่าทาง

การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย

1. ชั้นการวิเคราะห์

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามคุณลักษณะตามวัยทั้ง 4 ด้าน ศึกษาสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในส่วนของการการตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง สนุกหรือภาพ ดนตรี คุณธรรม จริยธรรม การแสดงอารมณ์ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้ภาษา การคิดรวบยอด และการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

1.2 วิเคราะห์คุณลักษณะตามวัยและพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สติปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ด้านสติปัญญา ต่ำกว่าด้านอื่น และมีพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมประจำวัน ตลอดจนความสนใจใฝ่เรียนรู้ที่ยังต้องได้รับการพัฒนา

1.3 ศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา พัฒนาปัญญาภายในของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ของวิเชียร ไชยบัง (2562) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย

1.4 ศึกษาองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย และแนวทาง การเขียนแผนการจัดประสบการณ์จากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กระทรวงศึกษาธิการ (2561) เพื่อกำหนดรูปแบบให้ถูกต้องครบถ้วน และสอดคล้องกับหลักสูตร

1.5 จากการศึกษาและวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น พบว่า การใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัยเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะเหมาะสมตามวัย และตามลำดับพัฒนาการตามที่หลักสูตรต้องการ

2. ชั้นการออกแบบ

2.1 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยโลกสวยด้วยสีสันทัน หน่วยแรงและพลังงาน หน่วยรักการอ่าน และหน่วยสนุกกับตัวเลข

2.2 ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย จำนวน 12 แผน แต่ละแผนเน้นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ด้านคือ การจดจำเพื่อใช้งาน การจดจ่อใส่ใจ การติดตาม ประเมินตนเอง การริเริ่มลงมือทำ และการยืดหยุ่นความคิด โดยยึดหลักการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 82 - 103) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

2.2.1 สาระสำคัญ

2.2.2 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้

2.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.4 สารการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- สารที่ควรเรียนรู้
- ประสบการณ์สำคัญ

2.2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ชั้นนำ
- ชั้นดำเนินกิจกรรม
- ชั้นสรุป

2.2.6 สื่อ / อุปกรณ์

2.2.7 การวัดและประเมินผล

2.2.8 เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

2.2.9 ภาคผนวก

2.2.10 แบบสังเกตพฤติกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา

เพื่อพัฒนาทักษะสองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย

2.2.11 บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

2.3 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอเพียง 4 สัปดาห์ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 12 แผน ตั้งแต่วันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ.2565 ถึงวันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 รวม 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันคือ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 20 นาที (เวลา 09.00 น. - 09.20 น.)

2.4 กำหนดปฏิทินจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ดังแสดงในตาราง

ตาราง ปฏิทินการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์หน่วย	วัน เดือน ปี	กิจกรรมการใช้นิทานผ่าน กิจกรรมจิตศึกษา	ทักษะสมองส่วนหน้า EF				
			การจำเพื่อใช้งาน	การจดจ่อใส่ใจ	การติดตาม ประเมินตนเอง	การเริ่มลงมือทำ	การยืดหยุ่นความคิด
1. โลกสวย ด้วยสีสันทัน	28 ม.ค. 2565	ประเมินก่อนจัดกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓
	31 ม.ค. 2565	ปั้นด้วยใจ	✓	✓	✓	✓	✓
	1 ก.พ. 2565	ตัดเติมแต่งดวงดาว	✓	✓	✓	✓	✓
	1 ก.พ. 2565	ปลูกเมล็ดน้อย	✓	✓	✓	✓	✓
2. แร่งและ พลังงาน	7 ก.พ. 2565	ดวงอาทิตย์ใจดี	✓	✓	✓	✓	✓
	8 ก.พ. 2565	วาดเติมแต่งเพื่อนใหม่	✓	✓	✓	✓	✓
	9 ก.พ. 2565	ปั้นของขวัญแทนใจ	✓	✓	✓	✓	✓
3. รักการอ่าน	14 ก.พ. 2565	วาดเติมแต่งพี่กระต่ายใจดี	✓	✓	✓	✓	✓
	15 ก.พ. 2565	ปั้นของขวัญพี่เต่า	✓	✓	✓	✓	✓
	16 ก.พ. 2565	ปะติดกระดาษดอกไม้แสนสวย	✓	✓	✓	✓	✓
4. สนุกกับ ตัวเลข	21 ก.พ. 2565	วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่	✓	✓	✓	✓	✓
	22 ก.พ. 2565	ปั้นเพื่อนใหม่แมวเหมียว	✓	✓	✓	✓	✓
	23 ก.พ. 2565	ตัดหัวใจให้แมวเหมียว	✓	✓	✓	✓	✓
	25 ก.พ. 2565	ประเมินหลังการจัดกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓

* หมายเหตุวันพฤหัสบดีและวันศุกร์จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแผนปกติ

3. ชั้นการพัฒนา

3.1 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน

3.2 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาจุดประสงค์ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้อง

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

4. ขั้นตอนทดลองใช้

ผู้ศึกษานำการแผนจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 20 คน และนำแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงพัฒนา

5. ขั้นตอนประเมินผล

ผู้ศึกษานำการแผนจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า EF ของเด็กปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 20 คน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมการจิตศึกษา
เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
สัปดาห์ที่ 1 หน่วย โลกสวยด้วยสีสันทัน กิจกรรมปั้นด้วยใจ
แผนที่ 1 สอนวันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ซินชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระสำคัญ

นิทาน เรื่อง พระราชาบนดาวสีเขียว มีเนื้อหาเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม รักต้นไม้
อีกทั้งสะท้อนความสูญเสียที่เกิดจากความต้องการอย่างไม่สิ้นสุดของมนุษย์ คือ ยิ่งต้องการมากก็จะ
สูญเสียทั้งหมด กิจกรรม ปั้นด้วยใจ คือ การฟังนิทาน สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานโดยใช้คำถาม
กระตุ้นการคิด และปั้นดินน้ำมันเป็นตัวละครตามจินตนาการ ส่งเสริมปัญญาภายใน คือ การเห็น
ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสรรพสิ่ง ผักฝืนสติกลับมารู้ตัว มีความสุข ยอมรับความคิดเห็น และเห็น
คุณค่าของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF)

จุดประสงค์ / เป้าหมาย

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ (จดจำเพื่อใช้งาน)
2. ฟังนิทานได้จนจบ (จดจ่อใส่ใจ)
3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)
4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่มและลงมือทำ)
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (ยืดหยุ่นความคิด)

สาระการเรียนรู้ และสมรรถนะสำคัญ ของเด็กปฐมวัย

สาระที่ควรเรียนรู้ (สิ่งต่างๆ รอบตัว)	
<p>1. นิทาน เรื่อง พระราชาบนดาวสีเขียว กิจกรรม ปั่นด้วยใจ</p> <p>2. พัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา ได้แก่ ทักษะการจดจำเพื่อใช้งาน, การจดจ่อใส่ใจ, การติดตามประเมินตนเอง, การริเริ่มและลงมือทำ และการยืดหยุ่นความคิด</p>	
ประสบการณ์สำคัญ	สมรรถนะสำคัญ
<p>ด้านร่างกาย</p> <p>การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ <p>ด้านอารมณ์ จิตใจ</p> <p>สุนทรียภาพ ดนตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม <p>คุณธรรม จริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม - การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม <p>การแสดงอารมณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น - การเล่นบทบาทสมมติ <p>การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง <p>ด้านสังคม</p> <p>การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น <p>ด้านสติปัญญา</p> <p>การใช้ภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฟังนิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ - การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ - การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง - การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ - การร้อยจingle ที่เหมาะสมในการพูด <p>การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ <p>จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น ชิ้นงาน 	<p>(1) การเคลื่อนไหวและสภาวะทางกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคลื่อนไหวโดยใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก - ประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว <p>(2) พัฒนาการด้านสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเห็นคุณค่าของความแตกต่าง <p>3) พัฒนาการด้านอารมณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเกี่ยวกับตนเอง - การควบคุมอารมณ์ตนเอง <p>(4) พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความจำ - การสร้างหรือพัฒนาความคิด (ที่เป็นการคิดเบื้องต้น) - ตรรกวิทยา และความมีเหตุผล - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ - ความตั้งใจจดจ่อ - ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว <p>(5) พัฒนาการด้านภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเข้าใจและการใช้ภาษา (การเรียงคำให้เป็นประโยค) - ความเข้าใจและการใช้ภาษา (ด้านความเข้าใจภาษา) - การสื่อความหมาย (ด้านการพูด) <p>(6) พัฒนาการด้านจริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมีวินัยในตนเอง - การพัฒนาเกี่ยวกับความรู้ดีชอบชั่วดี

การจัดประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (เตรียมสภาวะจิต) (5 นาที)

1. เด็กและครูนั่งเป็นวงกลม สวัสดีทักทาย
2. เด็กนอนท่าปลาตัวเป็นวงกลม ครูพูด Body scan เพื่อผ่อนคลายส่วนต่างๆ ของร่างกาย
3. นักเรียนลุกขึ้นนั่งเป็นวงกลม
4. ครูและนักเรียนเตรียมความพร้อมพร้อมร้องเพลง “สวัสดี” และร้องเพลง “ความเกรงใจ”

และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง

Link เพลงสวัสดี <https://youtu.be/GoMdlBxvnN8>

Link เพลง ความเกรงใจ <https://youtu.be/WcXLiCWoTAs>

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ (10 นาที)

ชง ครูอ่านนิทานประกอบภาพ เรื่อง พระราชาบนดาวสีเขียว ให้เด็กฟัง และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน ใช้คำถามกระตุ้นการคิด

- ในนิทานมีตัวละครกี่ตัว คือใคร (จำ)
- ดาวสีเขียวของพระราชาคืออะไรบ้าง (จำ)
- พระราชาทำอะไรเมื่ออยากได้สิ่งต่างๆ (จำ)
- เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างกับดวงดาวของพระราชา (จำ)
- เด็กสังเกตดินน้ำมันที่ครูเตรียมไว้ให้

เชื่อมตนเอง

- เด็กๆ รู้สึกอย่างไรหลังจากฟังนิทาน (ประเมินค่า)
- เด็กๆ คิดว่าพระราชาเป็นใคร (ประเมินค่า) เพราะเหตุใด (วิเคราะห์)

เชื่อมประสบการณ์

- เด็กๆ เคยเห็นต้นไม้โดนตัดที่ไหนบ้าง ตัดมาทำอะไร (จำ, วิเคราะห์)
 - ดินน้ำมันมีประโยชน์กับเราอย่างไร (ประเมินค่า)
 - อะไรบ้างรอบตัวเราที่ทำมาจากต้นไม้ (วิเคราะห์)
 - ถ้าเราตัดต้นไม้จนหมดจะเกิดอะไรขึ้น (วิเคราะห์)
 - ครูแจกดินน้ำมันให้เด็กหยิบคนละ 1 ชิ้นครูส่งไปทางด้านซ้ายและขวาพร้อมกันทั้งสองฝั่ง
- ขณะที่ รับ- ส่ง ครูจะคอยพูดเสริมแรงด้วยการขอบคุณคนที่รับให้ไว้อย่างนอบน้อม ขอบคุณคนที่รอดอยอย่างตั้งใจ ขอบคุณคนที่คอยให้กำลังใจ

เชื่อมกันและกัน (เด็กแชร์ความคิดและร่วมสนทนากับครู)

ใช้

- เด็กได้ลงมือทำชิ้นงานปั้นต้นไม้ (ดินน้ำมัน) ด้วยใจให้ดาวสีเทาของพระราชินี
- ระหว่างที่ทำกิจกรรมครูชื่นชมและ Empower คนที่ตั้งใจ
- เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงาน
- เด็กจะช่วยเหลือพระราชินีให้ดาวสีเทากลับมาเป็นดาวสีเขียวได้อย่างไร
- เด็กส่งชิ้นงานในตะกร้าเก็บชิ้นงานโดยส่งต่อให้เพื่อนจนถึงคนสุดท้าย แล้วส่งกลับมาให้ครู ในขณะที่รับ - ส่งอุปกรณ์ทุกคนจะไหว้ขอบคุณซึ่งกันและกันด้วยความนอบน้อม

ชั้นจบ / สรุป

1. ครูพูดเสริมแรง ชื่นชม Empower ในความตั้งใจของทุกคน
2. ครูและเด็กกล่าวขอบคุณในการทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และรับพลังจากครูมอบให้เด็กๆ และเพื่อนด้วยรอยยิ้ม และคำชื่นชมจากใจของแต่ละคนพร้อมแสดงท่าทาง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลงสวัสดี และเพลงความเกรงใจ
2. นิทานเรื่อง พระราชินีดาวสีเขียว
3. ดินน้ำมัน
4. ตะกร้าใส่ผลงาน

การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	- สังเกต/บันทึก	- แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)		
3. การบอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)		
4. การสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)		
5. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)		

เกณฑ์การประเมินผล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 2 ข้อ	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 1 ข้อ หรือบอกได้หลังได้รับ คำชี้แนะ
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจ่อใส่ใจ)	นั่งฟังนิทานจนจบ มีสมาธิอยู่กับการฟัง โดยไม่พูดสอดแทรก	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก บ้างเป็นบางครั้ง	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก ตลอดเวลา
3. การบอกความรู้สึกรู้สึกตนเองและ อารมณ์ของตนเองหลังจากฟัง นิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)	บอกความรู้สึกรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกความรู้สึกรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 2 ข้อ	บอกความรู้สึกรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 1 ข้อ หรือบอกได้ หลังได้รับคำชี้แนะ
4. การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองสำเร็จ ทันตามเวลาที่กำหนด และบอกเล่าเกี่ยวกับ ผลงานของตนเองได้ อย่างละเอียด มั่นใจ	การสร้างสรรค์ ผลงานด้วยตนเอง สำเร็จทันตามเวลาที่ กำหนดและบอกเล่า เกี่ยวกับผลงานของ ตนเองได้	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเอง ไม่สำเร็จตามเวลา ที่กำหนดและ ไม่มั่นใจในการบอกเล่า เกี่ยวกับผลงาน ของตนเอง
5. การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่พูดสอดแทรก หรือขัดแย้ง หากมีความคิดเห็น ที่แตกต่างมักมีเหตุผล มาประกอบ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พูดสอดแทรกหรือ ขัดแย้งเป็นบางครั้ง	ฟังผู้อื่นพูดไม่จบ โดยชอบพูดสอดแทรก หรือคิดเห็นขัดแย้งกับ ผู้อื่น และยอมรับฟัง ความคิดเห็นผู้อื่น หลังจากได้ฟังเหตุผล หรือคำชี้แนะ

เกณฑ์การประเมินการผ่านจุดประสงค์

- ได้ระดับ 2 ขึ้นไป

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา

เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

สัปดาห์ที่ 1 หน่วย โลกสวยด้วยสีสัน แผนที่ 1 กิจกรรมปั้นด้วยใจ

สอนวันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่เด็กแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพจากรายการ ดังนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน															รวม	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพ		
		บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำใช้งาน)			ฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)			บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตามประเมินตนเอง)			สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มลงมือทำ)			ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)							
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1					
1	ด.ช.เกียรติภูมิ กองอินทร์			✓		✓				✓			✓			✓		7	1	1	
2	ด.ช.ณัฐนนท์ สิวิน		✓			✓				✓			✓			✓		10	2	2	
3	ด.ช.ณัฐกมลทินทร์ กาซุ่ม		✓			✓				✓			✓			✓		10	2	2	
4	ด.ช.หัตถพงศ์ วงศ์ปัญญา	✓				✓			✓				✓			✓		11	2	2	
5	ด.ช.ทินกร วันทิพย์		✓			✓				✓			✓			✓		11	2	2	
6	ด.ช.บวรพงศ์ ปิยศทิพย์			✓			✓			✓			✓			✓		7	1	1	
7	ด.ช.ปรรณพัชร กาศักดิ์			✓			✓			✓			✓			✓		9	2	2	
8	ด.ช.วุฒิภัทร ปิ่นต่ำ		✓				✓				✓			✓		✓		7	1	1	
9	ด.ช.วีรจักร วีระสายันต์		✓			✓				✓			✓			✓		11	2	2	
10	ด.ญ.จรรยาพร ไชยราช			✓			✓				✓			✓		✓		7	1	1	
11	ด.ญ.ชีวาพร บกบ่อง			✓			✓				✓			✓		✓		8	2	2	
12	ด.ญ.ณัฐณิชา พลเยี่ยม			✓			✓				✓			✓		✓		6	1	1	
13	ด.ญ.ดวงกมล อุดมฤทธิ์		✓				✓			✓				✓		✓		7	1	1	
14	ด.ญ.เนติยา ตาคำชัย		✓				✓				✓			✓		✓		9	2	2	
15	ด.ญ.ปพิชญา จักแก้ว		✓				✓				✓			✓		✓		9	2	2	
16	ด.ญ.ปริยฉัตร หมื่นอินทร์		✓				✓				✓			✓		✓		8	2	2	
17	ด.ญ.พลอยไพลิน ปิ่นเชื้อ			✓			✓				✓			✓		✓		7	1	1	
18	ด.ญ.ศรัณริชช์ สายกษิรา		✓				✓				✓			✓		✓		8	2	2	
19	ด.ญ.สุภัทสรณ์ ไวยะกรรม์		✓				✓				✓			✓		✓		7	1	1	
20	ด.ญ.อรินุชย์ โกลสิน		✓				✓				✓			✓		✓		12	2	2	
จำนวน(คน)		1	12	7	3	11	6	1	13	6	0	14	6	0	12	8					
รวม		3	24	7	9	22	6	3	26	6	0	28	6	0	24	8	171	34	34		
เฉลี่ย		1.70			1.80			1.75			1.75			1.55			9	2	2		
ระดับคุณภาพ		2			2			2			2			2			57.00	2	2		

หมายเหตุ.....ระดับคุณภาพ

3 (ดี)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 2.51 - 3.00	(ผ่าน)
2 (พอใช้)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 1.51 - 2.50	(ผ่าน)
1 (ปรับปรุง)	ได้ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า/เท่ากับ 1.50	(ไม่ผ่าน)

เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....*Drw*.....ผู้ประเมิน

(นางกณชพร อินตัน)

วันที่ 31 เดือนมกราคม พ.ศ. 2565

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

แผนที่ 1 กิจกรรม ปั่นด้วยใจ สอนวันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2565

ข้อสังเกตการสอนของครู

จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม ปั่นประทับใจ สามารถสรุปผลการประเมินพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายชื่อ ดังนี้

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน...7...คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน...12...คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน...1...คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....2.....)

2. ฟังนิทานได้จับใจ (จดจำใส่ใจ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน...6...คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน...11...คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน...3...คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....2.....)

3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน...6...คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน...13...คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน...1...คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....2.....)

4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่ม ลงมือทำ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน...6...คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน...14...คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน...-...คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....2.....)

5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (ยืดหยุ่นความคิด)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน...8...คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน...12...คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน...-...คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....2.....)

รูปภาพการทำกิจกรรม ปั่นด้วยใจ

กิจกรรม https://youtu.be/TDQNT38_R3I

วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม

เด็กฟังนิทานประกอบภาพ

ขั้นชง
สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน

ขั้นเชื่อม สนทนาเชื่อมตนเอง
เชื่อมประสบการณ์ และเชื่อมกันและกัน

ขั้นใช้ เด็กลงมือทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

สรุปกิจกรรมร่วมกัน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมการจัดศึกษา
เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
สัปดาห์ที่ 2 หน่วย แรงและพลังงาน กิจกรรม ดวงอาทิตย์ใจดี
แผนที่ 4 สอนวันที่ 7 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระสำคัญ

นิทาน เรื่อง ภูเขากับต้นไม้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และความไม่เห็นแก่ตัว หรือประโยชน์ส่วนตน กิจกรรมดวงอาทิตย์ใจดี คือ การฟังนิทาน สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิด และวาดต่อเติมภาพหน้าของดวงอาทิตย์ดีตามจินตนาการ ส่งเสริมปัญญาภายใน คือ การเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสรรพสิ่ง ผักผืนสติกลับมาารู้ตัวมีความสุข ยอมรับความคิดเห็น และเห็นคุณค่าของตนเอง และเห็นคุณค่าของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF)

จุดประสงค์ / เป้าหมาย

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ (จดจำเพื่อใช้งาน)
2. ฟังนิทานได้จับใจ (จดจ่อใส่ใจ)
3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)
4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่มและลงมือทำ)
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (ยืดหยุ่นความคิด)

สาระการเรียนรู้ และสมรรถนะสำคัญ ของเด็กปฐมวัย

สาระที่ควรเรียนรู้ (สิ่งต่างๆ รอบตัว)	
<p>1. นิทาน เรื่อง กุชากับต้นไม้ กิจกรรม ดวงอาทิตย์ใจดี</p> <p>2. พัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา ได้แก่ ทักษะการจดจำเพื่อใช้งาน, การจดจำใส่ใจ, การติดตามประเมินตนเอง, การริเริ่มและลงมือทำ และการยืดหยุ่นความคิด</p>	
ประสบการณ์สำคัญ	สมรรถนะสำคัญ
<p>ด้านร่างกาย</p> <p>การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ <p>ด้านอารมณ์ จิตใจ</p> <p>สุนทรียภาพ ดนตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม <p>คุณธรรม จริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม - การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม <p>การแสดงอารมณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น - การเล่นบทบาทสมมติ <p>การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง <p>ด้านสังคม</p> <p>การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น <p>ด้านสติปัญญา</p> <p>การใช้ภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฟังนิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ - การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ - การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง - การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ - การร้อยจingle ที่เหมาะสมในการพูด <p>การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ <p>จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น ชิ้นงาน 	<p>(1) การเคลื่อนไหวและสภาวะทางกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคลื่อนไหวโดยใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก - ประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว <p>(2) พัฒนาการด้านสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเห็นคุณค่าของความแตกต่าง <p>3) พัฒนาการด้านอารมณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความคิดเกี่ยวกับตนเอง - การควบคุมอารมณ์ตนเอง <p>(4) พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความจำ - การสร้างหรือพัฒนาความคิด (ที่เป็นการคิดเบื้องต้น) - ตรรกวิทยา และความมีเหตุผล - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ - ความตั้งใจจดจ่อ - ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว <p>(5) พัฒนาการด้านภาษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเข้าใจและการใช้ภาษา (การเรียงคำให้เป็นประโยค) - ความเข้าใจและการใช้ภาษา (ด้านความเข้าใจภาษา) - การสื่อความหมาย (ด้านการพูด) <p>(6) พัฒนาการด้านจริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมีวินัยในตนเอง - การพัฒนาเกี่ยวกับความรู้ผิดชอบชั่วดี

สมรรถนะสำคัญ ของเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (เตรียมสภาวะจิต) (5 นาที)

1. เด็กและครูนั่งเป็นวงกลม สวดสันทักทาย
2. เด็กนอนท่าปลาตัวเป็นวงกลม ครูพูด Body scan เพื่อผ่อนคลายส่วนต่างๆ ของร่างกาย
3. นักเรียนลุกขึ้นนั่งเป็นวงกลม
4. ครูและนักเรียนเตรียมความพร้อมร้องเพลง “สวัสดี” และร้องเพลง “ฉันชอบกุหลาบ”

และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง และเล่น cupsong ประกอบเพลง

Link เพลงสวัสดี <https://youtu.be/GoMdlBxvnN8>

Link เพลง ฉันชอบกุหลาบ https://youtu.be/C2caJAn8_XM

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ (10 นาที)

ชง ครูอ่านนิทานประกอบภาพ เรื่อง ภูเขากับต้นไม้ ให้เด็กฟัง และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน ใช้คำถามกระตุ้นการคิด

- ในนิทานมีตัวละครอะไรบ้าง (จำ)
- แต่ละตัวละครทำอะไรบ้าง (จำ)
- เด็กสังเกตวัสดุที่ครูเตรียมไว้ให้ (जानกระดาดช รูปร่างกลม มีกระดาดสีแดงติดรอบวงกลม

เป็นดวงอาทิตย์)

และใช้คำถามกระตุ้นการคิด “เด็กๆ สังเกตเห็นอะไร(จำ) รู้สึกอย่างไร” (ประเมินค่า)

“เด็กๆ คิดว่าดวงอาทิตย์ใจดียังมีอะไร ถ้าเราจะวาดต่อเติมหน้าตาของดวงอาทิตย์ใจดี หน้าตาของดวงอาทิตย์จะเป็นอย่างไร ถ้าดวงอาทิตย์ไม่ใจดี หรือหน้าตา ดู เด็กๆ รู้สึกอย่างไร” (วิเคราะห์, ประเมินค่า)

เชื่อมตนเอง

- เด็กๆ เคยสังเกตดวงอาทิตย์หรือไม่ ถ้าเรามองดวงอาทิตย์จะเป็นอย่างไร (ประเมินค่า)
- ดวงอาทิตย์มีประโยชน์กับเด็กๆ อย่างไรบ้าง (ประเมินค่า)
- นอกจากคนแล้ว ดวงอาทิตย์มีประโยชน์กับอะไรอีกบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร (ประเมินค่า)

เชื่อมประสบการณ์

- เด็กๆ อยากให้ดวงอาทิตย์มีหน้าตาอย่างไร (จำ, วิเคราะห์)
- ดวงอาทิตย์ในนิทานเป็นอย่างไร (จำ, สังเคราะห์)
- ถ้าเด็กๆ เป็นดวงอาทิตย์ เด็กๆ จะเลือกรัก หรือเลือกอยู่กับภูเขา หรือต้นไม้ (เข้าใจ, สังเคราะห์)
- ถ้าไม่มีดวงอาทิตย์จะเกิดอะไรขึ้น เด็กๆ จำทำอย่างไร (เข้าใจ, สังเคราะห์)
- ครูแจกงานกระดาด รูปร่างกลม มีกระดาดสีแดงติดรอบวงกลม เป็นดวงอาทิตย์ ให้เด็กหยิบงานกระดาด คนละ 1 ชิ้น ครูส่งไปทางด้านซ้ายและขวาพร้อมกันทั้งสองฝั่ง ขณะที่ รับ- ส่ง

ครูจะคอยพูดเสริมแรงด้วยการขอบคุณคนที่รับไหว้อย่างนอบน้อม ขอบคุณคนที่ รอคอยอย่างตั้งใจ
ขอบคุณคนที่คอยให้กำลังใจ

เชื่อมกันและกัน (เด็กแชร์ความคิดและร่วมสนทนากับครู)

ใช้

- เด็กได้ลงมือทำชิ้นงานวาดหน้าดวงอาทิตย์ใจดี ในงานกระดาษตามจินตนาการ ด้วยสีเทียนของตนเองตามจินตนาการ
 - ระหว่างที่ทำกิจกรรมครูชื่นชมและ Empower คนที่ตั้งใจ
 - เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงาน
 - เด็กส่งชิ้นงานในตะกร้าเก็บชิ้นงานโดยส่งต่อให้เพื่อนจนถึงคนสุดท้าย แล้วส่งกลับมาให้ครู
- ในขณะรับ - ส่งอุปกรณ์ทุกคนจะไหว้ขอบคุณซึ่งกันและกันด้วยความนอบน้อม

ขั้นจบ / สรุป

1. ครูพูดเสริมแรง ชื่นชม Empower ในความตั้งใจของทุกคน
2. ครูและเด็กกล่าวขอบคุณในการทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และรับพลังจากครูมอบให้เด็กๆ และเพื่อนด้วยรอยยิ้ม และคำชื่นชมจากใจของแต่ละคนพร้อมแสดงท่าทาง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง ภูเขากับต้นไม้
2. งานกระดาษ รูปวงกลม มีกระดาษสีติดรอบวงกลม เป็นดวงอาทิตย์
3. สีเทียน
4. อุปกรณ์ใส่ชิ้นงาน
5. เพลงสวัสดี และเพลงฉันชอบกุหลาบ

การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	- สังเกต/บันทึก	- แบบสังเกตพฤติกรรม
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)		ทักษะสมองส่วนหน้า (EF)
3. การบอกความรู้สึกลองตนเองและอารมณ์ ของตนเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)		ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ นิทานผ่านกิจกรรมจิต ศึกษา
4. การสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและ นำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)		
5. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)		

เกณฑ์การประเมินผล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 2 ข้อ	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 1 ข้อ หรือบอกได้หลังได้รับคำชี้แนะ
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจ่อใส่ใจ)	นั่งฟังนิทานจนจบ มีสมาธิอยู่กับการฟัง โดยไม่พูดสอดแทรก	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก บ้างเป็นบางครั้ง	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก ตลอดเวลา
3. การบอกความรู้สึกตนเองและ อารมณ์ของตนเองหลังจากฟัง นิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 2 ข้อ	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 1 ข้อ หรือบอกได้ หลังได้รับคำชี้แนะ
4. การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองสำเร็จ ทันตามเวลาที่กำหนด และบอกเล่าเกี่ยวกับ ผลงานของตนเองได้ อย่างละเอียด มั่นใจ	การสร้างสรรค์ ผลงานด้วยตนเอง สำเร็จทันตามเวลาที่ กำหนดและบอกเล่า เกี่ยวกับผลงานของ ตนเองได้	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเอง ไม่สำเร็จตามเวลา ที่กำหนดและ ไม่มั่นใจในการบอกเล่า เกี่ยวกับผลงาน ของตนเอง
5. การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และ ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่พูดสอดแทรก หรือขัดแย้ง หากมีความคิดเห็น ที่แตกต่างมักมีเหตุผล มาประกอบ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น พูดสอดแทรกหรือ ขัดแย้งเป็นบางครั้ง	ฟังผู้อื่นพูดไม่จบ โดยชอบพูดสอดแทรก หรือคิดเห็นขัดแย้งกับ ผู้อื่น และยอมรับฟัง ความคิดเห็นผู้อื่น หลังจากได้ฟังเหตุผล หรือคำชี้แนะ

เกณฑ์การประเมินการผ่านจุดประสงค์

- ได้ระดับ 2 ขึ้นไป

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา

เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

สัปดาห์ที่ 2 หน่วย แรงและพลังงาน แผนที่ 4 กิจกรรมดวงอาทิตย์ใจดี

สอนวันที่ 7 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่เด็กแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพจากรายการ ดังนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน															รวม	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพ	
		บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำใช้งาน)			ฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)			บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตัวเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตามประเมินตนเอง)			สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มลงมือทำ)			ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)						
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1				
1	ค.ช.เกียรติภูมิ กองอินทร์		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
2	ค.ช.ณัฐนันท์ สิวิน		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
3	ค.ช.ณัฐกานันท์ กาซุ่ม		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
4	ค.ช.ทัตพงศ์ วงศ์ปัญญา	✓				✓			✓			✓			✓			13	3	3
5	ค.ช.ทินกร วันทิพย์		✓			✓			✓			✓			✓			12	2	2
6	ค.ช.บวรพงศ์ ปิยศทิพย์		✓			✓			✓			✓			✓			11	2	2
7	ค.ช.พรรณพัชร กาศักดิ์		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
8	ค.ช.วุฒิกิร บินต่ำ		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
9	ค.ช.วีรากร วีระสายันต์		✓			✓			✓			✓			✓			13	3	3
10	ค.ญ.จรรยาพร ไชยราช		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
11	ค.ญ.ชีวาพร บกบ่อง		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
12	ค.ญ.ณัฐณิชา พลเยี่ยม		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
13	ค.ญ.ดวงกมล อุดมฤทธิ์		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
14	ค.ญ.เนติยา ตาคำชัย	✓				✓			✓			✓			✓			13	3	3
15	ค.ญ.พิชญา จักแก้ว	✓				✓			✓			✓			✓			12	2	2
16	ค.ญ.ปริยฉัตร หมื่นอินทร์		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
17	ค.ญ.พลอยไพลิน ปิ่นเชื้อ		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
18	ค.ญ.ศรัณริชช สายกษิรา		✓			✓			✓			✓			✓			11	2	2
19	ค.ญ.สุภัทสรณ์ ไวยะกรรม์		✓			✓			✓			✓			✓			10	2	2
20	ค.ญ.อรินุชย์ โกลสิน		✓			✓			✓			✓			✓			12	2	2
จำนวน(คน)		3	17	0	3	17	0	6	14	0	5	15	0	0	20	0				
รวม		9	26	4	9	34	0	18	28	0	15	30	0	0	40	0	217	43	43	
เฉลี่ย		2.15			2.15			2.30			2.25			2.00			11	2	2	
ระดับคุณภาพ		2			2			2			2			2			72.33	2	2	

หมายเหตุ.....ระดับคุณภาพ

3 (ดี)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 2.51 - 3.00	(ผ่าน)
2 (พอใช้)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 1.51 - 2.50	(ผ่าน)
1 (ปรับปรุง)	ได้ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า/เท่ากับ 1.50	(ไม่ผ่าน)

เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ..........ผู้ประเมิน

(นางกัญชพร อินตัน)

วันที่ 7 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

แผนที่ 4 กิจกรรม ดวงอาทิตย์ใจดี สอนวันที่ 7 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ข้อสังเกตการสอนของครู

จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม ดวงอาทิตย์ใจดี สามารถสรุปผลการประเมินพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายชื่อ ดังนี้

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน....17....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน....3....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(....2....)
2. ฟังนิทานได้จนจบ (จดจำใส่ใจ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน....17....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน....3....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(....2....)
3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน....14....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....6....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(....2....)
4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่ม ลงมือทำ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน....15....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน....5....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(....2....)
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (ยืดหยุ่นความคิด)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน....20....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(....2....)

สรุปภาพรวมในการปฏิบัติกิจกรรม

เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลง คำคล้องจอง เล่น
กับนิ้วมือ ตีใจฟังนิทานเลขและ และตอบคำถามที่เชื่อมกับตนเอง เชื่อมกับประสบการณ์ เชื่อมการเรียนรู้ที่
หลากหลายกระตุ้นการคิด และความรู้สึก และลงมือริเริ่มทำชิ้นงานด้วยตนเองจนสำเร็จ ตลอดจนการ
นำเสนอผลงานของตนเองด้วยความภูมิใจ มีความมั่นใจในตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ปัญหาที่พบ

เด็กบางคนต้องคอยได้รับแรงเสริมทางบวก คำแนะนำ เรื่องความตั้งใจ สมาธิ และการรักษาเวลาในการทำ
กิจกรรม ตลอดจนการทำงานด้วยตนเองอย่างมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

ครูให้แรงเสริมทางบวก ไม่ตำหนิ แต่ให้คำชม ให้กำลังใจ ซึ่งขณะเด็กเวลาทำกิจกรรม ฝึกฝนให้เด็กทำ
กิจกรรมด้วยตนเอง ให้เด็กรู้สึกมั่นใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางกณชพร อินตัน)
วันที่ 7 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ทราบผลการจัดประสบการณ์

ลงชื่อ.....
(นายชูชาติ แปลงล้วน)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)
วันที่ 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

รูปภาพการทำกิจกรรม ดวงอาทิตย์ใจดี

กิจกรรม <https://youtu.be/wC6X4v-V5YQ>

ครูเล่านิทานประกอบภาพ

เด็กฟังนิทานประกอบภาพ

ชั้นซง
สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน

ชั้นเชื่อม สนทนาเชื่อมตนเอง
เชื่อมประสบการณ์ และเชื่อมกันและกัน

ชั้นใช้ เด็กลงมือทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

สรุปกิจกรรมร่วมกัน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมการจิตศึกษา
เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
สัปดาห์ที่ 4 หน่วย สนุกกับตัวเลข กิจกรรมวาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่
แผนที่ 10 สอนวันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

มาตรฐานและตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระสำคัญ

นิทาน เรื่อง แมวแค้นห่าจุด มีเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความภูมิใจในตนเอง การพึงพอใจในสิ่งที่
ตัวเองเป็นอยู่ ไม่พยายามเป็นเหมือนผู้อื่นจนตัวเองไม่มีความสุข และให้โอกาส ให้ความรัก และสิ่งดี ๆ
กับคนรอบข้าง เปิดโอกาสให้ตนเองมีเพื่อนใหม่ เพื่อนที่ดี กิจกรรม วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อน
ใหม่ คือ การฟังนิทาน สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทานโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิด และวาดเติม
หน้าตาแมวตามจินตนาการ ส่งเสริมปัญญาภายใน คือ การเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสรรพสิ่ง
ฝึกฝนสติกลับมารู้ตัว มีความสุข ยอมรับความคิดเห็น และเห็นคุณค่าของตนเอง ตนเอง เพื่อพัฒนา
ทักษะสมองส่วนหน้า (EF)

จุดประสงค์ / เป้าหมาย

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ (จดจำเพื่อใช้งาน)
2. ฟังนิทานได้จนจบ (จดจ่อใส่ใจ)
3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)
4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่มและลงมือทำ)
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (ยืดหยุ่นความคิด)

สาระการเรียนรู้ และสมรรถนะสำคัญ ของเด็กปฐมวัย

สาระที่ควรเรียนรู้ (สิ่งต่างๆ รอบตัว)	
1. นิทาน เรื่อง แมวแต้มห้าจุด กิจกรรม วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่ 2. พัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา ได้แก่ ทักษะการจดจำเพื่อใช้งาน, การจดจ่อใส่ใจ, การติดตามประเมินตนเอง, การริเริ่มและลงมือทำ และการยืดหยุ่นความคิด	
ประสบการณ์สำคัญ	สมรรถนะสำคัญ
ด้านร่างกาย การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง - การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ด้านอารมณ์ จิตใจ สุนทรียภาพ ดนตรี - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม คุณธรรม จริยธรรม - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม - การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม การแสดงอารมณ์ - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น - การเล่นบทบาทสมมติ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ - การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง ด้านสังคม การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ด้านสติปัญญา การใช้ภาษา - การฟังนิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ - การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ - การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง - การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ - การร้องจังหวะที่เหมาะสมในการพูด การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา - การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ - การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น ชิ้นงาน	(1) การเคลื่อนไหวและสุขภาพร่างกาย - การเคลื่อนไหวโดยใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก - ประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว (2) พัฒนาการด้านสังคม - การเห็นคุณค่าของความแตกต่าง 3) พัฒนาการด้านอารมณ์ - ความคิดเกี่ยวกับตนเอง - การควบคุมอารมณ์ตนเอง (4) พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา - ความจำ - การสร้างหรือพัฒนาความคิด (ที่เป็นการคิดเบื้องต้น) - ตรรกวิทยา และความมีเหตุผล - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ - ความตั้งใจจดจ่อ - ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว (5) พัฒนาการด้านภาษา - การเข้าใจและการใช้ภาษา (การเรียงคำให้เป็นประโยค) - ความเข้าใจและการใช้ภาษา (ด้านความเข้าใจภาษา) - การสื่อความหมาย (ด้านการพูด) (6) พัฒนาการด้านจริยธรรม - การมีวินัยในตนเอง - การพัฒนาเกี่ยวกับความรู้ดีชอบชั่วดี

การจัดประสบการณ์

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (เตรียมสภาวะจิต) (5 นาที)

1. เด็กและครูนั่งเป็นวงกลม สวีตี้ทักทาย
2. เด็กนอนท่าปลาตาวเป็นวงกลม ครูพูด Body scan เพื่อผ่อนคลายส่วนต่างๆ ของร่างกาย
3. นักเรียนลุกขึ้นนั่งเป็นวงกลม
4. ครูและนักเรียนเตรียมความพร้อมพร้อมร้องเพลง “สวีตี้” และร้องเพลง “นิ้วของฉันนั้น

แสนวิเศษ” และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง

Link เพลงสวีตี้ <https://youtu.be/GoMdlBxvnN8>

Link เพลง นิ้วของฉันนั้นแสนวิเศษ <https://youtu.be/nXP0O-7qqYA>

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ (10 นาที)

ชง ครูอ่านนิทานประกอบภาพ เรื่อง แมวแต้มห้าจุด ให้เด็กฟัง และพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน ใช้คำถามกระตุ้นการคิด

- ในนิทานมีตัวละครกี่ตัว มีใครบ้าง (จำ)
- แมวแต้มห้าจุดชอบทำกิจกรรมอะไรบ้าง (จำ)
- แมวแต้มพบเจออะไร ทำไมเขาไม่มีความสุขเหมือนเดิม (จำ)
- แมวแต้มห้าจุดเจอกับใครทำไมเขามีความสุข (จำ)
- เด็กสังเกตกระดาษสีขาพบเป็นรูปหัวแมวที่ครูเตรียมไว้ให้ ถ้าเราอยากจะมีเพื่อนใหม่ให้แมวเหมียว ให้มีเพื่อนเล่นหลายตัว แมวเหมียวจะรู้สึกอย่างไร

เชื่อมตนเอง

- เด็กๆ รู้สึกอย่างไรหลังจากฟังนิทาน (ประเมินค่า)
- เด็กๆ คิดว่าแมวแต้มตัวมีนิสัยอย่างไร (ประเมินค่า) เพราะเหตุใด (วิเคราะห์)
- เด็กๆ รู้สึกชอบแมวตัวไหนมากที่สุด อยากเป็นแมวตัวใด (ประเมินค่า)

เชื่อมประสบการณ์

- เด็กๆ เคยเลี้ยงแมวหรือไม่ แมวของเด็กๆ มีนิสัยเป็นอย่างไร (จำ, วิเคราะห์)
- ถ้าเรามีเพื่อนที่ดีเราจะดูแลและเล่นกับเพื่อนเราอย่างไร (ประเมินค่า)
- เด็กๆ เคยอยากได้หรืออยากมีของเล่นของใช้เหมือนเพื่อนหรือไม่ เพราะอะไร (วิเคราะห์)
- ถ้าเด็กๆ ร้องไห้เพราะไม่ได้ของที่ถูกใจ เด็กๆ จะมีความสุขหรือไม่ เพราะอะไร (วิเคราะห์)
- ครูส่งกระดาษสีขาพบเป็นรูปหัวแมว ให้เด็กหยิบคนละ 1 ชิ้นพร้อมทั้งเตรียมกล่องสีเทียนของตนเอง ครูส่งไปทางด้านซ้ายและขวาพร้อมกันทั้งสองฝั่ง ขณะที่ รับ- ส่ง ครูจะคอยพูดเสริมแรงด้วยการขอบคุณคนที่รับไหว้อย่างนอบน้อม ขอบคุณคนที่ รอคอยอย่างตั้งใจ ขอบคุณคนที่คอยให้กำลังใจ

เชื่อมกันและกัน (เด็กแชร์ความคิดและร่วมสนทนากับครู)

ใช้

- เด็กได้ลงมือทำชิ้นงานวาดเติมแต่งเพื่อนใหม่ให้แมวเหมียว
- ระหว่างที่ทำกิจกรรมครูชื่นชมและ Empower คนที่ตั้งใจ
- เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงาน
- เด็กจะช่วยวาดเติมแต่งแมวเหมียว ให้แมวมีเพื่อนเล่นหลายตัว แมวจะรู้สึกอย่างไร และชอบแมวเหมียวของเด็กๆ ตัวโตบ้าง แมวเหมียวของเด็กๆ มีลักษณะอย่างไร
- เด็กส่งชิ้นงานในตะกร้าเก็บชิ้นงานโดยส่งต่อให้เพื่อนถึงคนสุดท้าย แล้วส่งกลับมาให้ครู ในขณะที่รับ - ส่งอุปกรณ์ทุกคนจะไหว้ขอบคุณซึ่งกันและกันด้วยความนอบน้อม

ขั้นจบ / สรุป

1. ครูพูดเสริมแรง ชื่นชม Empower ในความตั้งใจของทุกคน
2. ครูและเด็กกล่าวขอบคุณในการทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และรับพลังจากครูกุมอบให้เด็กๆ และเพื่อนด้วยรอยยิ้ม และคำชื่นชมจากใจของแต่ละคนพร้อมแสดงท่าทาง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลงสวัสดีและเพลงนิ้วของฉันทันแสนวิเศษ
2. นิทานเรื่อง แมวแต่ม้าจุด
2. กระดาษสีขาวพับเป็นรูปหัวแมว
3. สีเทียน และกระดาษผลงาน

การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	- สังเกต/บันทึก	- แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)		
3. การบอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)		
4. การสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)		
5. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)		

เกณฑ์การประเมินผล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. การบอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 2 ข้อ	บอกเล่าเรื่องราวของนิทานได้ 1 ข้อ หรือบอกได้หลังได้รับ คำชี้แนะ
2. การฟังนิทานจนจบ (จดจ่อใส่ใจ)	นั่งฟังนิทานจนจบ มีสมาธิอยู่กับการฟัง โดยไม่พูดสอดแทรก	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก บ้างเป็นบางครั้ง	นั่งฟังนิทานจนจบ ไม่มีสมาธิในการฟัง หรือพูดสอดแทรก ตลอดเวลา
3. การบอกความรู้สึกตนเองและ อารมณ์ของตนเองหลังจากฟัง นิทาน (ติดตาม ประเมินตนเอง)	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 3 ข้อขึ้นไป	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 2 ข้อ	บอกความรู้สึกและ อารมณ์ของตนเอง หลังจากฟังนิทาน ได้ 1 ข้อ หรือบอกได้ หลังได้รับคำชี้แนะ
4. การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มและลงมือทำ)	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเองสำเร็จ ทันตามเวลาที่กำหนด และบอกเล่าเกี่ยวกับ ผลงานของตนเองได้ อย่างละเอียด มั่นใจ	การสร้างสรรค์ ผลงานด้วยตนเอง สำเร็จทันตามเวลาที่ กำหนดและบอกเล่า เกี่ยวกับผลงานของ ตนเองได้	การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเอง ไม่สำเร็จตามเวลา ที่กำหนดและ ไม่มั่นใจในการบอกเล่า เกี่ยวกับผลงาน ของตนเอง
5. การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่พูดสอดแทรก หรือขัดแย้ง หากมีความคิดเห็น ที่แตกต่างมักมีเหตุผล มาประกอบ	ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พูดสอดแทรกหรือ ขัดแย้งเป็นบางครั้ง	ฟังผู้อื่นพูดไม่จบ โดยชอบพูดสอดแทรก หรือคิดเห็นขัดแย้งกับ ผู้อื่น และยอมรับฟัง ความคิดเห็นผู้อื่น หลังจากได้ฟังเหตุผล หรือคำชี้แนะ

เกณฑ์การประเมินการผ่านจุดประสงค์

- ได้ระดับ 2 ขึ้นไป

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา

เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

สัปดาห์ที่ 4 หน่วย สุนัขกับตัวเลข แผนที่ 10 กิจกรรมวาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่

สอนวันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 เวลา 20 นาที (9.00 – 9.20 น.)

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ได้กแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพจากรายการ ดังนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน															รวม	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
		บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำใช้งาน)			ฟังนิทานจนจบ (จดจำใส่ใจ)			บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทาน (ติดตามประเมินตนเอง)			สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงาน (ริเริ่มเลือทำ)			ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ยืดหยุ่นความคิด)					
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1			
1	ด.ช.เกียรติภูมิ กองอินทร์	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
2	ด.ช.ณัฐนันท์ สิริวัน	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
3	ด.ช.ณัฐภูมิ นทร์ กาชุ่ม	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
4	ด.ช.ทัตพงศ์ วงศ์ปัญญา	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
5	ด.ช.ทินกร วันทิพย์	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
6	ด.ช.บวรพงศ์ ปิยศทิพย์	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
7	ด.ช.ปรณพัชร กาศักดิ์		✓		✓				✓			✓		✓			12	2	2
8	ด.ช.วุฒิภัทร ปันต่ำ	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
9	ด.ช.วีรากร วีระสายันต์	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
10	ด.ญ.จรรยาพร ไชยราช		✓		✓				✓			✓		✓			13	3	3
11	ด.ญ.ชีวาพร บกบ่อง		✓		✓				✓			✓		✓			12	2	2
12	ด.ญ.ณัฐณิชา พลเยี่ยม		✓		✓				✓			✓		✓			12	2	2
13	ด.ญ.ดวงกมล อุดมฤทธิ์	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
14	ด.ญ.เนติยา ตาคำชัย	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
15	ด.ญ.ปพิชญา จักแก้ว	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
16	ด.ญ.ปริยฉัตร หมั่นอินทร์	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
17	ด.ญ.พลอยไพลิน ปันเชื้อ	✓			✓			✓			✓			✓			14	3	3
18	ด.ญ.ศรัณวิรัช สายกษิรา	✓			✓			✓			✓			✓			13	3	3
19	ด.ญ.สุภัทรสรณ์ ไวยะกรรม์	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
20	ด.ญ.อรวิษย์ ไกลถิ่น	✓			✓			✓			✓			✓			15	3	3
จำนวน(คน)		16	4	0	15	5	0	16	4	0	15	5	0	16	4	0			
รวม		48	8	0	45	10	0	48	8	0	45	10	0	48	8	0	278	56	56
เฉลี่ย		2.80			2.75			2.80			2.75			2.80			14	3	3
ระดับคุณภาพ		3			3			3			3			3			92.67	3	3

หมายเหตุ.....ระดับคุณภาพ

3 (ดี)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 2.51 - 3.00	(ผ่าน)
2 (พอใช้)	ได้ค่าเฉลี่ย	ระหว่าง 1.51 - 2.50	(ผ่าน)
1 (ปรับปรุง)	ได้ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า/เท่ากับ 1.50	(ไม่ผ่าน)

เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ..........ผู้ประเมิน

(นางกัญชพร อินตัน)

วันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

แผนที่ 10 กิจกรรม วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่ สอนวันที่ วันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ข้อสังเกตการสอนของครู

จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่ สามารถสรุปผลการประเมินพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายชื่อ ดังนี้

1. บอกเล่าเรื่องราวของนิทาน (จดจำเพื่อใช้งาน)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน.....4....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....16....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....3.....)

2. ฟังนิทานได้จับใจ (จดจำใส่ใจ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน.....5....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....15....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....3.....)

3. บอกความรู้สึกตนเองและอารมณ์ของตนเองหลังจากฟังนิทานได้ (ติดตาม ประเมินตนเอง)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน.....4....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....16....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....3.....)

4. สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ (ริเริ่ม ลงมือทำ)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน.....5....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....15....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....3.....)

5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ (เปิดหุ้่นความคิด)

เด็กได้ระดับคุณภาพ 1 จำนวน.....คน	ระดับคุณภาพ 2 จำนวน.....4....คน
ระดับคุณภาพ 3 จำนวน.....16....คน	มีระดับคุณภาพเฉลี่ย.....(.....3.....)

สรุปภาพรวมในการปฏิบัติกิจกรรม

เด็กตั้งใจฟังนิทานจนจบ มีความพร้อมในการเรียนรู้ กล้าสนทนาโต้ตอบแสดงความคิดเห็นในคำถาม
ที่เชื่อมกับตนเอง เชื่อมกับประสบการณ์ เชื่อมตนเองและครูและเพื่อน และลงมือเริ่มทำชิ้นงานด้วยตนเอง
จนสำเร็จ นำเสนอผลงานของตนเองด้วยความภูมิใจ มั่นใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสุข และ
ตั้งใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีมารยาท มีสมาธิ ปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรม

ปัญหาที่พบ

ครูต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมอย่างมีความสุข และสำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

ครูคอยสังเกต กระตุ้นและส่งเสริมเด็กเป็นรายบุคคล ให้คำชม ให้กำลังใจ ซึ่งเสริมเด็กเวลาทำกิจกรรม
สร้างข้อตกลงรักษาเวลาในการทำกิจกรรม ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมด้วยตนเองจนสำเร็จ สนทนาแสดง
ความคิดเห็น ด้วยการยกมือ และฝึกความอดทนรอคอยในการทำกิจกรรม และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก
(นางกัมชพร อินตัน)

วันที่ 21 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ทราบผลการจัดประสบการณ์

ลงชื่อ.....
(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)

วันที่ 22 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

รูปภาพการทำกิจกรรม วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่

กิจกรรม <https://youtu.be/9Cj0aAPE4BY>

วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม

เด็กฟังนิทานประกอบภาพ

ขั้นชง
สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน

ขั้นเชื่อม สนทนาเชื่อมตนเอง
เชื่อมประสบการณ์ และเชื่อมกันและกัน

ขั้นใช้ เด็กลงมือทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

สรุปกิจกรรมร่วมกัน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา
เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ ๒

๑. หน่วยโลกสวยด้วยสีสันทัน (นิทานเรื่องพระราชานดาวสีเขียว)

กิจกรรมที่ ๑ ปั่นด้วยใจ

กิจกรรมที่ ๒ ตัดเติมแต่งดวงดาว

กิจกรรมที่ ๓ ปลุกเมล็ดน้อย

๒. หน่วยแรงและพลังงาน (นิทานเรื่องภูเขาที่ต้นไม้)

กิจกรรมที่ ๔ ดวงอาทิตย์ใจดี

กิจกรรมที่ ๕ วาดเติมแต่งเพื่อนใหม่

กิจกรรมที่ ๖ ปั่นของขวัญแทนใจ

๓. หน่วยรักการอ่าน (นิทานเรื่องเต่าภูมิใจ)

กิจกรรมที่ ๗ วาดเติมแต่งพี่กระต่ายใจดี

กิจกรรมที่ ๘ ปั่นของขวัญพี่เต่า

กิจกรรมที่ ๙ ปะติดกระดาษต่อแสนสวย

๔. หน่วยสนุกกับตัวเลข (นิทานเรื่องแมวแค้นทำจุด)

กิจกรรมที่ ๑๐ วาดเติมแต่งแมวเหมียวเพื่อนใหม่

กิจกรรมที่ ๑๑ ปั่นเพื่อนใหม่แมวเหมียว

กิจกรรมที่ ๑๒ ตัดหัวใจให้แมวเหมียว

แสกน QR Code

เพื่อดูแผนการจัดประสบการณ์ได้เลยนะคะ

คลิปวิดีโอการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานผ่านกิจกรรมจิตศึกษา
เพื่อพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ ๒
จำนวน ๔ สัปดาห์ ๑๒ กิจกรรมการเรียนรู้

QR Code การจัดประสบการณ์
การใช้นิทานเพื่อพัฒนาสมองส่วนหน้า EF
และปัญญาภายใน โดยใช้กระบวนการจิตศึกษา
ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

นางกัญชพร อินตัน
ตำแหน่งครู
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

ห้องเรียน
ปฐมวัย
โรงเรียนเวียงเทิง

หน่วย โลกสวยด้วยสีสันท
กิจกรรมที่ 1 ปีนด้วยใจ

หน่วย โลกสวยด้วยสีสันท
กิจกรรมที่ 2 ตัดเติมแต่งดวงดาว

หน่วย โลกสวยด้วยสีสันท
กิจกรรมที่ 3 ปลูกเมล็ดน้อย

หน่วย แร่และพลังงาน
กิจกรรมที่ 4 ดวงอาทิตย์ใจดี

หน่วย แร่และพลังงาน
กิจกรรมที่ 5 วาดเติมแต่งเพื่อนใหม่

หน่วย แร่และพลังงาน
กิจกรรมที่ 6 ปีนของขวัญแทนใจ

หน่วย รักการอ่าน
กิจกรรมที่ 7 วาดเติมแต่งกระดาษใจดี

หน่วย รักการอ่าน
กิจกรรมที่ 8 ปีนของขวัญพี่เต่า

หน่วย รักการอ่าน
กิจกรรมที่ 9 ะติดกระดาษเด้าแสนสวย

หน่วย สนุกกับตัวเลข
กิจกรรมที่ 10 วาดเติมแต่งแมวเหมียว
เพื่อนใหม่

หน่วย สนุกกับตัวเลข
กิจกรรมที่ 11 ปีนแมวเหมียวเพื่อนใหม่

หน่วย สนุกกับตัวเลข
กิจกรรมที่ 12 ตัดหัวใจให้แมวเหมียว

หมายเหตุ : แสกน QR Code
เพื่อรับชมคลิปวิดีโอการสอนได้เลยนะคะ

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

<https://wtec.ac.th>

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	เวลารวม : ๗ ชั่วโมง
เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองจากการละเมิดสิทธิเด็ก	เวลา : ๑ ชั่วโมง
ผู้สอน : นางประภัสสร เลือดสงคราม โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	สพป.เชียงราย เขต ๔

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

- สาระที่ ๔ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
- ตัวชี้วัด
- ส ๒.๑ ป.๕/๒ เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

๒. สาระสำคัญ

สิทธิเด็ก เป็นสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของเด็กที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายซึ่งบัญญัติในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นการคุ้มครองป้องกันและเสริมสิทธิเด็ก การละเมิดสิทธิเด็กเป็นการทำผิดกฎหมาย เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เด็กจึงต้องเรียนรู้วิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

๓. สาระการเรียนรู้

สิทธิเด็กและการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ นักเรียนบอกสิทธิเด็กและการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กได้ (K)
- ๔.๒ นักเรียนสามารถวิเคราะห์การละเมิดสิทธิเด็กและนำเสนอแนวทางการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กจากสถานการณ์ได้ (P)
- ๔.๓ นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

๕. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการคิด
ความสามารถในการสื่อสาร
ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้
มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ Co-operative Learning)

ขั้นเตรียมการ (๕ นาที)

๗.๑ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน โดยคณะกรรมการในการเรียน เก่ง ๑ คน ปานกลาง ๒-๓ คนและอ่อน ๑ คน โดยสังเกตจากพฤติกรรมมารเรียนและคะแนนทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมา จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมานั่งรวมกันแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการประจำกลุ่ม (แบ่งกลุ่มไว้แล้ว)

๗.๒ ครูกล่าวทักทายนักเรียนและเตรียมพร้อมนักเรียนด้วยกิจกรรม “นิ้ว สับ ทุบ” เพื่อฝึกสมาธิของผู้เรียนและเตรียมพร้อมผู้เรียน

๗.๓ นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้สิทธิเด็กจากเกม “ตอบได้ให้คะแนน” ซึ่งมีกติกา คือ ครูนำความหมายของสิทธิเด็กขั้นพื้นฐานแสดงบนจอภาพ หลังจากนั้นสุ่มรายชื่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนตอบว่าเป็นความหมายของสิทธิเด็กในด้านใด หากตอบได้ถูกต้องจะได้รับคะแนน ซึ่งเป็นคะแนนของกลุ่ม ข้อละ ๕ คะแนน จำนวน ๕ ข้อ ได้แก่

ข้อความ	สิทธิเด็ก
การไม่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต	สิทธิที่จะมีชีวิตรอด
ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี	สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
การหลอกลวงเด็กให้ทำสิ่งผิดกฎหมาย	สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
การแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น	สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
การรักษาพยาบาลเมื่อได้รับความเจ็บป่วย	สิทธิที่จะมีชีวิตรอด

๗.๔ ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเกมที่ได้ทำกิจกรรมและร่วมกันสรุปว่าสิทธิเด็ก คืออะไร (สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของเด็กที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยสิทธิเด็กขั้นพื้นฐานมี ๔ ประการคือ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วม)

ขั้นสอน (๑๐ นาที)

๗.๕ ครูนำข่าวแสดงบนจอภาพแล้วให้นักเรียนดู จากข่าว “พ่อเลี้ยงโหดทำร้ายเด็กชาย ๖ ขวบตาบวม ปูด” จากสื่อ <https://www.youtube.com/watch?v=Nj&ajzlocZaw&t=๑๐๐๐> จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนา อภิปรายและร่วมกันวิเคราะห์หาคำตอบ (ในขณะที่นักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายและวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาคำตอบ ครูเดินสังเกตนักเรียนเพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียน และอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำกับนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจหรือไม่สามารถหาคำตอบได้) ดังนี้

- เด็กในข่าวโดนละเมิดสิทธิเด็กหรือไม่ (โดนละเมิดสิทธิเด็ก)
- เด็กในข่าวโดนละเมิดสิทธิเด็กในด้านใด (สิทธิที่จะมีชีวิตรอด : การไม่ถูกทำร้ายร่างกาย)
- บุคคลที่เข้าไปช่วยเด็กทำถูกต้องหรือไม่ อย่างไร (ทำถูกต้อง เพราะเด็กโดนละเมิดสิทธิ โดยการทำร้ายร่างกายเกินกว่าเหตุ สังเกตจากหน้าตาหรือร่างกายที่ได้รับการบาดเจ็บจากการทุบตี ฯลฯ)
- หากนักเรียนเป็นเด็กหรือผู้พบเห็นจะสามารถช่วยเหลือได้อย่างไร (หากเป็นเด็กอาจจะร้องไห้ขอความช่วยเหลือจากคนข้างบ้าน/บอกญาติผู้ใหญ่ หรือหากพบเห็นบอกผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ เช่น ครู ผู้ใหญ่บ้าน ให้ช่วยแจ้งตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ) เมื่อนักเรียนกลุ่มใดสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง จะได้รับคะแนน ๕ คะแนน

๗.๖ นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย การละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทยว่าในปัจจุบันมีการละเมิดสิทธิเด็กเพิ่มมากขึ้น จากกรณีที่นักเรียนได้เห็นและร่วมกันวิเคราะห์ในภาพข่าวที่เกิดขึ้น ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าการละเมิดสิทธิเด็กยังมีด้านอื่น ๆ อีกด้วย โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น

- การละเมิดสิทธิเด็กด้านความเป็นอยู่และได้รับการพัฒนา (การถูกทอดทิ้ง ขาดความรัก ขาดความอบอุ่น ไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสม)
- การละเมิดสิทธิเด็กด้านการรับการศึกษา (การไม่ส่งเข้าเรียนให้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี เด็กขาดความรู้พื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ)
- การละเมิดสิทธิเด็กด้านการจ้างแรงงานเด็ก (นายจ้างละเมิดสิทธิเด็ก เช่น การให้ค่าจ้างต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานมาตรฐาน การใช้แรงงานเด็กเกินกว่าเวลา การให้เด็กทำงานเสี่ยงอันตราย หรือจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี)
- การละเมิดสิทธิเด็กด้านการใช้เด็กเป็นเครื่องมือกระทำความผิด (ใช้เด็กกระทำความผิดโดยที่เด็กไม่รู้ตัวหรือรู้ไม่เท่าทัน เช่น การใช้เด็กในการค้าขายยาเสพติดทำสิ่งผิดกฎหมาย การนำเด็กไปแสดงที่สื่อถึงการลามก ไป อนาคต ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจซึ่งอาจทำให้เด็กถูกดำเนินคดีตามกฎหมายด้วย)
- การละเมิดสิทธิเด็กด้านการถูกทำร้าย ทารุณ กักขัง (ถูกลงโทษด้วยการเขียนตี ทารุณอย่างหนัก หรือกักขังจากความพิการทางกายหรือจิตใจ)
- การละเมิดสิทธิเด็กด้านการห้ามไม่ให้มีส่วนร่วม (ถูกห้ามไม่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา การไม่ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม)

ซึ่งในปัจจุบันในประเทศไทยมีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องสิทธิเด็กหลายหน่วยงาน เช่น ภาครัฐ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ ศูนย์ประชาบดี สายด่วน ๑๓๐๐ (หน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก) ภาคการกุศล : มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก , มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย , มูลนิธิ ซี.ซี.เอฟ. เพื่อเด็กและเยาวชนในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี , มูลนิธิสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท , มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้า มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทย , มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา หรือสื่อมวลชนทุกประเภท ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและศาสนาในการดูแลให้การศึกษ เสริมสร้างคุณภาพให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ มีความประพฤติดี มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขั้นกิจกรรมกลุ่ม (๑๐ นาที)

๗.๗ ครูแจกบัตรสถานการณ์ “เรื่องเล่าของเด็ก” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ที่มีสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ และอภิปรายคำตอบจากข้อคำถาม โดยใช้เวลา ๕ นาที คือ

- จากสถานการณ์ที่นักเรียนได้รับ เด็กหรือบุคคลในสถานการณ์นั้นโดนละเมิดสิทธิเด็กหรือไม่
- จากข้อ ๑ ถ้าโดนละเมิดสิทธิเด็ก โดนในด้านอะไร
- ถ้าเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นกับนักเรียนนักเรียนจะมีวิธีการป้องกันคุ้มครองตนเองอย่างไร
- นักเรียนได้อะไรจากการเรียนและการศึกษาสถานการณ์ข้างต้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

(ในขณะที่นักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายและวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาคำตอบ ครูเดินสังเกตนักเรียนเพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียน และอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจหรือไม่สามารถหาคำตอบได้) จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปคำตอบร่วมกันและเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สถานการณ์ที่ ๑

จุ่มเป็นเด็กหญิงวัย ๑๒ ขวบที่มีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมาก จนได้รับทุนการศึกษาเรียนดีทุกปี อยู่มาวันหนึ่งแม่ของเธอให้กำเนิดน้องชายผู้น่ารัก ด้วยภาระอันหนักอึ้งนี้ทำให้พ่อของจุ่มบอกกับจุ่มว่า จุ่มคงต้องเรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เท่านั้น เพราะทางบ้านไม่มีใครเลี้ยงและดูแลน้อง

สถานการณ์ที่ ๒

เกสรหลานสาวของป้านิต ผู้เป็นเจ้าของร้านอาหารชื่อดังในย่านนี้ที่ทุกคนต่างรู้จักกันดี เกสรอยู่ในความดูแลของป้า เพราะพ่อแม่ของเธอทิ้งเขาไปตั้งแต่ยังเด็ก เกสรไม่ได้ไปโรงเรียน เพราะป้าให้เกสรทำงานที่ร้าน เพื่อตอบแทนบุญคุณของป้าที่ให้ที่อยู่อาศัยและอาหารการกิน

สถานการณ์ที่ ๓

พร้อมเด็กชายผู้เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กำลังตื่นเต้นดีใจที่ทางโรงเรียนกำลังจัดให้มีการทัศนศึกษาในสัปดาห์หน้า เขาเตรียมพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก คุณครูจึงให้เขานำใบขออนุญาตไปให้ผู้ปกครอง แต่แล้วพอวันนั้นมาถึงเขากลับไม่ได้รับอนุญาตจากพ่อให้เดินทางไป เขาเศร้าและเสียใจเป็นอย่างมาก

สถานการณ์ที่ ๔

บอมพักอาศัยอยู่กับลุงของเขา ซึ่งมีกัฒมสุราอยู่เป็นประจำ ลุงของเขามีนิสัยก้าวร้าวและโมโหรุนแรง เมื่อไหร่ก็ตามที่เมาจนขาดสติ บอมมักจะถูกลุงทุบตีอยู่เสมอ ทำให้ตามเนื้อตัวและร่างกายของบอมเต็มไปด้วยบาดแผลและรอยฟกช้ำ ทำให้บอมไม่อยากไปโรงเรียน

สถานการณ์ที่ ๕

ต้นเด็กชายวัยเรียน ที่มีบ้านติดอยู่กับต่อเด็กชายวัย ๒ ขวบ ที่ถูกพ่อเลี้ยงของตนเองบังคับให้อยู่แต่ในห้อง ไม่ให้ออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อนคนอื่น ๆ และเป็นทีระบายอารมณ์เมื่อพ่อเลี้ยงของตนโกรธหรือโมโห ต้นมักจะมีเหตุการ์ณที่ต่อถูกทำร้ายโดยการตบหัวแรงๆ กระชากเสื้อผ้า หรือขกเข้าที่ท้องอยู่เป็นประจำ ซึ่งแม่แท้ๆ ของเขาไม่สามารถช่วยเหลืออะไรได้

สถานการณ์ที่ ๖

มะลิเด็กสาวอายุ ๑๕ ปี ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน เธอคลอดลูกออกมาชื่อว่ามิลลิ แต่ด้วยความที่บ้านของเธอยากจนและตัวเธอไม่สามารถหาเงินมาเลี้ยงมิลลิได้ เธอจึงแอบนำมิลลิไปทิ้งไว้ที่ถังขยะที่ท้ายหมู่บ้านจนเพื่อนบ้านมาพบและแจ้งเจ้าหน้าที่มาจัดการดูแล

สถานการณ์ที่ ๗

เจ้พร เจ้าของร้านอาหารแห่งหนึ่ง มีการจ้างเด็ก ๆ อายุ ๑๓ ปี เข้าทำงานในร้านอาหารแห่งนี้ โดยให้ทำงานตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. - ๒๔.๐๐ น. ค่าจ้างชั่วโมงละ ๕๐ บาท ซึ่งฝนเป็น ๑ ในเด็กสาวที่เข้าไปทำงาน เพราะที่บ้านยากจนและไม่มีใครสามารถหาเงินมาเลี้ยงดูเธอได้ ฝนต้องล้างจานและทำความสะอาดโต๊ะจนแทบไม่ได้พัก ทำให้เวลาไปเรียนฝนหลับในคาบทุกครั้งเพราะพักผ่อนไม่เพียงพอ

สถานการณ์ที่ ๘

พี่ป้อ พี่ชายในละแวกบ้านของโป่ง มีนิสัยเกเร ไม่เชื่อฟังใครและมักมีพฤติกรรมมั่วสุมสิ่งเสพติด อยู่มาวันหนึ่งโป่งโดนชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่ม และถูกพี่ป้อวานให้ไปส่งของให้ ซึ่งโป่งไม่รู้ว่าเป็นสิ่งนั้นคืออะไร รู้แต่เพียงว่าหากไม่ส่งให้จะโดนพี่ป้อทำร้าย โป่งจึงต้องทำตามสิ่งที่พี่ป้อบอกทุกครั้ง จนในที่สุดโป่งก็ถูกตำรวจจับ เพราะสิ่งของที่พี่ป้อให้ไปส่งขนส่งนั้นคือยาเสพติดนั่นเอง

ขั้นตรวจสอบผลงาน (๒๕ นาที)

๗.๘ นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอคำตอบจากบัตรสถานการณ์ “เรื่องเล่าของเด็ก” ตามสถานการณ์ตามที่กลุ่มตนเองได้รับ โดยครูใช้วิธีการสุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอไม่เกินกลุ่มละ ๒ - ๓ นาที

๗.๙ เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ นักเรียนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันลงข้อสรุปคำตอบจากกลุ่มที่นำเสนอ เมื่อนักเรียนกลุ่มอื่นมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สามารถนำเสนอเพิ่มเติมได้

๗.๑๐ ครูทำการประเมินข้อคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยการให้คะแนนข้อละ ๕ คะแนนรวมเป็น ๒๐ คะแนน พร้อมทั้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมตรวจสอบคำตอบของเพื่อนที่ออกมานำเสนอหน้าห้อง โดยคำตอบของแต่ละสถานการณ์ ในแต่ละกลุ่ม โดยมีแนวคำตอบ ดังต่อไปนี้

➢ สถานการณ์ที่ ๑ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการรับการศึกษา ตามสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ข้อที่ ๓ : พุดคุยกับผู้ปกครองและพูดเหตุผลในการเรียนต่อ เช่น เพื่อจะได้ นำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคต หรือขอคำปรึกษาจากคุณครูให้คุณครูช่วยพุดคุยกับผู้ปกครองหรือขอทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียน แจ้งญาติผู้ใหญ่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติเพื่อให้ช่วยคุยกับผู้ปกครองให้ส่งเรียนต่อ เป็นต้น ข้อที่ ๔ : การพุดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการเรียน ไม่ทิ้งการเรียนต้องเรียนหนังสือให้จบและช่วยพ่อแม่ทำงานและเลี้ยงน้องเพื่อบรรเทาภาระของครอบครัว

➢ สถานการณ์ที่ ๒ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการรับการศึกษา ตาม

สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ข้อที่ ๓ : การพูดคุยและบอกเหตุผลให้ป่าเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเอง หรือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เพื่อนบ้านใกล้เคียงให้ช่วยแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นต้น ข้อที่ ๔ : การพูดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการเรียน ไม่ทิ้งการเรียนต้องเรียนหนังสือให้จบและช่วยป่าทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเด็ก

➢ สถานการณ์ที่ ๓ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการไม่ให้เด็กมีส่วนร่วมตามสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ข้อที่ ๓ : พุดคุยกับผู้ปกครองและพูดเหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น เพื่อจะได้เรียนรู้นอกสถานที่และพัฒนาประสบการณ์จากการที่ตนศึกษา หรือขอคำปรึกษาจากคุณครูให้คุณครูช่วยพูดคุยกับผู้ปกครองให้อนุญาต แจ้งญาติผู้ใหญ่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติเพื่อให้ช่วยคุยกับผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นต้น ข้อที่ ๔ : การพูดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาครูอาจารย์ บุคคลใกล้ชิดที่ไว้ใจ

➢ สถานการณ์ที่ ๔ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการถูกทำร้าย ทารุณ กักขัง ตามสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ข้อที่ ๓ : เมื่อเกิดสถานการณ์ที่รุนแรงหรือตีมีนสุรา ต้องหลีกเลี่ยงและไม่อยู่ใกล้ ขอความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านที่พบเห็นเหตุการณ์ ร้องเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก แจ้งตำรวจ เป็นต้น ข้อที่ ๔ : ไม่ตีมีนสุราเครื่องตีมีนมา ไม่ใช้ความรุนแรง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนที่มีวสันตบอยมุข เมื่อโดนทำร้ายร่างกายต้องปกป้องตนเองและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

➢ สถานการณ์ที่ ๕ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการถูกทำร้าย ทารุณ กักขัง ตามสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ข้อที่ ๓ : การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เพื่อให้ช่วยเหลือเด็กที่ถูกทำร้าย แจ้งญาติของเด็ก หรือหน่วยงานที่ดูแลการละเมิดสิทธิเด็ก แจ้งตำรวจ เป็นต้น ข้อที่ ๔ : ควรให้ความช่วยเหลือผู้ถูกทำร้ายซึ่งหน้า ไม่นิ่งเฉย แจ้งผู้ใหญ่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเด็กเข้ามาดูแล เป็นต้น

➢ สถานการณ์ที่ ๖ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านความเป็นอยู่และได้รับการพัฒนา ตามสิทธิที่จะมีชีวิตรอด ข้อที่ ๓ : รับผิดชอบและไม่ทิ้งลูกของตนเอง ทำหน้าที่แม่ บอกผู้ปกครองหรือคุณครูให้ช่วยเหลือ หรือถ้าเป็นผู้พบเห็นต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาดูแล เป็นต้น ข้อที่ ๔ : ตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบต่อการทำของตนเอง เป็นต้น

➢ สถานการณ์ที่ ๗ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการแจ้งแรงงานเด็ก ตามสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองและสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ข้อที่ ๓ : แจ้งผู้ปกครองหรือปรึกษาคุณครู หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีนายจ้างจ้างงานถูกกฎหมาย แจ้งคุณครูเพื่อขอทุนการศึกษา หรือแจ้งหน่วยงานเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นต้น ข้อที่ ๔ : ตั้งใจเรียน ทำงานที่สุจริต ปรึกษาพ่อแม่ คุณครู เป็นต้น

➢ สถานการณ์ที่ ๘ ข้อที่ ๑ : โดนละเมิด ข้อที่ ๒ : การละเมิดสิทธิเด็กด้านการใช้เด็กเป็นเครื่องมือกระทำความผิด ตามสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ข้อที่ ๓ : แจ้งผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ให้ช่วยเหลือ แจ้งตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นต้น ข้อที่ ๔ : ไม่คบคนพาล ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดและอบายมุข เมื่อมีปัญหาต้องปรึกษาพ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือคุณครู เป็นต้น

ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล (๑๐ นาที)

๗.๑๑ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการละเมิดสิทธิเด็กและแนวทางในการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก จากสถานการณ์ของแต่ละกลุ่ม (๑.นักเรียนหรือเด็กต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กที่ตนเองพึงได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเอง ๒.ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองคือ ตั้งใจเรียนหนังสือ เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ๓.หลีกเลี่ยงการพูดคุยหรือไปสถานที่อื่น ๆ กับคนแปลก

หน้าเพราะอาจเสี่ยงต่อการถูกล่อลวง ๔. ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน หรือไม่ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย เช่น ดื่มสุรา เสพยาเสพติด ๕. ไม่คบหาบุคคลที่อาจชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย ๖. แจ้งผู้ปกครอง ครู หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อถูกละเมิดสิทธิเด็กหรือพบเห็นผู้อื่นถูกละเมิดสิทธิ ๗. รับผิดชอบเพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นต้น)

๗.๑๒ นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การปกป้องปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก โดยการสรุปเป็นแผนผังความคิดเป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จให้นำส่งครู หากไม่เสร็จมอบหมายให้นักเรียนกลับไปทำเป็นการบ้าน (ในขณะที่นักเรียนทำใบงานครูสังเกตการทำงานของนักเรียน หากมีนักเรียนที่ไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้นำเป็นรายบุคคล)

๗.๑๓ ครูรวมคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม แจ้งคะแนนรวมของแต่ละกลุ่มให้นักเรียนทราบ และมอบรางวัลให้กับกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด

๘. สื่อการจัดการเรียนรู้

- ๘.๑ กิจกรรมประกอบเพลง “หัว เอว ไหล่”
- ๘.๒ เกม “ตอบได้ให้คะแนน”
- ๘.๓ ข่าวจาก Youtube “พ่อเลี้ยงโหดทำร้ายเด็กชาย ๖ ขวบตาบวมปูด” จากสื่อ <https://www.youtube.com/watch?v=Nj'Zaw&t=๑๐๐s>
- ๘.๔ สื่อ Power Point ประกอบการสอน เรื่อง การละเมิดสิทธิเด็ก
- ๘.๕ หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ๘.๖ บัตรสถานการณ์ “เรื่องเล่าชาวเด็ก”
- ๘.๗ ใบงานกลุ่ม
- ๘.๘ ใบงาน เรื่อง การปกป้องปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

๙. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การให้คะแนน
นักเรียนบอกสิทธิเด็กและการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กได้ (K)	- ตรวจใบงาน เรื่อง การปกป้องปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	- ใบงาน เรื่อง การปกป้องปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก	- นักเรียนได้คะแนนระดับดีขึ้นไป ร้อยละ ๘๐
นักเรียนสามารถวิเคราะห์การละเมิดสิทธิเด็กและเสนอแนวทางการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กจากสถานการณ์ได้ (P)	- ตรวจใบงานกิจกรรมกลุ่ม - สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	- ใบงานกลุ่ม เรื่อง สิทธิเด็ก - แบบบันทึกคะแนนการนำเสนอานกลุ่ม	- นักเรียนได้คะแนนระดับดีขึ้นไป ร้อยละ ๘๐
นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)	- สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	- แบบประเมินพฤติกรรม	- นักเรียนได้ระดับคุณภาพ ๓ ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

๑๐. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ได้ทำการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. แผนจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิเด็ก พบว่า เป็นแผนจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับ

ดีมาก ดี พอใช้

.....

.....

ควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเกี่ยวกับ

.....

.....

๒. การจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้

- ใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้ได้อย่างเหมาะสม
- ใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม ควรเพิ่มเติม ปรับกิจกรรมบางส่วน
- ใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน

๓. การวัดและประเมินผล

- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางบุญญาธิดา ท่วมจันทร์)
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายชูชาติ แปลงล้วน)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าบุระ)

๑๑. บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑๑.๑ นักเรียนมีผลการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้
ด้านความรู้(K)

.....

สรุป.....
 ด้านทักษะกระบวนการ (P)

.....

สรุป.....
 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์(A)

.....

สรุป.....
 ๑๑.๒ ปัญหา/อุปสรรค

.....

๑๑.๓ แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
 (นางประภัศร เลือดสงคราม)

เกณฑ์การประเมิน

๑. การประเมินผลงานจากใบงานกลุ่มและการนำเสนอผลงาน
เกณฑ์การให้คะแนน ๑๕ คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
ความถูกต้องของเนื้อหา	วิเคราะห์และตอบคำถามถูกต้องทุกประเด็นทั้ง ๔ ข้อ	วิเคราะห์และตอบคำถามตรงประเด็น ๒-๓ ข้อ	วิเคราะห์และตอบคำถามตรงประเด็น ๑ ข้อ
วิธีการนำเสนองานกลุ่ม	นำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน	นำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ มีลำดับขั้นตอนแต่ไม่ค่อยน่าสนใจ	นำเสนอผลงานได้
ความมุ่งมั่นในการทำงาน	ช่วยกันคิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบทุกคน และทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	ช่วยกันคิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบเป็นบางคน และทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	ช่วยกันคิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบบางคน ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด
การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	แบ่งภาระงานและกำหนดบทบาทหน้าที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มอย่างชัดเจน สมาชิกมีส่วนร่วมทุกคน	แบ่งภาระงานและกำหนดบทบาทหน้าที่สมาชิกและมีส่วนร่วมเป็นบางคน	ไม่มีการแบ่งภาระงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
ระยะเวลาในการนำเสนอ	นำเสนอผลงานได้เสร็จในระยะเวลาที่กำหนด	นำเสนอผลงานเสร็จแต่เกินระยะเวลาที่กำหนดเล็กน้อย (๑-๒ นาที)	นำเสนอผลงานเสร็จแต่เกินระยะเวลาที่กำหนดมาก (๓ นาทีขึ้นไป)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ : ๑๓-๑๕ คะแนน หมายถึง ดีมาก , ๙-๑๒ คะแนน หมายถึง ดี , ๕-๘ คะแนน พอใช้ , ๑-๔ หมายถึง ปรับปรุง

ใบงาน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
ความถูกต้องของเนื้อหา	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อ ครบถ้วนถูกต้องทั้ง ๔ ข้อ	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อ ครบถ้วนแต่ถูกต้อง ๓ ข้อ	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อ ครบถ้วนแต่ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อ ครบถ้วนแต่ถูกต้อง ๑ ข้อ	ระบุหรืออธิบายคำตอบไม่ครบถ้วน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
ความถูกต้อง	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อครบถ้วนถูกต้องทั้ง ๔ ข้อ	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อครบถ้วนแต่ถูกต้องบางส่วน (ผิด ๑-๒ จุด)	ระบุหรืออธิบายคำตอบทุกข้อครบถ้วนแต่ถูกต้องบางส่วน (ผิดมากกว่า ๒ จุด)	ระบุหรืออธิบายคำตอบไม่ครบถ้วนแต่ถูกต้อง	ระบุหรืออธิบายคำตอบไม่ครบถ้วนแต่ถูกต้องบางส่วน
ความมุ่งมั่นในการทำงานกลุ่มและการมีส่วนร่วม	นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานทุกคน มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานบางคน มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	นักเรียนบางคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานบางคน ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	นักเรียนบางคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานบางคน ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	นักเรียนบางคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานบางคน ไม่แสดงความคิดเห็นและไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จทันเวลา
วิธีการนำเสนอองานกลุ่ม	นักเรียนออกมานำเสนองานทุกคนและตอบคำถามครบทุกข้อ	นักเรียนออกมานำเสนองาน ๓-๔ คนและตอบคำถามครบทุกข้อ	นักเรียนออกมานำเสนองาน ๑-๒ คน และตอบคำถามครบทุกข้อ	นักเรียนออกมานำเสนองาน ๑ คนและตอบคำถามเป็นบางข้อ	นักเรียนออกมานำเสนองานแต่ไม่สามารถตอบคำถามได้
ระยะเวลาในการนำเสนอ	นำเสนอได้ตามเวลาที่กำหนด	นำเสนอเกินเวลาที่กำหนด			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ : ๑๖-๒๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก , ๑๑-๑๕ คะแนน หมายถึง ดี , ๖-๑๐ คะแนน พอใช้ , ต่ำกว่า ๕ หมายถึง ปรับปรุง

๒. การประเมินผลงานจากใบงาน

เกณฑ์การให้คะแนน ๑๐ คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	๕	๔	๓	๒	๑
ความถูกต้อง	ระบุหรืออธิบายแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กครบถ้วนถูกต้องตั้งแต่ ๘ ข้อขึ้นไป	ระบุหรืออธิบายแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กถูกต้อง ๖-๗ ข้อ	ระบุหรืออธิบายแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กถูกต้อง ๔-๕ ข้อ	ระบุหรืออธิบายแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กถูกต้อง ๒-๓ ข้อ	ระบุหรืออธิบายแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กถูกต้อง ๑ ข้อ
ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์			ตกแต่งระบายสีสวยงาม น่าสนใจและมีความคิดสร้างสรรค์	ตกแต่งระบายสีสวยงาม	ตกแต่งระบายสี
การส่งงานตามกำหนดเวลา				ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด	ส่งงานเลยเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ : ๙-๑๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก , ๗-๘ คะแนน หมายถึง ดี , ๕-๖ คะแนน พอใช้ , ต่ำกว่า ๕ หมายถึง ปรับปรุง

ระดับคะแนนการประเมิน			
๔	๓	๒	๑
นักเรียนปฏิบัติตนอยู่ในกติกามารยาทของห้องเรียน และข้อตกลงตามขั้นตอนการเรียนทุกครั้งอย่างเคร่งครัด	นักเรียนปฏิบัติตนอยู่ในกติกามารยาทของห้องเรียน และข้อตกลงตามขั้นตอนการเรียน แต่พูดคุยและเล่นกันบ้าง	นักเรียนปฏิบัติตนอยู่ในกติกามารยาทของห้องเรียนบ้างพูดคุยและเล่นกันบ่อยครั้ง	นักเรียนไม่ปฏิบัติตนอยู่ในกติกามารยาทของห้องเรียน พูดคุยและเล่นกันตลอด

๒. ใฝ่เรียนรู้

ระดับคะแนนการประเมิน			
๔	๓	๒	๑
นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลาร่วมตอบคำถาม แสวงหาความรู้ ซักถามเพิ่มเติม และช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มทุกครั้ง	นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลาร่วมตอบคำถาม แสวงหาความรู้ และช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มบ้างบางครั้ง	นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลา ไม่ร่วมตอบคำถาม และช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มบางครั้ง	นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลา ไม่ร่วมตอบคำถาม และไม่ช่วยเพื่อนทำงานกลุ่ม

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ระดับคะแนนการประเมิน			
๔	๓	๒	๑
นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น ภายในเวลาที่กำหนด ชิ้นงาน ใบงานถูกต้อง ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น ชิ้นงาน ใบงานถูกต้องร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป	นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเป็นบางครั้ง ชิ้นงาน ใบงานถูกต้องร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป	นักเรียนไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงาน ชิ้นงานแบบฝึกหัดถูกต้องร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิเด็ก
เกม “ตอบได้ให้คะแนน”

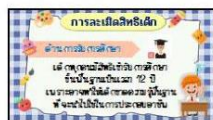
ข้อความ	สิทธิเด็ก
การไม่ถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต	สิทธิที่จะมีชีวิตรอด
ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี	สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
การหลอกลวงเด็กให้ทำสิ่งผิดกฎหมาย	สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
การแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น	สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
การรักษาพยาบาลเมื่อได้รับความเจ็บป่วย	สิทธิที่จะมีชีวิตรอด

ภาพข่าวจาก Youtube “พ่อเลี้ยงโหดทำร้ายเด็กชาย ๖ ขวบตามมปุด”
จากสื่อ <https://www.youtube.com/watch?v=Nj&jzlocZaw&t=๑๐๐๘>

สื่อ Power Point ประกอบการสอน เรื่อง การละเมิดสิทธิเด็ก

บัตรสถานการณ์ “เรื่องเล่าของเด็ก”

สถานการณ์ที่ ๑

จุ่มเป็นเด็กหญิงวัย ๑๒ ขวบที่มีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมาก จนได้รับทุนการศึกษาเรียนดีทุกปี อยู่มาวันหนึ่งแม่ของเธอให้กำเนิดน้องชายผู้น่ารัก ด้วยภาระอันหนักอึ้งนี้ทำให้พ่อของจุ่มบอกกับจุ่มว่า จุ่มคงต้องเรียนจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เท่านั้น เพราะทางบ้านไม่มีใครเลี้ยงและดูแลน้อง

สถานการณ์ที่ ๒

เกสรหลานสาวของป้านิด ผู้เป็นเจ้าของร้านอาหารชื่อดังในย่านนี้ที่ทุกคนต่างรู้จักกันดี เกสรอยู่ในความดูแลของป้า เพราะพ่อแม่ของเธอทั้งเขาไปตั้งแต่ยังเด็ก เกสรไม่ได้ไปโรงเรียน เพราะป้าให้เกสรทำงานที่ร้าน เพื่อตอบแทนบุญคุณของป้าที่ให้ที่อยู่อาศัยและอาหารการกิน

สถานการณ์ที่ ๓

พร้อมเด็กชายผู้เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กำลังตื่นเต้นดีใจที่ทางโรงเรียนกำลังจัดให้มีการทัศนศึกษาในสัปดาห์หน้า เขาเตรียมพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก คุณครูจึงให้เขานำใบขออนุญาตไปให้ผู้ปกครอง แต่แล้วพอวันนั้นมาถึงเขากลับไม่ได้รับอนุญาตจากพ่อให้เดินทางไป เขาเศร้าและเสียใจเป็นอย่างมาก

สถานการณ์ที่ ๔

บอมพักอาศัยอยู่กับลุงของเขา ซึ่งมักดื่มสุราอยู่เป็นประจำ ลุงของเขามีนิสัยก้าวร้าวและโมโหรุนแรง เมื่อใครก็ตามที่เมาจนขาดสติ บอมมักจะถูกลุงทุบตีอยู่เสมอ ทำให้ตามเนื้อตัวและร่างกายของบอมเต็มไปด้วยบาดแผลและรอยฟกช้ำ ทำให้บอมไม่อยากไปโรงเรียน

สถานการณ์ที่ ๕

ต้นเด็กชายวัยเรียน ที่มีบ้านติดอยู่กับต่อเด็กชายวัย ๒ ขวบ ที่ถูกพ่อเลี้ยงของตนเองบังคับให้อยู่แต่ในห้อง ไม่ให้ออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อนคนอื่น ๆ และเป็นพี่ระบายอารมณ์เมื่อพ่อเลี้ยงของตนโกรธหรือโมโห ต้นมักจะมีเหตุการ์ณที่ต่อถูกทำร้ายโดยการตบหัวแรงๆ กระชากเสื้อผ้า หรือขกเข้าที่ห้องอยู่เป็นประจำ ซึ่งแม่แท้ๆ ของเขาไม่สามารถช่วยเหลืออะไรได้

สถานการณ์ที่ ๖

มะลิเด็กสาวอายุ ๑๕ ปี ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน เธอคลอดลูกออกมาชื่อว่ามิลลิ แต่ด้วยความที่บ้านของเธอยากจนและตัวเธอไม่สามารถหาเงินมาเลี้ยงมิลลิได้ เธอจึงแอบนำมิลลิไปทิ้งไว้ที่ถังขยะที่ท้ายหมู่บ้านจนเพื่อนบ้านมาพบและแจ้งเจ้าหน้าที่มาจัดการดูแล

สถานการณ์ที่ ๗

เจ้พร เจ้าของร้านอาหารแห่งหนึ่ง มีการจ้างเด็ก ๆ อายุ ๑๓ ปี เข้าทำงานในร้านอาหารแห่งนี้ โดยให้ทำงานตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. - ๒๔.๐๐ น. ค่าจ้างชั่วโมงละ ๕๐ บาท ซึ่งฝนเป็น ๑ ในเด็กสาวที่เข้าไปทำงาน เพราะที่บ้านยากจนและไม่มีใครสามารถหาเงินมาเลี้ยงดูเธอได้ ฝนต้องล้างจานและทำความสะอาดโต๊ะจนแทบไม่ได้พัก ทำให้เวลาไปเรียนฝนหลับในคาบทุกครั้งเพราะพักผ่อนไม่เพียงพอ

สถานการณ์ที่ ๘

พี่ป้อ พี่ชายในละแวกบ้านของโป่ง มีนิสัยเกเร ไม่เชื่อฟังใครและมักมีพฤติกรรมมั่วสุมสิ่งเสพติด อยู่มาวันหนึ่งโป่งโดนชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่ม และถูกพี่ป้อวานให้ไปส่งของให้ ซึ่งโป่งไม่รู้ว่าของสิ่งนั้นคืออะไร รู้แต่เพียงว่าหากไม่ส่งให้จะโดนพี่ป้อทำร้าย โป่งจึงต้องทำตามพี่ป้อบอกทุกครั้ง จนในที่สุดโป่งก็ถูกตำรวจจับ เพราะสิ่งของที่พี่ป้อให้ไปขนส่งนั้นคือยาเสพติดนั่นเอง

สิทธิเด็ก

กลุ่มที่.....

สมาชิกกลุ่ม

๑.)เลขที่.....

๒.)เลขที่.....

๓.)เลขที่.....

๔.)เลขที่.....

๕.)เลขที่.....

คำชี้แจง จากสถานการณ์ที่นักเรียนได้รับให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑.) จากสถานการณ์ที่นักเรียนได้รับ เด็กหรือบุคคลในสถานการณ์นั้นโดนละเมิดสิทธิเด็กหรือไม่

ตอบ

๒.) จากข้อ ๑ ถ้าโดนละเมิดสิทธิเด็ก โดนในด้านอะไร

ตอบ

๓.) ถ้าเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นกับนักเรียนนักเรียนจะมีวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองอย่างไร

ตอบ

๔.) นักเรียนได้อะไรจากการเรียนและการศึกษาสถานการณ์ข้างต้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตอบ

.....

ใบงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

มาตรฐาน ส๒.๑ ป.๕/๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็กเป็น
 แผนผังความคิดอย่างสร้างสรรค์และตกแต่งระบายสีให้สวยงาม (๑๐ คะแนน)

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น ป.๕/..... เลขที่

ภาพการจัดกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงรุก

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับอนุบาล การเรียนรู้จากหนังสือภาพใหญ่

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับอนุบาล การเรียนรู้จากนิทาน

ภาพการจัดกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงรุก

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การสะกดคำ

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ภาพการจัดกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงรุก

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การอ่านหนังสือเล่มเล็กภาษาอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ การเรียนรู้เรขาคณิต จากแผนแกรม

ภาพกิจกรรมกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงบวก

ทุกห้องเรียน จัดบรรยากาศและมุมห้องให้มีแสงสว่าง สะอาดและน่าเรียนรู้

มีมุมแสดงผลงานนักเรียน และมุมอ่านหนังสือ

ภาพกิจกรรมกิจกรรมการจัดชั้นเรียนเชิงบวก

ทุกห้องเรียน จัดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ทุกกิจกรรมการเรียน เน้นการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศของการเรียนให้หน้าเรียน

ภาพกิจกรรมครูกำลังสอน

ภาพครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล

ภาพครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ภาพกิจกรรมครูกำลังสอน

ภาพครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาพครูผู้สอนของครูต่างชาติ

ภาพครูผู้สอนในวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพครูผู้สอน การเรียนรู้ผ่านเกม coding

ภาคผนวก ฉ

ภาพความสำเร็จต่อเนื่อง

1. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน
2. ผลที่เกิดขึ้นกับครูและผู้บริหารโรงเรียน
3. ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน
4. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

ภาพความสำเร็จต่อเนื่อง

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
ปีการศึกษา 2563 - 2564

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย		ผลต่าง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
ไทย	74.20	86.36	12.16
คณิต	74.33	85.97	11.65
วิทย์	76.93	88.01	11.08
สังคม	73.82	87.80	13.99
ประวัติศาสตร์	73.23	85.87	12.63
สุขศึกษา	77.36	89.83	12.47
ศิลปะ	76.93	89.86	12.94
การงาน	74.03	89.05	15.02
อังกฤษ	73.69	85.19	11.50
เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ	74.94	87.55	12.60

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2564

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับโรงเรียน							คะแนนเฉลี่ย
จำนวนนักเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
	129	144	126	160	139	139	
กลุ่มสาระการเรียนรู้							
ไทย	84.33	86.04	85.93	88.23	87.27	86.35	86.36
คณิต	84.65	86.44	84.34	84.26	85.47	90.68	85.97
วิทย์	86.51	86.32	88.45	87.48	88.16	91.14	88.01
สังคม	79.69	85.75	90.38	89.59	92.58	88.82	87.80
ประวัติศาสตร์	85.65	86.40	86.49	85.13	85.28	86.25	85.87
สุขศึกษาฯ	87.30	90.90	90.76	88.55	90.48	90.97	89.83
ศิลปะ	93.59	88.99	86.87	88.46	93.65	87.62	89.86
การงาน	86.60	89.46	87.68	90.95	90.38	89.22	89.05
อังกฤษ	87.60	88.67	82.72	85.03	84.70	82.43	85.19
เฉลี่ยแต่ละชั้น	86.21	87.66	87.07	87.52	88.66	88.16	87.55

สรุปผลการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 – 2564

ความสามารถของผู้เรียน	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	เพิ่มขึ้น
มีความสามารถด้านศิลปะ	82.48	87.91	5.43
มีความสามารถด้านด้านภาษา	83.77	86.96	3.19
มีความสามารถด้านดนตรี	78.75	91.60	12.85
มีความสามารถด้านกีฬา	81.18	86.23	5.05
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	79.48	88.29	8.81
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	80.45	90.05	9.60
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	79.56	89.43	9.87
มีความสามารถด้านรอบรู้ธรรมชาติ	80.63	89.09	8.46
เฉลี่ยร้อยละ	80.79	88.69	7.91

สรุปผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนา ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน	ผลการประเมินระดับดี - ดีเยี่ยม								
	ศิลปะ	ภาษา	ดนตรี	กีฬา	คอม พิวเตอร์	มนุษย์ สัมพันธ์	เข้าใจ ตนเอง	รอบรู้ ธรรมชาติ	เฉลี่ย
ประถมศึกษาปีที่ 1	83.72	86.05	93.80	88.37	86.05	93.02	82.17	86.82	87.50
ประถมศึกษาปีที่ 2	88.89	88.89	92.36	88.89	86.81	89.58	89.58	89.58	89.32
ประถมศึกษาปีที่ 3	90.48	82.54	85.71	82.54	90.48	87.30	91.27	85.71	87.00
ประถมศึกษาปีที่ 4	88.13	88.75	95.00	85.63	93.75	91.25	89.38	87.50	89.92
ประถมศึกษาปีที่ 5	87.77	89.93	88.49	85.61	83.45	86.33	92.09	92.81	88.31
ประถมศึกษาปีที่ 6	88.49	85.61	94.24	86.33	89.21	92.81	92.09	92.09	90.11
รวม	527.47	521.76	549.61	517.37	529.74	540.29	536.57	534.51	532.17
เฉลี่ย	87.91	86.96	91.60	86.23	88.29	90.05	89.43	89.09	88.69

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	129	81	27	11	10	83.72	
มีความสามารถด้านภาษา	129	75	36	12	6	86.05	
มีความสามารถด้านดนตรี	129	85	36	4	4	93.80	
มีความสามารถด้านกีฬา	129	88	26	3	12	88.37	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	129	74	37	8	10	86.05	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	129	69	51	5	4	93.02	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	129	60	46	12	11	82.17	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	129	81	31	11	6	86.82	
รวม	1032	613	290	66	63	700.00	
คิดเป็นร้อยละ	100	59.40	28.10	6.40	6.10	87.50	

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	144	90	38	6	10	88.89	
มีความสามารถด้านภาษา	144	82	46	5	11	88.89	
มีความสามารถด้านดนตรี	144	107	26	3	8	92.36	
มีความสามารถด้านกีฬา	144	90	38	5	11	88.89	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	144	80	45	11	8	86.81	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	144	84	45	7	8	89.58	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	144	82	47	7	8	89.58	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	144	86	43	7	8	89.58	
รวม	1152	701	328	51	72	714.58	
คิดเป็นร้อยละ	100	60.85	28.47	4.43	6.25	89.32	

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของ ผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	126	81	33	6	6	90.48	
มีความสามารถด้านภาษา	126	61	43	10	12	82.54	
มีความสามารถด้านดนตรี	126	58	50	10	8	85.71	
มีความสามารถด้านกีฬา	126	58	46	11	11	82.54	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	126	74	40	8	4	90.48	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	126	80	30	4	12	87.30	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	126	78	37	3	8	91.27	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	126	66	42	12	6	85.71	
รวม	1008	556	321	64	67	696.03	
คิดเป็นร้อยละ	100	55.16	31.85	6.35	6.65	87.00	

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	160	114	27	11	8	88.13	
มีความสามารถด้านภาษา	160	107	35	12	6	88.75	
มีความสามารถด้านดนตรี	160	101	51	4	4	95.00	
มีความสามารถด้านกีฬา	160	90	47	11	12	85.63	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	160	112	38	3	7	93.75	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	160	100	46	8	6	91.25	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	160	108	35	11	6	89.38	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	160	114	26	10	10	87.50	
รวม	1280	846	305	70	59	719.38	
คิดเป็นร้อยละ	100	66.09	23.83	5.47	4.61	89.92	

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	139	90	32	5	12	87.77	
มีความสามารถด้านภาษา	139	76	49	7	7	89.93	
มีความสามารถด้านดนตรี	139	92	31	4	12	88.49	
มีความสามารถด้านกีฬา	139	88	31	9	11	85.61	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	139	83	33	11	12	83.45	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	139	70	50	12	7	86.33	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	139	80	48	5	6	92.09	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	139	101	28	3	7	92.81	
รวม	1112	680	302	56	74	706.47	
คิดเป็นร้อยละ	100	61.15	27.16	5.04	6.65	88.31	

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564

ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมิน				ร้อยละของผลการประเมิน ระดับดี - ดีเยี่ยม	หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		
มีความสามารถด้านศิลปะ	139	79	44	12	4	88.49	
มีความสามารถด้านภาษา	139	90	29	11	9	85.61	
มีความสามารถด้านดนตรี	139	91	40	4	4	94.24	
มีความสามารถด้านกีฬา	139	81	39	7	12	86.33	
มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์	139	73	51	6	9	89.21	
มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์	139	94	35	3	7	92.81	
มีความสามารถด้านเข้าใจตนเอง	139	100	28	6	5	92.09	
มีความสามารถด้านรอบรู้ ธรรมชาติ	139	90	38	6	5	92.09	
รวม	1112	698	304	55	55	720.86	
คิดเป็นร้อยละ	100	62.77	27.34	4.95	4.95	90.11	

สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร
ปีการศึกษา 2564

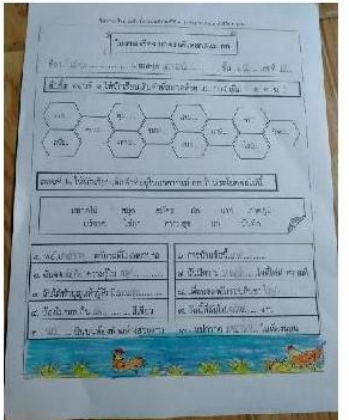
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามหลักสูตร	ผลการประเมินจำนวนนักเรียนทั้งหมด 837 คน					ร้อยละ ดี- ดีเยี่ยม
	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ดี	ดีเยี่ยม	ดี - ดีเยี่ยม	
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	0	30	199	608	807	96.42
ซื่อสัตย์สุจริต	0	41	205	591	796	95.10
มีวินัย	0	38	237	562	799	95.46
ใฝ่เรียนรู้	0	50	204	583	787	94.03
อยู่อย่างพอเพียง	0	41	221	575	796	95.10
มุ่งมั่นในการทำงาน	0	36	207	594	801	95.70
รักความเป็นไทย	0	34	246	557	803	95.94
มีจิตสาธารณะ	0	30	212	595	807	96.42
ค่าเฉลี่ย						95.52

ผลงานนักเรียนระดับปฐมวัย

ตัวอย่างผลงานเด็ก

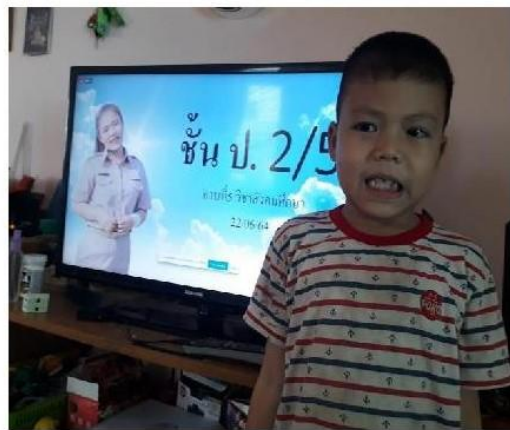
ผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ **6**
ที่สามารถสอบคัดเลือกได้ลำดับ "สำรอง" เพื่อเข้าศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชมวิทยาลัย เชียงราย

 1 ด.ญ.นิชภา จสินศิริบุญกร	 2 ด.ช.ธีรพิชญ์ ธิมาโช	 3 ด.ช.ศุภรภูมิ จิสิตบุตรโร	
 4 ด.ญ.รัศมิชชา แปงกล	 5 ด.ญ.บุษยวีร์ ยอดพั้งเท็ม	 6 ด.ญ.ณฐตา ปิ่นแก้ว	 7 ด.ญ.ภรภัทร ธิโนช้
 8 ด.ช.ศุภวิชญ์ กิติ	 9 ด.ญ.นันทชัยพร รณะดิวง	 10 ด.ญ.อัจฉรา ดีสา	 11 ด.ญ.จินรดา ยอดมณีบรรพต

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าอนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ **6**
ที่สามารถสอบคัดเลือกได้ลำดับ "สำรอง" เพื่อเข้าศึกษาต่อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย เชียงราย

1 ด.ญ.นิชาภา จศินศิริบุญกร

2 ด.ช.ธีรพิชญ์ ริมาโช

3 ด.ช.ศุภรภูมิ จิสิขุศุทรโรกร

4 ด.ญ.รัญพิชชา แปงกล

5 ด.ญ.บุษยวีร์ ยอดผึ้งเท็ม

6 ด.ญ.ชญธา ปิ่นแก้ว

7 ด.ญ.ภรภัทร รินชัช

8 ด.ช.ศุภวิชญ์ กิติ

9 ด.ญ.นันทิชาพร รณ-ด้วง

10 ด.ญ.อัจฉรา ด้สา

11 ด.ญ.รินรดา ยอดมณีบรรพต

โรงเรียนเวียงเต็ง(เท็งทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ **ชั้น ม.1 ห้องเรียน M.E.P.**

โรงเรียนเท็งวิทยา

1

ด.ญ.เบญญาพร หนูแก้ว

2

ด.ช.โชคนำชัย จันทะขิน

3

ด.ญ.ภัทรวดี ศรีใจมา

4

ด.ช.ภาณุวัฒน์ จันทะนาเขตร

5

ด.ช.กิตติภพ ภู่วรรณดี

6

ด.ญ.พิมพ์ลภัส กัณไฉ

7

ด.ช.ศุภโชค ฝิมบูลย์

8

ด.ช.ปรีณทร โสภาวาง

9

ด.ญ.บุณณา บัวแก้ว

โรงเรียนเวียงเต็ง(เท็งทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

6

ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ ชั้น ม.1 ห้องเรียนพวก.

โรงเรียนเท็งวิทยา

28

29

30

ด.ญ.สุณิษา ปิวอุด

ด.ช.อัศวินท์ อ้นคำ

ด.ญ.นันทัชพร รณ-ด้วง

นักเรียนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาโครงการพิเศษ
โครงการพัฒนาด้านศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี
โรงเรียนเท็งวิทยา

ตัวจริง จำนวน **30** คน และตัวสำรอง **9** คน

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ **ชั้น ม.1 ห้องเรียนพวก.**

โรงเรียนเทิงวิทยาคม

1

ด.ญ.ธารปัทสรณ์ พันธุ์ประจักษ์

2

ด.ช.กิตติกร สุธรรมมาแปง

3

ด.ญ.ขวัญสุดา มน-วิสิฐ

4

ด.ญ.ทิพย์วรรณ สมบัติทอง

5

ด.ช.ปิยะวัฒน์ จันทร์มงคล

6

ด.ญ.กัญญา ฤกษ์จิตร

7

ด.ญ.จินรดา ออดมณีบรรพต

8

ด.ญ.ชรินทร์ทิพย์ ฒ น่าน

9

ด.ช.ณชัย ภูผลผัน

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ **6**
ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ **ชั้น ม.1** **ห้องเรียน M.E.P.**

โรงเรียนเทิงวิทยาคม

ด.ญ.ธารปัทสร ผันร์ประจักษ์

ด.ญ.ปพิชญา สาตรแสง

ด.ช.ณัช ภูผลผัน

ด.ญ.ภริษญา ฤกษ์จิตร

ด.ช.ภูริ ทิวาพัฒน์

**นักเรียนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาโครงการพิเศษ
โครงการพิเศษส่งเสริมนักเรียนเก่งสุดความเป็นเลิศภาคภาษาอังกฤษ
ห้องเรียนสองภาษา M.E.P.
โรงเรียนเทิงวิทยาคม**

ตัวจริงจำนวน **5** คน และตัวสำรอง **12** คน

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ **ชั้น ม.1 ห้องเรียน พวค.**

โรงเรียนเทิงวิทยาคม

ด.ญ.อัจฉรา ดีสา

ด.ช.ศุภวิชญ์ กิติ

ด.ญ.วีรนุช หลองทุ่ง

ด.ญ.บุณฑรีร์ ถอดหังเท็ม

ด.ช.รณกฤต โสดา

ด.ช.ธีรพิชญ์ ริมาโชค

ด.ช.ศุภรภูมิ วิสิษฐุทธโรกร

ด.ญ.พิชชานันท์ ฉลาดแหลม

ด.ช.จิโรจน์ มูลอั้ง

โรงเรียนเวียงเต็ง(เท็งทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ **ชั้น ม.1 ห้องเรียน M.E.P.**

6

โรงเรียนเท็งวิทยา

10

ด.ญ.ภัทญาวีร์ สุขแสง

11

ด.ญ.รัญญลักขณ์ ทาเทิด

12

ด.ช.ชินวรรร์ เมืองแก่น

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี

กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ ชั้น ม.1 ห้องเรียน พวค.

โรงเรียนเทิงวิทยาคม

 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">10</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.พรหิษา กุลสุวรรณ</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">11</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ภรภัทร ธีโนช้</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">12</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.กัญญพัทธ์ ดิลกคุณธรรม</p>
 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">13</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ณสุดา ประกอบทอง</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">14</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.รัญพิชชา แปงกล</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">15</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ชญธา ปิ่นแก้ว</p>
 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">16</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ปาไลดา อินปิ่น</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">17</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ณัฐนิช ต้าวาว</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">18</p> <p style="background-color: yellow; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.มณีนันท์ วงศ์ไชย</p>

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ขอแสดงความยินดี

กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ที่สามารถสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ ชั้นม.1 ห้องเรียนพวก.

โรงเรียนเทิงวิทยาคม

ตัวจริง

 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">19</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ศศิพิมพ์ล ทานแก้ว</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">20</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.พิมพ์มาดา สมฤทธิ์</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">21</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ช.อักรชัย อ้นคำ</p>
 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">22</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ช.ฉัตรเมธี ไกลถิ่น</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">23</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ช.กิตติชัย สุริน</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">24</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ช.ธัญธร จันตะบัติ</p>
 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">25</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.นภาพร สุตรไช</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">26</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.ภัทรวดี รามสุข</p>	 <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">27</p> <p style="background-color: #FFD700; padding: 5px; font-weight: bold;">ด.ญ.วาสนา ปินนารินทร์</p>

ขอแสดงความชื่นชมและยินดี
ผลการทดสอบระดับชาติ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าบ่อประชา)

ปีการศึกษา 2564
O-NET

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย ของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย ระดับชาติ	คะแนนสูงสุด
ภาษาไทย	64.25	50.38	88.75
คณิตศาสตร์	47.02	36.83	92.88
วิทยาศาสตร์	44.07	34.31	77.50
ภาษาอังกฤษ	58.25	39.22	96.88
รวมทุกกลุ่มสาระ	53.40	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ 75 คน	

ค.ช.พิทักษ์พงษ์ แก้วภาวิ
ค.ช.ยุทธภูมิ วิสิษฐยุทธไกร
ค.ญ.นิชาภา วศิณศิริบุญกร
ค.ญ.วิรณัฐ ทลองทุ่ง

*ค่าเฉลี่ยโรงเรียนสูงกว่าทุกระดับ ทุกวิชา

ผลที่เกิดขึ้นกับครูและผู้บริหารโรงเรียน

เอกสารแนบ ๑

กำหนดการมอบโล่รางวัล ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ น.- ๑๐.๐๐น. เป็นต้นไป
ณ บริเวณหน้าอาคารอำนวยการ สพ.เชียงราย เขต ๔

รายการที่ ๑ โฉรางวัลห้องเรียนคุณภาพ (เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๐๙.๒๐ น.)

๑. รางวัลชนะเลิศครูต้นแบบห้องเรียนคุณภาพ ระดับปฐมวัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓
 จำนวน ๗ รางวัล ได้แก่

๑	นางปณดา นพศิริ	ครู โรงเรียนอนุบาลเชียงของ
๒	นางศศิธร อินถึง	ครู โรงเรียนบ้านทุ่งช้างดงหลวง
๓	นางกัญชพร อินตัน	ครู โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
๔	นางมณีนววรรณ เสมอใจ	ครู โรงเรียนหนองแรควิทยา
๕	นางลดาวัลย์ เนียมถนอม	ครู โรงเรียนอนุบาลตาดควัน
๖	นางสาวพัชรา วังอินทร์	ครู โรงเรียนอนุบาลบ้านพระนคร(แก้วสุวรรณประสิทธิ์)
๗	นางขวัญฤทัย เชื้อเมืองพาน	ครู โรงเรียนบ้านท่าข้าม

๒. รางวัลชนะเลิศครูต้นแบบห้องเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓
 จำนวน ๗ รางวัล ได้แก่

๑	นางสาววาทีณี หนองไชย	ครู โรงเรียนอนุบาลเชียงของ
๒	นางสิริกาญจน์ ดวงสุข	ครู โรงเรียนบ้านต้นปล้องแดนเมือง
๓	นายพงศกร กากุล	ครู โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
๔	นางบุษบาภรณ์ วังสมบัติ	ครู โรงเรียนหนองแรควิทยา
๕	นางพลับปลั่ง ต้อยศ	ครู โรงเรียนบ้านสบเปา
๖	นางวรัญญา ณ น่าน	ครู โรงเรียนอนุบาลบ้านพระนคร(แก้วสุวรรณประสิทธิ์)
๗	นางเนาวรัตน์ ยาละ	ครู โรงเรียนบ้านทุ่งคำ

๓. รางวัลชนะเลิศครูต้นแบบห้องเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓
 จำนวน ๗ รางวัล ได้แก่

๑	นายไพรัตน์ คำปา	ครู โรงเรียนอนุบาลเชียงของ
๒	นางกาญจนา อิศรสิทธิ์	ครู โรงเรียนบ้านเวียงหมอก
๓	นางสาววิจิตรา ภูติโส	ครู โรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน
๔	นางนบพร พรหมมา	ครู โรงเรียนหนองแรควิทยา
๕	นายลิขิต คิตดาโย	ครู โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริ
๖	นายธีรณัย ตันติเจริญเกียรติ	ครู โรงเรียนชุมชนบ้านต้าตลาด
๗	นายกุศล สว่างศีลธรรม	ครู โรงเรียนปางหัดสหศาสตร์

โล่รางวัลชนะเลิศครูต้นแบบห้องเรียนคุณภาพ

ประกาศกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑

เรื่อง ประกาศผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพ “ตามโครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓” ระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ได้ดำเนินการ “โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓” โดยออกประเมินห้องเรียนคุณภาพของทุกโรงเรียนในสังกัด และแจ้งให้คณะกรรมการ แต่ละชุดออกทำการประเมินพร้อมพิจารณาคัดกรองและตรวจสอบผลการประเมินตามคู่มือการประเมินห้องเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ กำหนดประเมินให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ นั้น บัดนี้การดำเนินการประเมินห้องเรียนคุณภาพระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ ได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงประกาศผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพที่เป็นตัวแทนของแต่ละศูนย์เครือข่ายการศึกษาในสังกัดกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ ดังรายละเอียดแนบท้ายนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๔

(นายชูชาติ แปลงล้วน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)

ประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ (AC เเทิง ๑)

บัญชีแนบท้ายประกาศผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพ

“โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓”

ระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

ระดับปฐมวัย					
อันดับ ที่	ชื่อ-สกุล ครูผู้สอน	โรงเรียน	ศูนย์เครือข่าย การศึกษาตำบล	ผลการ ประเมิน (คะแนน)	หมายเหตุ
๑	นางกัญพร อินตัน	เวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	เวียง สันทรายงาม	๙๘.๘	ชนะเลิศ
๒	นางสาวอุษามิศา พรหมวงศ์	บ้านบุญนาศ	หงาว	๙๖.๘	
๓	นางสาวสุภาพร สันธิ	บ้านต้นเชิงโจโก้สามัคคี	ตำบลเต่า ๑	๙๒	
๔	นางสาวเปรมจิต ผัดเรือน	บ้านรักแผ่นดิน	ตำบลเต่า ๒	๘๖	
ระดับประถมศึกษา					
อันดับ ที่	ชื่อ-สกุล ครูผู้สอน	โรงเรียน	ศูนย์เครือข่าย การศึกษาตำบล	ผลการ ประเมิน (คะแนน)	หมายเหตุ
๑	นายพงศกร ภากุล	เวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)	เวียง สันทรายงาม	๙๖.๔	ชนะเลิศ
๒	นางสาวสุนันท์ กัณฑ์เนตร	บ้านแผ่นดินทอง	ตำบลเต่า ๒	๙๔.๒	
๓	นางประทุม วรรณษ	บ้านต้นเบ็ด	ตำบลเต่า ๑	๙๒.๒	
๔	นายณรงค์ ยะตัน	บ้านดอนแยง	หงาว	๘๙.๖	
ระดับมัธยมศึกษา					
อันดับ ที่	ชื่อ-สกุล ครูผู้สอน	โรงเรียน	ศูนย์เครือข่าย การศึกษาตำบล	ผลการ ประเมิน (คะแนน)	หมายเหตุ
๑	นางสาววิจิตรา ภูติโส	บ้านรักแผ่นดิน	ตำบลเต่า ๒	๙๗.๖	ชนะเลิศ
๒	นางจำเรียนภรณ์ เรืองบุญ	สันทรายงามวิทยา	เวียง สันทรายงาม	๙๕.๒	
๓	นางจิราภรณ์ อินวงศ์หงาว	บ้านบุญนาศ	หงาว	๙๒.๘	
๔	นางพิสมัย นามนาย	อนุบาลตำบลเต่า(ไตรสามัคคีวิทยา)	ตำบลเต่า ๑	๘๒	

ลงชื่อ ผู้สรุปและรายงานผล
(นางยุพา ดินารี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุญนาศ

เลขานุการ กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ (AC เเทิง ๑)

ลงชื่อ ผู้รับรองผล
(นายชชาติ แปลงสัน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)

ประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง ๑ (AC เเทิง ๑)

ข่าวประชาสัมพันธ์

กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
ฉบับที่ ๓๒/๒๕๖๕

วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ผลการคัดเลือกผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อรับรางวัลคุรุสภา ประจำปี 2565

นายชูชาติ แปลงล้วน
รางวัล เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ "คุรุสดุดี"

นายนฎากร จำรัส
รางวัล เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ "คุรุสดุดี"
และรางวัล "ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน"

นางพันทิพา หมั่นทวี
รางวัล เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ "คุรุสดุดี"
และรางวัล "คุรุสภา"

นางกัญชพร อินตัน
รางวัล "ครูผู้สอนปฐมวัยดีเด่น"

นางสาวยูริกา สิมะพรหม
รางวัล "ครูผู้สอนภาษาไทยดีเด่น"

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
ฉบับที่ ๖๗/๒๕๖๔
ข่าวประชาสัมพันธ์

ครูดีในดวงใจ
พ.ศ. ๒๕๖๔

ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
 เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีคำสั่งโครงการ “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ราชการและสถานศึกษา ราชการศึกษาคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งประวัติ ประวัติย่อ และใบสมัคร เข้าร่วมคัดเลือกครูดีในดวงใจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีคำสั่งโครงการ “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกครูดีในดวงใจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ราชการและสถานศึกษา ส่งประวัติ ประวัติย่อ และใบสมัคร เข้าร่วมคัดเลือกครูดีในดวงใจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีคำสั่งโครงการ “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกครูดีในดวงใจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ราชการและสถานศึกษา ส่งประวัติ ประวัติย่อ และใบสมัคร เข้าร่วมคัดเลือกครูดีในดวงใจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๔

๑. นางประจักษ์ ไฉน
 นายโพธิ์พงษ์ ไฉน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดศรีรัตนราษฎร์
 ๒. นางประจักษ์ ไฉน
 นายชุตกร กากูล ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดศรีรัตนราษฎร์
 ๓. นางประจักษ์ ไฉน
 นางสาวศรีญา นันทีะภักดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยลึก
 รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกครูดีในดวงใจ ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีคำสั่งโครงการ “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔

นายชุตกร กากูล ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดศรีรัตนราษฎร์
 ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(ลายเซ็น)
 (นายวีร์ ศรีธรรม)
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

ขอแสดงความยินดี

นายพงศกร กากูล ครูชำนาญการ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
ระดับประถมศึกษา

นางกัญชพร อินตัน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)
ระดับปฐมวัย

นางสาวศรีญา นันทีะภักดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยลึก
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ได้รับคัดเลือกครูเข้ารับรางวัลโครงการ “ครูดีในดวงใจ” ครั้งที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔

โดย กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

Wtsc
โรงเรียนคุณภาพ
ประจำตำบล

จุลสารประชาสัมพันธ์

รอบรู้บ้านเงินขาว

โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงท่าบุปผา)
WIANG THOENG SCHOOL
โรงเรียนคุณภาพชุมชน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

นายชัชชาติ แปลงล้วน
ผู้อำนวยการโรงเรียน

ปีที่ 20 ฉบับที่ 175 เดือนกันยายน พ.ศ.2564

**ขอแสดงความยินดีกับครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ของโรงเรียน**

วันที่ 3 กันยายน พ.ศ.2564

โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงท่าบุปผา) ขอแสดงความยินดีกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา
ที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ ดังนี้

รางวัลผู้มีผลงานดีเด่นประสพผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เพื่อรับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ.
(OBEC AWARD) ระดับภาคเหนือ ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563

1. นางกุหลาบ การเก็บ ชนະลิขะเหຣຍງທອງ ครูผู้สอนยอดเยี่ยมระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ
2. นางบุญญาธิดา ท่วมจันทร์ ชนະลิขะเหຣຍງທອງ ครูผู้สอนยอดเยี่ยม Active Teacher ระดับประถมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
3. นางพรสวรรค์ ฐานะกอง รองชนະลิขะອັນດັບທີ່ 1 เຮືອງທອງ ครูผู้สอนยอดเยี่ยมระดับประถมศึกษา
บูรณาการ ด้านการบริหารจัดการ
4. นางบุรฉกร ศรีคำจักษ์ รองชนະลิขะອັນດັບທີ່ 1 เຮືອງທອງ ครูผู้สอนยอดเยี่ยมระดับประถมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านวิชาการ

รางวัลครูดีในดวงใจ ครั้งที่ 19 พ.ศ. 2565

1. นางกัญชพร อินตัน ครูดีในดวงใจ ระดับปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. นายพงษ์ศกร กาตุล ครูดีในดวงใจ ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 4 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

<https://wtsc.ac.th>

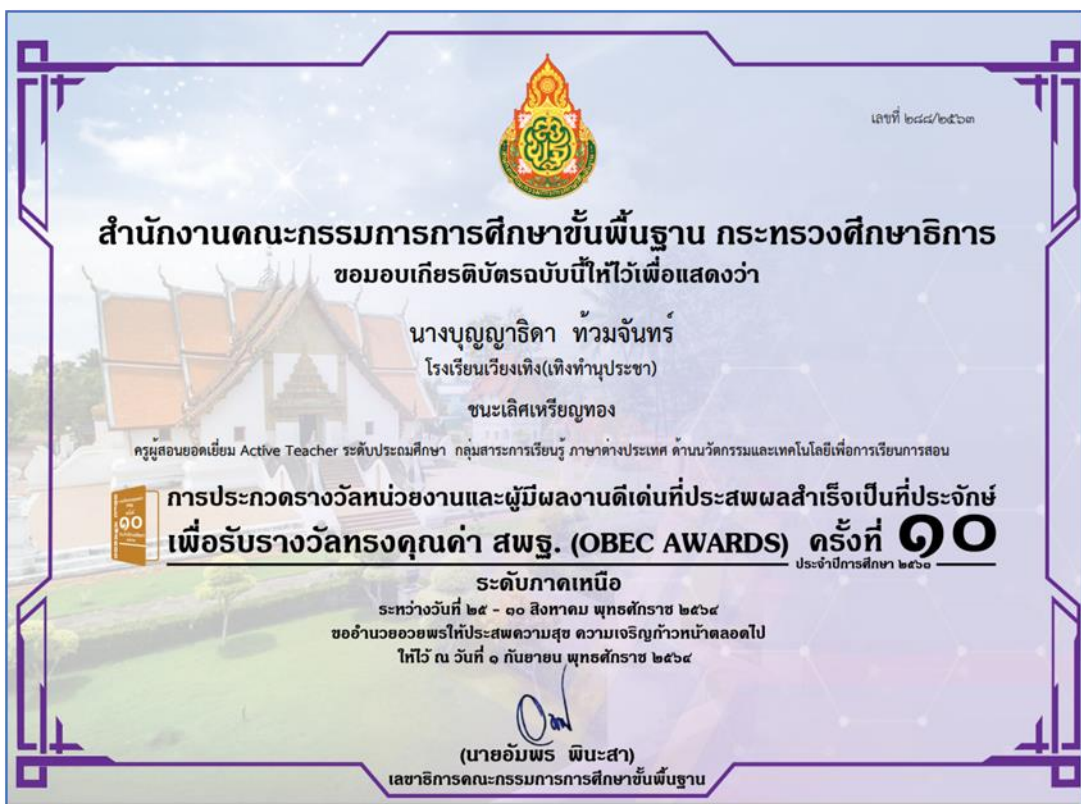

งานประชาสัมพันธ์ : ภาพ/ข่าว ครูทรงศักดิ์ ครูนงศกร ครูมลฤกษ์ ครูภัทรมพร ครูประภัสสร
นางเนรมัด : โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงท่าบุปผา) โทรศัพท์ : 053-795430 โทรสาร : 053-795430

ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน

สกน.สพฐ.๒๕๖๔.๑๕/๔๐๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

ได้ดำเนินการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
ภายใต้โครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (๑ ตำบล ๑ โรงเรียนคุณภาพ) อย่างต่อเนื่อง
ขออำนาจพรให้ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้าตลอดไป
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ได้เสนอผลงานนวัตกรรมการบริหารจัดการที่เป็นแบบอย่างได้
ในโครงการติดตามการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
ขออำนาจพรให้ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้าตลอดไป
ให้ไว้ ณ วันที่ 24 ธันวาคม พุทธศักราช 2564

 (นายอัมพร พินะสา)
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ID สพ.สพฐ. 2433/2564

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖ /ว๓๔๙๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต ๔ เลขที่ ๑๗ ม.๒๐ ต.เวียง
อ.เทิง จ.เชียงราย ๕๗๑๖๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง มอบเกียรติบัตรสำหรับการประชาสัมพันธ์ขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) รายชื่อโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สพป.เชียงราย เขต ๔
๒) QR code สรุปลงานข่าวประชาสัมพันธ์
๓) เกียรติบัตรและรายชื่อโรงเรียนที่ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๔) ตัวอย่างภาพข่าวการประชาสัมพันธ์ QR code กลุ่มไลน์ผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในสังกัดจัดทำข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนกิจกรรม
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
เพื่อเผยแพร่ ข่าวสารกิจกรรมความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน
และกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันขับเคลื่อนและขยายผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำ
ตำบลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และโรงเรียนเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ศูนย์ขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้รวบรวมและสรุป
ผลงานจากการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลในรูปแบบ E – Book ในปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ จึงขอแจ้งโรงเรียน
คุณภาพประจำตำบล ดังนี้

- ๑) มอบเกียรติบัตรออนไลน์เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่โรงเรียนที่ได้ดำเนินการส่งเสริม
สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๒) แจ้งโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลจัดทำข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ขับเคลื่อนกิจกรรม
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เผยแพร่ในกลุ่มไลน์ผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพ
และสาธารณชนอย่างต่อเนื่องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทย์ ศรีระมย์)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๗๔ ๕๔๓๑ ต่อ ๑๐๔

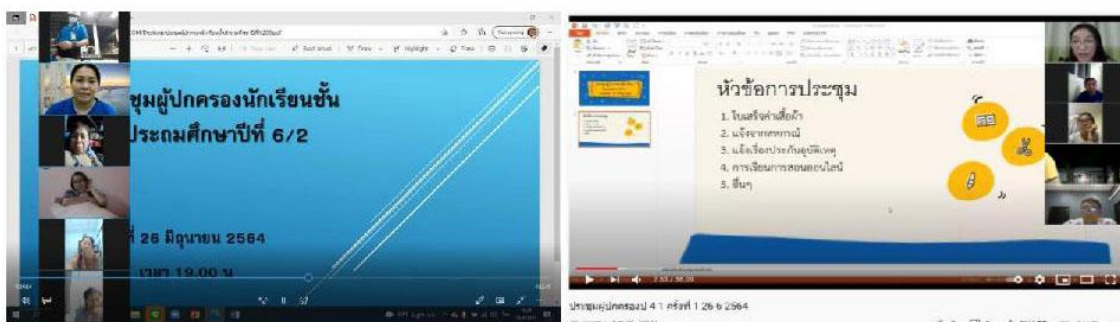
สิ่งที่ส่งมาด้วย

รายชื่อโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (๑ ตำบล ๑ โรงเรียนคุณภาพ)

๑. โรงเรียนอนุบาลเชียงของ	อ.เชียงของ
๒. โรงเรียนบ้านดั้นปล้องแดนเมือง	อ.เชียงของ
๓. โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน	อ.เชียงของ
๔. โรงเรียนบ้านหลวง	อ.เชียงของ
๕. โรงเรียนชุมชนบ้านศรีดอนชัย	อ.เชียงของ
๖. โรงเรียนชุมชนสถาน (ราษฎร์ครูณวิทย์)	อ.เชียงของ
๗. โรงเรียนบ้านเกียง	อ.เชียงของ
๘. โรงเรียนอนุบาลบ้านพระเนตร (แก้วสุวรรณประสิทธิ์)	อ.ขุนตาล
๙. โรงเรียนอนุบาลขุนตาล (ป่าตาลเจดีย์)	อ.ขุนตาล
๑๐. โรงเรียนบ้านห้วยลึก (ประชาชนกุล)	อ.ขุนตาล
๑๑. โรงเรียนสักสันเชียงใหม่วิทยาคม	อ.เทิง
๑๒. โรงเรียนบ้านสันชุม (สหราษฎร์บำรุง)	อ.เทิง
๑๓. โรงเรียนอนุบาลดับเต่า (ไคร้สามัคคีวิทยา)	อ.เทิง
๑๔. โรงเรียนบ้านปล้องตลาด	อ.เทิง
๑๕. โรงเรียนบ้านเกียง (คุรุราษฎร์วิทยา)	อ.เทิง
๑๖. โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)	อ.เทิง
๑๗. โรงเรียนศรีดอนไชยวิทยา	อ.เทิง
๑๘. โรงเรียนสันทรายงามวิทยา	อ.เทิง
๑๙. โรงเรียนบ้านดอนแยง	อ.เทิง
๒๐. โรงเรียนหนองแรดวิทยา	อ.เทิง
๒๑. โรงเรียนอนุบาลตาดควัน	อ.พญาเม็งราย
๒๒. โรงเรียนสันสะลิววิทยา	อ.พญาเม็งราย
๒๓. โรงเรียนบ้านบ่อแสง	อ.พญาเม็งราย
๒๔. โรงเรียนชุมชนบ้านสบเปา	อ.พญาเม็งราย
๒๕. โรงเรียนห้วยก้างราษฎร์วิทยา	อ.พญาเม็งราย
๒๖. โรงเรียนขุนขวกพิทยา	อ.เวียงแก่น
๒๗. โรงเรียนปอวิทยา	อ.เวียงแก่น
๒๘. โรงเรียนบ้านห้วยลึก	อ.เวียงแก่น
๒๙. โรงเรียนอนุบาลเวียงแก่น	อ.เวียงแก่น

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

การประสานความร่วมมือและสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากทุกฝ่าย
ทั้งโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและนักเรียน

การให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการรับนม การรับเอกสารใบงาน
ประกอบการเรียนการสอน Online และ On-hand

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบ Online
 โดยการให้ความร่วมมือ ติดตาม ตอบรับในการมีส่วนร่วมและดูแลให้ความรู้บุคลากร
 ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนที่บ้าน การส่งผลงาน รูปภาพกิจกรรม

<https://www.youtube.com/watch?v=li18D2glupM>

การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมบริจาคชุดตรวจ ATK (Covid-19) ของผู้ปกครองนักเรียน

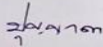

ภาคผนวก ช
การเผยแพร่ผลงานวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้เผยแพร่กิจกรรมการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดังนี้

1. เผยแพร่ผ่านบทความวิจัยในวารสาร

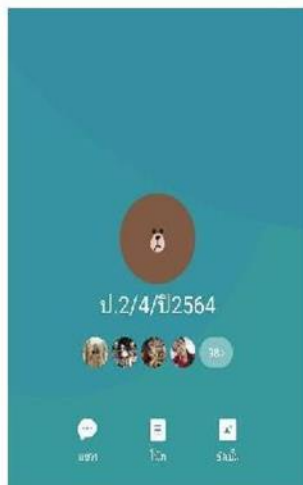
วสว. 2566/011		วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดสระเรียง 572 ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทร. 061-5262919 โทรสาร. 075-340-042
27 มกราคม 2566		
เรื่อง	ตอบรับการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย	
เรียน	นายชูชาติ แปลงล้วน	
<p>ตามที่ นายชูชาติ แปลงล้วน ได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง "การพัฒนาารูปแบบการนิเทศที่เน้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) (THE DEVELOPMENT OF SUPER VISION MODEL EMPHASIZING THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY PROCESS OF WIENG THOENG (THOENG TUMNUPRACHA) SCHOOL UNDER THE CHIANGRAI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 4)" เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดสระเรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (ศูนย์ TCI) ได้ถูกจัดกลุ่มคุณภาพวารสารประจำปี พ.ศ.2565 ให้เป็นวารสารที่มีคุณภาพกลุ่มที่ 1 (TCI ฐาน 1) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI จนถึง 31 ธันวาคม 2567 โดยจะดำเนินการจัดพิมพ์ในฉบับต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ บัดนี้กองบรรณาธิการวารสารฯ ได้รับบทความของท่านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว</p> <p>ในการนี้ วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดสระเรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอรับรองว่าบทความได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการ โดยกองบรรณาธิการวารสาร และผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งมีมติเห็นควรรับตีพิมพ์บทความวิจัยเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะนำบทความของท่านตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญวัดสระเรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2566) นี้</p> <p style="text-align: center;">จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป</p> <p style="text-align: center;">เรียนมาด้วยความเคารพ</p> <p style="text-align: center;"> (นางสาวปญญาดา จงละเอียด) บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม </p>		

2. เผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการใช้วัตกรรมในเครือข่ายสังคมออนไลน์

การสร้างเครือข่ายออนไลน์

การสร้างกลุ่ม Line

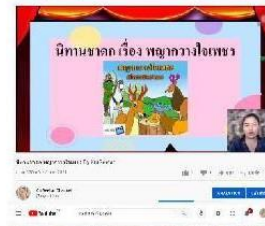
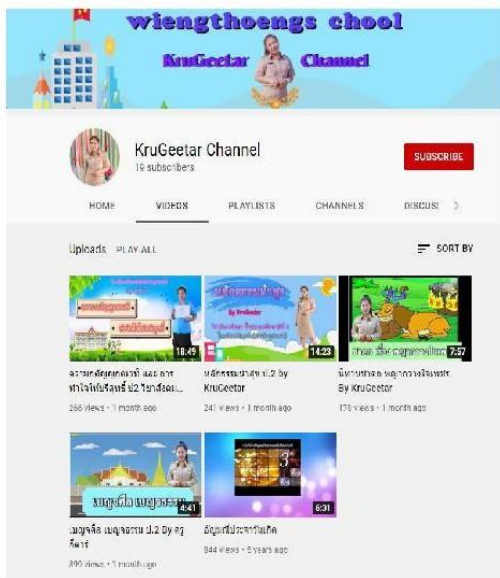
ตัวอย่างการสื่อสารในห้องเรียน กลุ่ม LINE

การสร้างกลุ่ม Facebook

ห้องเรียน YouTube

ห้องเรียน YouTube

Thai P.2 by KruPatty
 85,000 subscribers

หน้าแรก วิดีโอ เพลย์ลิสต์ ช่อง ชูตสตั้น เก็บถาวร

คลังวิดีโอ ▶ แบ่งไว้ก่อน

1. การคูณเศษส่วนอย่างง่าย (P.2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระยะเวลา: 7:23
 2. วิชาภาษาไทย เรื่องแม่พระนงเยาว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระยะเวลา: 15:06
 3. วิชาภาษาไทย เรื่องสองแม่ใจ ระยะเวลา: 19 นาที 11 วินาทีที่ซ่อน

เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ครูอริสา วิชาภาษาไทย

วิชาภาษาไทย เรื่องแม่พระนงเยาว์

ภาษาไทย

วิชาภาษาไทย เรื่องแม่พระนงเยาว์

วิชาภาษาไทย เรื่องสองแม่ใจ

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

วิชาภาษาไทย เรื่องแม่พระนงเยาว์

วิชาภาษาไทย เรื่องสองแม่ใจ

วิชาภาษาไทย เรื่องพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

Math P.2 by KruBee
 15,000 subscribers

หน้าแรก วิดีโอ เพลย์ลิสต์ ช่อง ชูตสตั้น ฝัง

วิดีโอที่แนะนำ

1. การคูณเลข 2 หลัก (1) ระยะเวลา: 15:11
 2. การหาผลบวกของจำนวนสามหลัก (2) ระยะเวลา: 14:26
 3. การหาผลบวกโดยกระจายตัว (1) ระยะเวลา: 13:52

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

การหาผลบวกของจำนวนสามจำนวน (1)

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณ

วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร

นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประเภท Online

1. ชื่อนวัตกรรม WT. Learning online by Youtube

การเผยแพร่ผลงาน/นวัตกรรม

เผยแพร่ผลงานผ่าน Line กลุ่มผู้ปกครองของห้องเรียน

เผยแพร่ผลงานผ่าน Line กลุ่มศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียง-สันทรายงาม

เผยแพร่ผลงานผ่าน Line กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอเทิง 1

เผยแพร่ผลงานผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน www.wtsc.ac.th

เผยแพร่ผลงานผ่านเพจเฟซบุ๊กของโรงเรียน “โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)”

เผยแพร่ผลงานผ่านช่องยูทูปของโรงเรียน “PreR-Wiangthoeng”

เผยแพร่ผลงานผ่านช่องยูทูปของครูผู้สอน

**รวมช่อง
การสอน YouTube**

ช่องทาง
gg.gg/wtyoutubemix
หรือ
www.wtsc.ac.th

gg.gg/wtyoutubemix

โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) อำเภอเทิง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

053-795430

Staff and students listed on the banner:
- รองผู้อำนวยการ ขอบังคับ
- ผอ.สุชาติ เพลองดี
- รองผอ.เรณู พานโพธิ์
- วิชา 1.1
- วิชา 1.4.6
- อนุบาล 2/1
- สังคม 1.2
- อนุบาล 2/2
- คณิต 1.6
- คณิต 1.2
- คณิต 1.4
- อนุบาล 3/2
- อังกฤษ 1.4.6
- สังคมไทย 1.5
- ไทย 1.2

ลิ้งค์เข้าชมรวมช่องยูทูป

ครูฝั่งสอนอังกฤษ

ครูบุญญาธิตา ท่วมจันทร์ วิชาภาษาอังกฤษ ป.4 และภาษาอังกฤษ ป.6

https://www.youtube.com/channel/UC3Y8aAXpiiIWTz_tcvLNVQ

ซิลล์คณิต ป.4 By KruSoft

ครูพงศกร กากูล วิชาคณิตศาสตร์ ป.4

<https://www.youtube.com/user/supperfew1>

minthita janjok

ครูมินชิตา จันโจ๊ก วิชาวิทยาศาสตร์ ป.4 และวิทยาศาสตร์ ป.6

<https://www.youtube.com/channel/UC0ESns4Y5F9MuMQlwiDEIPg>

ห้องเรียนปฐมวัย by krutoy & kruaun Facebook group

ครูกัณชพร อินตัน ชั้นอนุบาล 2/1

<https://www.youtube.com/channel/UCg50lnQJa4PPVEBcotHxnSA>

Piyathida Kantasorn

ครูปิยะธิดา กันทะสอน วิชาคณิตศาสตร์ ป.6

<https://www.youtube.com/channel/UC4BgF0-gk0PHTzabbjk8o7A>

ห้องเรียนสังคมไทย Style ครูก้อย

ครูประภัสสร เลือดสงคราม

วิชาสังคมศึกษา ป.5 วิชาภาษาไทย ป.5 และวิชาภาษาไทย ป.4

<https://www.youtube.com/channel/UCi2Z5nfYoOfIuLBdoUKxUZA>

ห้องเรียนครูอัญญา 2/2

ครูอัญญาชลิ วงศ์สว่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2

https://www.youtube.com/channel/UCLR2J8g6daR5TK_BP8xcXuw

KruwinOnline

ครูพลกฤต แก้วมหาคุณ วิชาวิทยาศาสตร์ ป.3

<https://www.youtube.com/channel/UCMTHi-W3WQdOo25K18NzLfQ>

KruGeetar Channel

ครูภัณฑิรา วงศ์ชัย วิชาสังคมศึกษา ป.2

<https://www.youtube.com/channel/UC>

i1lur9FARBptNYBCMhUU-ATanyapron Prasit

ครูธัญญพร พรประสิทธิ์ ชั้นอนุบาล 3/2

<https://www.youtube.com/channel/UC05uNAWmHdOsuQAPkcdWh1g>

Pawarisa Na Nan

ครูปวีศา ณาน ชั้นอนุบาล 3/1

<https://www.youtube.com/channel/UChYgB8LSPzLZIBx2-V5E1yQ>

Pornsawan Thanakong

ครูพรสวรรค์ ฐานะกอง วิชาภาษาไทย ป.1

<https://www.youtube.com/channel/UCrJ1L53VsKnYpTcXbX8RZog>

ลิ้งค์ช่องทางการติดต่อโรงเรียนช่องทางต่างๆ

เพจเฟซบุ๊ก :
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

ช่องยูทูป : PreR-“Wiangthong

เว็บไซต์โรงเรียน :
โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

กลุ่มห้องเรียน

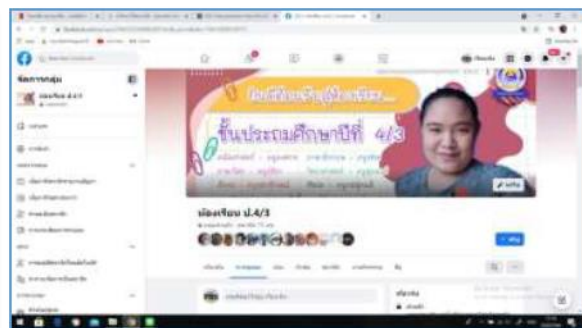
ห้องเรียน ป.4/1

ห้องเรียน ป.4/2

ห้องเรียน ป.4/3

ห้องเรียน ป.4/4

ห้องเรียน ป.4/5

ห้องเรียน ป.5/1

ห้องเรียน ป.5/2

ห้องเรียน ป.5/3

ห้องเรียน ป.5/3

ห้องเรียน ป.6/1

ห้องเรียน ป.6/2

ห้องเรียน ป.6/3

ห้องเรียน ป.6/4

3. เผยแพร่ผ่านการจัดนิทรรศการและผลงานวิชาการ

4. เผยแพร่ผ่านการเป็นแหล่งศึกษาดูงานและการเยี่ยมชมชั้นเรียน

		เลขที่ ๓๖๘/๒๕๖๕
<p>สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) สถานศึกษาต้นแบบ สพฐ. ระยะที่ ๒ การเรียนรู้ในสภาพจริง การพัฒนาตามหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม - ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ หน่วยพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ขอให้เจริญสุขสวัสดิ์ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสืบไป ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕</p>		
 (นายอัมพร พินะสา) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	 (นางสาวศิริวรรณ ขวัญมุข) ประธานหน่วยพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย	

หน่วยพัฒนา
สพม.สุโขทัย

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา
ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม - 4 มิถุนายน 2565

ระยะที่ 2

สถานศึกษาดำเนินแบบโรงเรียนวังทอง (กิ่งทำนุประชา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 4

ดร.สิรอรณ ชวัญนุช
รอง ผอ.สพม.สุโขทัย
จัดการเรียนการสอน ผอ.สพม.สุโขทัย
ประธานหน่วยพัฒนา

วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565 นำโดยนายชูชาติ แปลงล้วน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังทอง(กิ่งทำนุประชา) ร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมประชุมนิเทศและนำเสนอแนวทางตลอดจนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ต้นแบบให้แก่ผู้เข้าร่วมพัฒนาตามโครงการพัฒนาฝึกประสบการณ์ก่อนและให้ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนิน นายชนพัฒน์ พวงมาลา และนางมณีนัสริญ ศรีภักดิ์สันต์ โดยผู้เข้ารับการพัฒนาดำเนินศึกษาทำงาน ในฝ่ายบริหารงานวิชาการ ประเด็นเกี่ยวกับงานหลักสูตร งานวัดและประเมินผล งานนิเทศ การจัดการเรียนการสอน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๔๐๔๖/๑๓๒๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต ๔ เลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๒๐ ต.เวียง
อ.เทิง จ.เชียงราย ๕๗๑๖๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
(ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ สพม.สุโขทัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย แจ้งการพัฒนาข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา (ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา
และตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบออนไลน์
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ ๒
การเรียนรู้ในสภาพจริง (Authentic Learning) ณ สถานศึกษาต้นแบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ได้พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) เป็นสถานศึกษาต้นแบบ
ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ระยะเวลา ๕ วัน และให้
ท่านดำเนินการดังนี้

๑. กรอกแบบแจ้งรายชื่อสถานศึกษาต้นแบบ ผ่าน Google Form ตาม QR Code ภายใน
วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการ เข้าร่วมกลุ่มไลน์สถานศึกษา
ต้นแบบ สพม.สุโขทัย ตาม QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อใช้เป็นช่องทางติดต่อประสานงานการพัฒนา
ร่วมกับหน่วยพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

๒. เข้าร่วมประชุมเตรียมความพร้อมการพัฒนา ระยะที่ ๒ ในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕
ผ่านระบบ Zoom Meeting สำหรับกำหนดการและห้องประชุม Zoom จะแจ้งให้ทราบในกลุ่มไลน์อีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศุภย์ เจริญสุข)

กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
โทร/โทรสาร ๐-๕๓๗๙-๕๕๓๑ ต่อ ๑๑๖

Patthanakru.cri๔@gmail.com

หนังสืออบรมพัฒนานักศึกษาระดับปริญญาโท

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ขอมอบวุฒิบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

นายชูชาติ แปลงล้วน

ได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ (รูปแบบออนไลน์)

วันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ทองอ่อน)
คณบดีคณะครุศาสตร์

หนังสือศึกษาดูงาน

ที่ ศธ ๐๔๑๐๙.๗๗/๑๑๗

โรงเรียนบ้านป่าเลา (ประชานุสรณ์)
หมู่ ๓ ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง
จังหวัดแพร่ ๕๔๑๒๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตครูเข้าศึกษาดูงาน
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา)

ตามที่โรงเรียนบ้านป่าเลา (ประชานุสรณ์) อำเภอสอง จังหวัดแพร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑ จึงใคร่ขออนุญาตจากท่าน ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ คน ให้เข้าศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ณ โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงทำนุประชา) นั้น

ในการนี้ โรงเรียนบ้านป่าเลา (ประชานุสรณ์) จึงใคร่ขออนุญาตเข้าศึกษาดูงาน ในวันพุธ ที่ ๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐-๑๖.๓๐ น. เป็นต้นไป โดยมีคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ คน เข้าร่วมศึกษาดูงานในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุวัฒน์ นันทิโกตินวงษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าเลา (ประชานุสรณ์)

โรงเรียนบ้านป่าเลา(ประชานุสรณ์)

โทร. ๐-๕๔๖๖-๒๕๒๑

ผอ.รร ๐๘๙-๙๙๘๘๐๕๖

ธุรการ ๐๙๒-๘๐๗๑๖๗๘

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายชูชาติ แปลงล้วน
วัน เดือน ปีเกิด	24 มิถุนายน 2514
ที่อยู่ปัจจุบัน	1 หมู่ที่ 11 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2534	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2538	ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. 2551	ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2538	อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านดอนชุมช้าง สปอ.บัวใหญ่ สปจ.นม
พ.ศ. 2541	อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ไทย สปอ.เทิง สปจ.ชร
พ.ศ. 2545	ครูใหญ่ โรงเรียนบ้านร่องกอก อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2547	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่องกอก อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2548	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันทรายมูล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2554	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันทรายมูล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2558	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านบุญนาค อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2563-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเวียงเทิง(เทิงทำนุประชา) อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ผลงานวิชาการ

1. งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. งานวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
3. รายงานการวิจัย เรื่อง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
4. รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนบ้านบุญนาคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

รางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ

1. ได้รับเกียรติบัตรการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ด้านนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี ด้านการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2561
2. ได้รับเกียรติบัตรโรงเรียนคุณภาพด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับ 2 ดาว จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปี พ.ศ. 2561
3. ได้รับเกียรติบัตรโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามแนวทางมูลนิธิยุวสถิรคุณ จากเขตตรวจราชการที่ 16 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2561
4. โรงเรียนบ้านบุญนาคนผ่านการประเมินบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย รอบที่ 2 ปีการศึกษา 2561 – 2563
5. ได้รับเกียรติบัตรเพื่อแสดงว่าโรงเรียนบ้านบุญนาคนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2560 ค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6. ได้รับเกียรติบัตรเพื่อแสดงว่าโรงเรียนบ้านบุญนาคมมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2561 ค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
7. ได้รับการพิจารณากระดับคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 4 ดาว จาก สพฐ. ตามประกาศ สพฐ. ประกาศ ณ วันที่ 1 ก.ค. 2562
8. โรงเรียนได้รับคัดเลือกจาก สพป. เชียงราย เขต 4 ให้เป็นโรงเรียนแม่เหล็ก (ดีใกล้บ้าน) โดยมีโรงเรียนในเครือข่าย คือ โรงเรียนบ้านท่าข้าม โรงเรียนบ้านป่าจี้ โรงเรียนบ้านสันป่าบง และโรงเรียนบ้านเอียน
9. โรงเรียนได้รับคัดเลือกจาก สพป. เชียงราย เขต 4 ให้เป็นโรงเรียนดีประจำตำบล
10. โรงเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนต้นแบบ ส่งเสริมทักษะความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient: DQ) กับบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค
11. โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียนกับ องค์กร แพลน อินเทอร์เน็ตชั้นนำแห่งประเทศไทย